ported products be limited to an amount related to the volume or value of local products that it exports.

2. TRIMs that are inconsistent with the obligation of general elimination of quantitative restrictions provided for in paragraph 1 of Article XI of GATT 1994 include those which are mandatory or enforceable under domestic law or under administrative rulings, or compliance with which is necessary to obtain an advantage, and which restrict:

(a) the importation by an enterprise of products used in or related to its local production, generally or to an amount related to the volume or value of local production that it exports;

(b) the importation by an enterprise of products used in or related to its local production by restricting its access to foreign exchange to an amount related to the foreign exchange inflows attributable to the enterprise; or

(c) the exportation or sale for export by an enterprise of products, whether specified in terms of particular products, in terms of volume or value of products, or in terms of a proportion of volume or value of its local production.

varer skal begrense seg til en mengde som står i forhold til mengden eller verdien av lokale varer som foretaket eksporterer.

2. Handelsrelaterte investeringstiltak som er uforenlige med forpliktelsen om generell avskaffelse av kvantitative restriksjoner fastsatt i artikkel XI nr. 1 i GATT 1994, inkluderer slike som er obligatoriske eller som kan håndheves etter nasjonal lovgivning eller i henhold til administrative avgjørelser, eller som må oppfylles for å oppnå en fordel, og som begrenser:

a) et foretaks import av varer som benyttes i eller har tilknytning til foretakets lokale produksjon, enten generelt eller i en mengde som står i forhold til mengden eller verdien av lokal produksjon som foretaket eksporterer,

b) et foretaks import av varer som benyttes i eller har tilknytning til foretakets lokale produksjon, ved å begrense foretakets tilgang til utenlandsk valuta til et beløp som står i forhold til den valutainngang som kan tilskrives foretaket, eller

c) et foretaks eksport eller salg med sikte på eksport av varer, enten spesifisert som bestemte varer, som varemengde eller – verdi, eller som en del av mengden eller verdien av foretakets lokale produksjon.

AGREEMENT ON IMPLEMENTATION OF ARTICLE VI OF THE GENERAL AGREEMENT ON TARIFFS AND TRADE 1994

Members hereby *agree* as follows:

PART I

Article 1
Principles

An anti-dumping measure shall be applied only under the circumstances provided for in Article VI of GATT 1994 and pursuant to investigations initiated[1] and conducted in accordance with the provisions of this Agreement. The following provisions govern the application of Article VI of GATT 1994 in so far as action is taken under anti-dumping legislation or regulations.

[1] The term "initiated" as used in this Agreement means the procedural action by which a Member formally commences an investigation as provided in Article5.

AVTALE OM GJENNOMFØRING AV ARTIKKEL VI I GENERALAVTALEN OM TOLLTARIFFER OG HANDEL 1994

DEL I

Artikkel 1
Prinsipper

Et anti-dumpingtiltak skal anvendes bare under de omstendigheter som er omhandlet i artikkel VI i GATT 1994 og i henhold til undersøkelser som er er igangsatt[1] og gjennomført i samsvar med bestemmelsene i denne avtale. Bestemmelsene som følger, omhandler anvendelsen av artikkel VI i GATT 1994 i den utstrekning tiltak iverksettes i samsvar med lover og forskrifter om anti-dumping.

[1] Med uttrykket «igangsette» menes i denne avtale det formelle skritt et medlem tar når det innleder en undersøkelse som fastsatt i artikkel 5.

Article 2
Determination of Dumping

2.1 For the purpose of this Agreement, a product is to be considered as being dumped, i.e. introduced into the commerce of another country at less than its normal value, if the export price of the product exported from one country to another is less than the comparable price, in the ordinary course of trade, for the like product when destined for consumption in the exporting country.

2.2 When there are no sales of the like product in the ordinary course of trade in the domestic market of the exporting country or when, because of the particular market situation or the low volume of the sales in the domestic market of the exporting country[2], such sales do not permit a proper comparison, the margin of dumping shall be determined by comparison with a comparable price of the like product when exported to an appropriate third country, provided that this price is representative, or with the cost of production in the country of origin plus a reasonable amount for administrative, selling and general costs and for profits.

2.2.1 Sales of the like product in the domestic market of the exporting country or sales to a third country at prices below per unit (fixed and variable) costs of production plus administrative, selling and general costs may be treated as not being in the ordinary course of trade by reason of price and may be disregarded in determining normal value only if the authorities[3] determine that such sales are made within an extended period of time[4] in substantial quantities[5] and are at prices which do not

2 Sales of the like product destined for consumption in the domestic market of the exporting country shall normally be considered a sufficient quantity for the determination of the normal value if such sales constitute 5 per cent or more of the sales of the product under consideration to the importing Member, provided that a lower ratio should be acceptable where the evidence demonstrates that domestic sales at such lower ratio are nonetheless of sufficient magnitude to provide for a proper comparison.

3 When in this Agreement the term "authorities" is used, it shall be interpreted as meaning authorities at an appropriate senior level.

4 The extended period of time should normally be one year but shall in no case be less than six months.

5 Sales below per unit costs are made in substantial quantities when the authorities establish that the weighted average selling price of the transactions under consideration for the determination of the normal value is below the weighted average per unit costs, or that the volume of sales below per unit costs represents not less than 20 per cent of the volume sold in transactions under consideration for the determination of the normal value.

Artikkel 2
Påvisning av dumping

2.1 I denne avtale skal en vare betraktes som en dumpingvare, dvs. en vare som bringes i handelen i et annet land til en pris som ligger under varens normalverdi, når varens eksportpris ved eksport fra et land til et annet er lavere enn den sammenlignbare pris i vanlig handel for tilsvarende vare beregnet på konsum i eksportlandet.

2.2 Når den tilsvarende vare ikke selges i vanlig handel i eksportlandets hjemmemarked eller omsetningen på grunn av en spesiell markedssituasjon eller liten omsetning i eksportlandets hjemmemarked[2] ikke gjør en reell sammenligning mulig, skal dumpingmarginen fastsettes ved sammenligning med en sammenlignbar pris for den tilsvarende vare når den eksporteres til et passende tredjeland, forutsatt at prisen er representativ, eller med produksjonskostnadene i opprinnelseslandet tillagt et rimelig beløp for administrasjons- og salgskostnader samt generelle kostnader og fortjeneste.

2.2.1 Salg av tilsvarende vare i eksportlandets hjemmemarked eller salg til et tredjeland til priser som er lavere enn de (faste og variable) produksjonskostnader per enhet pluss administrasjons- og salgskostnader samt generelle kostnader, kan betraktes som ikke å finne sted i vanlig handel på grunn av pris, og det kan ses bort fra disse priser ved fastsettelse av normalverdi bare dersom myndighetene[3] fastslår at salget har pågått over et lengre tidsrom[4] og i betydelige mengder,[5] og til priser

2 Salg av tilsvarende vare til forbruk på hjemmemarkedet i eksportlandet skal vanligvis anses å være stort nok til å fastsette normalverdien dersom det utgjør 5 prosent eller mer av salget av den aktuelle varen til importmedlemmet, forutsatt at en mindre andel bør godtas dersom det foreligger bevis for at det innenlandskesalget som denne mindre andelen utgjør, likevel er stort nok til å gi et tilstrekkelig sammenligningsgrunnlag.

3 I denne avtale skal uttrykket «myndigheter» tolkes som myndigheter på et behørig overordnet nivå.

4 Et slikt lengre tidsrom bør vanligvis være ett år, men skal ikke i noe tilfelle være under seks måneder.

5 Salg til priser under kostnad per enhet finner sted i betydelige mengder når myndighetene fastslår at veid gjennomsnittlig salgspris på de transaksjoner som er lagt til grunn ved fastsettelse av normalverdien, ligger under veid gjennomsnittlig kostnad per enhet, eller at volumet av salg til priser under kostnad per enhet ikke er mindre enn 20 prosent av solgt volum i de transaksjoner som er lagt til grunn ved fastsettelsen av normalverdien.

provide for the recovery of all costs within a reasonable period of time. If prices which are below per unit costs at the time of sale are above weighted average per unit costs for the period of investigation, such prices shall be considered to provide for recovery of costs within a reasonable period of time.

2.2.1.1 For the purpose of paragraph 2, costs shall normally be calculated on the basis of records kept by the exporter or producer under investigation, provided that such records are in accordance with the generally accepted accounting principles of the exporting country and reasonably reflect the costs associated with the production and sale of the product under consideration. Authorities shall consider all available evidence on the proper allocation of costs, including that which is made available by the exporter or producer in the course of the investigation provided that such allocations have been historically utilized by the exporter or producer, in particular in relation to establishing appropriate amortization and depreciation periods and allowances for capital expenditures and other development costs. Unless already reflected in the cost allocations under this sub-paragraph, costs shall be adjusted appropriately for those non-recurring items of cost which benefit future and/or current production, or for circumstances in which costs during the period of investigation are affected by start-up operations.[6]

2.2.2 For the purpose of paragraph 2, the amounts for administrative, selling and general costs and for profits shall be based on actual data pertaining to production and sales in the ordinary course of trade of the like product by the exporter or producer under investigation. When such amounts cannot be determined on this basis, the amounts may be determined on the basis of:

[6] The adjustment made for start-up operations shall reflect the costs at the end of the start-up period or, if that period extends beyond the period of investigation, the most recent costs which can reasonably be taken into account by the authorities during the investigation.

som ikke gjør det mulig å få dekket samtlige kostnader i løpet av et rimelig tidsrom. Priser som er lavere enn kostnadene per enhet på salgstidspunktet, men som er høyere enn de veide gjennomsnittlige kostnadene i tidsrommet da undersøkelsen ble gjennomført, skal anses å kunne dekke utgiftene i løpet av et rimelig tidsrom.

2.2.1.1 For det formål som er angitt nr. 2, skal kostnadene vanligvis beregnes på grunnlag av de protokoller som føres av den eksportør eller produsent som er gjenstand for undersøkelsen, forutsatt at protokollene er i samsvar med allment anerkjente regnskapsprinsipper i eksportlandet og tar rimelig hensyn til kostnadene i forbindelse med produksjon og salg av den aktuelle vare. Myndighetene skal ta hensyn til alle bevis som foreligger om rett kostnadsfordeling, herunder bevis eksportøren eller produsenten legger fram i løpet av undersøkelsen, forutsatt at eksportøren eller produsenten har pleid å benytte en slik fordeling, særlig for å fastsette passende avskrivnings- og nedskrivningsperioder og for å foreta justeringer av kapitalkostnader og andre kostnader til utvikling. Med mindre det allerede er tatt hensyn til i kostnadsfordelingen nevnt i dette ledd, skal kostnadene behørig justeres slik at det tas hensyn til engangskostnader som fremtidig og/eller løpende produksjon nyter godt av, samt til forhold under undersøkelsen som har medført at kostnadene er blitt påvirket av oppstarting av produksjon.[6]

2.2.2 For det formål som er angitt i nr. 2, skal beløpene for administrasjonsog salgskostnader samt generelle kostnader og fortjeneste være basert på reelle data for den produksjon og det salg av tilsvarende vare i vanlig handel som foretas av eksportøren eller produsenten som er gjenstand for undersøkelse. Når det ikke lar seg gjøre å fastslå beløpene på et slikt grunnlag, kan det gjøres på grunnlag av:

[6] Justeringer foretatt på grunn av oppstarting skal gjenspeile kostnadene ved utgangen av oppstartingsperioden eller, dersom perioden varer lenger enn den tid undersøkelsen pågår, de siste kostnader myndighetene med rimelighet kan ta hensyn til under undersøkelsen.

(i) the actual amounts incurred and realized by the exporters or producer in question in respect of production and sales in the domestic market of the country of origin of the same general category of products;
(ii) the weighted average of the actual amounts incurred and realized by other exporters or producers subject to investigation in respect of production and sales of the like product in the domestic market of the country of origin;
(iii) any other reasonable method, provided that the amount for profit so established shall not exceed the profit normally realized by other exporters or producers on sales of products of the same general category in the domestic market of the country of origin.

i) de faktiske beløp som vedkommende eksportør eller produsent har utbetalt eller innkassert ved produksjon eller salg på hjemmemarkedet i opprinnelseslandet for samme generelle varegruppe.
ii) det veide gjennomsnitt av de faktiske beløp som andre eksportører eller produsenter som er gjenstand for undersøkelse har utbetalt eller innkassert ved produksjon og salg av tilsvarende vare på hjemmemarkedet i opprinnelseslandet.
iii) enhver annen rimelig metode, forutsatt at beløpet for fortjenesten som fastslås på denne måten, ikke overstiger den fortjeneste andre eksportører eller produsenter vanligvis oppnår ved salg av varer i samme generelle varegruppe på hjemmemarkedet i opprinnelseslandet.

2.3 In cases where there is no export price or where it appears to the authorities concerned that the export price is unreliable because of association or a compensatory arrangement between the exporter and the importer or a third party, the export price may be constructed on the basis of the price at which the imported products are first resold to an independent buyer, or if the products are not resold to an independent buyer, or not resold in the condition as imported, on such reasonable basis as the authorities may determine.

2.3 I tilfeller der det ikke foreligger noen eksportpris eller der det for vedkommende myndigheter synes klart at det ikke kan festes tiltro til eksportprisen på grunn av et tilknytningsforhold eller en kompensasjonsordning mellom eksportøren og importøren eller tredjemann, kan eksportprisen beregnes ut fra importvarenes pris ved første videresalg til en uavhengig kjøper eller, dersom varene ikke videreselges til en uavhengig kjøper eller ikke videreselges i samme tilstand som ved importen, på et rimelig grunnlag som myndighetene fastsetter.

2.4 A fair comparison shall be made between the export price and the normal value. This comparison shall be made at the same level of trade, normally at the ex-factory level, and in respect of sales made at as nearly as possible the same time. Due allowance shall be made in each case, on its merits, for differences which affect price comparability, including differences in conditions and terms of sale, taxation, levels of trade, quantities, physical characteristics, and any other differences which are also demonstrated to affect price comparability.[7] In the cases referred to in paragraph 3, allowances for costs, including duties and taxes, incurred between importation and resale, and for profits accruing, should also be made. If in these cases price comparability has been affec-

2.4 Det skal foretas en rettferdig sammenligning mellom eksportpris og normalverdi. Sammenligningen skal skje i det samme handelsledd, vanligvis ab fabrikk, og på grunnlag av salg som har funnet sted på så sammenfallende tidspunkter som mulig. Alt etter de foreliggende forhold skal det i det enkelte tilfelle tas behørig hensyn til ulikheter som får betydning for prissammenligningen, blant annet ulikheter med hensyn til salgsvilkår og – betingelser, beskatning, handelsledd, mengder, fysiske egenskaper samt andre forskjeller som også viser seg å få betydning for prissammenligningen.[7] I tilfellene omhandlet i nr. 3 bør det også tas hensyn til kostnader, herunder avgifter og skatter, som har påløpt mellom import og videresalg, samt til fortjeneste. Dersom

[7] It is understood that some of the above factors may overlap, and authorities shall ensure that they do not duplicate adjustments that have been already made under this provision.

[7] Enkelte faktorer kan selvfølgelig overlappe hverandre, og myndighene skal påse at justeringer som allerede er gjort i henhold til denne bestemmelse, ikke foretas på nytt.

ted, the authorities shall establish the normal value at a level of trade equivalent to the level of trade of the constructed export price, or shall make due allowance as warranted under this paragraph. The authorities shall indicate to the parties in question what information is necessary to ensure a fair comparison and shall not impose an unreasonable burden of proof on those parties.

2.4.1 When the comparison under paragraph 4 requires a conversion of currencies, such conversion should be made using the rate of exchange on the date of sale[8], provided that when a sale of foreign currency on forward markets is directly linked to the export sale involved, the rate of exchange in the forward sale shall be used. Fluctuations in exchange rates shall be ignored and in an investigation the authorities shall allow exporters at least 60 days to have adjusted their export prices to reflect sustained movements in exchange rates during the period of investigation.

2.4.2 Subject to the provisions governing fair comparison in paragraph 4, the existence of margins of dumping during the investigation phase shall normally be established on the basis of a comparison of a weighted average normal value with a weighted average of prices of all comparable export transactions or by a comparison of normal value and export prices on a transaction-to-transaction basis. A normal value established on a weighted average basis may be compared to prices of individual export transactions if the authorities find a pattern of export prices which differ significantly among different purchasers, regions or time periods, and if an explanation is provided as to why such differences cannot be taken into account appropriately by the use of a weighted average-to-weighted average or transaction-to-transaction comparison.

2.5 In the case where products are not imported directly from the country of origin but

[8] Normally, the date of sale would be the date of contract, purchase order, order confirmation, or invoice, whichever establishes the material terms of sale.

dette får betydning for prissammenligningen, skal myndighetene fastsette normalverdien til et handelsnivå tilsvarerende den beregnede eksportprisens handelsnivå, eller de skal ta behørig hensyn til de faktorer som i henhold til dette nr. kan tas i betraktning. Myndighetene skal opplyse de berørte parter om hvilke opplysninger som er nødvendige for å kunne sikre en rettferdig sammenligning, og skal ikke pålegge partene en urimelig bevisbyrde.

2.4.1 Når en sammenligning etter nr. 5 gjør det nødvendig å konvertere valuta, skal konverteringen foretas etter gjeldende kurs på salgsdatoen,[8] men når et salg av utenlandsk valuta på terminmarkedet er direkte forbundet med det aktuelle eksportsalget, skal det benyttes samme kurs som ved terminsalget. Det skal ikke tas hensyn til kurssvingninger, og myndighetene skal under en undersøkelse gi ekportørene en frist på minst 60 dager til å justere sine eksportpriser slik at det tas hensyn til varige bevegelser i kursene i undersøkelsesperioden.

2.4.2 Med forbehold for bestemmelsene om rettferdig sammenligning i nr. 4 skal dumpingmarginene i undersøkelsesfasen vanligvis fastsettes på grunnlag av en sammenligning mellom veid gjennomsnittlig normalverdi og veid gjennomsnittlig pris for alle sammenlignbare eksporttransaksjoner, eller ved en sammenligning mellom normalverdien og eksportprisene ved hver enkelt transaksjon. En normalverdi som er fastsatt på grunnlag av et veid gjennomsnitt, kan sammenlignes med prisene ved de enkelte eksporttransaksjoner dersom myndighetene fastslår at det finnes et mønster i eksportprisene der det er betydelige forskjeller mellom de ulike kjøpere, områder eller tidspunkter og dersom det gis en forklaring på hvorfor det ikke er mulig å ta behørig hensyn til disse ulikhetene ved å sammenligne veide gjennomsnitt eller transaksjoner.

2.5 Dersom varene ikke er importert direkte fra opprinnelseslandet, men er eksportert til

[8] Salgsdato bør vanligvis være dato for kontraktsinngåelse, bestilling, ordrebekreftelse eller faktureringsdato, alt etter hvor de viktigste salgsvilkårene er fastsatt.

are exported to the importing Member from an intermediate country, the price at which the products are sold from the country of export to the importing Member shall normally be compared with the comparable price in the country of export. However, comparison may be made with the price in the country of origin, if, for example, the products are merely transshipped through the country of export, or such products are not produced in the country of export, or there is no comparable price for them in the country of export.

2.6 Throughout this Agreement the term "like product" ("produit similaire") shall be interpreted to mean a product which is identical, i.e. alike in all respects to the product under consideration, or in the absence of such a product, another product which, although not alike in all respects, has characteristics closely resembling those of the product under consideration.

2.7 This Article is without prejudice to the second Supplementary Provision to paragraph 1 of Article VI in Annex I to GATT 1994.

importmedlemmet fra et tredjeland, skal varenes pris ved salg fra eksportlandet til importmedlemmet vanligvis sammenlignes med den sammenlignbare pris i eksportlandet. Det kan imidlertid foretas en sammenligning med prisen i opprinnelseslandet, f.eks. dersom varene bare transporteres via eksportlandet, eller varene ikke produseres i eksportlandet, eller det ikke finnes en sammenlignbar pris for dem i eksportlandet.

2.6 I denne avtale menes med «tilsvarende vare» («like product») en vare som er identisk, dvs. på alle måter lik den vare som er gjenstand for undersøkelse eller, dersom en slik vare ikke finnes, en annen vare som, selv om den ikke er lik på alle måter, har egenskaper som ligner svært på egenskapene ved den vare som er gjenstand for undersøkelse.

2.7 Denne artikkel berører ikke den annen tilleggsbestemmelse i artikkel VI i vedlegg I til GATT 1994.

Article 3
Determination of Injury[9]

3.1 A determination of injury for purposes of Article VI of GATT 1994 shall be based on positive evidence and involve an objective examination of both *(a)* the volume of the dumped imports and the effect of the dumped imports on prices in the domestic market for like products, and *(b)* the consequent impact of these imports on domestic producers of such products.

3.2 With regard to the volume of the dumped imports, the investigating authorities shall consider whether there has been a significant increase in dumped imports, either in absolute terms or relative to production or consumption in the importing Member. With regard to the effect of the dumped imports on prices, the investigating authorities shall consider whether there has been a significant price undercutting by the dumped imports as compared with the price of a like product of the importing Member, or whether the effect of such imports is otherwise to depress prices to a significant degree or prevent price increases, which otherwise would have occurred, to a significant de-

[9] Under this Agreement the term "injury" shall, unless otherwise specified, be taken to mean material injury to a domestic industry, threat of material injury to a domestic industry or material retardation of the establishment of such an industry and shall be interpreted in accordance with the provisions of this Article.

Artikkel 3
Påvisning av skade[9]

3.1 Etter artikkel VI i GATT 1994 skal påvisning av skade være basert på positivt bevis og omfatte en objektiv undersøkelse av både a) mengden dumpingimport og dens innvirkning på prisene i hjemmemarkedet for tilsvarende varer og b) importens virkninger for de innenlandske produsenter av slike varer.

3.2 Med hensyn til mengden dumpingimport skal granskningsmyndighetene vurdere om det har funnet sted en betydelig økning av dumpingimporten, enten absolutt eller i forhold til importmedlemmets produksjon eller forbruk. Når det gjelder dumpingimportens innvirkning på prisene, skal granskningsmyndighetene vurdere om det har vært en betydelig nedgang i prisene på dumpingimporten sammenlignet med prisen på importmedlemmets tilsvarende vare eller om virkningen av slik import på annen måte bidrar til å presse prisene nedover i betydelig grad eller i betydelig grad forhindrer en prisøkning som ellers ville ha funnet sted. Ingen av disse faktorene

[9] Med mindre annet er angitt, menes i denne avtale med «skade» en betydelig skade påført en innenlandsk næring, en trussel om betydelig skade på en innenlandsk næring eller en betydelig forsinkelse i opprettelsen av en slik næring, og uttrykket skal tolkes i samsvar med bestemmelsene i denne artikkel.

gree. No one or several of these factors can necessarily give decisive guidance.

3.3 Where imports of a product from more than one country are simultaneously subject to anti-dumping investigations, the investigating authorities may cumulatively assess the effects of such imports only if they determine that *(a)* the margin of dumping established in relation to the imports from each country is more than *de minimis* as defined in paragraph 8 of Article 5 and the volume of imports from each country is not negligible and *(b)* a cumulative assessment of the effects of the imports is appropriate in light of the conditions of competition between the imported products and the conditions of competition between the imported products and the like domestic product.

3.4 The examination of the impact of the dumped imports on the domestic industry concerned shall include an evaluation of all relevant economic factors and indices having a bearing on the state of the industry, including actual and potential decline in sales, profits, output, market share, productivity, return on investments, or utilization of capacity; factors affecting domestic prices; the magnitude of the margin of dumping; actual and potential negative effects on cash flow, inventories, employment, wages, growth, ability to raise capital or investments. This list is not exhaustive, nor can one or several of these factors necessarily give decisive guidance.

3.5 It must be demonstrated that the dumped imports are, through the effects of dumping, as set forth in paragraphs 2 and 4, causing injury within the meaning of this Agreement. The demonstration of a causal relationship between the dumped imports and the injury to the domestic industry shall be based on an examination of all relevant evidence before the authorities. The authorities shall also examine any known factors other than the dumped imports which at the same time are injuring the domestic industry, and the injuries caused by these other factors must not be attributed to the dumped imports. Factors which may be relevant in this respect include, *inter alia*, the volume and prices of imports not sold at dumping prices, contraction in demand or changes in the patterns of consumption, trade restrictive practices of and competition between the foreign and domestic producers, developments in technology and the export performance and productivity of the domestic industry.

3.6 The effect of the dumped imports shall be assessed in relation to the domestic production of the like product when available data

utgjør, verken hver for seg eller flere sammen, nødvendigvis et avgjørende vurderingsgrunnlag.

3.3 Når import av en vare fra mer enn ett land er gjenstand for samtidige dumpingundersøkelser, kan granskningsmyndighetene vurdere virkningene av importen kumulativt bare dersom de avgjør at a) dumpingmarginen som er fastsatt i forbindelse med importen fra det enkelte land, er mer enn *de minimis* slik det er definert artikkel 5 nr. 8 og mengden import fra det enkelte land ikke er ubetydelig og b) det er riktig å vurdere virkningene av importen kumulativt i lys av vilkårene for konkurranse mellom de importerte varer og vilkårene for konkurranse mellom de importerte varer og tilsvarende innenlandske vare.

3.4 Undersøkelsen av dumpingimportens innvirkning på den aktuelle innenlandske industri skal inneholde en vurdering av alle relevante økonomiske faktorer og indekser som innvirker på industriens stilling, slik som faktisk og mulig nedgang i salg, fortjeneste, produksjon, markedsandel, produktivitet, avkastning på investeringer eller utnyttelse av kapasitet; faktorer som påvirker innenlandske priser; størrelsen på dumpingmarginen; faktiske og mulige negative virkninger på kontantstrøm, lagerbeholdning, sysselsetting, lønninger, vekst, evne til å skaffe kapital eller investeringer. Listen er ikke uttømmende, og en eller flere av disse faktorer utgjør heller ikke nødvendigvis et avgjørende vurderingsgrunnlag.

3.5 Det må påvises at dumpingimporten gjennom virkningen av dumpingen som beskrevet i nr. 2 og 4, forårsaker skade som definert i denne avtale. Påvisning av et årsaksforhold mellom dumpingimport og skade på innenlandsk industri skal være basert på en gjennomgåelse av alt relevant bevismateriale myndighetene har til rådighet. Myndighetene skal også se på alle andre kjente faktorer utover dumpingimporten som på samme tid er til skade for den innenlandske industrien, og skader framkalt som en følge av disse andre faktorer må ikke tilskrives dumpingimporten. Relevante faktorer i denne forbindelse kan blant annet være mengde og pris ved import av den aktuelle varen til dumpingpris, nedgang i etterspørselen eller endret forbruksmønster, utenlandske og innenlandske produsenters restriktive handelspraksis og konkurranse dem imellom, den teknologiske utvikling og den innenlandske industriens eksportresultater og produktivitet.

3.6 Virkningen av dumpingimporten skal fastsettes i forhold til innenlandsk produksjon av tilsvarende vare når tilgjengelige data gjør

permit the separate identification of that production on the basis of such criteria as the production process, producers' sales and profits. If such separate identification of that production is not possible, the effects of the dumped imports shall be assessed by the examination of the production of the narrowest group or range of products, which includes the like product, for which the necessary information can be provided.

3.7 A determination of a threat of material injury shall be based on facts and not merely on allegation, conjecture or remote possibility. The change in circumstances which would create a situation in which the dumping would cause injury must be clearly foreseen and imminent.[10] In making a determination regarding the existence of a threat of material injury, the authorities should consider, *inter alia*, such factors as:

(i) a significant rate of increase of dumped imports into the domestic market indicating the likelihood of substantially increased importation;

(ii) sufficient freely disposable, or an imminent, substantial increase in, capacity of the exporter indicating the likelihood of substantially increased dumped exports to the importing Member's market, taking into account the availability of other export markets to absorb any additional exports;

(iii) whether imports are entering at prices that will have a significant depressing or suppressing effect on domestic prices, and would likely increase demand for further imports; and

(iv) inventories of the product being investigated.

No one of these factors by itself can necessarily give decisive guidance but the totality of the factors considered must lead to the conclusion that further dumped exports are imminent and that, unless protective action is taken, material injury would occur.

3.8 With respect to cases where injury is threatened by dumped imports, the application of anti-dumping measures shall be considered and decided with special care.

Article 4
Definition of Domestic Industry

4.1 For the purposes of this Agreement, the term "domestic industry" shall be interpreted

[10] One example, though not an exclusive one, is that there is convincing reason to believe that there will be, in the near future, substantially increased importation of the product at dumped prices.

det mulig å foreta en atskilt identifisering av denne produksjonen uttrykt ved kriterier som produksjonsprosess, produsentenes salg og fortjeneste. Dersom det ikke lar seg gjøre å identifisere den innenlandske produksjonen, skal virkningene av dumpingimporten fastsettes ved å se på produksjonen i den minste varegruppe eller det minste vareutvalg omfattende tilsvarende vare der de nødvendige opplysninger kan skaffes til veie.

3.7 En påvisning av fare for betydelig skade skal baseres på fakta og ikke bare på påstander, gjetninger eller fjerne muligheter. En endring av situasjonen som vil føre til at dumpingen forårsaker skade, må være klart forventet og umiddelbart forestående.[10] Når myndighetene skal avgjøre om det er fare for betydelig skade, bør blant annet følgende faktorer vurderes:

i) en betydelig stigning i dumpingimporten i hjemmemarkedet som tilkjennegir at en betydelig økning i importen er sannsynlig,

(ii) tilstrekkelig ledig kapasitet fra eksportørens side, eller en kapasitet som med det aller nærmeste vil øke vesentlig, tilkjennegir at en vesentlig økning i dumpet eksport til markedet hos importmedlemmet er sannsynlig, samtidig som det tas hensyn til at det finnes andre eksportmarkeder som kan absorbere en eventuell økning av eksporten,

(iii) hvorvidt importen finner sted til priser som vil gi et betydelig prispress oppover eller nedover innenlands, og som sannsynligvis vil føre til økt etterspørsel etter ny import, og

(iv) lagerbeholdninger av varen som er gjenstand for undersøkelse.

Ingen av disse faktorene utgjør i seg selv nødvendigvis et avgjørende vurderingsgrunnlag, men samlet må de føre til den konklusjon at ny dumpet eksport er umiddelbart forestående og at betydelig skade vil oppstå med mindre det treffes mottiltak.

3.8 I tilfeller der det er fare for at dumpingimporten kan forårsake skade, skal det utvises særlig varsomhet ved vurdering av og beslutning om anvendelse av antidumpingtiltak.

Artikkel 4
Definisjon av innenlandsk industri.

4.1 I denne avtale skal uttrykket «innenlandsk industri» forstås slik at det omfatter

[10] Ett eksempel på dette, om ikke det eneste, er at det er svært gode grunner til å tro at det i nær framtid vil finne sted en betydelig større import av varen til dumpingpris.

as referring to the domestic producers as a whole of the like products or to those of them whose collective output of the products constitutes a major proportion of the total domestic production of those products, except that:

(i) when producers are related[11] to the exporters or importers or are themselves importers of the allegedly dumped product, the term "domestic industry" may be interpreted as referring to the rest of the producers;

(ii) in exceptional circumstances the territory of a Member may, for the production in question, be divided into two or more competitive markets and the producers within each market may be regarded as a separate industry if *(a)* the producers within such market sell all or almost all of their production of the product in question in that market, and *(b)* the demand in that market is not to any substantial degree supplied by producers of the product in question located elsewhere in the territory. In such circumstances, injury may be found to exist even where a major portion of the total domestic industry is not injured, provided there is a concentration of dumped imports into such an isolated market and provided further that the dumped imports are causing injury to the producers of all or almost all of the production within such market.

4.2 When the domestic industry has been interpreted as referring to the producers in a certain area, i.e. a market as defined in paragraph 1(ii), anti-dumping duties shall be levied[12] only on the products in question consigned for final consumption to that area. When the constitutional law of the importing Member does not permit the levying of anti-dumping duties on such a basis, the importing Member may levy the anti-dumping duties without limitation only if *(a)* the exporters shall have been given an opportunity to cease

[11] For the purpose of this paragraph, producers shall be deemed to be related to exporters or importers only if (a)one of them directly or indirectly controls the other; or (b)both of them are directly or indirectly controlled by a third person; or (c)together they directly or indirectly control a third person, provided that there are grounds for believing or suspecting that the effect of the relationship is such as to cause the producer concerned to behave differently from non-related producers. For the purpose of this paragraph, one shall be deemed to control another when the former is legally or operationally in a position to exercise restraint or direction over the latter.

[12] As used in this Agreement "levy" shall mean the definitive or final legal assessment or collection of a duty or tax.

samtlige innenlandske produsenter av tilsvarende varer eller de innenlandske produsenter hvis samlede produksjon av varene utgjør størstedelen av den totale innenlandske produksjon av disse varer; unntatt

(i) når produsenter har tilknytning til[11] eksportørene eller importørene eller selv er importører av den angivelige dumpingvaren, kan «innenlandsk industri» fortolkes slik at det menes de øvrige produsenter;

(ii) et medlems territorium med hensyn til den aktuelle produksjon under eksepsjonelle omstendigheter kan inndeles i to eller flere konkurrerende markeder og produsentene i hver marked kan anses som atskilte industrier dersom a) produsentene i et slikt marked selger hele eller nesten hele sin produksjon av vedkommende vare på dette markedet og b) etterspørselen på dette markedet ikke i vesentlig grad dekkes av produsenter av vedkommende vare som er beliggende et annet sted på territoriet. Under slike omstendigheter kan skade anses å foreligge også når en større del av den totale innenlandske industrien ikke skades, forutsatt at det er en konsentrasjon av dumpingimport på et slikt isolert marked og dumpingimporten forårsaker skade for produsentene av hele eller nesten hele produksjonen i et slikt marked.

4.2 Når det med «innenlandsk industri» menes produsenter i et bestemt område, dvs. et marked som definert i nr. 1 bokstav (ii), skal anti-dumpingavgift innkreves[12] bare for varer som sendes til dette området med sikte på endelig forbruk. Når det etter importmedlemmets forfatningsregler ikke kan innkreves antidumpingavgift på et slikt grunnlag, kan importmedlemmet innkreve avgift uten begrensning bare dersom a) eksportøren er gitt mulighet til å innstille eksporten til dumpingpriser til det aktuelle området eller gir tilsagn i hen-

[11] I henhold til dette nr. anses produsenter å ha tilknytning til eksportørene eller importørene bare dersom a) den ene direkte eller indirekte kontrollerer den annen; b) begge direkte eller indirekte kontrolleres av tredjemann; c) de sammen direkte eller indirekte kontrollerer tredjemann, forutsatt at det er grunn til å tro eller ha mistanke om at tilknytningen gjør at den aktuelle produsent opptrer på en annen måte enn produsenter som ikke har en slik tilknytning. I henhold til dette nr. anses den ene å kontrollere den annen når vedkommende rettslig eller faktisk er i en slik stilling at han kan pålegge den annen begrensninger, eller styre den annen.

[12] I denne avtale menes med «innkreve» den endelige avregning eller innkassering av en avgift eller skatt.

exporting at dumped prices to the area concerned or otherwise give assurances pursuant to Article 8 and adequate assurances in this regard have not been promptly given, and *(b)* such duties cannot be levied only on products of specific producers which supply the area in question.

4.3 Where two or more countries have reached under the provisions of paragraph 8(a) of Article XXIV of GATT 1994 such a level of integration that they have the characteristics of a single, unified market, the industry in the entire area of integration shall be taken to be the domestic industry referred to in paragraph 1.

4.4 The provisions of paragraph 6 of Article 3 shall be applicable to this Article.

Article 5
Initiation and Subsequent Investigation

5.1 Except as provided for in paragraph 6, an investigation to determine the existence, degree and effect of any alleged dumping shall be initiated upon a written application by or on behalf of the domestic industry.

5.2 An application under paragraph 1 shall include evidence of *(a)* dumping, *(b)* injury within the meaning of Article VI of GATT 1994 as interpreted by this Agreement and *(c)* a causal link between the dumped imports and the alleged injury. Simple assertion, unsubstantiated by relevant evidence, cannot be considered sufficient to meet the requirements of this paragraph. The application shall contain such information as is reasonably available to the applicant on the following:

(i) the identity of the applicant and a description of the volume and value of the domestic production of the like product by the applicant. Where a written application is made on behalf of the domestic industry, the application shall identify the industry on behalf of which the application is made by a list of all known domestic producers of the like product (or associations of domestic producers of the like product) and, to the extent possible, a description of the volume and value of domestic production of the like product accounted for by such producers;

(ii) a complete description of the allegedly dumped product, the names of the country or countries of origin or export in question, the identity of each known exporter or foreign producer and a list of known persons importing the product in question;

(iii) information on prices at which the pro-

hold til artikkel 8, og det ikke umiddelbart gis tilstrekkelig tilsagn for dette formål, og dersom b) slik avgift ikke kan innkreves bare for varer fra bestemte produsenter som leverer til det aktuelle området.

4.3 Når to eller flere land i henhold til bestemmelsene i artikkel XXIV nr. 8 bokstav a) i GATT 1994 har nådd et slikt integrasjonsnivå at de har karakter av et felles, samlet marked, skal industrien i hele det integrerte området regnes som innenlandsk industri som nevnt i nr. 1.

4.4 Bestemmelsene i artikkel 3 nr. 6 får anvendelse på denne artikkel.

Artikkel 5
Igangsetting og påfølgende undersøkelse

5.1 Med forbehold for bestemmelsene i nr. 6 skal en undersøkelse for å avgjøre om en angivelig dumping foreligger, samt omfanget og virkningen av dumpingen, vanligvis igangsettes etter skriftlig søknad fra eller på vegne av den innenlandske industrien.

5.2 En søknad etter nr. 1 skal inneholde bevis for a) dumping b) skade som definert i artikkel VI i GATT 1994 slik den fortolkes ved denne avtale, og c) en årsakssammenheng mellom dumpingimporten og den angivelige skaden. En påstand som ikke underbygges av relevant bevis, kan ikke anses som tilstrekkelig til å oppfylle kravene i dette nr. Søknaden skal inneholde de opplysninger søkeren med rimelighet kan forventes å ha til rådighet om følgende punkter:

(i) søkerens identitet og vedkommendes beskrivelse av volumet og verdien av innenlandsk produksjon av tilsvarende vare. Når en skriftlig søknad legges fram på vegne av den innenlandske industrien, skal det framgå av søknaden hvilken industri søknaden legges fram på vegne av, ved en liste over alle kjente innenlandske produsenter av den tilsvarende vare (eller sammenslutninger av innenlandske produsenter av den tilsvarende vare) og, i den grad det er mulig, en beskrivelse av det volum og den verdi disse produsenter representerer av den innenlandske produksjonen av tilsvarende vare;

(ii) en fullstendig beskrivelse av den vare som sies å være en dumpingvare, navn på det eller de aktuelle opprinnelsesland eller eksportland, identiteten til hver kjent eksportør eller utenlandsk produsent og en liste over personer som vites å importere den aktuelle varen;

(iii) opplysning om til hvilke priser den aktuel-

duct in question is sold when destined for consumption in the domestic markets of the country or countries of origin or export (or, where appropriate, information on the prices at which the product is sold from the country or countries of origin or export to a third country or countries, or on the constructed value of the product) and information on export prices or, where appropriate, on the prices at which the product is first resold to an independent buyer in the territory of the importing Member;

(iv) information on the evolution of the volume of the allegedly dumped imports, the effect of these imports on prices of the like product in the domestic market and the consequent impact of the imports on the domestic industry, as demonstrated by relevant factors and indices having a bearing on the state of the domestic industry, such as those listed in paragraphs 2 and 4 of Article 3.

5.3 The authorities shall examine the accuracy and adequacy of the evidence provided in the application to determine whether there is sufficient evidence to justify the initiation of an investigation.

5.4 An investigation shall not be initiated pursuant to paragraph 1 unless the authorities have determined, on the basis of an examination of the degree of support for, or opposition to, the application expressed[13] by domestic producers of the like product, that the application has been made by or on behalf of the domestic industry.[14] The application shall be considered to have been made "by or on behalf of the domestic industry" if it is supported by those domestic producers whose collective output constitutes more than 50 per cent of the total production of the like product produced by that portion of the domestic industry expressing either support for or opposition to the application. However, no investigation shall be initiated when domestic producers expressly supporting the application account for less than 25 per cent of total production of the like product produced by the domestic industry.

[13] In the case of fragmented industries involving an exceptionally large number of producers, authorities may determine support and opposition by using statistically valid sampling techniques.

[14] Members are aware that in the territory of certain Members employees of domestic producers of the like product or representatives of those employees may make or support an application for an investigation under paragraph1.

le vare selges når den er beregnet for konsum på hjemmemarkedet i opprinnelseslandet eller – landene, eller eksportlandets eller -landene, (eller eventuelt opplysninger om til hvilke priser den aktuelle vare selges fra opprinnelseslandet eller -landene, eller eksportlandet eller -landene, til ett eller flere tredjeland, eller om beregnet verdi av varen), samt opplysninger om eksportprisene eller eventuelt om til hvilke priser varen videreselges for første gang til en uavhengig kjøper på importmedlemmets territorium;

(iv) opplysning om hvilken utvikling som har funnet sted med hensyn til mengden av den angivelig dumpingimporten, virkningene av importen på den tilsvarende vares priser i hjemmemarkedet og den innvirkning importen dermed har på den innenlandsk industri, slik det framgår av de relevante faktorer og indekser som har betydning for situasjonen for den innenlandske industrien, som dem som er oppført i artikkel 3 nr. 2 og 4.

5.3 Myndighetene skal se på om det bevismateriale som er lagt fram sammen med søknaden, er korrekt og dekkende, slik at de kan avgjøre om det er tilstrekkelig til at det er berettiget å igangsette en undersøkelse.

5.4 Det skal ikke igangsettes en undersøkelse i samsvar med nr. 1 dersom myndighetene ikke har fastslått, på grunnlag av en undersøkelse av hvor stor støtte til eller motstand mot søknaden innenlandske produsenter av den tilsvarende vare har gitt uttrykk for,[13] at søknaden er lagt fram av eller på vegne av den innenlandske industrien.[14] Søknaden skal betraktes som lagt fram «av eller på vegne av den innenlandske industrien» dersom den støttes av innenlandske produsenter hvis samlede produksjon representerer mer enn 50 prosent av den totale produksjon av den tilsvarende vare produsert av den del av den innenlandske industrien som uttrykker støtte til eller motstand mot søknaden. Det skal imidlertid ikke igangsettes noen undersøkelse når de innenlandske produsenter som uttrykkelig støtter søknaden, representerer mindre enn 25 prosent av den totale produksjonen av den tilsvarende vare produsert av den innenlandske industrien.

[13] Når det dreier seg om næringer som har et uvanlig høyt antall produsenter, kan myndighetene fastslå i hvilken grad det foreligger støtte og motstand ved hjelp av statistisk gyldige utvalgsmetoder.

[14] Medlemmene er oppmerksomme på at ansatte hos produsenter av den tilsvarende vare eller representanter for disse ansatte på visse medlemmers territorium kan framlegge eller støtte en søknad om undersøkelse etter nr. 1.

5.5 The authorities shall avoid, unless a decision has been made to initiate an investigation, any publicizing of the application for the initiation of an investigation. However, after receipt of a properly documented application and before proceeding to initiate an investigation, the authorities shall notify the government of the exporting Member concerned.

5.6 If, in special circumstances, the authorities concerned decide to initiate an investigation without having received a written application by or on behalf of a domestic industry for the initiation of such investigation, they shall proceed only if they have sufficient evidence of dumping, injury and a causal link, as described in paragraph 2, to justify the initiation of an investigation.

5.7 The evidence of both dumping and injury shall be considered simultaneously *(a)* in the decision whether or not to initiate an investigation, and *(b)* thereafter, during the course of the investigation, starting on a date not later than the earliest date on which in accordance with the provisions of this Agreement provisional measures may be applied.

5.8 An application under paragraph 1 shall be rejected and an investigation shall be terminated promptly as soon as the authorities concerned are satisfied that there is not sufficient evidence of either dumping or of injury to justify proceeding with the case. There shall be immediate termination in cases where the authorities determine that the margin of dumping is *de minimis*, or that the volume of dumped imports, actual or potential, or the injury, is negligible. The margin of dumping shall be considered to be *de minimis* if this margin is less than 2 per cent, expressed as a percentage of the export price. The volume of dumped imports shall normally be regarded as negligible if the volume of dumped imports from a particular country is found to account for less than 3 per cent of imports of the like product in the importing Member, unless countries which individually account for less than 3 per cent of the imports of the like product in the importing Member collectively account for more than 7 per cent of imports of the like product in the importing Member.

5.9 An anti-dumping proceeding shall not hinder the procedures of customs clearance.

5.10 Investigations shall, except in special circumstances, be concluded within one year, and in no case more than 18 months, after their initiation.

Article 6
Evidence

6.1 All interested parties in an anti-dumping investigation shall be given notice of the

5.5 Med mindre det er truffet beslutning om å igangsette en undersøkelse, skal myndighetene unngå å gjøre kjent en søknad om slik igangsetting. Etter at myndighetene har mottatt en behørig dokumentert søknad og før undersøkelsen igangsettes, skal de imidlertid gi melding til det berørte eksportlands regjering.

5.6 Dersom vedkommende myndighet under særlige omstendigheter bestemmer seg for å igangsette en undersøkelse uten å ha mottatt en skriftlig søknad av eller på vegne av en innenlandsk industri om slik igangsetting, skal de gå videre med undersøkelsen dersom de har tilstrekkelig bevis for at det foreligger dumping, skade og et årsaksforhold slik det er beskrevet i nr. 2, som berettiger igangsetting av en undersøkelse.

5.7 Bevisene for at det foreligger både dumping og skade skal gjennomgås samtidig a) ved avgjørelsen om det skal igangsettes en undersøkelse eller ikke og b) deretter mens undersøkelsen pågår, med begynnelse senest på det tidligste tidspunkt for anvendelse av midlertidige tiltak i henhold til bestemmelsene i denne avtale.

5.8 Vedkommende myndighet skal avvise en søknad etter nr. 1 og umiddelbart avslutte en undersøkelse straks den har forvisset seg om at det ikke foreligger tilstrekkelig bevis for dumping eller skade til at det er berettiget å gå videre med saken. Undersøkelsen skal avsluttes umiddelbart når dumpingmarginen er *de minimis* eller når den aktuelle eller potensielle mengde dumpingimport, eller skaden, er ubetydelig. Dumpingmarginen skal betraktes som *de minimis* dersom den er under 2 prosent av eksportprisen. Dumpingimportens mengde skal vanligvis betraktes som ubetydelig dersom det fastslås at dumpingimporten fra et bestemt land representerer under 3 prosent av importen av tilsvarende vare i importlandet, med mindre land som enkeltvis representerer under 3 prosent av importen av tilsvarende vare hos importmedlemmet, samlet representerer over 7 prosent av denne importen.

5.9 En anti-dumpingbehandling skal ikke være til hinder for at det foretas tollklarering.

5.10 Med mindre det foreligger særlige omstendigheter, skal undersøkelsene være avsluttet i løpet av ett år, og i alle tilfeller innen 18 måneder etter at de er igangsatt.

Artikkel 6
Bevis

6.1 Alle berørte parter i en dumpingundersøkelse skal ha melding om hvilke opplysning-

information which the authorities require and ample opportunity to present in writing all evidence which they consider relevant in respect of the investigation in question.

6.1.1 Exporters or foreign producers receiving questionnaires used in an anti-dumping investigation shall be given at least 30 days for reply.[15] Due consideration should be given to any request for an extension of the 30-day period and, upon cause shown, such an extension should be granted whenever practicable.

6.1.2 Subject to the requirement to protect confidential information, evidence presented in writing by one interested party shall be made available promptly to other interested parties participating in the investigation.

6.1.3 As soon as an investigation has been initiated, the authorities shall provide the full text of the written application received under paragraph 1 of Article 5 to the known exporters[16] and to the authorities of the exporting Member and shall make it available, upon request, to other interested parties involved. Due regard shall be paid to the requirement for the protection of confidential information, as provided for in paragraph 5.

6.2 Throughout the anti-dumping investigation all interested parties shall have a full opportunity for the defence of their interests. To this end, the authorities shall, on request, provide opportunities for all interested parties to meet those parties with adverse interests, so that opposing views may be presented and rebuttal arguments offered. Provision of such opportunities must take account of the need to preserve confidentiality and of the convenience to the parties. There shall be no obligation on any party to attend a meeting, and failure to do so shall not be prejudicial to that party's

[15] As a general rule, the time-limit for exporters shall be counted from the date of receipt of the questionnaire, which for this purpose shall be deemed to have been received one week from the date on which it was sent to the respondent or transmitted to the appropriate diplomatic representative of the exporting Member or, in the case of a separate customs territory Member of the WTO, an official representative of the exporting territory.

[16] It being understood that, where the number of exporters involved is particularly high, the full text of the written application should instead be provided only to the authorities of the exporting Member or to the relevant trade association.

er myndighetene krever og rikelig mulighet til å legge fram skriftlig alt det bevismateriale de mener er relevant i forbindelse med undersøkelsen.

6.1.1 Eksportører eller utenlandske produsenter som mottar et spørreskjema i en dumpingundersøkelse, skal ha minst 30 dagers svarfrist.[15] Det skal tas behørig hensyn til enhver anmodning om en forlengelse av fristen på 30 dager og en slik forlengelse skal, med utgangspunkt i den anførte begrunnelse, gis når det er praktisk mulig.

6.1.2 Med forbehold for kravet om beskyttelse av fortrolige opplysninger skal bevis som er lagt fram skriftlig av en berørt part, umiddelbart stilles til rådighet for de øvrige berørte parter som deltar i undersøkelsen.

6.1.3 Straks en undersøkelse er igangsatt skal myndighetene sørge for at de eksportører som er kjent,[16] samt eksportmedlemmets myndigheter får den fullstendige teksten til den skriftlige søknaden som er lagt fram i samsvar med artikkel 5 nr. 1, og på anmodning stille den til rådighet for andre berørte parter. Det skal tas behørig hensyn til at fortrolige opplysninger skal beskyttes, i samsvar med nr. 6.

6.2 Under hele dumpingundersøkelsen skal alle berørte parter ha full anledning til å ivareta sine interesser. For dette formål skal myndighetene på anmodning gi alle berørte parter anledning til å møte parter med motsatte interesser, slik at forskjellige syn og motsatte argumenter kan legges fram. Når denne anledning gis, må det tas hensyn til at fortrolige opplysninger skal beskyttes, og at det skal passe for partene. Ingen part skal være forpliktet til å delta i et møte, og manglende tilstedeværelse skal ikke være til skade for vedkommende parts sak. Berørte medlemmer og

[15] Som regel skal eksportørenes frist regnes fra den dag spørreskjemaet er mottatt, og den betraktes for dette formål som mottatt en uke etter den dato den ble sendt til mottakeren eller oversendt eksportmedlemmets diplomatiske representant eller, når det dreier seg om et eget tollområde som er medlem av WTO, en offisiell representant for eksportterritoriet.

[16] Dette må forstås slik at når det dreier seg om svært mange eksportører, gis den fullstendige søknadsteksten bare til eksportmedlemmets myndigheter eller til den relevante handelsorganisasjon.

case. Interested parties shall also have the right, on justification, to present other information orally.

6.3 Oral information provided under paragraph 2 shall be taken into account by the authorities only in so far as it is subsequently reproduced in writing and made available to other interested parties, as provided for in subparagraph 1.2.

6.4 The authorities shall whenever practicable provide timely opportunities for all interested parties to see all information that is relevant to the presentation of their cases, that is not confidential as defined in paragraph 5, and that is used by the authorities in an anti-dumping investigation, and to prepare presentations on the basis of this information.

6.5 Any information which is by nature confidential (for example, because its disclosure would be of significant competitive advantage to a competitor or because its disclosure would have a significantly adverse effect upon a person supplying the information or upon a person from whom that person acquired the information), or which is provided on a confidential basis by parties to an investigation shall, upon good cause shown, be treated as such by the authorities. Such information shall not be disclosed without specific permission of the party submitting it.[17]

6.5.1 The authorities shall require interested parties providing confidential information to furnish non-confidential summaries thereof. These summaries shall be in sufficient detail to permit a reasonable understanding of the substance of the information submitted in confidence. In exceptional circumstances, such parties may indicate that such information is not susceptible of summary. In such exceptional circumstances, a statement of the reasons why summarization is not possible must be provided.

6.5.2 If the authorities find that a request for confidentiality is not warranted and if the supplier of the information is either unwilling to make the information public or to authorize its disclosure in generalized or summary form, the authorities may disregard such information unless it can be demonstrated to their satisfaction from appropriate sources that the information is correct.[18]

[17] Members are aware that in the territory of certain Members disclosure pursuant to a narrowly-drawn protective order may be required.

[18] Members agree that requests for confidentiality should not be arbitrarily rejected.

berørte parter skal også etter at begrunnelse er gitt ha rett til å legge fram opplysninger muntlig.

6.3 Myndighetene skal ta hensyn til muntlige opplysninger som gis i henhold til nr. 3, bare dersom de gjengis skriftlig i ettertid og stilles til rådighet for de øvrige berørte parter i samsvar med nr. 2 bokstav b).

6.4 Når det er praktisk mulig skal myndighetene sørge for at alle berørte parter i tide gis anledning til å se alle opplysninger som er av betydning for presentasjonen av deres sak, som ikke er fortrolige i henhold til nr. 6 og som benyttes av myndighetene i dumpingundersøkelsen, samt å forberede sin presentasjon på grunnlag av disse opplysningene.

6.5 Enhver opplysning som etter sin art er fortrolig (for eksempel fordi en slik opplysning dersom den ble kjent, ville innebære en betydelig konkurransefordel for en konkurrent eller være svært ugunstig for den som har gitt opplysningen eller for den vedkommende har fått opplysningen fra), eller som partene i en undersøkelse har framskaffet på fortrolig grunnlag skal, når tilstrekkelig begrunnelse er gitt, gis fortrolig behandling av myndighetene. En opplysning skal ikke gjøres kjent uten særskilt tillatelse fra den part som har gitt opplysningen.[17]

6.5.1 Myndighetene skal kreve at berørte parter som gir fortrolige opplysninger, leverer et ikke-fortrolig sammendrag av opplysningene. Sammendraget skal være så detaljert at det gir en rimelig forståelse av de fortrolige opplysningenes innhold. Dersom særlige forhold tilsier det, kan disse medlemmer eller parter anføre at det ikke lar seg gjøre å gi et sammendrag. Under slike særlige forhold må det gis en redegjørelse for grunnene til at dette ikke er mulig.

6.5.2 Dersom myndighetene finner at en anmodning om fortrolig behandling ikke er berettiget og den som har gitt opplysningene ikke er villig til å offentliggjøre dem eller gi tillatelse til at de gjøres kjent i generelle eller sammenfattede vendinger, kan myndighetene se bort fra disse opplysningene, med mindre det fra egnede kilder på overbevisende måte kan godtgjøres at opplysningene er korrekte.[18]

[17] Medlemmene er oppmerksom på at det på bestemte medlemmers territorium kan forlanges strenge sikkerhetsbestemmelser for at opplysninger gis.

[18] Medlemmene er enige om at anmodninger om fortrolighet ikke bør avvises på vilkårlig måte.

6.6 Except in circumstances provided for in paragraph 8, the authorities shall during the course of an investigation satisfy themselves as to the accuracy of the information supplied by interested parties upon which their findings are based.

6.7 In order to verify information provided or to obtain further details, the authorities may carry out investigations in the territory of other Members as required, provided they obtain the agreement of the firms concerned and notify the representatives of the government of the Member in question, and unless that Member objects to the investigation. The procedures described in Annex I shall apply to investigations carried out in the territory of other Members. Subject to the requirement to protect confidential information, the authorities shall make the results of any such investigations available, or shall provide disclosure thereof pursuant to paragraph 9, to the firms to which they pertain and may make such results available to the applicants.

6.8 In cases in which any interested party refuses access to, or otherwise does not provide, necessary information within a reasonable period or significantly impedes the investigation, preliminary and final determinations, affirmative or negative, may be made on the basis of the facts available. The provisions of Annex II shall be observed in the application of this paragraph.

6.9 The authorities shall, before a final determination is made, inform all interested parties of the essential facts under consideration which form the basis for the decision whether to apply definitive measures. Such disclosure should take place in sufficient time for the parties to defend their interests.

6.10 The authorities shall, as a rule, determine an individual margin of dumping for each known exporter or producer concerned of the product under investigation. In cases where the number of exporters, producers, importers or types of products involved is so large as to make such a determination impracticable, the authorities may limit their examination either to a reasonable number of interested parties or products by using samples which are statistically valid on the basis of information available to the authorities at the time of the selection, or to the largest percentage of the volume of the exports from the country in question which can reasonably be investigated.

6.10.1 Any selection of exporters, producers, importers or types of products made under this paragraph shall preferably be chosen in consultation with and with the consent of the exporters, producers or importers concerned.

6.6 Med mindre det foreligger omstendigheter som omhandlet i nr. 10, skal myndighetene under undersøkelsen forvisse seg om at de opplysninger de baserer sine konklusjoner på, som er lagt fram av de berørte parter, er korrekte.

6.7 For å kunne kontrollere de opplysninger som er mottatt eller for å innhente mer detaljerte opplysninger kan myndighetene når det er nødvendig foreta undersøkelser på andre medlemmers territorium, forutsatt at de innhenter samtykke fra de berørte foretak og underretter det aktuelle medlems regjering, og medlemmet ikke gjør innvendinger mot undersøkelsen. Framgangsmåtene beskrevet i vedlegg I får anvendelse ved undersøkelser på andre medlemmers territorium. Med forbehold for kravet om beskyttelse av fortrolige opplysninger skal myndighetene stille resultatet av undersøkelsene til rådighet for de berørte foretak, eller sørge for at de blir gjort kjent for dem i samsvar med 11, og kan stille resultatene til rådighet for søkerne.

6.8 I de tilfeller der en berørt part nekter adgang til eller på annen måte unnlater å gi nødvendige opplysninger innen rimelig tid, eller vanskeliggjør undersøkelsen i betydelig grad, kan foreløpige og endelige avgjørelser, positive eller negative, treffes på grunnlag av de opplysninger som foreligger. Bestemmelsene i vedlegg II skal overholdes ved anvendelse av denne bestemmelse.

6.9 Myndighetene skal før det treffes en endelig avgjørelse informere alle berørte parter om de vesentlige fakta som er til vurdering og som danner grunnlaget for en beslutning om å anvende endelige tiltak. Partene bør motta denne informasjonen i så god tid at de kan ivareta sine interesser.

6.10 Medlemmene skal vanligvis fastsette en dumpingmargin for den enkelte berørte, kjente eksportør eller produsent av varen som undersøkes. I tilfeller der det dreier seg om så mange eksportører, produsenter, importører eller varetyper at en slik fastsettelse ikke lar seg gjennomføre i praksis, kan myndighetene begrense sin gjennomgang til et rimelig antall berørte parter eller varer i et statistisk gyldig utvalg på grunnlag av de opplysninger myndighetene har til rådighet når utvelgingen finner sted, eller til den høyeste prosent av eksportmengden fra det aktuelle land som med rimelighet kan undersøkes.

6.10.1 Enhver utvelging av eksportører, produsenter, importører eller varetyper etter nr. 12 skal fortrinnsvis skje i samråd med de berørte eksportører, produsenter eller importører, og med deres samtykke.

6.10.2 In cases where the authorities have limited their examination, as provided for in this paragraph, they shall nevertheless determine an individual margin of dumping for any exporter or producer not initially selected who submits the necessary information in time for that information to be considered during the course of the investigation, except where the number of exporters or producers is so large that individual examinations would be unduly burdensome to the authorities and prevent the timely completion of the investigation. Voluntary responses shall not be discouraged.

6.10.2 I tilfeller der myndighetene har begrenset sin gjennomgang i samsvar med denne paragraf, skal de likevel fastsette en dumpingmargin for en eksportør eller produsent som i utgangspunktet ikke ble utvalgt, og som legger fram de nødvendige opplysninger i tide til at de kan tas med i undersøkelsen, unntatt når det dreier seg om så mange eksportører eller produsenter at en gjennomgang av enkelttilfeller ville medføre for mye arbeid for myndighetene og føre til at undersøkelsen ikke kan fullføres i tide. Svar på frivillig grunnlag skal ikke forhindres.

6.11 For the purposes of this Agreement, "interested parties" shall include:

(i) an exporter or foreign producer or the importer of a product subject to investigation, or a trade or business association a majority of the members of which are producers, exporters or importers of such product;

(ii) the government of the exporting Member; and

(iii) a producer of the like product in the importing Member or a trade and business association a majority of the members of which produce the like product in the territory of the importing Member.

6.11 I denne avtale omfatter «berørte parter»:

(i) en eksportør, utenlandsk produsent eller importør av en vare som skal undersøkes, eller en handelsorganisasjon eller bransjeorganisasjon der flertallet av medlemmene produserer, eksporterer eller importerer en slik vare,

(ii) teksportmedlemmets regjering; og

(iii) en produsent av tilsvarende vare hos importmedlemmet, eller en handelsorganisasjon eller bransjeorganisasjon der flertallet av medlemmene produserer tilsvarende vare på importmedlemmets territorium.

This list shall not preclude Members from allowing domestic or foreign parties other than those mentioned above to be included as interested parties.

Denne listen er ikke til hinder for at medlemmene kan tillate at andre innenlandske eller utenlandske parter enn dem som er angitt ovenfor, regnes som berørte parter.

6.12 The authorities shall provide opportunities for industrial users of the product under investigation, and for representative consumer organizations in cases where the product is commonly sold at the retail level, to provide information which is relevant to the investigation regarding dumping, injury and causality.

6.12 Myndighetene skal gi industri som anvender varen som undersøkes, samt representative forbrukerorganisasjoner i de tilfeller der varen vanligvis selges på detaljistnivå, anledning til å legge fram opplysninger som er relevante for undersøkelsen, om dumping, skade og årsaksforhold.

6.13 The authorities shall take due account of any difficulties experienced by interested parties, in particular small companies, in supplying information requested, and shall provide any assistance practicable.

6.13 Myndighetene skal ta behørig hensyn til at de berørte parter, særlig små foretak, kan få vanskeligheter med å skaffe de opplysninger det bes om, og skal bistå dem i den grad det lar seg gjøre.

6.14 The procedures set out above are not intended to prevent the authorities of a Member from proceeding expeditiously with regard to initiating an investigation, reaching preliminary or final determinations, whether affirmative or negative, or from applying provisional or final measures, in accordance with relevant provisions of this Agreement.

6.14 Framgangsmåtene fastsatt ovenfor skal ikke være til hinder for at et medlems myndigheter raskt igangsetter en undersøkelse, treffer foreløpige eller endelige avgjørelser, positive eller negative, eller anvender midlertidige eller endelige tiltak, i samsvar med de aktuelle bestemmelser i denne avtale.

Article 7
Provisional Measures

7.1 Provisional measures may be applied only if:

(i) an investigation has been initiated in accordance with the provisions of Article 5, a public notice has been given to that effect and interested parties have been given adequate opportunities to submit information and make comments;

(ii) a preliminary affirmative determination has been made of dumping and consequent injury to a domestic industry; and

(iii) the authorities concerned judge such measures necessary to prevent injury being caused during the investigation.

7.2 Provisional measures may take the form of a provisional duty or, preferably, a security – by cash deposit or bond – equal to the amount of the anti-dumping duty provisionally estimated, being not greater than the provisionally estimated margin of dumping. Withholding of appraisement is an appropriate provisional measure, provided that the normal duty and the estimated amount of the anti-dumping duty be indicated and as long as the withholding of appraisement is subject to the same conditions as other provisional measures.

7.3 Provisional measures shall not be applied sooner than 60 days from the date of initiation of the investigation.

7.4 The application of provisional measures shall be limited to as short a period as possible, not exceeding four months or, on decision of the authorities concerned, upon request by exporters representing a significant percentage of the trade involved, to a period not exceeding six months. When authorities, in the course of an investigation, examine whether a duty lower than the margin of dumping would be sufficient to remove injury, these periods may be six and nine months, respectively.

7.5 The relevant provisions of Article 9 shall be followed in the application of provisional measures.

Artikkel 7
Midlertidige tiltak

7.1 Midlertidige tiltak kan anvendes bare dersom

(i) det er igangsatt en undersøkelse i samsvar med bestemmelsene i artikkel 5, en melding om dette er kunngjort og de berørte medlemmer og de berørte parter har fått tilstrekkelig mulighet til å legge fram opplysninger og komme med merknader,

(ii) det er truffet en foreløpig påvisning av dumping og skade på innenlandsk industri som en følge av dumpingen, og

(iii) vedkommende myndighet finner at slike tiltak er nødvendige for å forhindre at det oppstår skade mens undersøkelsen pågår.

7.2 Midlertidige tiltak kan treffes i form av en midlertidig avgift, eller fortrinnsvis en garanti i form av deponering av kontanter eller gjeldsbrev tilsvarende foreløpig anslått antidumpingavgift, men den kan ikke overstige foreløpig anslått dumpingmargin. Suspensjon av tollevaluering er et passende midlertidig tiltak, forutsatt at det angis hva som er vanlig toll og anslått anti-dumpingavgift, og suspensjonen av tollevaluering underlegges de samme vilkår som andre midlertidige tiltak.

7.3 Midlertidige tiltak skal ikke anvendes før 60 dager etter den dag undersøkelsen ble igangsatt.

7.4 Midlertidige tiltak skal ikke anvendes lenger enn høyst nødvendig, og ikke ut over fire måneder eller, dersom vedkommende myndigheter vedtar det etter anmodning fra eksportører som representerer en betydelig prosent av den aktuelle handelen, ikke ut over seks måneder. Når myndighetene som et ledd i undersøkelsen ser på om en toll som er lavere enn dumpingmarginen, vil være tilstrekkelig til at det ikke påføres noen skade, kan disse periodene være henholdsvis seks og ni måneder.

7.5 De relevante bestemmelser i artikkel 9 skal følges ved anvendelse av midlertidige tiltak.

Article 8
Price Undertakings

8.1 Proceedings may[19] be suspended or terminated without the imposition of provisional measures or anti-dumping duties upon receipt of satisfactory voluntary undertakings from

[19] The word "may" shall not be interpreted to allow the simultaneous continuation of proceedings with the implementation of price undertakings except as provided in paragraph 4.

Artikkel 8
Prisløfter

8.1 Saksbehandlingen kan[19] stilles i bero eller avsluttes uten midlertidige tiltak eller antidumpingavgift dersom det mottas tilfredsstillende løfte på frivillig grunnlag fra en ekspor-

[19] Ordet «kan» skal ikke tolkes slik at det er tillatt å gå videre med saksbehandlingen samtidig som løftene iverksettes, unntatt i tilfellene fastsatt i nr. 4.

any exporters to revise its prices or to cease exports to the area in question at dumped prices so that the authorities are satisfied that the injurious effect of the dumping is eliminated. Price increases under such undertakings shall not be higher than necessary to eliminate the margin of dumping. It is desirable that the price increases be less than the margin of dumping if such increases would be adequate to remove the injury to the domestic industry.

8.2 Price undertakings shall not be sought or accepted from exporters unless the authorities of the importing Member have made a preliminary affirmative determination of dumping and injury caused by such dumping.

8.3 Undertakings offered need not be accepted if the authorities consider their acceptance impractical, for example, if the number of actual or potential exporters is too great, or for other reasons, including reasons of general policy. Should the case arise and where practicable, the authorities shall provide to the exporter the reasons which have led them to consider acceptance of an undertaking as inappropriate, and shall, to the extent possible, give the exporter an opportunity to make comments thereon.

8.4 If an undertaking is accepted, the investigation of dumping and injury shall nevertheless be completed if the exporter so desires or the authorities so decide. In such a case, if a negative determination of dumping or injury is made, the undertaking shall automatically lapse, except in cases where such a determination is due in large part to the existence of a price undertaking. In such cases, the authorities may require that an undertaking be maintained for a reasonable period consistent with the provisions of this Agreement. In the event that an affirmative determination of dumping and injury is made, the undertaking shall continue consistent with its terms and the provisions of this Agreement.

8.5 Price undertakings may be suggested by the authorities of the importing Member, but no exporter shall be forced to enter into such undertakings. The fact that exporters do not offer such undertakings, or do not accept an invitation to do so, shall in no way prejudice the consideration of the case. However, the authorities are free to determine that a threat of injury is more likely to be realized if the dumped imports continue.

8.6 Authorities of an importing Member may require any exporter from whom an undertaking has been accepted to provide periodically information relevant to the fulfilment of such an undertaking and to permit verification of perti-

tør om å endre sine priser eller stanse eksport til dumpingpriser til det aktuelle området, slik at myndighetene blir overbevist om at dumpingen ikke lenger har noen skadelig virkning. En prisøkning som finner sted i henhold til slike løfter, skal ikke være større enn det som er nødvendig for å kompensere for dumpingmarginen. Det er ønskelig at prisøkningen er mindre enn subsidiebeløpet dersom det er tilstrekkelig til at den innenlandske industrien ikke påføres skade.

8.2 Det skal ikke søkes oppnådd og ikke godtas prisløfter fra eksportører med mindre myndighetene hos importmedlemmet har truffet en midlertidig avgjørelse om at det foreligger dumping og skade som følge av dumpingen.

8.3 Et løfte behøver ikke godtas dersom myndighetene mener at en slik godtakelse ikke er realistisk, for eksempel fordi antall eksportører er eller blir for høyt, eller av andre årsaker, også politiske. I et slikt tilfelle skal myndighetene, når det er praktisk mulig, sørge for at eksportøren får vite hvorfor de mener det ikke er hensiktsmessig å godta et løfte, og skal om mulig gi eksportøren anledning til å komme med sine merknader.

8.4 Selv om et løfte godtas, skal undersøkelsen om hvorvidt det foreligger dumping og skade, fullføres dersom eksportøren ønsker det eller myndighetene beslutter det. I et slikt tilfelle skal løftet automatisk bortfalle dersom det treffes avgjørelse om at det ikke foreligger dumping eller skade, unntatt når en slik avgjørelse langt på vei er truffet fordi det foreligger et prisløfte. I slike tilfeller kan vedkommende myndigheter kreve at løftet opprettholdes i et rimelig tidsrom i samsvar med bestemmelsene i denne avtale. Dersom det treffes en avgjørelse om at det foreligger dumping og skade, skal løftet fortsatt gjelde i samsvar med vilkårene for løftet og bestemmelsene i denne avtale.

8.5 Importmedlemmets myndigheter kan foreslå prisløfte, men ingen eksportør skal tvinges til å godta slike løfter. Det faktum at en eksportør ikke tilbyr et slikt løfte, eller ikke følger en oppfordring om å gjøre det, skal ikke på noen måte innvirke på behandlingen av saken. Det står imidlertid myndighetene fritt å avgjøre at det er større sannsynlighet for at faren for skade blir virkelighet dersom dumpingimporten fortsetter.

8.6 Et importmedlems myndigheter kan kreve at enhver eksportør hvis løfte er godtatt, gir jevnlige opplysninger om oppfyllelsen av løftene og tillater kontroll av de aktuelle data. Ved løftebrudd kan importmedlemmets myndighe-

nent data. In case of violation of an undertaking, the authorities of the importing Member may take, under this Agreement in conformity with its provisions, expeditious actions which may constitute immediate application of provisional measures using the best information available. In such cases, definitive duties may be levied in accordance with this Agreement on products entered for consumption not more than 90 days before the application of such provisional measures, except that any such retroactive assessment shall not apply to imports entered before the violation of the undertaking.

Article 9
Imposition and Collection of Anti-Dumping Duties

9.1 The decision whether or not to impose an anti-dumping duty in cases where all requirements for the imposition have been fulfilled, and the decision whether the amount of the anti-dumping duty to be imposed shall be the full margin of dumping or less, are decisions to be made by the authorities of the importing Member. It is desirable that the imposition be permissive in the territory of all Members, and that the duty be less than the margin if such lesser duty would be adequate to remove the injury to the domestic industry.

9.2 When an anti-dumping duty is imposed in respect of any product, such anti-dumping duty shall be collected in the appropriate amounts in each case, on a non-discriminatory basis on imports of such product from all sources found to be dumped and causing injury, except as to imports from those sources from which price undertakings under the terms of this Agreement have been accepted. The authorities shall name the supplier or suppliers of the product concerned. If, however, several suppliers from the same country are involved, and it is impracticable to name all these suppliers, the authorities may name the supplying country concerned. If several suppliers from more than one country are involved, the authorities may name either all the suppliers involved, or, if this is impracticable, all the supplying countries involved.

9.3 The amount of the anti-dumping duty shall not exceed the margin of dumping as established under Article 2.

9.3.1 When the amount of the anti-dumping duty is assessed on a retrospective basis, the determination of the final liability for payment of anti-dumping duties shall take place as soon as possible, normally within 12 months, and in no case more than 18 months, after the date on which a

ter i henhold til denne avtale og i samsvar med dens bestemmelser raskt treffe forholdsregler som kan bestå i umiddelbar anvendelse av midlertidige tiltak på grunnlag av de opplysninger som foreligger. I slike tilfeller kan endelig avgift innkreves i samsvar med denne avtale på varer importert for konsum høyst 90 dager før anvendelsen av det midlertidige tiltak, bortsett fra at en slik avgift med tilbakevirkende kraft ikke skal få anvendelse på import som er kommet inn før løftebruddet.

Artikkel 9
Ileggelse og innkreving av anti-dumpingtoll

9.1 Beslutning om hvorvidt en anti-dumpingavgift skal ilegges i tilfeller der alle krav til slik avgift er oppfylt, og beslutning om hvorvidt anti-dumpingavgift skal tilsvare hele dumpingmarginen eller være lavere, er beslutninger importmedlemmets myndigheter treffer. Det er ønskelig at innføring av avgiften er valgfri på samtlige medlemmers territorium og at avgiften er lavere enn marginen dersom en slik lavere avgift er tilstrekkelig til at den innenlandske industrien ikke påføres skade.

9.2 Når det er ilagt en anti-dumpingavgift for en vare, skal avgiften innkreves med passende beløp i hvert enkelt tilfelle på et ikkediskriminerende grunnlag ved import av slike varer uansett kilde, når det er fastslått at det dreier seg om dumpingimport og at den forårsaker skade, med unntak av import fra kilder hvis prisløfter i henhold til denne avtale er godtatt. Myndighetene skal navngi den aktuelle vares leverandør eller leverandører. Dersom det dreier seg om flere leverandører fra samme land og det i praksis ikke kan la seg gjøre å navngi dem alle, kan imidlertid myndighetene navngi leverandørlandet. Dersom det dreier seg om flere leverandører fra mer enn ett land, kan myndighetene navngi samtlige leverandører eller dersom det ikke kan la seg gjøre, samtlige leverandørland.

9.3 Anti-dumpingavgiften skal ikke være større enn dumpingmarginen fastsatt i samsvar med artikkel 2.

9.3.1 Når anti-dumpingavgiftens størrelse fastsettes med tilbakevirkende kraft, skal det endelige beløpet som må betales i anti-dumpingavgift fastsettes så snart som mulig, vanligvis innen 12 måneder og ikke under noen omstendighet mer enn 18 måneder etter den dag det ble bedt

request for a final assessment of the amount of the anti-dumping duty has been made.[20] Any refund shall be made promptly and normally in not more than 90 days following the determination of final liability made pursuant to this sub-paragraph. In any case, where a refund is not made within 90 days, the authorities shall provide an explanation if so requested.

9.3.2 When the amount of the anti-dumping duty is assessed on a prospective basis, provision shall be made for a prompt refund, upon request, of any duty paid in excess of the margin of dumping. A refund of any such duty paid in excess of the actual margin of dumping shall normally take place within 12 months, and in no case more than 18 months, after the date on which a request for a refund, duly supported by evidence, has been made by an importer of the product subject to the anti-dumping duty. The refund authorized should normally be made within 90 days of the above-noted decision.

9.3.3 In determining whether and to what extent a reimbursement should be made when the export price is constructed in accordance with paragraph 3 of Article 2, authorities should take account of any change in normal value, any change in costs incurred between importation and resale, and any movement in the resale price which is duly reflected in subsequent selling prices, and should calculate the export price with no deduction for the amount of anti-dumping duties paid when conclusive evidence of the above is provided.

9.4 When the authorities have limited their examination in accordance with the second sentence of paragraph 10 of Article 6, any anti-dumping duty applied to imports from exporters or producers not included in the examination shall not exceed:

(i) the weighted average margin of dumping established with respect to the selected exporters or producers or,

(ii) where the liability for payment of anti-

[20] It is understood that the observance of the time-limits mentioned in this subparagraph and in subparagraph 3.2 may not be possible where the product in question is subject to judicial review proceedings.

om en endelig fastsettelse av anti-dumpingavgiftens størrelse.[20] Enhver tilbakebetaling skal skje i løpet av kort tid, og vanligvis ikke mer enn 90 dager etter at det endelige beløp er fastsatt i samsvar med dette ledd. Når tilbakebetaling ikke har funnet sted innen 90 dager, skal myndighetene uansett gi en redegjørelse for dette dersom de blir bedt om det.

9.3.2 Når anti-dumpingavgiftens størrelse ikke fastsettes med tilbakevirkende kraft, skal det gis bestemmelse om at enhver innbetalt avgift som overstiger dumpingmarginen, på anmodning tilbakebetales i løpet av kort tid. Tilbakebetaling av innbetalt toll som overstiger den faktiske dumpingmarginen, skal vanligvis finne sted innen 12 måneder og ikke under noen omstendighet mer enn 18 måneder etter den dag importøren av varen det betales anti-dumpingavgift for, har lagt fram en anmodning om tilbakebetaling som er behørig underbygget med bevis. En godkjent tilbakebetaling skal vanligvis finne sted innen 90 dager etter beslutningen nevnt ovenfor.

9.3.3 Når det skal avgjøres hvorvidt og i hvilken grad det skal foretas tilbakebetaling når eksportprisen er beregnet i samsvar med artikkel 2 nr. 4, bør myndighetene ta hensyn til endringer i normalverdien eller i de kostnader som påløper mellom import og videresalg, samt bevegelser i prisene ved videresalg som på behørig måte reflekteres i de senere salgspriser, og eksportprisen bør beregnes uten fradrag for anti-dumpingavgift dersom det legges fram avgjørende bevis på ovennevnte.

9.4 Når myndighetene har begrenset sin gjennomgang i samsvar med artikkel 6 nr. 10 annet punktum, skal anti-dumpingavgift på import fra eksportører eller produsenter som ikke er med i gjennomgangen, ikke være høyere enn:

(i) veid gjennomsnittlig dumpingmargin fastsatt for de utvalgte eksportører eller produsenter, eller

(ii) når beløpet som må betales i anti-dum-

[20] Når det foretas en rettslig prøving av tilfellet med den aktuelle varen, kan det forekomme at det ikke lar seg gjøre å overholde de frister som er nevnt i dette ledd og i bokstav b).

dumping duties is calculated on the basis of a prospective normal value, the difference between the weighted average normal value of the selected exporters or producers and the export prices of exporters or producers not individually examined,

provided that the authorities shall disregard for the purpose of this paragraph any zero and *de minimis* margins and margins established under the circumstances referred to in paragraph 8 of Article 6. The authorities shall apply individual duties or normal values to imports from any exporter or producer not included in the examination who has provided the necessary information during the course of the investigation, as provided for in subparagraph 10.2 of Article 6.

9.5 If a product is subject to anti-dumping duties in an importing Member, the authorities shall promptly carry out a review for the purpose of determining individual margins of dumping for any exporters or producers in the exporting country in question who have not exported the product to the importing Member during the period of investigation, provided that these exporters or producers can show that they are not related to any of the exporters or producers in the exporting country who are subject to the anti-dumping duties on the product. Such a review shall be initiated and carried out on an accelerated basis, compared to normal duty assessment and review proceedings in the importing Member. No anti-dumping duties shall be levied on imports from such exporters or producers while the review is being carried out. The authorities may, however, withhold appraisement and/or request guarantees to ensure that, should such a review result in a determination of dumping in respect of such producers or exporters, anti-dumping duties can be levied retroactively to the date of the initiation of the review.

Article 10
Retroactivity

10.1 Provisional measures and anti-dumping duties shall only be applied to products which enter for consumption after the time when the decision taken under paragraph 1 of Article 7 and paragraph 1 of Article 9, respectively, enters into force, subject to the exceptions set out in this Article.

10.2 Where a final determination of injury (but not of a threat thereof or of a material retardation of the establishment of an industry) is made or, in the case of a final determination of a threat of injury, where the effect of the dumped imports would, in the absence of the

pingavgift beregnes på grunnlag av fremtidig normalverdi, differansen mellom veid gjennomsnittlig normalverdi for de utvalgte eksportører eller produsenter og eksportprisene til de eksportører eller produsenter som ikke er undersøkt enkeltvis,

forutsatt at myndighetene ved anvendelse av dette nr. skal se bort fra null og *de minimis*-marginer samt marginer fastsatt under de forhold som er nevnt i artikkel 6 nr. 10. Myndighetene skal anvende vanlig toll eller vanlige verdier ved import fra den enkelte eksportør eller produsent som ikke har vært med i undersøkelsen, og som har lagt fram de nødvendige opplysninger i samsvar med artikkel 6 nr. 10.2.

9.5 Dersom en vare er underlagt anti-dumpingavgift hos et importmedlem, skal myndighetene i løpet av kort tid foreta en gjennomgang for å bestemme dumpingmarginene for den enkelte eksportør eller produsent i det aktuelle eksportland som ikke har eksportert varen til importmedlemmet så lenge undersøkelsen har pågått, forutsatt at eksportørene eller produsentene kan bevise at de ikke har tilknytning til noen av de eksportører eller produsenter i eksportlandet som er underlagt anti-dumpingavgift på varen. En slik gjennomgang skal igangsettes og gjennomføres raskere enn det som er vanlig for avgiftfastsettelse og gjennomgang hos importmedlemmet. Det skal ikke innkreves anti-dumpingavgift for import fra eksportørene eller produsentene så lenge gjennomgangen pågår. Myndighetene kan imidlertid suspendere avgiftevalueringen og/eller be om garantier for å sikre at anti-dumpingavgift kan innkreves retroaktivt fra den dag gjennomgangen ble igangsatt dersom gjennomgangen fører til at det påvises dumping i forbindelse med disse produsenter eller eksportører.

Artikkel 10
Tilbakevirkende kraft

10.1 Midlertidige tiltak og midlertidig anti-dumpingavgift skal anvendes bare på varer som importeres for konsum etter den dag beslutningen truffet i samsvar med henholdsvis artikkel 7 nr. 1 og artikkel 9 nr. 1 trer i kraft, med de unntak som er angitt i denne artikkel.

10.2 Når det treffes en endelig avgjørelse om skade (men ikke fare for skade eller betydelig forsinkelse i opprettelsen av et foretak) eller dersom det treffes en endelig avgjørelse om fare for skade, når virkningene av dumpingimporten er slik at det ville blitt truffet en avgjørelse om

provisional measures, have led to a determination of injury, anti-dumping duties may be levied retroactively for the period for which provisional measures, if any, have been applied.

10.3 If the definitive anti-dumping duty is higher than the provisional duty paid or payable, or the amount estimated for the purpose of the security, the difference shall not be collected. If the definitive duty is lower than the provisional duty paid or payable, or the amount estimated for the purpose of the security, the difference shall be reimbursed or the duty recalculated, as the case may be.

10.4 Except as provided in paragraph 2, where a determination of threat of injury or material retardation is made (but no injury has yet occurred) a definitive anti-dumping duty may be imposed only from the date of the determination of threat of injury or material retardation, and any cash deposit made during the period of the application of provisional measures shall be refunded and any bonds released in an expeditious manner.

10.5 Where a final determination is negative, any cash deposit made during the period of the application of provisional measures shall be refunded and any bonds released in an expeditious manner.

10.6 A definitive anti-dumping duty may be levied on products which were entered for consumption not more than 90 days prior to the date of application of provisional measures, when the authorities determine for the dumped product in question that:

(i) there is a history of dumping which caused injury or that the importer was, or should have been, aware that the exporter practises dumping and that such dumping would cause injury, and

(ii) the injury is caused by massive dumped imports of a product in a relatively short time which in light of the timing and the volume of the dumped imports and other circumstances (such as a rapid build-up of inventories of the imported product) is likely to seriously undermine the remedial effect of the definitive anti-dumping duty to be applied, provided that the importers concerned have been given an opportunity to comment.

10.7 The authorities may, after initiating an investigation, take such measures as the withholding of appraisement or assessment as may be necessary to collect anti-dumping duties retroactively, as provided for in paragraph 6, once they have sufficient evidence that the conditions set forth in that paragraph are satisfied.

skade om det ikke var truffet midlertidige tiltak, kan det innkreves anti-dumpingavgift med tilbakevirkende kraft for det tidsrom de eventuelle midlertidige tiltak har vært anvendt.

10.3 IDersom den endelige anti-dumpingavgiften er høyere enn det den midlertidige avgiften som er betalt eller skal betales, eller det anslåtte garantibeløp, skal differansen ikke innkreves. Dersom den endelige tollen er lavere enn den midlertidige avgiften som er betalt eller skal betales, eller det anslåtte garantibeløp, skal differansen tilbakebetales eller avgiften beregnes på nytt, alt etter som.

10.4 Med forbehold for bestemmelsen i nr. 2 kan endelig anti-dumpingavgift når det treffes en avgjørelse om fare for skade eller betydelig forsinkelse (men ingen skade ennå er skjedd), ilegges bare fra det tidspunkt da avgjørelsen om fare for skade eller betydelig forsinkelse ble truffet, og umiddelbart skal enhver deponering av kontanter foretatt mens midlertidige tiltak har vært anvendt, tilbakebetales og ethvert gjeldsbrev frigis.

10.5 Når en endelige avgjørelse er negativ, skal umiddelbart enhver deponering av kontanter foretatt mens midlertidige tiltak har vært anvendt, tilbakebetales og ethvert gjeldsbrev frigis.

10.6 Det kan innkreves en endelig antidumpingavgift for varer som er importert for konsum høyst 90 dager før den dag midlertidige tiltak kommer til anvendelse, når myndighetene i forbindelse med den aktuelle dumpingvare fastslår at:

(i) det tidligere har vært påvist dumping som forårsaket skade, eller importøren var eller burde vært klar over at eksportøren drev dumping og at den ville forårsake skade, og

(ii) skaden skyldes massiv import av en dumpingvare, gjennomført i løpet av et forholdsvis kort tidsrom som, i lys av tidspunktet for og omfanget av dumpingimporten og andre forhold (f.eks. rask oppbygging av lagerbeholdning av importvaren), sannsynligvis vil føre til at den korrigerende virkningen av den endelige antidumpingtollen som skal anvendes, blir alvorlig undergravd, forutsatt at de berørte importører har fått anledning til å komme med sine merknader.

10.7 Etter at en undersøkelse er igangsatt, kan myndighetene treffe de tiltak som er nødvendige, som suspensjon av avgiftevaluering eller avgiftfastsettelse, for retroaktiv innkreving av anti-dumpingavgift som fastsatt i nr. 6, etter at de har skaffet tilstrekkelig bevis for at vilkårene i nr. 6 er oppfylt.

10.8 No duties shall be levied retroactively pursuant to paragraph 6 on products entered for consumption prior to the date of initiation of the investigation.

Article 11
Duration and Review of Anti-Dumping Duties and Price Undertakings

11.1 An anti-dumping duty shall remain in force only as long as and to the extent necessary to counteract dumping which is causing injury.

11.2 The authorities shall review the need for the continued imposition of the duty, where warranted, on their own initiative or, provided that a reasonable period of time has elapsed since the imposition of the definitive anti-dumping duty, upon request by any interested party which submits positive information substantiating the need for a review.[21] Interested parties shall have the right to request the authorities to examine whether the continued imposition of the duty is necessary to offset dumping, whether the injury would be likely to continue or recur if the duty were removed or varied, or both. If, as a result of the review under this paragraph, the authorities determine that the anti-dumping duty is no longer warranted, it shall be terminated immediately.

11.3 Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 and 2, any definitive anti-dumping duty shall be terminated on a date not later than five years from its imposition (or from the date of the most recent review under paragraph 2 if that review has covered both dumping and injury, or under this paragraph), unless the authorities determine, in a review initiated before that date on their own initiative or upon a duly substantiated request made by or on behalf of the domestic industry within a reasonable period of time prior to that date, that the expiry of the duty would be likely to lead to continuation or recurrence of dumping and injury.[22] The duty may remain in force pending the outcome of such a review.

11.4 The provisions of Article 6 regarding evidence and procedure shall apply to any review carried out under this Article. Any such

[21] A determination of final liability for payment of anti-dumping duties, as provided for in paragraph3 of Article9, does not by itself constitute a review within the meaning of this Article.

[22] When the amount of the anti-dumping duty is assessed on a retrospective basis, a finding in the most recent assessment proceeding under subparagraph3.1 of Article9 that no duty is to be levied shall not by itself require the authorities to terminate the definitive duty.

10.8 Det skal ikke foretas retroaktiv innkreving av avgift i henhold til nr. 6 for varer importert for konsum før den dag undersøkelsen ble igangsatt.

Artikkel 11
Anti-dumpingavgiftens og løftenes varighet – ny gjennomgang

11.1 En anti-dumpingavgift skal gjelde bare så lenge og i den grad det er nødvendig for å motvirke dumping som forårsaker skade.

11.2 Når det er grunn til det skal myndighetene, av eget tiltak eller, forutsatt at en viss tid er gått fra den endelige anti-dumpingavgift ble ilagt, på anmodning fra enhver berørt part som legger fram opplysninger som viser at en gjennomgang er nødvendig, undersøke om det er nødvendig å opprettholde avgiften.[21] De berørte parter skal ha rett til å be myndighetene undersøke om det er nødvendig å opprettholde avgiften for å motvirke dumpingen, og om det er sannsynlig at skaden fortsatt vil bestå eller vil oppstå på nytt dersom avgiften oppheves eller endres, eller begge deler. Dersom myndighetene etter å ha foretatt en gjennomgang i samsvar med dette nr. finner at anti-dumpingavgiften ikke lenger er berettiget, skal avgiften oppheves umiddelbart.

11.3 Uten hensyn til bestemmelsene i nr. 1 og 2 skal en endelig anti-dumpingavgift oppheves senest fem år etter den dag den ble ilagt (eller etter den dag siste gjennomgang ble foretatt i samsvar med nr. 2 dersom gjennomgangen gjaldt både dumping og skade, eller i samsvar med dette nr.), med mindre myndighetene ved en gjennomgang igangsatt før den dato av eget tiltak eller på behørig begrunnet anmodning fra eller på vegne av den innenlandske industrien i rimelig tid før nevnte dato, avgjør at en opphevelse av avgiften sannsynligvis vil føre til at dumpingen og skaden består eller oppstår på nytt.[22] Avgiften kan anvendes til resultatene av gjennomgangen foreligger.

11.4 Bestemmelsene i artikkel 6 om bevis og prosedyre skal gjelde for enhver gjennomgang som foretas etter denne artikkel. En slik gjen-

[21] En endelig fastsettelse av hvor stor anti-dumpingavgiften skal være, som omhandlet i artikkel 9 nr. 3, er ikke i seg selv en ny gjennomgang etter denne artikkel.

[22] Når anti-dumpingavgiftens størrelse fastsettes med tilbakevirkende kraft og en under den siste fastsettelsen etter artikkel 9 nr. 3 bokstav a) kommer til at det ikke skal avkreves noen avgift, skal dette ikke i seg selv innebære et krav til myndighetene om å oppheve den endelige avgiften.

review shall be carried out expeditiously and shall normally be concluded within 12 months of the date of initiation of the review.

11.5 The provisions of this Article shall apply *mutatis mutandis* to price undertakings accepted under Article 8.

Article 12
Public Notice and Explanation of Determinations

12.1 When the authorities are satisfied that there is sufficient evidence to justify the initiation of an anti-dumping investigation pursuant to Article 5, the Member or Members the products of which are subject to such investigation and other interested parties known to the investigating authorities to have an interest therein shall be notified and a public notice shall be given.

12.1.1 A public notice of the initiation of an investigation shall contain, or otherwise make available through a separate report[23], adequate information on the following:

(i) the name of the exporting country or countries and the product involved;
(ii) the date of initiation of the investigation;
(iii) the basis on which dumping is alleged in the application;
(iv) a summary of the factors on which the allegation of injury is based;
(v) the address to which representations by interested parties should be directed;
(vi) the time-limits allowed to interested parties for making their views known.

12.2 Public notice shall be given of any preliminary or final determination, whether affirmative or negative, of any decision to accept an undertaking pursuant to Article 8, of the termination of such an undertaking, and of the termination of a definitive anti-dumping duty. Each such notice shall set forth, or otherwise make available through a separate report, in sufficient detail the findings and conclusions reached on all issues of fact and law considenomgang skal gjennomføres raskt, og skal vanligvis avsluttes innen 12 måneder etter at den ble igangsatt.

11.5 Bestemmelsene i denne artikkel skal gjelde på tilsvarende måte for løfter som er godtatt etter artikkel 8.

Artikkel 12
Offentlig kunngjøring og redegjørelse om avgjørelser

12.1 Når myndighetene har forvisset seg om at det foreligger tilstrekkelig bevis til at det er berettiget å igangsette en undersøkelse i henhold til artikkel 5, skal dette meddeles det medlem eller de medlemmer hvis varer er gjenstand for en slik undersøkelse, samt andre berørte parter som granskningsmyndigheten vet har interesse i saken, og kunngjøres i en melding.

12.1.1 En offentlig kunngjøring om igangsetting av en undersøkelse skal inneholde eller på annen måte gjøre tilgjengelig i en egen rapport[23] tilstrekkelige opplysninger om:

(i) navnet på eksportlandet eller -landene og den aktuelle vare;
(ii) hvilken dato undersøkelsen igangsettes;
(iii) på hvilket grunnlag det i søknaden hevdes at dumping foreligger;
(iv) et sammendrag av de faktorer påstanden om skade er basert på;
(v) hvilken adresse de berørte parter skal rette sine henvendelser til;
(vi) hvilke frister de berørte parter har for å legge fram sitt syn.

12.2 Det skal gis offentlig kunngjøring om enhver foreløpig eller endelig avgjørelse, enten den er positiv eller negativ, om enhver beslutning om å godta et løfte i henhold til artikkel 8, om at løftet ikke lenger har gyldighet, og om at en endelig anti-dumpingavgift oppheves. En slik kunngjøring skal inneholde eller på annen måte gjøre tilgjengelig i en egen rapport tilstrekkelig detaljerte opplysninger om de påvisninger og konklusjoner man er kommet

[23] Where authorities provide information and explanations under the provisions of this Article in a separate report, they shall ensure that such report is readily available to the public.

[23] Når myndighetene gir opplysninger og redegjørelse etter bestemmelsene i denne artikkel i en egen rapport, skal de sørge for at rapporten er lett tilgjengelig for allmennheten.

red material by the investigating authorities. All such notices and reports shall be forwarded to the Member or Members the products of which are subject to such determination or undertaking and to other interested parties known to have an interest therein.

12.2.1 A public notice of the imposition of provisional measures shall set forth, or otherwise make available through a separate report, sufficiently detailed explanations for the preliminary determinations on dumping and injury and shall refer to the matters of fact and law which have led to arguments being accepted or rejected. Such a notice or report shall, due regard being paid to the requirement for the protection of confidential information, contain in particular:

(i) the names of the suppliers, or when this is impracticable, the supplying countries involved;
(ii) a description of the product which is sufficient for customs purposes;
(iii) the margins of dumping established and a full explanation of the reasons for the methodology used in the establishment and comparison of the export price and the normal value under Article 2;
(iv) considerations relevant to the injury determination as set out in Article 3;
(v) the main reasons leading to the determination.

12.2.2 A public notice of conclusion or suspension of an investigation in the case of an affirmative determination providing for the imposition of a definitive duty or the acceptance of a price undertaking shall contain, or otherwise make available through a separate report, all relevant information on the matters of fact and law and reasons which have led to the imposition of final measures or the acceptance of a price undertaking, due regard being paid to the requirement for the protection of confidential information. In particular, the notice or report shall contain the information described in subparagraph 2.1, as well as the reasons for the acceptance or rejection of relevant arguments or claims made by the exporters and importers fram til i alle rettslige og faktiske spørsmål som granskningsmyndigheten mener er av betydning. Alle kunngjøringer og rapporter skal oversendes det medlem eller de medlemmer hvis vare det skal treffes avgjørelse eller gis løfte for, og til andre berørte parter man vet har en interesse i saken.

12.2.1 En offentlig kunngjøring om at det pålegges midlertidige tiltak skal inneholde eller på annen måte gjøre tilgjengelig i en egen rapport tilstrekkelig detaljert redegjørelse om foreløpige avgjørelser om dumping og skade, og skal vise til de rettslige og faktiske spørsmål som har ført til at argumentene godtas eller avvises. En slik kunngjøring eller rapport skal, samtidig som det tas behørig hensyn til kravet om beskyttelse av fortrolige opplysninger, særlig inneholde:

(i) navn på leverandørene eller, når det ikke er praktisk mulig, de aktuelle leverandørland;
(ii) en varebeskrivelse som er tilstrekkelig ved fortolling;
(iii) de fastsatte dumpingmarginer og en fullstendig redegjørelse for valg av metoder for fastsettelse og sammenligning av eksportpris og normalverdi i henhold til artikkel 2;
(iv) vurderinger i forbindelse med påvisning av skade som fastsatt i artikkel 3;
(v) de viktigste grunner til at avgjørelsen ble truffet.

12.2.2 En offentlig kunngjøring om avslutning eller innstilling av en undersøkelse der det er truffet en avgjørelse om at det skal ilegges en endelig avgift eller at et prisløfte skal godtas, skal inneholde eller på annen måte gjøre tilgjengelig i en egen rapport alle relevante opplysninger om de rettslige og faktiske spørsmål, samt grunnene til at endelige tiltak er pålagt eller et løfte er godtatt, samtidig som det tas behørig hensyn til kravet om beskyttelse av fortrolige opplysninger. Kunngjøringen eller rapporten skal særlig inneholde opplysningene angitt i nr. 2.1, samt grunnene til at eksportørenes og importørenes argumenter eller påstander er godtatt eller avvist, og grunnlaget for en beslutning truffet etter artikkel 6 nr. 10.2.

ters, and the basis for any decision made under subparagraph 10.2 of Article 6.

12.2.3 A public notice of the termination or suspension of an investigation following the acceptance of an undertaking pursuant to Article 8 shall include, or otherwise make available through a separate report, the non-confidential part of this undertaking.

12.3 The provisions of this Article shall apply *mutatis mutandis* to the initiation and completion of reviews pursuant to Article 11 and to decisions under Article 10 to apply duties retroactively.

Article 13
Judicial Review

Each Member whose national legislation contains provisions on anti-dumping measures shall maintain judicial, arbitral or administrative tribunals or procedures for the purpose, *inter alia*, of the prompt review of administrative actions relating to final determinations and reviews of determinations within the meaning of Article 11. Such tribunals or procedures shall be independent of the authorities responsible for the determination or review in question.

Article 14
Anti-Dumping Action on Behalf of a Third Country

14.1 An application for anti-dumping action on behalf of a third country shall be made by the authorities of the third country requesting action.

14.2 Such an application shall be supported by price information to show that the imports are being dumped and by detailed information to show that the alleged dumping is causing injury to the domestic industry concerned in the third country. The government of the third country shall afford all assistance to the authorities of the importing country to obtain any further information which the latter may require.

14.3 In considering such an application, the authorities of the importing country shall consider the effects of the alleged dumping on the industry concerned as a whole in the third country; that is to say, the injury shall not be assessed in relation only to the effect of the alleged dumping on the industry's exports to the importing country or even on the industry's total exports.

12.2.3 En offentlig kunngjøring om at en undersøkelse avsluttes eller innstilles fordi et løfte er godtatt i henhold til artikkel 8, skal inneholde eller på annen måte gjøre tilgjengelig i en egen rapport den ikke-fortrolige del av løftet.

12.3 Bestemmelsene i denne artikkel skal gjelde på tilsvarende måte for gjennomgang som igangsettes og fullføres i henhold til artikkel 11, og for beslutninger etter artikkel 10 om å anvende avgift med tilbakevirkende kraft.

Artikkel 13
Rettslig prøving

Et medlem som har bestemmelser om anti-dumpingtiltak i sin nasjonale lovgivning, skal opprettholde rettslige, voldgiftsmessige eller administrative instanser eller prosedyrer der det blant annet kan foretas en rask prøving av de administrative tiltak som er truffet i forbindelse med endelige avgjørelser og ny gjennomgang av avgjørelser i henhold til artikkel 11. Disse instanser eller prosedyrer skal være uavhengige av myndighetene som treffer avgjørelsen eller foretar ny gjennomgang.

Artikkel 14
Anti-dumpingtiltak på vegne av et tredjeland

14.1 En søknad om anti-dumpingtiltak på vegne av et tredjeland skal fremmes av myndighetene i det tredjeland som ber om at det treffes tiltak.

14.2 Søknaden skal være underbygd med prisopplysninger som viser at importen dumpes, samt detaljerte opplysninger som viser at den angivelige dumpingen forårsaker skade på innenlandsk industri i tredjelandet. Tredjelandets regjering skal yte importlandets myndigheter all bistand i arbeidet med å skaffe de tilleggsopplysninger disse myndigheter har behov for.

14.3 Når importlandets myndigheter vurderer en slik søknad, skal de se på den angivelige dumpingens virkninger i hele den aktuelle industri i tredjelandet; skaden skal med andre ord ikke vurderes bare i forhold til den angivelige dumpingens virkning for industriens eksport til importlandet, og heller ikke for industriens samlede eksport.

14.4 The decision whether or not to proceed with a case shall rest with the importing country. If the importing country decides that it is prepared to take action, the initiation of the approach to the Council for Trade in Goods seeking its approval for such action shall rest with the importing country.

14.4 Beslutningen om hvorvidt søknaden skal tas til følge, skal treffes av importlandet. Dersom importlandet beslutter at det ønsker å treffe tiltak, skal det ta initiativ til å be Rådet for handel med varer om godkjenning.

Article 15
Developing Country Members

It is recognized that special regard must be given by developed country Members to the special situation of developing country Members when considering the application of anti-dumping measures under this Agreement. Possibilities of constructive remedies provided for by this Agreement shall be explored before applying anti-dumping duties where they would affect the essential interests of developing country Members.

Artikkel 15
Medlemmer som er utviklingsland

Det erkjennes at medlemmer som er industriland, må ta særlig hensyn til den spesielle situasjonen for medlemmer som er utviklingsland, når de overveier å anvende anti-dumpingtiltak etter denne avtale. Før anti-dumpingavgift anvendes, skal det undersøkes om det er mulig å benytte de konstruktive løsninger som er fastsatt ved denne avtale, når avgiften kan få innvirkning på utviklingslandenes vesentlige interesser.

PART II

DEL II

Article 16
Committee on Anti-Dumping Practices

16.1 There is hereby established a Committee on Anti-Dumping Practices (referred to in this Agreement as the "Committee") composed of representatives from each of the Members. The Committee shall elect its own Chairman and shall meet not less than twice a year and otherwise as envisaged by relevant provisions of this Agreement at the request of any Member. The Committee shall carry out responsibilities as assigned to it under this Agreement or by the Members and it shall afford Members the opportunity of consulting on any matters relating to the operation of the Agreement or the furtherance of its objectives. The WTO Secretariat shall act as the secretariat to the Committee.

16.2 The Committee may set up subsidiary bodies as appropriate.

16.3 In carrying out their functions, the Committee and any subsidiary bodies may consult with and seek information from any source they deem appropriate. However, before the Committee or a subsidiary body seeks such information from a source within the jurisdiction of a Member, it shall inform the Member involved. It shall obtain the consent of the Member and any firm to be consulted.

16.4 Members shall report without delay to the Committee all preliminary or final anti-dumping actions taken. Such reports shall be available in the Secretariat for inspection by other Members. Members shall also submit, on

Artikkel 16
Komiteen for anti-dumping

16.1 Det nedsettes en komité for antidumping sammensatt av representanter for hvert av medlemmene. Komiteen skal velge sin formann, og skal komme sammen minst to ganger i året og ellers når et medlem ber om det i samsvar med de relevante bestemmelser i denne avtale. Komiteen skal ha de oppgaver den tildeles i henhold til denne avtale eller av medlemmene, og skal gi medlemmene anledning til å konsultere hverandre i enhver sak som berører anvendelsen av denne avtale eller fremme av avtalens mål. WTOs sekretariat skal fungere som sekretariat for Komiteen.

16.2 Komiteen kan opprette underordnede organer når det er hensiktsmessig.

16.3 Komiteen og ethvert underordnet organ kan når de utfører sine oppgaver, rådføre seg med og innhente opplysninger fra de kilder de finner hensiktsmessig. Før Komiteen eller et underordnet organ innhenter slike opplysninger fra en kilde som hører under et medlems jurisdiksjon, skal de imidlertid underrette det berørte medlem. De skal innhente samtykke fra medlemmet og eventuelle foretak som konsulteres.

16.4 Medlemmene skal umiddelbart gi Komiteen rapport om alle midlertidige og endelige antidumpingtiltak som treffes. Andre medlemmer skal kunne se rapportene i sekretariatet. Medlemmene skal også hver sjette måned

a semi-annual basis, reports of any anti-dumping actions taken within the preceding six months. The semi-annual reports shall be submitted on an agreed standard form.

16.5 Each Member shall notify the Committee *(a)* which of its authorities are competent to initiate and conduct investigations referred to in Article 5 and *(b)* its domestic procedures governing the initiation and conduct of such investigations.

legge fram rapport om alle antidumpingtiltak som er truffet i løpet av de foregående seks måneder. Halvårsrapportene skal legges fram på et omforent standardskjema.

16.5 Hvert medlem skal gi Komiteen melding om a) hvilke myndigheter hos medlemmet som er kompetente til å igangsette og gjennomføre undersøkelsene omhandlet i artikkel 5, og b) de interne prosedyrer som kommer til anvendelse ved igangsetting og gjennomføring av slike undersøkelser.

Article 17
Consultation and Dispute Settlement

17.1 Except as otherwise provided herein, the Dispute Settlement Understanding is applicable to consultations and the settlement of disputes under this Agreement.

17.2 Each Member shall afford sympathetic consideration to, and shall afford adequate opportunity for consultation regarding, representations made by another Member with respect to any matter affecting the operation of this Agreement.

17.3 If any Member considers that any benefit accruing to it, directly or indirectly, under this Agreement is being nullified or impaired, or that the achievement of any objective is being impeded, by another Member or Members, it may, with a view to reaching a mutually satisfactory resolution of the matter, request in writing consultations with the Member or Members in question. Each Member shall afford sympathetic consideration to any request from another Member for consultation.

17.4 If the Member that requested consultations considers that the consultations pursuant to paragraph 3 have failed to achieve a mutually agreed solution, and if final action has been taken by the administering authorities of the importing Member to levy definitive anti-dumping duties or to accept price undertakings, it may refer the matter to the Dispute Settlement Body ("DSB"). When a provisional measure has a significant impact and the Member that requested consultations considers that the measure was taken contrary to the provisions of paragraph 1 of Article 7, that Member may also refer such matter to the DSB.

17.5 The DSB shall, at the request of the complaining party, establish a panel to examine the matter based upon:

(i) a written statement of the Member making the request indicating how a benefit accruing to it, directly or indirectly, under this Agreement has been nullified or impaired, or that the achieving of the objectives of the Agreement is being impeded, and

Artikkel 17
Konsultasjon og tvisteløsning

17.1 Med mindre annet er bestemt i denne artikkel, kommer Tvisteløsningsavtalen til anvendelse ved konsultasjon og tvisteløsning etter denne avtale.

17.2 Hvert medlem skal behandle en henvendelse fra et annet medlem med velvillighet og gi tilstrekkelig anledning til konsultasjon i denne forbindelse, når henvendelsen gjelder et spørsmål som berører anvendelsen av denne avtale.

17.3 Dersom et medlem mener at ett eller flere andre medlemmer helt eller delvis tilsidesetter en fordel som tilfaller medlemmet som en direkte eller indirekte følge av denne avtale, eller at de opptrer slik at det blir vanskelig å nå et av avtalens mål, kan medlemmet for å oppnå en løsning av saken som er tilfredsstillende for alle parter, skriftlig be om konsultasjon med det eller de aktuelle medlemmer. Hvert medlem skal behandle en anmodning om konsultasjon fra et annet medlem med velvillighet.

17.4 Dersom medlemmet som har bedt om konsultasjoner, mener at konsultasjoner gjennomført i henhold til nr. 3 ikke har ført til en løsning som alle parter kan enes om, og dersom vedkommende myndigheter i importlandet har truffet endelige tiltak for å innkreve endelig anti-dumpingavgift eller godkjenne prisløfter, kan medlemmet forelegge spørsmålet for Tvisteløsningsorganet («DSB»). Når det midlertidige tiltaket får vesentlig innvirkning og medlemmet som har bedt om konsultasjoner mener at tiltaket er truffet i strid med artikkel 7 nr. 1, kan det også forelegge sprøsmålet for BSD.

17.5 DSB skal på anmodning fra den part som klager, opprette et panel som skal gjennomgå saken på grunnlag av:

(i) en skriftlig anmodning fra medlemmet som fremmer anmodningen, der det angis hvordan en fordel som tilfaller medlemmet som en direkte eller indirekte følge av denne avtale, helt eller delvis er tilsidesatt, eller hvordan det er blitt vanskelig å nå avtalens mål, og

(ii) the facts made available in conformity with appropriate domestic procedures to the authorities of the importing Member.

17.6 In examining the matter referred to in paragraph 5:

(i) in its assessment of the facts of the matter, the panel shall determine whether the authorities' establishment of the facts was proper and whether their evaluation of those facts was unbiased and objective. If the establishment of the facts was proper and the evaluation was unbiased and objective, even though the panel might have reached a different conclusion, the evaluation shall not be overturned;

(ii) the panel shall interpret the relevant provisions of the Agreement in accordance with customary rules of interpretation of public international law. Where the panel finds that a relevant provision of the Agreement admits of more than one permissible interpretation, the panel shall find the authorities' measure to be in conformity with the Agreement if it rests upon one of those permissible interpretations.

17.7 Confidential information provided to the panel shall not be disclosed without formal authorization from the person, body or authority providing such information. Where such information is requested from the panel but release of such information by the panel is not authorized, a non-confidential summary of the information, authorized by the person, body or authority providing the information, shall be provided.

(ii) de fakta som er oversendt importlandets myndigheter i samsvar med interne prosedyrer.

17.6 Panelet skal når det gjennomgår spørsmålet omhandlet i nr. 5:

(i) ved vurdering av sakens faktiske forhold avgjøre om myndighetenes oppfatning av de faktiske forhold er riktig, og om de har vurdert disse fakta på en upartisk og objektiv måte. Dersom de faktiske forhold er riktig fastslått og det er foretatt en upartisk og objektiv vurdering, skal vurderingen ikke settes til side, selv om panelet muligens kunne ha kommet til en annen konklusjon;

(ii) panelet skal tolke de relevante bestemmelser i avtalen i samsvar med folkerettens vanlige fortolkningsregler. Når panelet kommer til at en relevant bestemmelse i avtalen kan tolkes på flere måter, skal det fastslå at myndighetenes tiltak er i samsvar med avtalen dersom det bygger på en av de mulige tolkningene.

17.7 Fortrolige opplysninger som gis til panelet, skal ikke bringes videre uten at den person, det organ eller den myndighet som har gitt opplysningene, formelt samtykker. Når det blir bedt om slike opplysninger fra panelet og panelet ikke har tillatelse til å bringe dem videre, skal det gis et ikke-fortrolig sammendrag av opplysningene, som er godkjent av den person, det organ eller den myndighet som har gitt dem.

PART III

Article 18
Final Provisions

18.1 No specific action against dumping of exports from another Member can be taken except in accordance with the provisions of GATT 1994, as interpreted by this Agreement.[17]

18.2 Reservations may not be entered in respect of any of the provisions of this Agreement without the consent of the other Members.

18.3 Subject to subparagraphs 3.1 and 3.2, the provisions of this Agreement shall apply to investigations, and reviews of existing measu-

DEL III

Artikkel 18
Sluttbestemmelser

18.1 Det kan ikke treffes noe særskilt tiltak mot et annet medlems dumping av eksport, med mindre det skjer i samsvar med bestemmelsene i GATT 1994 slik den fortolkes ved denne avtale.[24]

18.2 Det kan ikke tas forbehold i forbindelse med denne avtale uten de øvrige medlemmers samtykke.

18.3 Med forbehold for nr. 3.1 og 3.2 skal bestemmelsene i denne avtale gjelde for undersøkelse og gjennomgang av eksisterende

[24] This is not intended to preclude action under other relevant provisions of GATT1994, as appropriate.

[24] Dette er ikke til hinder for at det treffes tiltak i henhold til andre relevante bestemmelser i GATT 1994, når det er hensiktsmessig.

res, initiated pursuant to applications which have been made on or after the date of entry into force for a Member of the WTO Agreement.

18.3.1 With respect to the calculation of margins of dumping in refund procedures under paragraph 3 of Article 9, the rules used in the most recent determination or review of dumping shall apply.

18.3.2 For the purposes of paragraph 3 of Article 11, existing anti-dumping measures shall be deemed to be imposed on a date not later than the date of entry into force for a Member of the WTO Agreement, except in cases in which the domestic legislation of a Member in force on that date already included a clause of the type provided for in that paragraph.

18.4 Each Member shall take all necessary steps, of a general or particular character, to ensure, not later than the date of entry into force of the WTO Agreement for it, the conformity of its laws, regulations and administrative procedures with the provisions of this Agreement as they may apply for the Member in question.

18.5 Each Member shall inform the Committee of any changes in its laws and regulations relevant to this Agreement and in the administration of such laws and regulations.

18.6 The Committee shall review annually the implementation and operation of this Agreement taking into account the objectives thereof. The Committee shall inform annually the Council for Trade in Goods of developments during the period covered by such reviews.

18.7 The Annexes to this Agreement constitute an integral part thereof.

tiltak innledet som følge av anmodninger framsatt den dag WTO-avtalen trer i kraft for et medlem, eller etter den dag.

18.3.1 Med hensyn til beregning av dumpingmarginer i forbindelse med tilbakebetaling i henhold til artikkel 9 nr. 3 skal de regler som ble anvendt siste gang det ble truffet en avgjørelse eller foretatt en ny gjennomgang i forbindelse med dumping, gjelde.

18.3.2 For det formål som er angitt i artikkel 11 nr. 3, skal de eksisterende antidumpingtiltak anses å være ilagt senest den dag WTO-avtalen trer i kraft for et medlem, med mindre medlemmets gjeldende nasjonale lovgivning på den dato allerede inneholder en bestemmelse av den art som er omhandlet i nevnte nr.

18.4 Alle medlemmer skal treffe alle generelle eller særlige tiltak som er nødvendige for å sikre at deres lover, forskrifter og administrative prosedyrer er i samsvar med bestemmelsene i denne avtale slik de kommer til anvendelse for det enkelte medlem, senest den dag WTO-avtalen trer i kraft.

18.5 Hvert medlem skal underrette Komiteen om enhver endring i medlemmets lover og forskrifter, og i anvendelsen av disse lover og forskrifter, som berører denne avtale.

18.6 Komiteen skal hvert år undersøke hvordan denne avtale gjennomføres og anvendes, og skal under gjennomgangen ta hensyn til avtalens formål. Komiteen skal hvert år underrette Rådet for handel med varer om det som har skjedd i tidsrommet som omfattes av gjennomgangen.

18.7 Vedleggene til denne avtale utgjør en integrerende del av avtalen.

ANNEX I

PROCEDURES FOR ON-THE-SPOT INVESTIGATIONS PURSUANT TO PARAGRAPH 7 OF ARTICLE 6

1. Upon initiation of an investigation, the authorities of the exporting Member and the firms known to be concerned should be informed of the intention to carry out on-the-spot investigations.

2. If in exceptional circumstances it is intended to include non-governmental experts in the investigating team, the firms and the aut-

VEDLEGG I

FRAMGANGSMÅTER FOR UNDERSØKELSER PÅ STEDET ETTER ARTIKKEL 6 NR. 7

1. Når en undersøkelse igangsettes, bør eksportlandets myndigheter og de foretak som vites å være berørt, underrettes om at det vil bli gjennomført undersøkelser på stedet.

2. Dersom det under særlige omstendigheter er meningen at ikke-statlige eksperter skal delta i undersøkelsesgruppen, skal eksport-

horities of the exporting Member should be so informed. Such non-governmental experts should be subject to effective sanctions for breach of confidentiality requirements.

3. It should be standard practice to obtain explicit agreement of the firms concerned in the exporting Member before the visit is finally scheduled.

4. As soon as the agreement of the firms concerned has been obtained, the investigating authorities should notify the authorities of the exporting Member of the names and addresses of the firms to be visited and the dates agreed.

5. Sufficient advance notice should be given to the firms in question before the visit is made.

6. Visits to explain the questionnaire should only be made at the request of an exporting firm. Such a visit may only be made if *(a)* the authorities of the importing Member notify the representatives of the Member in question and *(b)* the latter do not object to the visit.

7. As the main purpose of the on-the-spot investigation is to verify information provided or to obtain further details, it should be carried out after the response to the questionnaire has been received unless the firm agrees to the contrary and the government of the exporting Member is informed by the investigating authorities of the anticipated visit and does not object to it; further, it should be standard practice prior to the visit to advise the firms concerned of the general nature of the information to be verified and of any further information which needs to be provided, though this should not preclude requests to be made on the spot for further details to be provided in the light of information obtained.

8. Enquiries or questions put by the authorities or firms of the exporting Members and essential to a successful on-the-spot investigation should, whenever possible, be answered before the visit is made.

medlemmets foretak og myndigheter underrettes om dette. De ikke-statlige eksperter bør være underlagt effektive sanksjoner for manglende overholdelse av påleggene om fortrolig behandling av opplysninger.

3. Det bør være fast praksis å innhente uttrykkelig samtykke fra de berørte foretak hos eksportmedlemmet før den endelige besøksdatoen fastsettes.

4. Straks de berørte foretak har samtykket, bør granskningsmyndigheten underrette eksportmedlemmets myndigheter om navnene på foretakene som skal besøkes, samt deres adresse og de avtalte datoer.

5. De aktuelle foretak bør få vite om besøket i tilstrekkelig tid på forhånd.

6. Besøk for å forklare spørreskjemaet bør finne sted bare dersom et eksportforetak ber om det. Et slikt besøk kan foretas bare dersom *a)* importmedlemmets myndigheter underretter det aktuelle medlems representanter og *b)* sistnevnte ikke motsetter seg besøket.

7. Ettersom formålet med en undersøkelse på stedet først og fremst er å kontrollere de opplysninger som er gitt eller innhente mer detaljerte opplysninger, bør den foretas etter at spørreskjemaet er returnert i utfylt stand, med mindre foretaket er enig i at det motsatte gjøres, og eksportmedlemmets regjering underrettes av granskningsmyndigheten om det forestående besøket og ikke motsetter seg det; videre bør det være fast praksis å la de berørte foretak få vite hvilken type opplysninger som generelt skal kontrolleres, samt hvilke tilleggsopplysninger som må gis, men dette bør likevel ikke være til hinder for at det under besøket kan bli bedt om flere detaljer på bakgrunn av opplysningene som gis.

8. Forespørsler eller spørsmål fra eksportlandets myndigheter eller foretak som er helt vesentlige for at undersøkelsen på stedet skal gi et godt resultat, bør om mulig besvares før besøket.

ANNEX II

BEST INFORMATION AVAILABLE IN TERMS OF PARAGRAPH 8 OF ARTICLE 6

1. As soon as possible after the initiation of the investigation, the investigating authorities should specify in detail the information required from any interested party, and the manner in which that information should be structured by the interested party in its response. The authorities should also ensure that

VEDLEGG II

FORELIGGENDE OPPLYSNINGER SOM ANGITT I ARTIKKEL 6 NR. 8

1. Så snart som mulig etter at en undersøkelse er igangsatt, bør granskningsmyndigheten angi nøyaktig hvilke opplysninger en berørt part skal gi og hvordan vedkommende bør ordne opplysningene i sitt svar. Myndighetene bør også forvisse seg om at vedkommende er klar over at det står myndighetene fritt å tref-

the party is aware that if information is not supplied within a reasonable time, the authorities will be free to make determinations on the basis of the facts available, including those contained in the application for the initiation of the investigation by the domestic industry.

2. The authorities may also request that an interested party provide its response in a particular medium (e.g. computer tape) or computer language. Where such a request is made, the authorities should consider the reasonable ability of the interested party to respond in the preferred medium or computer language, and should not request the party to use for its response a computer system other than that used by the party. The authority should not maintain a request for a computerized response if the interested party does not maintain computerized accounts and if presenting the response as requested would result in an unreasonable extra burden on the interested party, e.g. it would entail unreasonable additional cost and trouble. The authorities should not maintain a request for a response in a particular medium or computer language if the interested party does not maintain its computerized accounts in such medium or computer language and if presenting the response as requested would result in an unreasonable extra burden on the interested party, e.g. it would entail unreasonable additional cost and trouble.

3. All information which is verifiable, which is appropriately submitted so that it can be used in the investigation without undue difficulties, which is supplied in a timely fashion, and, where applicable, which is supplied in a medium or computer language requested by the authorities, should be taken into account when determinations are made. If a party does not respond in the preferred medium or computer language but the authorities find that the circumstances set out in paragraph 2 have been satisfied, the failure to respond in the preferred medium or computer language should not be considered to significantly impede the investigation.

4. Where the authorities do not have the ability to process information if provided in a particular medium (e.g. computer tape), the information should be supplied in the form of written material or any other form acceptable to the authorities.

5. Even though the information provided may not be ideal in all respects, this should not justify the authorities from disregarding it, provided the interested party has acted to the best of its ability.

6. If evidence or information is not accepted, the supplying party should be informed forthwith of the reasons therefor, and should

fe avgjørelser på grunnlag av de fakta som foreligger, herunder de fakta som er anført i den innenlandske industris søknad om undersøkelse, dersom opplysningene ikke gis innen et rimelig tidsrom.

2. Myndighetene kan også be om at en berørt part svarer ved hjelp av et bestemt medium (f.eks. databånd) eller et bestemt dataspråk). Myndighetene bør når de ber om dette vurdere om den berørte part har rimelig mulighet for å svare ved hjelp av det foretrukne medium eller dataspråk, og parten bør ikke bli bedt om å benytte et annet datasystem enn det system vedkommende selv bruker. Myndighetene bør ikke opprettholde et ønske om svar på data dersom den berørte part ikke har et databasert regnskap og dersom det vil føre til en urimelig ekstrabelastning for vedkommende å gi svaret i den form det bes om, f.eks. urimelige ekstra kostnader og besvær. Myndighetene bør ikke opprettholde et ønske om svar ved hjelp av et bestemt medium eller i et bestemt dataspråk dersom den berørte part ikke fører et databasert regnskap ved hjelp av et slikt medium eller dataspråk og dersom det vil føre til en urimelig ekstrabelastning for vedkommende å gi svar i den form det bes om, f.eks. urimelige ekstra kostnader og besvær.

3. Når det treffes en avgjørelse, bør det tas hensyn til alle opplysninger som kan kontrolleres, som er lagt fram riktig slik at de kan benyttes i undersøkelsen uten unødige vanskeligheter, som gis i tide og som eventuelt gis ved hjelp av det medium eller det dataspråk myndighetene har bedt om. Dersom en part ikke gir sitt svar ved hjelp av det foretrukne medium eller dataspråk, men myndighetene mener at omstendighetene omhandlet i nr. 2 er til stede, bør dette ikke anses å vanskeliggjøre undersøkelsen i vesentlig grad.

4. Når myndighetene ikke er i stand til å behandle opplysningene dersom de gis ved hjelp av et bestemt medium (f.eks. databånd) bør opplysningene gis skriftlig eller på en annen måte som kan godtas av myndighetene.

5. Selv om de opplysninger som er lagt fram kunne vært bedre, bør ikke det gi myndighetene rett til å se bort fra disse opplysninger, forutsatt at den berørte part har gjort så godt vedkommende kunne.

6. Dersom bevis eller opplysninger ikke godkjennes, bør den part som har lagt dem fram, umiddelbart underrettes om hvorfor de

have an opportunity to provide further explanations within a reasonable period, due account being taken of the time-limits of the investigation. If the explanations are considered by the authorities as not being satisfactory, the reasons for the rejection of such evidence or information should be given in any published determinations.

7. If the authorities have to base their findings, including those with respect to normal value, on information from a secondary source, including the information supplied in the application for the initiation of the investigation, they should do so with special circumspection. In such cases, the authorities should, where practicable, check the information from other independent sources at their disposal, such as published price lists, official import statistics and customs returns, and from the information obtained from other interested parties during the investigation. It is clear, however, that if an interested party does not cooperate and thus relevant information is being withheld from the authorities, this situation could lead to a result which is less favourable to the party than if the party did cooperate.

avvises, og bør gis anledning til å gi utfyllende forklaring i løpet av et rimelig tidsrom, idet det tas behørig hensyn til de frister som er fastsatt for undersøkelsen. Dersom myndighetene mener at forklaringen ikke er tilfredsstillende, skal det i alle avgjørelser som offentliggjøres, gis en begrunnelse for avvisningen av bevisene eller opplysningene.

7. Dersom myndighetene må basere sine konklusjoner, blant annet konklusjoner i forbindelse med normalverdi, på opplysninger fra en annenhånds kilde, herunder de opplysninger som er gitt i søknaden om igangsetting av undersøkelsen, bør de opptre med særlig varsomhet. I slike tilfeller bør myndighetene om mulig kontrollere opplysningene mot opplysninger fra andre uavhengige kilder de har til rådighet, som f.eks. offentliggjorte prislister, offisiell importstatistikk og statistikk fra tollvesenet, og mot opplysninger innhentet fra andre berørte parter i løpet av undersøkelsen. Uansett sier det seg selv at om en berørt part ikke samarbeider og relevante opplysninger derfor ikke oversendes myndighetene, kan dette gi et resultat som er mindre gunstig for denne part enn om vedkommende hadde samarbeidet.

AGREEMENT ON IMPLEMENTATION OF ARTICLE VII OF THE GENERAL AGREEMENT ON TARIFFS AND TRADE 1994

GENERAL INTRODUCTORY COMMENTARY

1. The primary basis for customs value under this Agreement is "transaction value" as defined in Article 1. Article 1 is to be read together with Article 8 which provides, *inter alia*, for adjustments to the price actually paid or payable in cases where certain specific elements which are considered to form a part of the value for customs purposes are incurred by the buyer but are not included in the price actually paid or payable for the imported goods. Article 8 also provides for the inclusion in the transaction value of certain considerations which may pass from the buyer to the seller in the form of specified goods or services rather than in the form of money. Articles 2 through 7 provide methods of determining the customs value whenever it cannot be determined under the provisions of Article 1.

2. Where the customs value cannot be determined under the provisions of Article 1 there should normally be a process of consultation between the customs administration and importer with a view to arriving at a basis of value under the provisions of Article 2 or 3. It may occur, for example, that the importer has information about the customs value of identical or similar imported goods which is not immediately available to the customs administration in the port of importation. On the other hand, the customs administration may have information about the customs value of identical or similar imported goods which is not readily available to the importer. A process of consultation between the two parties will enable information to be exchanged, subject to the requirements of commercial confidentiality, with a view to determining a proper basis of value for customs purposes.

3. Articles 5 and 6 provide two bases for determining the customs value where it cannot be determined on the basis of the transaction value of the imported goods or of identical or similar imported goods. Under paragraph 1 of Article 5 the customs value is determined on the basis of the price at which the goods are sold in the condition as imported to an unrelated buyer in the country of importation. The importer also has the right to have goods which are further processed after importation valued under the provisions of Article 5 if the importer so requests. Under Article 6 the customs value is determined on the basis of the computed value. Both these methods present

AVTALE OM GJENNOMFØRING AV ARTIKKEL VII I GENERALAVTALEN OM TOLLTARIFFER OG HANDEL 1994

INNLEDENDE KOMMENTARER

1. Hovedgrunnlaget for tollverdien i henhold til denne Avtale er «transaksjonsverdien» slik den er definert i artikkel 1. Artikkel 1 skal leses sammen med artikkel 8, som blant annet gir bestemmelser om justeringer av den pris som faktisk er betalt eller skal betales når visse spesielle kostnadsfaktorer som anses å inngå i tollverdien, er pålagt kjøperen, men som ikke er tatt med i den pris som faktisk er betalt eller skal betales for de importerte varene. Artikkel 8 gir også bestemmelser om at visse vederlag som kan overføres fra kjøper til selger i form av bestemte varer eller tjenester i stedet for i form av penger, skal tas med i transaksjonsverdien. Artikkel 2 til og med 7 angir metoder for hvordan tollverdien skal fastsettes når den ikke kan fastsettes etter bestemmelsene i artikkel 1.

2. Når tollverdien ikke kan fastsettes etter bestemmelsene i artikkel 1, bør tollvesenet og importøren normalt rådføre seg med hverandre for å komme fram til et verdigrunnlag i henhold til bestemmelsene i artikkel 2 eller 3. Det kan for eksempel forekomme at importøren er i besittelse av opplysninger om tollverdien på identiske eller liknende importerte varer som ikke er direkte tilgjengelige for tollvesenet på innførselsstedet. På den annen side kan tollvesenet være i besittelse av opplysninger om tollverdien på identiske eller liknende importerte varer som ikke er lett tilgjengelige for importøren. Gjennom konsultasjoner mellom de to partene kan utveksling av opplysninger finne sted, med forbehold om at kravene om fortrolighet i forretningssammenheng respekteres, med henblikk på å fastsette et riktig grunnlag for tollverdien.

3. Artikkel 5 og 6 gir to grunnlag for fastsettelse av tollverdien når den ikke kan fastsettes på grunnlag av transaksjonsverdien av de importerte varene eller av identiske eller liknende importerte varer. I henhold til artikkel 5 nr 1 fastsettes tollverdien på grunnlag av den pris som varene, i samme stand som de ble innført, er solgt for til en uavhengig kjøper i importlandet. Importøren har også, hvis han ber om det, rett til å få verdien av varer som er bearbeidet videre etter importen, fastsatt etter bestemmelsene i artikkel 5. Etter artikkel 6 fastsettes tollverdien på grunnlag av den beregnede verdi. Begge disse metodene byr på visse vanskeligheter og importøren har derfor,

certain difficulties and because of this the importer is given the right, under the provisions of Article 4, to choose the order of application of the two methods.

4. Article 7 sets out how to determine the customs value in cases where it cannot be determined under the provisions of any of the preceding Articles.

Members,

Having regard to the Multilateral Trade Negotiations;

Desiring to further the objectives of GATT 1994 and to secure additional benefits for the international trade of developing countries;

Recognizing the importance of the provisions of Article VII of GATT 1994 and desiring to elaborate rules for their application in order to provide greater uniformity and certainty in their implementation;

Recognizing the need for a fair, uniform and neutral system for the valuation of goods for customs purposes that precludes the use of arbitrary or fictitious customs values;

Recognizing that the basis for valuation of goods for customs purposes should, to the greatest extent possible, be the transaction value of the goods being valued;

Recognizing that customs value should be based on simple and equitable criteria consistent with commercial practices and that valuation procedures should be of general application without distinction between sources of supply;

Recognizing that valuation procedures should not be used to combat dumping;

Hereby *agree* as follows:

PART I
RULES ON CUSTOMS VALUATION

Article 1

1. The customs value of imported goods shall be the transaction value, that is the price actually paid or payable for the goods when sold for export to the country of importation adjusted in accordance with the provisions of Article 8, provided:

(a) that there are no restrictions as to the disposition or use of the goods by the buyer other than restrictions which:
  (i) are imposed or required by law or by the public authorities in the country of importation;
  (ii) limit the geographical area in which the goods may be resold; or

i henhold til bestemmelsene i artikkel 4, rett til å velge i hvilken rekkefølge de to metodene skal anvendes.

4. Artikkel 7 angir hvordan tollverdien skal fastsettes i de tilfeller den ikke kan fastsettes etter bestemmelsene i noen av de foregående artiklene.

Medlemmene,

som viser til de multilaterale forhandlingene om handel,

som ønsker å fremme målsetningen for GATT 1994 og å sikre utviklingslandene ytterligere fordeler i internasjonal handel,

som erkjenner betydningen av bestemmelsene i artikkel VII i GATT 1994, og som ønsker å utarbeide regler for anvendelsen av disse bestemmelsene for å oppnå større likhet og sikkerhet under gjennomføringen av dem,

som erkjenner behovet for et rettferdig, likt og nøytralt system for fastsettelse av tollverdien på varer, som forhindrer bruk av vilkårlige eller fiktive tollverdier,

som erkjenner at grunnlaget for fastsettelse av tollverdien på varer i størst mulig utstrekning bør være transaksjonsverdien for varene som skal verdsettes,

som erkjenner at tollverdien bør fastsettes etter enkle og rettferdige kriterier i samsvar med handelspraksis, og at prosedyrene for verdifastsettelse bør være allmenngyldige, uten at det gjøres forskjell mellom forsyningskilde,

som erkjenner at prosedyrene for verdifastsettelse ikke bør brukes til å bekjempe dumping,

er herved *enige* om følgende:

DEL I
REGLER FOR FASTSETTELSE AV TOLLVERDIEN

Artikkel 1

1. Tollverdien av importerte varer skal være transaksjonsverdien, det vil si den pris som faktisk er betalt eller skal betales for varene ved salg for eksport til importlandet, etter justering i samsvar med bestemmelsene i artikkel 8, forutsatt:

a) at det ikke finnes andre begrensninger med hensyn til kjøperens råderett over eller bruk av varene enn begrensninger som:
  i) er pålagt eller foreskrevet ved lov eller av de offentlige myndigheter i importlandet,
  ii) begrenser det geografiske området hvor varene kan videreselges, eller

(iii) do not substantially affect the value of the goods;

(b) that the sale or price is not subject to some condition or consideration for which a value cannot be determined with respect to the goods being valued;

(c) that no part of the proceeds of any subsequent resale, disposal or use of the goods by the buyer will accrue directly or indirectly to the seller, unless an appropriate adjustment can be made in accordance with the provisions of Article 8; and

(d) that the buyer and seller are not related, or where the buyer and seller are related, that the transaction value is acceptable for customs purposes under the provisions of paragraph 2.

2.(a) In determining whether the transaction value is acceptable for the purposes of paragraph 1, the fact that the buyer and the seller are related within the meaning of Article 15 shall not in itself be grounds for regarding the transaction value as unacceptable. In such case the circumstances surrounding the sale shall be examined and the transaction value shall be accepted provided that the relationship did not influence the price. If, in the light of information provided by the importer or otherwise, the customs administration has grounds for considering that the relationship influenced the price, it shall communicate its grounds to the importer and the importer shall be given a reasonable opportunity to respond. If the importer so requests, the communication of the grounds shall be in writing.

(b) In a sale between related persons, the transaction value shall be accepted and the goods valued in accordance with the provisions of paragraph 1 whenever the importer demonstrates that such value closely approximates to one of the following occurring at or about the same time:

(i) the transaction value in sales to unrelated buyers of identical or similar goods for export to the same country of importation;

(ii) the customs value of identical or similar goods as determined under the provisions of Article 5;

(iii) the customs value of identical or similar goods as determined under the provisions of Article 6;

In applying the foregoing tests, due account shall be taken of demonstrated differences in commercial levels, quantity le-

iii) ikke virker vesentlig inn på varenes verdi,

b) at salget eller prisen ikke er gjenstand for vilkår eller vederlag som det ikke kan fastsettes en verdi på hva angår varene som skal verdifastsettes,

c) at ingen del av utbyttet ved kjøperens senere videresalg, overdragelse eller bruk av varene direkte eller indirekte tilfaller selgeren, med mindre det kan foretas tilsvarende justering i samsvar med bestemmelsene i artikkel 8, og

d) at kjøperen og selgeren ikke har noen tilknytning til hverandre, eller, når kjøperen og selgeren har tilknytning til hverandre, at transaksjonsverdien kan godtas som tollverdi etter bestemmelsene i nr 2 i denne artikkel.

2.a)For å fastslå om transaksjonsverdien kan godtas etter bestemmelsene i nr 1, skal det forhold at kjøperen og selgeren har tilknytning til hverandre etter definisjonen gitt i artikkel 15, ikke i seg selv være grunn til å anse transaksjonsverdien som uakseptabel. I et slikt tilfelle skal omstendighetene omkring salget undersøkes og transaksjonsverdien godtas, forutsatt at tilknytningen ikke har påvirket prisen. Hvis tollvesenet på bakgrunn av opplysningene fra importøren eller fra annet hold har grunn til å anta at tilknytningen har påvirket prisen, skal grunnene meddeles importøren, som skal gis en rimelig mulighet til å uttale seg. Hvis importøren ber om det, skal grunnene meddeles skriftlig.

b) Ved et salg mellom personer som har tilknytning til hverandre skal transaksjonsverdien godtas, og verdien av varene fastsettes i samsvar med bestemmelsene i nr 1 når importøren beviser at en slik verdi er tilnærmet lik en av de følgende som finnes på samme eller omtrent samme tid:

i) transaksjonsverdien ved salg til kjøpere som ikke har tilknytning til selgeren, av identiske eller liknende varer for eksport til samme importland,

ii) tollverdien for identiske eller liknende varer fastsatt etter bestemmelsene i artikkel 5,

iii) tollverdien for identiske eller liknende varer fastsatt etter bestemmelsene i artikkel 6,

Ved anvendelse av de ovennevnte kriterier, skal det tas tilbørlig hensyn til påviste forskjeller mellom omsetningsledd, kvanta,

vels, the elements enumerated in Article 8 and costs incurred by the seller in sales in which the seller and the buyer are not related that are not incurred by the seller in sales in which the seller and the buyer are related.

(c) The tests set forth in paragraph 2(b) are to be used at the initiative of the importer and only for comparison purposes. Substitute values may not be established under the provisions of paragraph 2(b).

Article 2

1.(a) If the customs value of the imported goods cannot be determined under the provisions of Article 1, the customs value shall be the transaction value of identical goods sold for export to the same country of importation and exported at or about the same time as the goods being valued.

(b) In applying this Article, the transaction value of identical goods in a sale at the same commercial level and in substantially the same quantity as the goods being valued shall be used to determine the customs value. Where no such sale is found, the transaction value of identical goods sold at a different commercial level and/or in different quantities, adjusted to take account of differences attributable to commercial level and/or to quantity, shall be used, provided that such adjustments can be made on the basis of demonstrated evidence which clearly establishes the reasonableness and accuracy of the adjustment, whether the adjustment leads to an increase or a decrease in the value.

2. Where the costs and charges referred to in paragraph 2 of Article 8 are included in the transaction value, an adjustment shall be made to take account of significant differences in such costs and charges between the imported goods and the identical goods in question arising from differences in distances and modes of transport.

3. If, in applying this Article, more than one transaction value of identical goods is found, the lowest such value shall be used to determine the customs value of the imported goods.

Article 3

1.(a) If the customs value of the imported goods cannot be determined under the provisions of Articles 1 and 2, the customs value shall be the transaction value of similar goods sold for export to the same country

faktorene nevnt i artikkel 8 og kostnadene som bæres av selgeren ved salg hvor selger og kjøper ikke har tilknytning til hverandre, og som ikke bæres av selgeren ved salg hvor selger og kjøper har tilknytning til hverandre.

c) Kriteriene som er satt opp i nr 2 bokstav b) skal brukes etter initiativ fra importøren og bare for å foreta en sammenligning. Alternative verdier kan ikke fastsettes i henhold til bestemmelsene i nr 2 bokstav b).

Artikkel 2

1.a) Dersom tollverdien av de importerte varene ikke kan fastsettes etter bestemmelsene i artikkel 1, skal tollverdien være transaksjonsverdien av identiske varer solgt for eksport til samme importland, og eksportert på samme eller omtrent samme tidspunkt som varene som foreligger til verdifastsettelse.

b) Ved anvendelse av denne artikkel skal transaksjonsverdien av identiske varer ved et salg i samme omsetningsledd og i vesentlig samme mengde som de varer som skal verdifastsettes, brukes til å fastsette tollverdien. Dersom slikt salg ikke finnes, skal man bruke transaksjonsverdien av identiske varer solgt i et annet omsetningsledd og/eller i andre mengder, justert med hensyn til forskjeller som kan tilskrives omsetningsledd og/eller mengden, forutsatt at slike justeringer kan foretas på grunnlag av fremlagt bevismateriale som klart godtgjør at justeringen er rimelig og nøyaktig, enten denne justeringen fører til en forhøyelse eller reduksjon av verdien.

2. Når kostnadene og utgiftene nevnt i artikkel 8 nr 2 er tatt med i transaksjonsverdien, skal denne verdien justeres slik at det tas hensyn til betydelige forskjeller mellom slike kostnader og utgifter for de importerte varene og for de aktuelle identiske varene, som følge av forskjeller i transportavstander og transportmåte.

3. Dersom en ved anvendelse av denne artikkel kommer fram til mer enn én transaksjonsverdi for identiske varer, skal den laveste transaksjonsverdien benyttes for å fastsette tollverdien av de importerte varene.

Artikkel 3

1.a) Dersom tollverdien av de importerte varene ikke kan fastsettes etter bestemmelsene i artikkel 1 og 2, skal tollverdien være transaksjonsverdien av liknende varer solgt for eksport til samme importland, og

of importation and exported at or about the same time as the goods being valued.

(b) In applying this Article, the transaction value of similar goods in a sale at the same commercial level and in substantially the same quantity as the goods being valued shall be used to determine the customs value. Where no such sale is found, the transaction value of similar goods sold at a different commercial level and/or in different quantities, adjusted to take account of differences attributable to commercial level and/or to quantity, shall be used, provided that such adjustments can be made on the basis of demonstrated evidence which clearly establishes the reasonableness and accuracy of the adjustment, whether the adjustment leads to an increase or a decrease in the value.

2. Where the costs and charges referred to in paragraph 2 of Article 8 are included in the transaction value, an adjustment shall be made to take account of significant differences in such costs and charges between the imported goods and the similar goods in question arising from differences in distances and modes of transport.

3. If, in applying this Article, more than one transaction value of similar goods is found, the lowest such value shall be used to determine the customs value of the imported goods.

Article 4

If the customs value of the imported goods cannot be determined under the provisions of Articles 1, 2 and 3, the customs value shall be determined under the provisions of Article 5 or, when the customs value cannot be determined under that Article, under the provisions of Article 6 except that, at the request of the importer, the order of application of Articles 5 and 6 shall be reversed.

Article 5

1.(a) If the imported goods or identical or similar imported goods are sold in the country of importation in the condition as imported, the customs value of the imported goods under the provisions of this Article shall be based on the unit price at which the imported goods or identical or similar imported goods are so sold in the greatest aggregate quantity, at or about the time of the importation of the goods being valued, to persons who are not related to the persons

eksportert på samme eller omtrent samme tidspunkt som varene som foreligger til verdifastsettelse.

b) Ved anvendelse av denne artikkel skal transaksjonsverdien av liknende varer ved et salg i samme omsetningsledd og i vesentlig samme mengde som de varer som skal verdifastsettes, brukes til å fastsette tollverdien. Dersom et slikt salg ikke finnes, skal man bruke transaksjonsverdien av liknende varer solgt i et annet omsetningsledd og/eller i andre mengder, justert med hensyn til forskjeller som kan tilskrives omsetningsledd og/eller mengden, forutsatt at slike justeringer kan foretas på grunnlag av fremlagt bevismateriale som klart godtgjør at justeringen er rimelig og nøyaktig, enten denne justeringen fører til en forhøyelse eller reduksjon av verdien.

2. Når kostnadene og utgiftene nevnt i artikkel 8 nr 2 er tatt med i transaksjonsverdien, skal denne verdien justeres slik at det tas hensyn til betydelige forskjeller mellom slike kostnader og utgifter for de importerte varene og for de aktuelle liknende varer, som følge av forskjeller i transportavstander og transportmåte.

3. Dersom en ved anvendelse av denne artikkel kommer fram til mer enn én transaksjonsverdi for liknende varer, skal den laveste transaksjonsverdien benyttes for å fastsette tollverdien av de importerte varene.

Artikkel 4

1.a) Dersom tollverdien av de importerte varene ikke kan fastsettes etter bestemmelsene i artikkel 1, 2 og 3, skal tollverdien fastsettes etter bestemmelsene i artikkel 5, eller når tollverdien ikke kan fastsettes etter denne artikkel, etter bestemmelsene i artikkel 6, unntatt når importøren ber om at rekkefølgen for anvendelse av artikkel 5 og 6 blir byttet om.

Artikkel 5

1.a) Dersom de importerte varene eller identiske eller liknende varer blir solgt i importlandet i den stand som de ble importert, skal tollverdien av de innførte varene, fastsatt etter bestemmelsene i denne artikkel, baseres på enhetsprisen som de importerte varene eller identiske eller liknende varer er solgt for i størst samlet mengde, på eller omkring importtidspunktet for varene som skal verdifastsettes, til personer som ikke har tilknytning til personene som de kjøper

sons from whom they buy such goods, subject to deductions for the following:

(i) either the commissions usually paid or agreed to be paid or the additions usually made for profit and general expenses in connection with sales in such country of imported goods of the same class or kind;

(ii) the usual costs of transport and insurance and associated costs incurred within the country of importation;

(iii) where appropriate, the costs and charges referred to in paragraph 2 of Article 8; and

(iv) the customs duties and other national taxes payable in the country of importation by reason of the importation or sale of the goods.

(b) If neither the imported goods nor identical nor similar imported goods are sold at or about the time of importation of the goods being valued, the customs value shall, subject otherwise to the provisions of paragraph 1(a), be based on the unit price at which the imported goods or identical or similar imported goods are sold in the country of importation in the condition as imported at the earliest date after the importation of the goods being valued but before the expiration of 90 days after such importation.

2. If neither the imported goods nor identical nor similar imported goods are sold in the country of importation in the condition as imported, then, if the importer so requests, the customs value shall be based on the unit price at which the imported goods, after further processing, are sold in the greatest aggregate quantity to persons in the country of importation who are not related to the persons from whom they buy such goods, due allowance being made for the value added by such processing and the deductions provided for in paragraph 1(a).

Article 6

1. The customs value of imported goods under the provisions of this Article shall be based on a computed value. Computed value shall consist of the sum of:

(a) the cost or value of materials and fabrication or other processing employed in producing the imported goods;

(b) an amount for profit and general expenses equal to that usually reflected in sales of

slike varer av, med fradrag av følgende:

i) enten provisjoner som vanligvis betales eller er avtalt å skulle betales eller de tillegg som vanligvis gjøres for fortjeneste og alminnelige utgifter i forbindelse med salg i vedkommende land for importvarer av samme kategori eller slag,

ii) vanlige kostnader for transport og assuranse og liknende kostnader som påløper i importlandet,

iii) eventuelt de kostnader og utgifter som er nevnt i artikkel 8 nr 2, og

iv) toll og andre interne skatter som skal betales i importlandet på grunn av import eller salget av varene.

b) Hvis verken de importerte varene eller identiske eller liknende importerte varer er solgt på eller omkring samme tidspunkt som importen av de varer som skal verdifastsettes, skal tollverdien, for øvrig med forbehold for bestemmelsene i nr 1 bokstav a), fastsettes på grunnlag av enhetsprisen som de importerte varene eller identiske eller liknende importerte varer blir solgt for i importlandet i samme stand som de ble importert, på det tidligste tidspunkt etter importen av de varer som skal verdifastsettes, men innen nitti dager etter at slik import fant sted.

2. Hvis verken de importerte varene eller identiske eller liknende importerte varer er solgt i importlandet i samme stand som de ble importert, skal tollverdien, hvis importøren ber om det, baseres på enhetsprisen som de importerte varene, etter bearbeiding, er solgt for i størst samlet mengde, til personer i importlandet som ikke har tilknytning til selger, etter behørig justering for den merverdi som er tilført varene ved slik bearbeiding og med de fradrag som er angitt i nr 1 bokstav a).

Artikkel 6

1. Tollverdien på importerte varer skal etter bestemmelsene i denne artikkel baseres på en beregnet verdi. Beregnet verdi skal utgjøre summen av:

a) kostnaden eller verdien av materialer og tilvirkning eller annen bearbeiding som er anvendt ved fremstilling av de importerte varene,

b) et beløp for fortjeneste og alminnelige utgifter som tilsvarer det som vanligvis be-

goods of the same class or kind as the goods being valued which are made by producers in the country of exportation for export to the country of importation;
(c) the cost or value of all other expenses necessary to reflect the valuation option chosen by the Member under paragraph 2 of Article 8.

2. No Member may require or compel any person not resident in its own territory to produce for examination, or to allow access to, any account or other record for the purposes of determining a computed value. However, information supplied by the producer of the goods for the purposes of determining the customs value under the provisions of this Article may be verified in another country by the authorities of the country of importation with the agreement of the producer and provided they give sufficient advance notice to the government of the country in question and the latter does not object to the investigation.

regnes av produsenter i eksportlandet ved eksport til importlandet av varer av samme kategori eller slag som de varer som skal verdifastsettes.
c) kostnad eller verdi av alle andre utgifter som må medregnes alt etter hvilket alternativ medlemmet har valgt for verdifastsettelse i henhold til artikkel 8 nr 2.

2. Intet medlem kan pålegge eller tvinge en person som ikke er bosatt innenfor dets eget territorium, til å legge fram for kontroll, eller å tillate adgang til, regnskaper eller annen dokumentasjon for å fastsette en beregnet verdi. Opplysninger som er gitt av vareprodusenten for å fastsette tollverdien etter bestemmelsene i denne artikkel, kan imidlertid kontrolleres i et annet land av importlandets myndigheter med produsentens tillatelse og forutsatt at myndighetene gir det aktuelle lands regjering melding i god tid på forhånd, og at denne ikke har noe å innvende mot undersøkelsen.

Article 7

1. If the customs value of the imported goods cannot be determined under the provisions of Articles 1 through 6, inclusive, the customs value shall be determined using reasonable means consistent with the principles and general provisions of this Agreement and of Article VII of GATT 1994 and on the basis of data available in the country of importation.
2. No customs value shall be determined under the provisions of this Article on the basis of:
(a) the selling price in the country of importation of goods produced in such country;
(b) a system which provides for the acceptance for customs purposes of the higher of two alternative values;
(c) the price of goods on the domestic market of the country of exportation;
(d) the cost of production other than computed values which have been determined for identical or similar goods in accordance with the provisions of Article 6;
(e) the price of the goods for export to a country other than the country of importation;
(f) minimum customs values; or
(g) arbitrary or fictitious values.

3. If the importer so requests, the importer shall be informed in writing of the customs value determined under the provisions of this Article and the method used to determine such value.

Artikkel 7

1. Dersom tollverdien av de importerte varene ikke kan fastsettes etter bestemmelsene i artikkel 1 til 6, skal tollverdien fastsettes på en rimelig måte i samsvar med prinsippene og de generelle bestemmelser i denne Avtale og i artikkel VII i GATT 1994 og på grunnlag av opplysninger som er tilgjengelige i importlandet.
2. Ingen tollverdi skal i henhold til bestemmelsene i denne artikkel fastsettes på grunnlag av:
a) salgsprisen i importlandet på varer som er produsert der,
b) et system der den høyeste av to alternative verdier godtas for tollformål,
c) prisen på varer på hjemmemarkedet i eksportlandet,
d) andre produksjonskostnader enn beregnede verdier som er fastsatt for identiske eller liknende varer i samsvar med bestemmelsene i artikkel 6,
e) prisen på varer solgt for eksport til et annet land enn importlandet,
f) minimums tollverdier, eller
g) vilkårlige eller fiktive verdier.

3. Dersom importøren ber om det, skal importøren underrettes skriftlig om tollverdien som er fastsatt etter bestemmelsene i denne artikkel, og om metoden som er benyttet for fastsettelsen av en slik verdi.

Article 8

1. In determining the customs value under the provisions of Article 1, there shall be added to the price actually paid or payable for the imported goods:

(a) the following, to the extent that they are incurred by the buyer but are not included in the price actually paid or payable for the goods:
  (i) commissions and brokerage, except buying commissions;
  (ii) the cost of containers which are treated as being one for customs purposes with the goods in question;
  (iii) the cost of packing whether for labour or materials;

(b) the value, apportioned as appropriate, of the following goods and services where supplied directly or indirectly by the buyer free of charge or at reduced cost for use in connection with the production and sale for export of the imported goods, to the extent that such value has not been included in the price actually paid or payable:
  (i) materials, components, parts and similar items incorporated in the imported goods;
  (ii) tools, dies, moulds and similar items used in the production of the imported goods;
  (iii) materials consumed in the production of the imported goods;
  (iv) engineering, development, artwork, design work, and plans and sketches undertaken elsewhere than in the country of importation and necessary for the production of the imported goods;

(c) royalties and licence fees related to the goods being valued that the buyer must pay, either directly or indirectly, as a condition of sale of the goods being valued, to the extent that such royalties and fees are not included in the price actually paid or payable;

(d) the value of any part of the proceeds of any subsequent resale, disposal or use of the imported goods that accrues directly or indirectly to the seller.

2. In framing its legislation, each Member shall provide for the inclusion in or the exclusion from the customs value, in whole or in part, of the following:

(a) the cost of transport of the imported goods to the port or place of importation;

(b) loading, unloading and handling charges associated with the transport of the impor-

Artikkel 8

1. Ved fastsettelse av tollverdien etter bestemmelsene i artikkel 1, skal det til den pris som faktisk er betalt eller skal betales for de innførte varene legges til:

a) følgende kostnader, i den utstrekning de bæres av kjøperen, men ikke er tatt med i den pris som faktisk er betalt eller skal betales for varene,
  i) provisjoner og meklerprovisjon, unntatt innkjøpsprovisjoner,
  ii) kostnaden for emballasje som sammen med de aktuelle varer i tollsammenheng anses som én vare,
  iii) innpakningskostnaden, både for arbeid og materialer,

b) verdien av følgende varer og tjenester, fordelt på en passende måte, når kjøperen har levert dem direkte eller indirekte, gratis eller til redusert pris, til bruk i forbindelse med produksjon og salg for eksport av de importerte varer, i den utstrekning en slik verdi ikke er tatt med i den pris som faktisk er betalt eller skal betales:
  i) materialer, komponenter, deler og liknende artikler som inngår i de importerte varene,
  ii) verktøy, matriser, former og liknende artikler som er brukt i produksjonen av de importerte varene,
  iii) materialer som er gått med i produksjonen av de importerte varene,
  iv) konstruksjonsarbeid, utviklingsarbeid, arbeid utført av kunstnere, formgiving, tegninger og skisser utført andre steder enn i importlandet og som er nødvendige for produksjonen av de importerte varene,

c) royalties og lisensgebyr knyttet til de varer som skal verdifastsettes og som kjøperen må betale, enten direkte eller indirekte, som en betingelse ved salg av varene som skal verdifastsettes, i den utstrekning slike royalties og gebyrer ikke er tatt med i den pris som faktisk er betalt eller skal betales,

d) verdien av enhver del av utbyttet ved et senere videresalg, avhendelse eller bruk av de importerte varene som direkte eller indirekte tilfaller selgeren.

2. Ved utformingen av sine lover skal hvert medlem sørge for at følgende kostnader helt eller delvis blir tatt med eller utelates i tollverdien:

a) transportkostnaden for de importerte varene til innførselshavn eller innførselssted,

b) kostnader for lasting, lossing og håndtering som er forbundet med transport av de

ted goods to the port or place of importation; and
(c) the cost of insurance.

3. Additions to the price actually paid or payable shall be made under this Article only on the basis of objective and quantifiable data.

4. No additions shall be made to the price actually paid or payable in determining the customs value except as provided in this Article.

Article 9

1. Where the conversion of currency is necessary for the determination of the customs value, the rate of exchange to be used shall be that duly published by the competent authorities of the country of importation concerned and shall reflect as effectively as possible, in respect of the period covered by each such document of publication, the current value of such currency in commercial transactions in terms of the currency of the country of importation.

2. The conversion rate to be used shall be that in effect at the time of exportation or the time of importation, as provided by each Member.

Article 10

All information which is by nature confidential or which is provided on a confidential basis for the purposes of customs valuation shall be treated as strictly confidential by the authorities concerned who shall not disclose it without the specific permission of the person or government providing such information, except to the extent that it may be required to be disclosed in the context of judicial proceedings.

Article 11

1. The legislation of each Member shall provide in regard to a determination of customs value for the right of appeal, without penalty, by the importer or any other person liable for the payment of the duty.

2. An initial right of appeal without penalty may be to an authority within the customs administration or to an independent body, but the legislation of each Member shall provide for the right of appeal without penalty to a judicial authority.

3. Notice of the decision on appeal shall be given to the appellant and the reasons for such

importerte varene til innførselshavnen eller innførselsstedet, og
c) forsikringskostnader.

3. Ethvert tillegg som i henhold til bestemmelsene i denne artikkel føyes til den pris som faktisk er betalt eller skal betales, skal kun foretas på grunnlag av objektive og kvantifiserbare opplysninger.

4. Ved fastsettelse av tollverdien skal det ikke gjøres andre tillegg til den pris som faktisk er betalt eller skal betales, enn de det er gitt bestemmelser om i denne artikkel.

Artikkel 9

1. Når omregning av valuta er nødvendig for å fastsette tollverdien, skal omregningskursen som benyttes, være den kurs som blir behørig offentliggjort av de ansvarlige myndigheter i vedkommende importland, og skal så effektivt som mulig angi verdien på slik valuta uttrykt i importlandets valuta for hvert tidsrom offentliggjøringen gjelder.

2. Omregningskursen som benyttes skal være den kurs som gjelder på eksport- eller importtidspunktet, avhengig av hva hvert medlem har bestemt.

Artikkel 10

Alle opplysninger som er av fortrolig art eller som er gitt i fortrolighet i forbindelse med fastsettelse av tollverdien, skal behandles strengt fortrolig av vedkommende myndigheter som ikke har adgang til å legge dem fram uten etter spesiell tillatelse fra den person eller regjering som har gitt slike opplysninger, unntatt i den utstrekning de kan kreves fremlagt i forbindelse med en rettssak.

Artikkel 11

1. Hvert medlem skal med hensyn til fastsettelse av tollverdien sørge for at dets lovgivning gir importøren eller enhver annen person som er ansvarlig for betaling av tollen, rett til å klage uten konsekvenser over verdifastsettelsen.

2. En første klageadgang uten konsekvenser kan være lagt til en myndighet innen tollvesenet eller til en uavhengig instans, men hvert medlems lovgivning skal inneholde bestemmelser om retten til å klage uten konsekvenser til en domstol.

3. Melding om avgjørelsen i klagesaken skal meddeles klageren, og det skal skriftlig

decision shall be provided in writing. The appellant shall also be informed of any rights of further appeal.

gis begrunnelsen for avgjørelsen. Klageren skal likeledes underrettes om eventuell rett til å påklage saken videre.

Article 12

Laws, regulations, judicial decisions and administrative rulings of general application giving effect to this Agreement shall be published in conformity with Article X of GATT 1994 by the country of importation concerned.

Artikkel 12

Lover, forskrifter, rettslige avgjørelser og administrative vedtak med alminnelig anvendelse som gjør at denne avtale får virkning, skal av vedkommende importland offentliggjøres i samsvar med artikkel X i GATT 1994:

Article 13

If, in the course of determining the customs value of imported goods, it becomes necessary to delay the final determination of such customs value, the importer of the goods shall nevertheless be able to withdraw them from customs if, where so required, the importer provides sufficient guarantee in the form of a surety, a deposit or some other appropriate instrument, covering the ultimate payment of customs duties for which the goods may be liable. The legislation of each Member shall make provisions for such circumstances.

Artikkel 13

Dersom det ved fastsettelse av tollverdien av importerte varer blir nødvendig å utsette den endelige fastsettelse av tollverdien, skal importøren av varene likevel kunne få dem utlevert fra tollvesenet, dersom importøren, der det forlanges, stiller tilstrekkelig garanti i form av kausjon, depositum eller annet passende dokument som dekker den endelige betaling av den toll som varen kan bli pålagt. Hvert medlem skal i sin lovgivning ha bestemmelser for slike forhold.

Article 14

The notes at Annex I to this Agreement form an integral part of this Agreement and the Articles of this Agreement are to be read and applied in conjunction with their respective notes. Annexes II and III also form an integral part of this Agreement.

Artikkel 14

Merknader i vedlegg I til denne Avtale utgjør en integrerende del av denne Avtale og artiklene i denne Avtale må leses og anvendes sammen med de respektive merknadene. Vedlegg II og III utgjør likeledes en integrerende del av denne avtale.

Article 15

1. In this Agreement:

(a) "customs value of imported goods" means the value of goods for the purposes of levying ad valorem duties of customs on imported goods;

(b) "country of importation" means country or customs territory of importation; and

(c) "produced" includes grown, manufactured and mined.

2. In this Agreement:

(a) "identical goods" means goods which are the same in all respects, including physical characteristics, quality and reputation. Minor differences in appearance would not preclude goods otherwise conforming to the definition from being regarded as identical;

(b) "similar goods" means goods which, although not alike in all respects, have like

Artikkel 15

1. I denne Avtale betyr:

a) «tollverdien av importerte varer» verdien som legges til grunn for innkreving av verditoll på importerte varer,

b) «importlandet» land eller tollområde hvor varene importeres,

c) «produsert» også dyrket, fremstilt og utvunnet.

2. I denne Avtale betyr:

a) «identiske varer» varer som i alle henseender er like, herunder fysiske særtrekk, kvalitet og omdømme. Mindre ytre forskjeller skal ikke forhindre at varene betraktes som identiske når de ellers stemmer overens med definisjonen,

b) «liknende varer» varer som til tross for at de ikke er like i alle henseender, har tilsva-

characteristics and like component materials which enable them to perform the same functions and to be commercially interchangeable. The quality of the goods, their reputation and the existence of a trademark are among the factors to be considered in determining whether goods are similar;

(c) the terms "identical goods" and "similar goods" do not include, as the case may be, goods which incorporate or reflect engineering, development, artwork, design work, and plans and sketches for which no adjustment has been made under paragraph 1(b)(iv) of Article 8 because such elements were undertaken in the country of importation;

(d) goods shall not be regarded as "identical goods" or "similar goods" unless they were produced in the same country as the goods being valued;

(e) goods produced by a different person shall be taken into account only when there are no identical goods or similar goods, as the case may be, produced by the same person as the goods being valued.

3. In this Agreement "goods of the same class or kind" means goods which fall within a group or range of goods produced by a particular industry or industry sector, and includes identical or similar goods.

4. For the purposes of this Agreement, persons shall be deemed to be related only if:

(a) they are officers or directors of one another's businesses;

(b) they are legally recognized partners in business;

(c) they are employer and employee;

(d) any person directly or indirectly owns, controls or holds 5 per cent or more of the outstanding voting stock or shares of both of them;

(e) one of them directly or indirectly controls the other;

(f) both of them are directly or indirectly controlled by a third person;

(g) together they directly or indirectly control a third person; or

(h) they are members of the same family.

5. Persons who are associated in business with one another in that one is the sole agent, sole distributor or sole concessionaire, however described, of the other shall be deemed to be related for the purposes of this Agreement if they fall within the criteria of paragraph 4.

rende beskaffenhet og tilsvarende materialsammensetning, hvilket gjør at de kan utføre de samme funksjoner og handelsmessig kan erstatte hverandre. Varenes kvalitet, deres omdømme og at det finnes et varemerke, er blant de faktorer som må tas i betraktning når det skal avgjøres om varen er en liknende vare,

c) begrepene «identiske varer» og «liknende varer» gjelder, alt etter omstendighetene, ikke varer som omfatter eller som er resultatet av ingeniørarbeid, utviklingsarbeid, arbeid utført av kunstnere, formgiving, tegninger og skisser som det ikke er foretatt justeringer for etter artikkel 8 nr 1 bokstav b) ledd iv) fordi slikt arbeid er utført i importlandet,

d) varer skal ikke betraktes som «identiske varer» eller «liknende varer» med mindre de er produsert i samme land som varene som foreligger til verdifastsettelse,

e) varer produsert av en annen person, skal, alt etter omstendighetene, bare komme i betraktning når det ikke finnes identiske eller liknende varer, produsert av samme person som har produsert varene som foreligger til verdifastsettelse.

3. I denne Avtale betyr «varer av samme kategori eller slag» varer som inngår i en gruppe eller spekter av varer som er produsert av en bestemt industri eller industrigren og omfatter identiske eller liknende varer.

4. I forbindelse med denne Avtale skal personer anses å ha tilknytning til hverandre bare dersom:

a) de er ansatte eller ledere i den andres virksomhet,

b) de rettslig anses som forretningspartnere,

c) de er arbeidsgiver og arbeidstaker,

d) en person direkte eller indirekte eier, kontrollerer eller er i besittelse av 5% eller mer av utestående stemmeberettigede aksjer eller andeler hos dem begge,

e) en av dem direkte eller indirekte kontrollerer den andre,

f) de begge er direkte eller indirekte kontrollert av en tredjemann, eller

g) de sammen direkte eller indirekte kontrollerer en tredjemann, eller

h) de tilhører samme familie.

5. Personer som er forretningspartnere ved at den ene er eneagent, enedistributør eller eneforhandler for den andre, uavhengig av hvordan dette defineres, skal ved anvendelse av denne Avtale anses å ha tilknytning til hverandre hvis de omfattes av kriteriene i nr 4.

Article 16

Upon written request, the importer shall have the right to an explanation in writing from the customs administration of the country of importation as to how the customs value of the importer?s goods was determined.

Article 17

Nothing in this Agreement shall be construed as restricting or calling into question the rights of customs administrations to satisfy themselves as to the truth or accuracy of any statement, document or declaration presented for customs valuation purposes.

PART II
ADMINISTRATION, CONSULTATIONS AND DISPUTE SETTLEMENT

Article 18
Institutions

1. There is hereby established a Committee on Customs Valuation (referred to in this Agreement as "the Committee") composed of representatives from each of the Members. The Committee shall elect its own Chairman and shall normally meet once a year, or as is otherwise envisaged by the relevant provisions of this Agreement, for the purpose of affording Members the opportunity to consult on matters relating to the administration of the customs valuation system by any Member as it might affect the operation of this Agreement or the furtherance of its objectives and carrying out such other responsibilities as may be assigned to it by the Members. The WTO Secretariat shall act as the secretariat to the Committee.

2. There shall be established a Technical Committee on Customs Valuation (referred to in this Agreement as "the Technical Committee") under the auspices of the Customs Cooperation Council (referred to in this Agreement as "the CCC"), which shall carry out the responsibilities described in Annex II to this Agreement and shall operate in accordance with the rules of procedure contained therein.

Article 19
Consultations and Dispute Settlement

1. Except as otherwise provided herein, the Dispute Settlement Understanding is applicable to consultations and the settlement of disputes under this Agreement.

2. If any Member considers that any benefit accruing to it, directly or indirectly, under

Artikkel 16

Importøren skal på skriftlig anmodning ha rett til å få en skriftlig forklaring fra importlandets tollvesen om hvordan tollverdien for importørens varer er fastsatt.

Artikkel 17

Ingen bestemmelse i denne Avtale skal tolkes slik at det fører til en begrensning i eller skaper tvil om tollvesenets rett til å forsikre seg om at enhver forklaring, dokument eller erklæring fremlagt i forbindelse med fastsettelse av tollverdien, er riktige og nøyaktige.

DEL II
ADMINISTRASJON, KONSULTASJONER OG TVISTELØSNING

Artikkel 18
Institusjoner

1. Det nedsettes herved en Tollverdikomité (i denne Avtale kalt «Komiteen») sammensatt av representanter fra hver av medlemmene. Komiteen skal velge sin egen formann og skal normalt møtes én gang i året, eller som det for øvrig går fram av de aktuelle bestemmelsene i denne Avtale, for å gi medlemmene anledning til konsultasjoner i saker forbundet med et medlems administrering av systemet for fastsettelse av tollverdi i den grad denne administreringen virker inn på gjennomføringen av denne Avtale eller dens målsettinger, samt for å utføre andre oppgaver som medlemmene måtte pålegge den. WTO-sekretariatet skal tjene som sekretariat for Komiteen.

2. En Teknisk komité for fastsettelse av tollverdi (i denne Avtale kalt «Den tekniske komité») under ledelse av Tollsamarbeidsrådet (i denne avtalt kalt «CCC»), som skal utføre de oppgaver som er fastsatt i vedlegg II til denne Avtale, og som skal drive sin virksomhet i samsvar med forretningsorden beskrevet i nevnte vedlegg.

Artikkel 19
Konsultasjoner og tvisteløsning

1. Med mindre annet er bestemt, gjelder Tvisteløsningsavtalen for konsultasjoner og løsning av tvister innenfor rammen av denne avtale.

2. Dersom et medlem mener at fordeler som direkte eller indirekte tilfaller det etter

this Agreement is being nullified or impaired, or that the achievement of any objective of this Agreement is being impeded, as a result of the actions of another Member or of other Members, it may, with a view to reaching a mutually satisfactory solution of this matter, request consultations with the Member or Members in question. Each Member shall afford sympathetic consideration to any request from another Member for consultations.

3. The Technical Committee shall provide, upon request, advice and assistance to Members engaged in consultations.

4. At the request of a party to the dispute, or on its own initiative, a panel established to examine a dispute relating to the provisions of this Agreement may request the Technical Committee to carry out an examination of any questions requiring technical consideration. The panel shall determine the terms of reference of the Technical Committee for the particular dispute and set a time period for receipt of the report of the Technical Committee. The panel shall take into consideration the report of the Technical Committee. In the event that the Technical Committee is unable to reach consensus on a matter referred to it pursuant to this paragraph, the panel should afford the parties to the dispute an opportunity to present their views on the matter to the panel.

5. Confidential information provided to the panel shall not be disclosed without formal authorization from the person, body or authority providing such information. Where such information is requested from the panel but release of such information by the panel is not authorized, a non-confidential summary of this information, authorized by the person, body or authority providing the information, shall be provided.

denne Avtale, helt eller delvis tilsidesettes, eller at gjennomføring av en målsetting for denne avtale hindres som følge av et annet medlems eller andre medlemmers handlinger, kan medlemmet, med sikte på å oppnå en gjensidig tilfredsstillende løsning av saken, be om konsultasjoner med den eller de medlemmer det gjelder. Ethvert medlem skal gi velvillig behandling av enhver anmodning fra andre medlemmer om konsultasjoner.

3. Den tekniske komité skal etter anmodning gi råd og hjelp til medlemmer som har innledet konsultasjoner.

4. På anmodning fra en av partene i en tvist eller etter eget initiativ kan et panel som er opprettet for å vurdere en tvist om bestemmelsene i denne avtale, anmode Den tekniske komité om å undersøke ethvert spørsmål som krever en teknisk vurdering. Panelet skal fastsette Den tekniske komiteens mandat i forbindelse med den aktuelle tvisten, og skal fastsette en frist for mottakelse av rapport fra Den tekniske komité. Panelet skal ta rapporten fra Den tekniske komité i betraktning. Dersom Den tekniske komité ikke kommer fram til konsensus i en sak som er lagt fram for den i samsvar med bestemmelsene i dette nummer, bør panelet gi partene i tvisten mulighet til å fremlegge sine synspunkter i saken.

5. Fortrolige opplysninger som er gitt til panelet, skal ikke gis videre uten formell tillatelse fra den person, det organ eller den myndighet som har gitt slike opplysninger. Dersom panelet mottar forespørsel om slike opplysninger, og den ikke får tillatelse til å gi slike opplysninger fra seg, skal det med samtykke fra den person, det organ eller den myndighet som har gitt opplysningene, gis et ikke fortrolig sammendrag av disse opplysningene.

PART III
SPECIAL AND DIFFERENTIAL TREATMENT

Article 20

1. Developing country Members not party to the Agreement on Implementation of Article VII of the General Agreement on Tariffs and Trade done on 12 April 1979 may delay application of the provisions of this Agreement for a period not exceeding five years from the date of entry into force of the WTO Agreement for such Members. Developing country Members who choose to delay application of this Agreement shall notify the Director-General of the WTO accordingly.

DEL III
SPESIELL OG DIFFERENSIERT BEHANDLING

Artikkel 20

1. Medlemmer som er utviklingsland og som ikke er parter i Avtalen om gjennomføring av artikkel VII i Generalavtalen om tolltariffer og handel, utferdiget 12. april 1979, kan utsette anvendelsen av Avtalens bestemmelser for en periode av høyst fem år fra det tidspunkt WTO-avtalen trer i kraft for vedkommende medlem. Utviklingsmedlemsland som velger å utsette anvendelsen av denne Avtale, skal meddele dette til WTOs generaldirektør.

2. In addition to paragraph 1, developing country Members not party to the Agreement on Implementation of Article VII of the General Agreement on Tariffs and Trade done on 12 April 1979 may delay application of paragraph 2(b)(iii) of Article 1 and Article 6 for a period not exceeding three years following their application of all other provisions of this Agreement. Developing country Members that choose to delay application of the provisions specified in this paragraph shall notify the DirectorGeneral of the WTO accordingly.

3. Developed country Members shall furnish, on mutually agreed terms, technical assistance to developing country Members that so request. On this basis developed country Members shall draw up programmes of technical assistance which may include, *inter alia,* training of personnel, assistance in preparing implementation measures, access to sources of information regarding customs valuation methodology, and advice on the application of the provisions of this Agreement.

2. I tillegg til nr 1, kan medlemmer som er utviklingsland og som ikke er parter i Avtalen om gjennomføring av artikkel VII i Generalavtalen om tolltariffer og handel, utferdiget 12. april 1979, utsette anvendelsen av artikkel 1 nr 2 bokstav b) iii) og artikkel 6, for en periode av høyst tre år etter at vedkommende medlem har iverksatt alle de øvrige bestemmelsene i denne Avtale. Medlemmer som er utviklingsland og som velger å utsette anvendelsen av bestemmelsene i dette nummer, skal meddele dette til WTOs generaldirektør.

3. Medlemmer som er industriland skal, på gjensidig avtalte vilkår, gi faglig bistand til de medlemmer som er utviklingsland, når disse ber om det. På grunnlag av dette skal industriland som er medlemmer sette opp program for faglig bistand, som blant annet kan omfatte opplæring av personell, hjelp til forberedelse av iverksettelsestiltak, tilgang til informasjonskilder om metoder for beregning av tollverdien og råd om anvendelsen av bestemmelsene i denne avtale.

PART IV
FINAL PROVISIONS

Article 21
Reservations

Reservations may not be entered in respect of any of the provisions of this Agreement without the consent of the other Members.

Article 22
National Legislation

1. Each Member shall ensure, not later than the date of application of the provisions of this Agreement for it, the conformity of its laws, regulations and administrative procedures with the provisions of this Agreement.

2. Each Member shall inform the Committee of any changes in its laws and regulations relevant to this Agreement and in the administration of such laws and regulations.

Article 23
Review

The Committee shall review annually the implementation and operation of this Agreement taking into account the objectives thereof. The Committee shall annually inform the Council for Trade in Goods of developments during the period covered by such reviews.

DEL IV
SLUTTBESTEMMELSER

Artikkel 21
Reservasjoner

Det kan ikke gjøres reservasjoner mot bestemmelsene i denne Avtale uten de øvrige medlemmenes samtykke.

Artikkel 22
Nasjonal lovgivning

1. Hver medlem skal, senest innen den dato bestemmelsene i denne Avtale trer i kraft for dette medlem, påse at dets lover, forskrifter og administrative prosedyrer er i samsvar med bestemmelsene i denne Avtale.

2. Hvert medlem skal underrette Komiteen om enhver endring i dets lover og forskrifter som er av betydning for denne Avtale, samt om endringer i administreringen en av slike lover og forskrifter.

Artikkel 23
Gjennomgang

Komiteen skal hvert år gjennomgå denne Avtalens gjennomføring og anvendelse, og skal under gjennomgangen ta hensyn til Avtalens formål. Komiteen skal hvert år underrette Rådet for handel med varer om det som har skjedd i tidsrommet som omfattes av gjennomgangen.

Article 24
Secretariat

This Agreement shall be serviced by the WTO Secretariat except in regard to those responsibilities specifically assigned to the Technical Committee, which will be serviced by the CCC Secretariat.

Artikkel 24
Sekretariatet

WTOs sekretariatet skal tjene som sekretariat for denne Avtale, unntatt de oppgaver som er spesielt tildelt Den tekniske komité., som bli betjent av CCCs sekretariat.

ANNEX I

INTERPRETATIVE NOTES

General Note

Sequential Application of Valuation Methods

1. Articles 1 through 7 define how the customs value of imported goods is to be determined under the provisions of this Agreement. The methods of valuation are set out in a sequential order of application. The primary method for customs valuation is defined in Article 1 and imported goods are to be valued in accordance with the provisions of this Article whenever the conditions prescribed therein are fulfilled.

2. Where the customs value cannot be determined under the provisions of Article 1, it is to be determined by proceeding sequentially through the succeeding Articles to the first such Article under which the customs value can be determined. Except as provided in Article 4, it is only when the customs value cannot be determined under the provisions of a particular Article that the provisions of the next Article in the sequence can be used.

3. If the importer does not request that the order of Articles 5 and 6 be reversed, the normal order of the sequence is to be followed. If the importer does so request but it then proves impossible to determine the customs value under the provisions of Article 6, the customs value is to be determined under the provisions of Article 5, if it can be so determined.

4. Where the customs value cannot be determined under the provisions of Articles 1 through 6 it is to be determined under the provisions of Article 7.

Use of Generally Accepted Accounting Principles

1. "Generally accepted accounting principles" refers to the recognized consensus or substantial authoritative support within a country at a particular time as to which eco-

VEDLEGG I

FORKLARENDE MERKNADER

Generell merknad

Rekkefølgen ved anvendelse av verdifastsettelsesmetodene

1. Artikkel 1 til 7 beskriver hvordan tollverdien av importerte varer skal fastsettes etter bestemmelsene i denne Avtale. Metodene for fastsettelse av tollverdien er oppført i den rekkefølge som de kommer til anvendelse. Den primære metoden for beregning av tollverdien er angitt i artikkel 1 og verdien av importerte varer skal fastsettes i samsvar med bestemmelsene i denne artikkel når vilkårene foreskrevet i denne artikkel er oppfylt.

2. Når tollverdien ikke kan fastsettes etter bestemmelsene i artikkel 1, skal de påfølgende artiklene følges i tur og orden fram til den første av disse artiklene som det er mulig å fastsette tollverdien etter. Med unntak av det som er fastsatt i artikkel 4, er det bare når tollverdien ikke kan fastsettes etter bestemmelsene i en bestemt artikkel at bestemmelsene i den neste artikkel i rekkefølgen kan brukes.

3. Hvis importøren ikke ber om at rekkefølgen av artikkel 5 og 6 byttes om, skal den vanlige rekkefølgen følges. Dersom importøren ber om det, men det så viser seg at det er umulig å fastsette tollverdien etter bestemmelsene i artikkel 6, skal tollverdien fastsettes etter bestemmelsene i artikkel 5, dersom dette lar seg gjøre.

4. Når tollverdien ikke kan fastsettes etter bestemmelsene i artikkel 1 til og med 6, skal den fastsettes etter bestemmelsene i artikkel 7.

Bruk av allment anerkjente regnskapsprinsipper

1. «Allment anerkjente regnskapsprinsipper» viser til den praksis som i et land på et bestemt tidspunkt er vidt anerkjent eller støttet av autoritative kilder når det gjelder hvilke

nomic resources and obligations should be recorded as assets and liabilities, which changes in assets and liabilities should be recorded, how the assets and liabilities and changes in them should be measured, what information should be disclosed and how it should be disclosed, and which financial statements should be prepared. These standards may be broad guidelines of general application as well as detailed practices and procedures.

2. For the purposes of this Agreement, the customs administration of each Member shall utilize information prepared in a manner consistent with generally accepted accounting principles in the country which is appropriate for the Article in question. For example, the determination of usual profit and general expenses under the provisions of Article 5 would be carried out utilizing information prepared in a manner consistent with generally accepted accounting principles of the country of importation. On the other hand, the determination of usual profit and general expenses under the provisions of Article 6 would be carried out utilizing information prepared in a manner consistent with generally accepted accounting principles of the country of production. As a further example, the determination of an element provided for in paragraph 1(b)(ii) of Article 8 undertaken in the country of importation would be carried out utilizing information in a manner consistent with the generally accepted accounting principles of that country.

Note to Article 1

Price Actually Paid or Payable

1. The price actually paid or payable is the total payment made or to be made by the buyer to or for the benefit of the seller for the imported goods. The payment need not necessarily take the form of a transfer of money. Payment may be made by way of letters of credit or negotiable instruments. Payment may be made directly or indirectly. An example of an indirect payment would be the settlement by the buyer, whether in whole or in part, of a debt owed by the seller.

2. Activities undertaken by the buyer on the buyer's own account, other than those for which an adjustment is provided in Article 8, are not considered to be an indirect payment to the seller, even though they might be regarded as of benefit to the seller. The costs of such activities shall not, therefore, be added to the price actually paid or payable in determining the customs value.

3. The customs value shall not include the

økonomiske ressurser og forpliktelser som bør bokføres som aktiva og passiva, hvilke endringer i aktiva og passiva som bør bokføres, hvordan aktiva, passiva og endringer av disse skal verdsettes, hvilke opplysninger som bør gis og hvordan dette bør skje, og hvilke finansielle oversikter som bør utarbeides. Disse normene kan bestå av generelle retningslinjer for allmenn anvendelse såvel som detaljert praksis og rutiner.

2. I forbindelse med denne Avtale, skal hvert medlems tollvesen benytte opplysninger som er lagt fram på en måte som er i samsvar med allment anerkjente regnskapsprinsipper i det aktuelle land i henhold til vedkommende artikkel. For eksempel vil fastsettelsen av vanlig fortjeneste og alminnelige utgifter etter bestemmelsene i artikkel 5, bli foretatt ved å benytte opplysninger som er lagt fram på en måte som er i samsvar med allment anerkjente regnskapsprinsipper i importlandet. Derimot vil fastsettelsen av vanlig fortjeneste og alminnelige utgifter etter bestemmelsene i artikkel 6, bli foretatt ved å benytte opplysninger som er lagt fram på en måte som er i samsvar med allment anerkjente regnskapsprinsipper i produksjonslandet. Et annet eksempel er følgende: ved verdifastsettelsen av en faktor angitt i artikkel 8 nr 1 bokstav b) ledd ii) som utføres i importlandet, vil en benytte opplysninger som er i samsvar med allment anerkjente regnskapsprinsipper i vedkommende land.

Merknad til artikkel 1

Pris som faktisk er betalt eller skal betales

1. Prisen som faktisk er betalt eller skal betales, er den fullstendige betaling av de importerte varene som kjøperen har foretatt eller skal foreta til selgeren eller til dennes fordel. Betalingen behøver ikke nødvendigvis skje ved overføring av penger. Den kan skje i form av kredittbrev eller omsettelige papirer. Betaling kan foretas direkte eller indirekte. Et eksempel på en indirekte betaling vil være når kjøperen helt eller delvis gjør opp en gjeld som selgeren har.

2. Virksomheter som kjøperen setter i gang for egen regning, utover de det er foreskrevet justering for i artikkel 8, blir ikke ansett som en indirekte betaling til selgeren, selv om selgeren kan anses å nyte godt av dem. Kostnadene i forbindelse med slik virksomhet skal derfor ved fastsettelse av tollverdien ikke legges til den faktiske pris som er betalt eller som skal betales.

3. Tollverdien skal ikke omfatte utgiftene

following charges or costs, provided that they are distinguished from the price actually paid or payable for the imported goods:
(a) charges for construction, erection, assembly, maintenance or technical assistance, undertaken after importation on imported goods such as industrial plant, machinery or equipment;
(b) the cost of transport after importation;
(c) duties and taxes of the country of importation.

4. The price actually paid or payable refers to the price for the imported goods. Thus the flow of dividends or other payments from the buyer to the seller that do not relate to the imported goods are not part of the customs value.

Paragraph 1(a)(iii)

Among restrictions which would not render a price actually paid or payable unacceptable are restrictions which do not substantially affect the value of the goods. An example of such restrictions would be the case where a seller requires a buyer of automobiles not to sell or exhibit them prior to a fixed date which represents the beginning of a model year.

Paragraph 1(b)

1. If the sale or price is subject to some condition or consideration for which a value cannot be determined with respect to the goods being valued, the transaction value shall not be acceptable for customs purposes. Some examples of this include:
(a) the seller establishes the price of the imported goods on condition that the buyer will also buy other goods in specified quantities;
(b) the price of the imported goods is dependent upon the price or prices at which the buyer of the imported goods sells other goods to the seller of the imported goods;
(c) the price is established on the basis of a form of payment extraneous to the imported goods, such as where the imported goods are semi-finished goods which have been provided by the seller on condition that the seller will receive a specified quantity of the finished goods.

2. However, conditions or considerations relating to the production or marketing of the imported goods shall not result in rejection of the transaction value. For example, the fact that the buyer furnishes the seller with engineering, development work, artwork, design work, plans and sketches undertaken elsewhere than in the country of importation shall not result in rejection of the transaction value.

eller kostnadene nedenfor, forutsatt at de er atskilt fra den pris som faktisk er betalt eller skal betales for de importerte varene:
a) kostnader for bygging, oppføring, montering, vedlikehold eller teknisk bistand, som foretas etter import av importerte varer så som industrielle anlegg, maskiner eller utstyr,
b) kostnader til transport etter import,
c) toll og avgifter i importlandet.

4. Med prisen som faktisk er betalt eller skal betales menes prisen for de importerte varene. Således vil overføring av dividender eller andre betalinger fra kjøperen til selgeren som ikke gjelder de importerte varene heller ikke inngå i tollverdien.

Nr 1 bokstav a) ledd iii)

Blant de begrensninger som ikke vil medføre at en pris som faktisk er betalt eller skal betales anses som uakseptabel, er begrensninger som ikke påvirker varenes verdi vesentlig. Et eksempel på slike begrensninger er tilfeller der selgeren stiller krav til en kjøper av biler at han ikke selger eller stiller dem ut før en fastsatt dato som markerer begynnelsen for en årsmodell.

Nr 1 bokstav b)

1. Dersom salget eller prisen er gjenstand for betingelser eller vederlag som det ikke kan fastsettes en verdi for med hensyn til de varene som skal verdifastsettes, skal transaksjonsverdien ikke godtas for tollformål. Noen eksempler på dette er:
a) selgeren fastsetter prisen på de importerte varene på betingelse av at kjøperen også vil kjøpe andre varer i bestemte mengder,
b) prisen på de importerte varene avhenger av den pris eller de priser som kjøperen av de importerte varene selger andre varer til selgeren av nevnte importerte varene for,
c) prisen er fastsatt på grunnlag av en betalingsform som ikke er knyttet med den importerte varen, som f.eks. når de importerte varene er halvfabrikata som selgeren har levert på betingelse av at han mottar en bestemt mengde av de ferdige varene.

2. Betingelser eller vederlag som har med fremstilling eller markedsføring av de importerte varene å gjøre, skal imidlertid ikke medføre at transaksjonsverdien forkastes. For eksempel skal det faktum at kjøperen leverer til

eering and plans undertaken in the country of importation shall not result in rejection of the transaction value for the purposes of Article 1. Likewise, if the buyer undertakes on the buyer?s own account, even though by agreement with the seller, activities relating to the marketing of the imported goods, the value of these activities is not part of the customs value nor shall such activities result in rejection of the transaction value.

Paragraph 2

1. Paragraphs 2(a) and 2(b) provide different means of establishing the acceptability of a transaction value.

2. Paragraph 2(a) provides that where the buyer and the seller are related, the circumstances surrounding the sale shall be examined and the transaction value shall be accepted as the customs value provided that the relationship did not influence the price. It is not intended that there should be an examination of the circumstances in all cases where the buyer and the seller are related. Such examination will only be required where there are doubts about the acceptability of the price. Where the customs administration have no doubts about the acceptability of the price, it should be accepted without requesting further information from the importer. For example, the customs administration may have previously examined the relationship, or it may already have detailed information concerning the buyer and the seller, and may already be satisfied from such examination or information that the relationship did not influence the price.

3. Where the customs administration is unable to accept the transaction value without further inquiry, it should give the importer an opportunity to supply such further detailed information as may be necessary to enable it to examine the circumstances surrounding the sale. In this context, the customs administration should be prepared to examine relevant aspects of the transaction, including the way in which the buyer and seller organize their commercial relations and the way in which the price in question was arrived at, in order to determine whether the relationship influenced the price. Where it can be shown that the buyer and seller, although related under the provisions of Article 15, buy from and sell to each other as if they were not related, this would demonstrate that the price had not been influenced by the relationship. As an example of this, if the price had been settled in a manner consistent with the normal pricing practices of the industry in question or with the way the

selgeren konstruksjonsarbeid og tegninger som er utført i importlandet, ikke medføre at transaksjonsverdien forkastes i henhold til artikkel 1. Likeledes, dersom kjøper for egen regning påtar seg å markedsføre de importerte varene, selv om det skjer etter avtale med selger, inngår verdien av slike ytelser ikke i tollverdien og skal heller ikke medføre at transaksjonsverdien forkastes.

Nr 2

1. Nr 2 bokstav a) og bokstav b) angir forskjellige fremgangsmåter for hvordan en kan fastslå om transaksjonsverdien kan godtas.

2. Nr 2 bokstav a) fastslår at dersom kjøper og selger har tilknytning til hverandre, skal omstendighetene rundt salget undersøkes og transaksjonsverdien godtas som tollverdi forutsatt at tilknytningen ikke har påvirket prisen. Det er ikke meningen at det skal foretas en undersøkelse i alle tilfeller der kjøper og selger har tilknytning til hverandre. Slik undersøkelse vil bare bli pålagt når det er tvil om hvorvidt prisen kan godtas. Når tollvesenet ikke er i tvil om at prisen kan godtas, skal den godtas uten at det kreves flere opplysninger fra importøren. Tollvesenet kan f.eks. tidligere ha undersøkt tilknytningsforholdet, eller det kan allerede være i besittelse av detaljerte opplysninger om kjøper og selger og kan allerede ha forvisset seg om gjennom undersøkelse eller slike opplysninger at tilknytningen ikke har påvirket prisen.

3. Dersom tollvesenet ikke kan godta transaksjonsverdien uten nærmere undersøkelse, skal importøren gis anledning til å komme med ytterligere detaljerte opplysninger som måtte være nødvendige for at tollvesenet skal kunne undersøke omstendighetene omkring salget. I denne sammenheng skal tollvesenet være rede til å undersøke de sider som kan være av betydning i forbindelse med handelen, herunder hvorledes kjøper og selger ordner sine forretningsmessige forhold, og hvordan man er kommet fram til den aktuelle prisen, for å kunne avgjøre om tilknytningen har påvirket prisen. Dersom det viser seg at kjøper og selger, til tross for at de har tilknytning til hverandre i henhold til bestemmelsene i artikkel 15, kjøper fra og selger til hverandre som om de ikke hadde noen tilknytning til hverandre, vil dette kunne være et bevis for at prisen ikke er påvirket av tilknytningen. Dersom f.eks. prisen var fastsatt på en måte som stemmer overens med normal praksis for pris-

seller settles prices for sales to buyers who are not related to the seller, this would demonstrate that the price had not been influenced by the relationship. As a further example, where it is shown that the price is adequate to ensure recovery of all costs plus a profit which is representative of the firm's overall profit realized over a representative period of time (e.g. on an annual basis) in sales of goods of the same class or kind, this would demonstrate that the price had not been influenced.

4. Paragraph 2(b) provides an opportunity for the importer to demonstrate that the transaction value closely approximates to a "test" value previously accepted by the customs administration and is therefore acceptable under the provisions of Article 1. Where a test under paragraph 2(b) is met, it is not necessary to examine the question of influence under paragraph 2(a). If the customs administration has already sufficient information to be satisfied, without further detailed inquiries, that one of the tests provided in paragraph 2(b) has been met, there is no reason for it to require the importer to demonstrate that the test can be met. In paragraph 2(b) the term "unrelated buyers" means buyers who are not related to the seller in any particular case.

Paragraph 2(b)

A number of factors must be taken into consideration in determining whether one value "closely approximates" to another value. These factors include the nature of the imported goods, the nature of the industry itself, the season in which the goods are imported, and, whether the difference in values is commercially significant. Since these factors may vary from case to case, it would be impossible to apply a uniform standard such as a fixed percentage, in each case. For example, a small difference in value in a case involving one type of goods could be unacceptable while a large difference in a case involving another type of goods might be acceptable in determining whether the transaction value closely approximates to the "test" values set forth in paragraph 2(b) of Article 1.

Note to Article 2

1. In applying Article 2, the customs administration shall, wherever possible, use a sale of identical goods at the same commercial level and in substantially the same quantities as the goods being valued. Where no such sale is found, a sale of identical goods that takes place under any one of the following three conditions may be used:

fastsettelse innenfor den aktuelle industrigren, eller på den måten selgeren fastsetter salgspriser overfor kjøpere som selger ikke har tilknytning til, vil dette være bevis for at prisen ikke har vært påvirket av tilknytningen. Videre, når det er påvist at prisen er tilstrekkelig for å dekke alle kostnader samt for å sikre en fortjeneste som står i forhold til firmaets samlede fortjeneste over et bestemt tidsrom (f.eks. over ett år) for salg av varer av samme kategori eller slag, ville dette kunne bevise at prisen ikke har vært påvirket.

4. Nr 2 bokstav b) gir importøren en mulighet til å bevise at transaksjonsverdien er tilnærmet lik en «sammenlikningsverdi» som tidligere er godtatt av tollvesenet og at den derfor kan godtas etter bestemmelsene i artikkel 1. Når et kriterium etter nr 2 bokstav b) er tilfredsstillende, er det ikke nødvendig å granske spørsmålet om påvirkning etter nr 2 bokstav a). Dersom tollvesenet allerede er i besittelse av tilstrekkelige og tilfredsstillende opplysninger og ikke trenger ytterligere detaljerte utredninger for å forvisse seg om at ett av kriteriene angitt i nr 2 bokstav b) er oppfylt, er det ingen grunn til å be importøren om å bevise det. I nr 2 bokstav b) betyr uttrykket «kjøper uten tilknytning», kjøpere som er uten tilknytning til selger i enhver henseende.

Nr 2 bokstav b)

En rekke faktorer må tas i betraktning når det skal avgjøres om en bestemt verdi «er tilnærmet lik» en annen verdi. Disse faktorene omfatter de importerte varenes art, selve industriens art, til hvilken årstid varene importeres og om forskjellen i verdiene er av handelsmessig betydning. Ettersom disse faktorene kan variere fra et tilfelle til et annet, vil det være umulig i hvert enkelt tilfelle å benytte samme norm, som f.eks. en fast prosentsats. For eksempel kan en liten verdiforskjell i ett tilfelle som gjelder én type varer være uakseptabel, mens en stor forskjell i et tilfelle som gjelder en annen type varer, være akseptabel når det skal fastslås om transaksjonsverdien er tilnærmet lik sammenlikningsverdiene i henhold til bestemmelsene i artikkel 1 nr 2 bokstav b).

Merknad til artikkel 2

1. Ved anvendelse av artikkel 2 skal tollvesenet, når det er mulig, benytte et salg av identiske varer i samme omsetningsledd og i vesentlig samme mengde som de varer som skal verdifastsettes. Dersom et slikt salg ikke finnes, kan et salg av identiske varer som finner sted under en av de følgende tre forhold benyttes:

(a) a sale at the same commercial level but in different quantities;
(b) a sale at a different commercial level but in substantially the same quantities; or
(c) a sale at a different commercial level and in different quantities.

2. Having found a sale under any one of these three conditions adjustments will then be made, as the case may be, for:

(a) quantity factors only;
(b) commercial level factors only; or

(c) both commercial level and quantity factors.

3. The expression "and/or" allows the flexibility to use the sales and make the necessary adjustments in any one of the three conditions described above.

4. For the purposes of Article 2, the transaction value of identical imported goods means a customs value, adjusted as provided for in paragraphs 1(b) and 2, which has already been accepted under Article 1.

5. A condition for adjustment because of different commercial levels or different quantities is that such adjustment, whether it leads to an increase or a decrease in the value, be made only on the basis of demonstrated evidence that clearly establishes the reasonableness and accuracy of the adjustments, e.g. valid price lists containing prices referring to different levels or different quantities. As an example of this, if the imported goods being valued consist of a shipment of 10 units and the only identical imported goods for which a transaction value exists involved a sale of 500 units, and it is recognized that the seller grants quantity discounts, the required adjustment may be accomplished by resorting to the seller's price list and using that price applicable to a sale of 10 units. This does not require that a sale had to have been made in quantities of 10 as long as the price list has been established as being bona fide through sales at other quantities. In the absence of such an objective measure, however, the determination of a customs value under the provisions of Article 2 is not appropriate.

Note to Article 3

1. In applying Article 3, the customs administration shall, wherever possible, use a sale of similar goods at the same commercial level and in substantially the same quantities as the goods being valued. Where no such sale is found, a sale of similar goods that takes place

a) et salg i samme omsetningsledd, men i andre mengder,
b) et salg i et annet omsetningsledd, men i vesentlig samme mengder, eller
c) et salg i et annet omsetningsledd, men i andre mengder.

2. Dersom det har funnet sted et salg under en av disse tre forhold, skal det foretas nødvendige justeringer alt etter forholdene med hensyn til,
a) mengdeforhold alene,
b) forhold som bare gjelder omsetningsledd, eller
c) forhold som gjelder både mengde og omsetningsledd.

3. Uttrykket «og/eller» gir mulighet til å bruke salgene og foreta nødvendige justeringer med hensyn til en av de tre forholdene nevnt ovenfor.

4. I artikkel 2 betyr transaksjonsverdien av identiske importerte varer en tollverdi som er justert slik som bestemt i nr 1 bokstav b) og nr 2 i denne artikkel og som allerede er blitt godtatt i henhold til artikkel 1.

5. Et vilkår for justering på grunn av forskjellige omsetningsledd eller forskjellige mengder er, enten det fører til en økning eller en reduksjon av verdien, at slik justering bare skjer på grunnlag av de fremlagte bevis, der det klart fremgår at justeringen er rimelig og riktig, f.eks. gjeldende prislister som omfatter priser som viser til forskjellige omsetningsledd eller mengder. Dersom f.eks. de importerte varer som skal verdifastsettes utgjør en forsendelse på 10 enheter, og de eneste identiske importerte varene som det foreligger en transaksjonsverdi for, utgjør et salg på 500 enheter og det er kjent at selgeren innrømmer kvantumsrabatter, så kan nødvendig justering foretas ved å bruke den pris i selgerens prisliste som gjelder for salg av 10 enheter. Dette krever ikke at et salg må ha funnet sted i kvanta på 10, så lenge prislisten er utarbeidet i god tro ved salg av andre kvanta. Hvis derimot et slikt objektivt sammenlikningsgrunnlag ikke finnes, kan fastsettelse av tollverdi etter bestemmelsene i artikkel 2 ikke anvendes.

Merknad til artikkel 3

1. Ved anvendelse av artikkel 3, skal tollvesenet, når det er mulig, benytte et salg av liknende varer i samme omsetningsledd og i vesentlig samme mengde som de varer som skal verdifastsettes. Dersom et slikt salg ikke finnes, kan et salg av liknende varer som finner

under any one of the following three conditions may be used:
(a) a sale at the same commercial level but in different quantities;
(b) a sale at a different commercial level but in substantially the same quantities; or
(c) a sale at a different commercial level and in different quantities.

2. Having found a sale under any one of these three conditions adjustments will then be made, as the case may be, for:

(a) quantity factors only;
(b) commercial level factors only; or

(c) both commercial level and quantity factors.

3. The expression "and/or" allows the flexibility to use the sales and make the necessary adjustments in any one of the three conditions described above.

4. For the purpose of Article 3, the transaction value of similar imported goods means a customs value, adjusted as provided for in paragraphs 1(b) and 2, which has already been accepted under Article 1.

5. A condition for adjustment because of different commercial levels or different quantities is that such adjustment, whether it leads to an increase or a decrease in the value, be made only on the basis of demonstrated evidence that clearly establishes the reasonableness and accuracy of the adjustment, e.g. valid price lists containing prices referring to different levels or different quantities. As an example of this, if the imported goods being valued consist of a shipment of 10 units and the only similar imported goods for which a transaction value exists involved a sale of 500 units, and it is recognized that the seller grants quantity discounts, the required adjustment may be accomplished by resorting to the seller's price list and using that price applicable to a sale of 10 units. This does not require that a sale had to have been made in quantities of 10 as long as the price list has been established as being bona fide through sales at other quantities. In the absence of such an objective measure, however, the determination of a customs value under the provisions of Article 3 is not appropriate.

Note to Article 5

1. The term "unit price at which ... goods are sold in the greatest aggregate quantity" means the price at which the greatest number of units is sold in sales to persons who are not

sted under et av de følgende tre forhold benyttes:
a) et salg i samme omsetningsledd, men i andre mengder,
b) et salg i et annet omsetningsledd, men i vesentlig samme mengder, eller
c) et salg i et annet omsetningsledd, men i andre mengder.

2. Dersom det har funnet sted et salg under en av disse tre forhold, skal det foretas nødvendige justeringer alt etter forholdene med hensyn til
a) mengdeforhold alene,
b) forhold som gjelder bare omsetningsledd, eller
c) forhold som gjelder både omsetningsledd og mengde.

3. Uttrykket «og/eller» gir mulighet til å bruke salgene, og foreta nødvendige justeringer for en av de tre forholdene nevnt ovenfor.

4. I artikkel 3 betyr transaksjonsverdien av liknende importerte varer en tollverdi som er justert i samsvar med bestemmelsene i nr 1 bokstav b) og 2 i denne artikkel og som allerede er blitt godtatt etter artikkel 1.

5. Et vilkår for justering på grunn av forskjellige omsetningsledd eller forskjellige mengder er, enten det fører til en økning eller en reduksjon av verdien, at slik justering bare skjer på grunnlag av de fremlagte bevis, der det klart fremgår at justeringen er rimelig og riktig, f.eks. gjeldende prislister som omfatter priser som viser til forskjellige omsetningsledd eller mengder. Dersom f.eks. de importerte varer som skal verdifastsettes utgjør en forsendelse på 10 enheter, og de eneste liknende importerte varene som det foreligger en transaksjonsverdi for, utgjør et salg på 500 enheter og det er kjent at selgeren innrømmer kvantumsrabatter, så kan nødvendig justering foretas ved å bruke den pris i selgerens prisliste som gjelder for salg av 10 enheter. Dette krever ikke at et salg må ha funnet sted i kvanta på 10, så lenge prislisten er utarbeidet i god tro ved salg av andre kvanta. Hvis derimot et slikt objektivt sammenlikningsgrunnlag ikke finnes, kan fastsettelse av tollverdi etter bestemmelsene i artikkel 3 ikke anvendes.

Merknad til artikkel 5

1. Med betegnelsen «enhetspris som .....varene er solgt for i størst samlet mengde», menes prisen som det største antall enheter er solgt for til personer som ikke har noen til-

related to the persons from whom they buy such goods at the first commercial level after importation at which such sales take place.

2. As an example of this, goods are sold from a price list which grants favourable unit prices for purchases made in larger quantities.

knytning til de personer som de har kjøpt de aktuelle varene av, i det første omsetningsledd etter importen hvor et slikt salg har funnet sted.

2. Et eksempel på dette er varer som er solgt etter en prisliste som har gunstige enhetspriser ved kjøp av større mengder.

Sale quantity	*Unit price*	*Number of sales*	*Total quantity sold at each price*
1-10 units	100	10 sales of 5 units 5 sales of 3 units	65
11-25 units	95	5 sales of 11 units	55
over 25 units	90	1 sale of 30 units 1 sale of 50 units	80

Salgsmengde	*Enhets-pris*	*Antall salg*	*Total mengde solgt til hver pris*
1-10 enheter	100	10 salg av 5 enheter 5 salg av 3 enheter	65
11-25 enheter	95	5 salg av 11 enheter	55
over 25 enheter	90	1 salg av 30 enheter 1 salg av 50 enheter	80

The greatest number of units sold at a price is 80; therefore, the unit price in the greatest aggregate quantity is 90.

3. As another example of this, two sales occur. In the first sale 500 units are sold at a price of 95 currency units each. In the second sale 400 units are sold at a price of 90 currency units each. In this example, the greatest number of units sold at a particular price is 500; therefore, the unit price in the greatest aggregate quantity is 95.

4. A third example would be the following situation where various quantities are sold at various prices.

Det største antall enheter som er solgt til en bestemt pris er 80; enhetsprisen i størst samlet mengde er derfor 90.

3. Et annet eksempel på dette viser følgende to salgsforhold. I det første salget er 500 enheter solgt til en pris på 95 myntenheter pr enhet. I det andre salget er 400 enheter solgt til en pris på 90 myntenheter pr enhet. I dette eksempelet er 500 det største antall enheter solgt til en bestemt pris; derfor er enhetsprisen i størst samlet mengde 95.

4. Et tredje eksempel er det følgende tilfelle hvor forskjellige mengder er solgt til forskjellige priser.

(a) Sales *Sale quantity*	*Unit price*
40 units	100
30 units	90
15 units	100
50 units	95
25 units	105
35 units	90
5 units	100

a) *Salg* *Salgsmengde*	*Enhetspris*
40 enheter	100
30 «	90
15 «	100
50 «	95
25 «	105
35 «	90
5 «	100

(b) Totals *Total quantity sold*	*Unit price*	*b) Samlet* *Fullstendig mengde som er solgt*	*Enhetspris*
65	90	65	90
50	95	50	95
60	100	60	100
25	105	25	105

In this example, the greatest number of units sold at a particular price is 65; therefore, the unit price in the greatest aggregate quantity is 90.

5. Any sale in the importing country, as described in paragraph 1 above, to a person who supplies directly or indirectly free of charge or at reduced cost for use in connection with the production and sale for export of the imported goods any of the elements specified in paragraph 1(b) of Article 8, should not be taken into account in establishing the unit price for the purposes of Article 5.

6. It should be noted that "profit and general expenses" referred to in paragraph 1 of Article 5 should be taken as a whole. The figure for the purposes of this deduction should be determined on the basis of information supplied by or on behalf of the importer unless the importer's figures are inconsistent with those obtained in sales in the country of importation of imported goods of the same class or kind. Where the importer's figures are inconsistent with such figures, the amount for profit and general expenses may be based upon relevant information other than that supplied by or on behalf of the importer.

7. The "general expenses" include the direct and indirect costs of marketing the goods in question.

8. Local taxes payable by reason of the sale of the goods for which a deduction is not made under the provisions of paragraph 1(a)(iv) of Article 5 shall be deducted under the provisions of paragraph 1(a)(i) of Article 5.

9. In determining either the commissions or the usual profits and general expenses under the provisions of paragraph 1 of Article 5, the question whether certain goods are "of the same class or kind" as other goods must be determined on a case-by-case basis by reference to the circumstances involved. Sales in the country of importation of the narrowest group or range of imported goods of the same class or kind, which includes the goods being valued, for which the necessary information can be provided, should be examined. For the purposes of Article 5, "goods of the same class or kind" includes goods imported from the same

I dette eksempel er 65 det største antall som er solgt til en bestemt pris; derfor er enhetsprisen i største samlede mengde 90.

5. Ethvert salg i importlandet under de forhold som er beskrevet i nr 1 ovenfor, til en person som direkte eller indirekte leverer varer er tjenester angitt i artikkel 8 nr 1 bokstav b) gratis eller til redusert pris, for bruk i forbindelse med produksjon og salg for eksport av de importerte varene, skal ikke tas med ved fastsettelse av enhetsprisen etter artikkel 5.

6. Det gjøres oppmerksom på at «fortjeneste og alminnelige utgifter» nevnt i artikkel 5 nr 1, bør ses under ett. Tallet som skal trekkes fra, bør fastsettes på grunnlag av opplysninger som er gitt av importøren eller på hans vegne, med mindre importørens tall ikke er i overensstemmelse med de tall som oppnås ved salg i importlandet av importerte varer av samme kategori eller slag. Når importørens tall ikke er i overensstemmelse med slike tall, skal beløpet for fortjeneste og alminnelige utgifter bygge på andre opplysninger av betydning enn de som er gitt av importøren eller på hans vegne.

7. De «alminnelige utgiftene» omfatter direkte eller indirekte kostnader for å markedsføre de aktuelle varer.

8. Innenlandske skatter som skal betales på grunn av salg av varene og som det ikke er gjort fradrag for etter bestemmelsene i artikkel 5 nr 1 bokstav a) ledd iv), skal trekkes fra etter bestemmelsene i artikkel 5. nr 1 bokstav a) ledd i).

9. Ved fastsettelse av provisjoner eller vanlige fortjenester og alminnelige utgifter etter bestemmelsene i artikkel 5. nr 1, må spørsmålet om hvorvidt enkelte varer er «av samme kategori eller slag» som andre varer, avgjøres i hvert enkelt tilfelle på grunnlag av de omstendigheter som foreligger. Det bør foretas en undersøkelse av salg i importlandet av den snevreste gruppe eller klasse importerte varer av samme kategori eller slag som omfatter de varene som skal verdifastsettes, og som det kan fremskaffes nødvendige opplysninger om. I artikkel 5 omfatter «varer av samme kategori eller slag», varer som er importert fra

country as the goods being valued as well as goods imported from other countries.

10. For the purposes of paragraph 1(b) of Article 5, the "earliest date" shall be the date by which sales of the imported goods or of identical or similar imported goods are made in sufficient quantity to establish the unit price.

11. Where the method in paragraph 2 of Article 5 is used, deductions made for the value added by further processing shall be based on objective and quantifiable data relating to the cost of such work. Accepted industry formulas, recipes, methods of construction, and other industry practices would form the basis of the calculations.

12. It is recognized that the method of valuation provided for in paragraph 2 of Article 5 would normally not be applicable when, as a result of the further processing, the imported goods lose their identity. However, there can be instances where, although the identity of the imported goods is lost, the value added by the processing can be determined accurately without unreasonable difficulty. On the other hand, there can also be instances where the imported goods maintain their identity but form such a minor element in the goods sold in the country of importation that the use of this valuation method would be unjustified. In view of the above, each situation of this type must be considered on a case-bycase basis.

Note to Article 6

1. As a general rule, customs value is determined under this Agreement on the basis of information readily available in the country of importation. In order to determine a computed value, however, it may be necessary to examine the costs of producing the goods being valued and other information which has to be obtained from outside the country of importation. Furthermore, in most cases the producer of the goods will be outside the jurisdiction of the authorities of the country of importation. The use of the computed value method will generally be limited to those cases where the buyer and seller are related, and the producer is prepared to supply to the authorities of the country of importation the necessary costings and to provide facilities for any subsequent verification which may be necessary.

2. The "cost or value" referred to in paragraph 1(a) of Article 6 is to be determined on the basis of information relating to the production of the goods being valued supplied by or on behalf of the producer. It is to be based upon the commercial accounts of the produ-

samme land som de varer som skal verdifastsettes, såvel som varer importert fra andre land.

10. I artikkel 5 nr 1 bokstav b) skal «det tidligste tidspunkt» være den dag da de importerte varene eller identiske eller liknende importerte varer blir solgt i tilstrekkelig mengde for å kunne fastsette enhetsprisen.

11. Dersom metoden i artikkel 5 nr 2 benyttes, skal fradrag for den merverdi som er tilført ved videre bearbeiding, baseres på objektive og mengdebestemmende oppgaver forbundet med kostnaden ved slikt arbeid. Beregningene kan baseres på anerkjente industriformler, oppskrifter, konstruksjonsmetoder og annen industriell praksis.

12. Det erkjennes at metoden for fastsettelse av tollverdien gitt i artikkel 5 nr 2, normalt ikke kan anvendes når de importerte varene mister sin identitet som et resultat av videre bearbeiding. Det kan imidlertid forekomme på tross av at de importerte varene har mistet sin identitet, at den tilførte verdi ved videre bearbeiding kan bestemmes med nøyaktighet uten større vanskelighet. På den annen side kan det også forekomme at importerte varer beholder sin identitet, men utgjør en så liten del av de varene som er solgt i importlandet, at det ikke ville være berettiget å bruke denne verdifastsettelsesmetoden. På bakgrunn av det som er nevnt ovenfor, må hvert enkelt tilfelle av denne type vurderes hver for seg.

Merknad til artikkel 6

1. Som regel fastsettes tollverdien i henhold til denne avtalen på grunnlag av opplysninger som er lett tilgjengelige i importlandet. For å fastsette en beregnet verdi kan det imidlertid bli nødvendig å se nærmere på produksjonskostnadene for de varer som skal verdifastsettes og andre opplysninger som må innhentes utenfor importlandet. Dessuten vil vareprodusenten i de fleste tilfeller befinne seg utenfor myndighetenes jurisdiksjon i importlandet. Bruk av metoden for beregnet verdi vil vanligvis være begrenset til de tilfeller hvor kjøper og selger har tilknytning til hverandre, og der produsenten er villig til å gi importlandets myndigheter de nødvendige kostnadsoverslag og om nødvendig gi mulighet til senere kontroll.

2. «Kostnaden eller verdien» nevnt i artikkel 6 nr 1 bokstav a) skal fastsettes på grunnlag av opplysninger om produksjon av de varene som skal verdifastsettes, og som er gitt av produsenten eller på produsentenes vegne. Den skal baseres på produsentens handels-

cer, provided that such accounts are consistent with the generally accepted accounting principles applied in the country where the goods are produced.

3. The "cost or value" shall include the cost of elements specified in paragraphs 1(a)(ii) and (iii) of Article 8. It shall also include the value, apportioned as appropriate under the provisions of the relevant note to Article 8, of any element specified in paragraph 1(b) of Article 8 which has been supplied directly or indirectly by the buyer for use in connection with the production of the imported goods. The value of the elements specified in paragraph 1(b)(iv) of Article 8 which are undertaken in the country of importation shall be included only to the extent that such elements are charged to the producer. It is to be understood that no cost or value of the elements referred to in this paragraph shall be counted twice in determining the computed value.

4. The "amount for profit and general expenses" referred to in paragraph 1(b) of Article 6 is to be determined on the basis of information supplied by or on behalf of the producer unless the producer's figures are inconsistent with those usually reflected in sales of goods of the same class or kind as the goods being valued which are made by producers in the country of exportation for export to the country of importation.

5. It should be noted in this context that the "amount for profit and general expenses" has to be taken as a whole. It follows that if, in any particular case, the producer's profit figure is low and the producer's general expenses are high, the producer's profit and general expenses taken together may nevertheless be consistent with that usually reflected in sales of goods of the same class or kind. Such a situation might occur, for example, if a product were being launched in the country of importation and the producer accepted a nil or low profit to offset high general expenses associated with the launch. Where the producer can demonstrate a low profit on sales of the imported goods because of particular commercial circumstances, the producer's actual profit figures should be taken into account provided that the producer has valid commercial reasons to justify them and the producer's pricing policy reflects usual pricing policies in the branch of industry concerned. Such a situation might occur, for example, where producers have been forced to lower prices temporarily because of an unforeseeable drop in demand, or where they sell goods to complement a range of goods being produced in the country of importation and accept a low profit to maintain competitivity. Where the producer's

regnskap, forutsatt at disse regnskapene er ført i samsvar med allment anerkjente regnskapsprinsipper i landet hvor varene ble produsert.

3. «Kostnaden eller verdien» skal omfatte de kostnader som er spesifisert i artikkel 8 nr 1 bokstav a) ledd ii) og iii). Den skal også omfatte verdien, fordelt på hensiktsmessig måte etter bestemmelsene i tilhørende merknad til artikkel 8, av enhver faktor spesifisert i artikkel 8 nr 1 bokstav b) som kjøperen har levert direkte eller indirekte til bruk i forbindelse med produksjonen av de importerte varene. Verdien av arbeid som er spesifisert i artikkel 8 nr 1 bokstav b) ledd iv) og som er besørget i importlandet, skal bare tas med i den utstrekning slikt arbeid belastes produsenten. Selvsagt skal ingen kostnad eller verdi i forbindelse med faktorene nevnt i dette nummer tas med to ganger når beregnet verdi skal fastsettes.

4. «Beløpet for fortjeneste og alminnelige utgifter» nevnt i artikkel 6 nr 1 bokstav b) skal fastsettes på grunnlag av opplysninger gitt av produsenten eller på produsentens vegne, med mindre produsentens tall ikke er i samsvar med de tall som vanligvis gjelder salg av varer av samme kategori eller slag som de varer som skal verdifastsettes, og som er fremstilt av produsentene i eksportlandet for eksport til importlandet.

5. En bør merke seg at «beløpet for fortjeneste og alminnelige utgifter» i denne sammenheng må ses under ett. Resultatet av dette er at dersom produsentens fortjeneste i et bestemt tilfelle er lav og hans alminnelige utgifter er høye, kan hans fortjeneste og alminnelige utgifter sett under ett likevel være i samsvar med de som vanligvis gjelder salg av varer av samme kategori eller slag. En slik situasjon kan f.eks. oppstå dersom et produkt er blitt lansert i importlandet og produsenten har nøyd seg med null fortjeneste eller en lav fortjeneste for å kompensere for høye alminnelige utgifter i forbindelse med lanseringen. Når produsenten kan bevise at han beregner en lav fortjeneste på salget av de importerte varene på grunn av spesielle forretningsmessige omstendigheter, skal det tas hensyn til produsentens virkelige fortjeneste, forutsatt at han har gyldige forretningsmessige grunner som berettiger denne, og at produsentens prispolitikk er i samsvar med vanlig prispolitikk innenfor den aktuelle industrigren. Et slikt tilfelle kan f.eks. oppstå når produsentene er blitt tvunget til midlertidig å senke sine priser på grunn av en uforutsett nedgang i etterspørselen, eller når de selger varer for å komplettere et varespekter som produseres i importlandet og nøyer seg med en lav fortjeneste for å opprettholl-

own figures for profit and general expenses are not consistent with those usually reflected in sales of goods of the same class or kind as the goods being valued which are made by producers in the country of exportation for export to the country of importation, the amount for profit and general expenses may be based upon relevant information other than that supplied by or on behalf of the producer of the goods.

6. Where information other than that supplied by or on behalf of the producer is used for the purposes of determining a computed value, the authorities of the importing country shall inform the importer, if the latter so requests, of the source of such information, the data used and the calculations based upon such data, subject to the provisions of Article 10.

7. The "general expenses" referred to in paragraph 1(b) of Article 6 covers the direct and indirect costs of producing and selling the goods for export which are not included under paragraph 1(a) of Article 6.

8. Whether certain goods are "of the same class or kind" as other goods must be determined on a case-by-case basis with reference to the circumstances involved. In determining the usual profits and general expenses under the provisions of Article 6, sales for export to the country of importation of the narrowest group or range of goods, which includes the goods being valued, for which the necessary information can be provided, should be examined. For the purposes of Article 6, "goods of the same class or kind" must be from the same country as the goods being valued.

Note to Article 7

1. Customs values determined under the provisions of Article 7 should, to the greatest extent possible, be based on previously determined customs values.

2. The methods of valuation to be employed under Article 7 should be those laid down in Articles 1 through 6 but a reasonable flexibility in the application of such methods would be in conformity with the aims and provisions of Article 7.

3. Some examples of reasonable flexibility are as follows:

(a) *Identical goods* – the requirement that the identical goods should be exported at or about the same time as the goods being valued could be flexibly interpreted; identical imported goods produced in a country other than the country of exportation of the goods being valued could be the basis for

de konkurranseevnen. Når produsentenes egne tall for fortjeneste og alminnelige utgifter ikke er i samsvar med de tall som vanligvis gjelder salg av varer av samme kategori eller slag som de varer som skal verdifastsettes, og som er fremstilt av produsenter i eksportlandet for eksport til importlandet, kan beløpet for fortjeneste og alminnelige utgifter baseres på andre relevante opplysninger enn de som er gitt av vareprodusenten eller på hans vegne.

6. Dersom andre opplysninger enn de som er gitt av produsenten eller på hans vegne er brukt for å fastsette en beregnet verdi, skal myndighetene i importlandet informere importøren, dersom han ber om det, om hvor opplysningene kommer fra, oppgavene som er benyttet og beregningene som er gjort på grunnlag av slike oppgaver, med forbehold for bestemmelsene i artikkel 10.

7. De «alminnelige utgiftene» nevnt i artikkel 6 nr 1 bokstav b) dekker de direkte og indirekte kostnadene i forbindelse med produksjon og salg av varene ved eksport som ikke inngår i artikkel 6 nr 1 bokstav a).

8. Hvorvidt varene er «av samme kategori eller slag» som andre varer, må avgjøres i hvert enkelt tilfelle, avhengig av de foreliggende omstendigheter. Ved fastsettelse av vanlig fortjeneste og alminnelige utgifter i henhold til bestemmelsene i artikkel 6, bør det foretas en undersøkelse av salg for eksport til importlandet av den snevreste gruppe eller spekter av varer som omfatter varene som skal verdifastsettes, og som det kan legges fram nødvendige opplysninger om. Ved anvendelse av artikkel 6 må «varer av samme kategori eller slag» være fra samme land som varene som skal verdifastsettes.

Merknad til artikkel 7

1. Tollverdier som blir fastsatt etter bestemmelsene i artikkel 7, bør i størst mulig utstrekning baseres på tidligere fastsatte tollverdier.

2. De metodene for fastsettelse av tollverdien som skal anvendes i henhold til artikkel 7, bør være de metodene som er angitt i artikkel 1 til og med 6; en rimelig fleksibel anvendelse av disse metodene vil dog være i samsvar med målsettingen og bestemmelsene i artikkel 7.

3. Noen eksempler på en rimelig fleksibilitet er følgende:

a) *Identiske varer* – kravet om at identiske varer skal være eksportert på eller omkring det samme tidspunkt som de varene som skal verdifastsettes, kan fortolkes fleksibelt; identiske importerte varer som er produsert i et annet land enn eksportlandet for de varer som skal verdifastsettes, kan

customs valuation; customs values of identical imported goods already determined under the provisions of Articles 5 and 6 could be used.

(b) *Similar goods* – the requirement that the similar goods should be exported at or about the same time as the goods being valued could be flexibly interpreted; similar imported goods produced in a country other than the country of exportation of the goods being valued could be the basis for customs valuation; customs values of similar imported goods already determined under the provisions of Articles 5 and 6 could be used.

(c) *Deductive method* – the requirement that the goods shall have been sold in the "condition as imported" in paragraph 1(a) of Article 5 could be flexibly interpreted; the "90 days" requirement could be administered flexibly.

Note to Article 8

Paragraph 1(a)(i)

The term "buying commissions" means fees paid by an importer to the importer's agent for the service of representing the importer abroad in the purchase of the goods being valued.

Paragraph 1(b)(ii)

1. There are two factors involved in the apportionment of the elements specified in paragraph 1(b)(ii) of Article 8 to the imported goods – the value of the element itself and the way in which that value is to be apportioned to the imported goods. The apportionment of these elements should be made in a reasonable manner appropriate to the circumstances and in accordance with generally accepted accounting principles.

2. Concerning the value of the element, if the importer acquires the element from a seller not related to the importer at a given cost, the value of the element is that cost. If the element was produced by the importer or by a person related to the importer, its value would be the cost of producing it. If the element had been previously used by the importer, regardless of whether it had been acquired or produced by such importer, the original cost of acquisition or production would have to be adjusted downward to reflect its use in order to arrive at the value of the element.

3. Once a value has been determined for

danne grunnlaget for fastsettelsen av tollverdien; tollverdier for identiske importerte varer som allerede er fastsatt etter bestemmelsene i artikkel 5 og 6 kan anvendes.

b) *Liknende varer* – kravet om at liknende varer skal være eksportert på eller omkring det samme tidspunkt som de varer som skal verdifastsettes, kan fortolkes fleksibelt; liknende importerte varer som er produsert i et annet land enn eksportlandet for de varer som skal verdifastsettes, kan danne grunnlaget for fastsettelsen av tollverdien; tollverdier for liknende importerte varer som allerede er fastsatt etter bestemmelsene i artikkel 5 og 6, kan anvendes.

c) *Deduktiv metode* – kravet om at varene skal være solgt i den «stand de ble importert» i artikkel 5 nr 1 bokstav a, kan fortolkes fleksibelt; kravet om «90 dager» kan gis en fleksibel anvendelse.

Merknad til artikkel 8

Nr 1 bokstav a) ledd i)

Med betegnelsen «innkjøpsprovisjon» menes gebyr som er betalt av en importør til importørens agent for de tjenester som er utført ved å representere importøren i utlandet ved innkjøp av de varer som skal verdifastsettes.

Nr 1 bokstav b) ledd ii)

1. Ved fordeling av artiklene spesifisert i artikkel 8 nr 1 bokstav b) ledd ii) på de importerte varene, må to forhold tas i betraktning, nemlig verdien av selve artikkelen og hvor stor del av denne verdien som skal belastes de importerte varene. Fordelingen bør skje på en rimelig måte, omstendighetene tatt i betraktning og i samsvar med allment anerkjente regnskapsprinsipper.

2. Når det gjelder artikkelens verdi, vil denne verdien når importøren kjøper artikkelen til en bestemt kostnad fra en selger som ikke har noen tilknytning til importøren, tilsvare denne kostnaden. Hvis artikkelen ble fremstilt av importøren eller av en person som har tilknytning til importøren, vil verdien av artikkelen være lik produksjonskostnaden. Dersom artikkelen tidligere ble brukt av importøren, uansett om den ble anskaffet eller fremstilt av importøren, må den opprinnelige kostnad for anskaffelse eller produksjon nedjusteres slik at det tas hensyn til slik bruk for å komme fram artikkelens verdi.

3. Når artikkelens verdi er fastsatt, må

the element, it is necessary to apportion that value to the imported goods. Various possibilities exist. For example, the value might be apportioned to the first shipment if the importer wishes to pay duty on the entire value at one time. As another example, the importer may request that the value be apportioned over the number of units produced up to the time of the first shipment. As a further example, the importer may request that the value be apportioned over the entire anticipated production where contracts or firm commitments exist for that production. The method of apportionment used will depend upon the documentation provided by the importer.

4. As an illustration of the above, an importer provides the producer with a mould to be used in the production of the imported goods and contracts with the producer to buy 10,000 units. By the time of arrival of the first shipment of 1,000 units, the producer has already produced 4,000 units. The importer may request the customs administration to apportion the value of the mould over 1,000 units, 4,000 units or 10,000 units.

Paragraph 1(b)(iv)

1. Additions for the elements specified in paragraph 1(b)(iv) of Article 8 should be based on objective and quantifiable data. In order to minimize the burden for both the importer and customs administration in determining the values to be added, data readily available in the buyer's commercial record system should be used in so far as possible.

2. For those elements supplied by the buyer which were purchased or leased by the buyer, the addition would be the cost of the purchase or the lease. No addition shall be made for those elements available in the public domain, other than the cost of obtaining copies of them.

3. The ease with which it may be possible to calculate the values to be added will depend on a particular firm's structure and management practice, as well as its accounting methods.

4. For example, it is possible that a firm which imports a variety of products from several countries maintains the records of its design centre outside the country of importation in such a way as to show accurately the costs attributable to a given product. In such cases, a direct adjustment may appropriately be made under the provisions of Article 8.

5. In another case, a firm may carry the cost of the design centre outside the country of importation as a general overhead expense

den fordeles på de importerte varene. Det finnes forskjellige muligheter. Verdien kan f.eks. i sin helhet bli lagt på det første vareparti hvis importøren ønsker å betale toll av hele verdien på en gang. Et annet eksempel er når importøren ber om at verdien blir fordelt på det antall enheter som er produsert på det tidspunktet første varepartiet blir sendt. Nok et annet eksempel er når importøren ber om at verdien blir fordelt på hele den forventede produksjon dersom det foreligger kontrakter eller bindende avtaler om slik produksjon. Hvilken fordelingsmetode som blir brukt vil være avhengig av den dokumentasjon importøren kan gi.

4. For å illustrere det ovennevnte kan en tenke seg tilfellet hvor importøren forsyner produsenten med en støpeform som skal brukes i produksjonen av varene som skal importeres, og inngår en kontrakt med produsenten om kjøp av 10 000 enheter. På det tidspunkt det første varepartiet på 1 000 enheter ankommer, har produsenten allerede produsert 4 000 enheter. Importøren kan be tollvesenet om å fordele verdien av støpeformen på 1 000 enheter, 4 000 enheter eller 10.000 enheter.

Nr 1 bokstav b) ledd iv)

1. Verdiene som skal legges til for faktorene spesifisert i artikkel 8 nr 1 bokstav b) ledd iv), bør bygge på objektive og kvantifiserbare oppgaver. For å lette mest mulig arbeidsbyrden for importøren og tollvesenet i forbindelse med fastsettelsen av verdiene som skal legges til, bør det så vidt mulig benyttes data som er lett tilgjengelige i kjøperens regnskaper.

2. For de faktorer som kjøperen har skaffet til veie og som er innkjøpt eller leid av kjøperen, vil tillegget være innkjøps- eller leiekostnaden. Det skal ikke gjøres tillegg for de faktorer som er fritt tilgjengelige, med unntak av kostnadene for å få kopier av dem.

3. Beregningen av verdiene som skal legges til, vil være mer eller mindre lett å utføre, avhengig av det enkelte firmas struktur og administrasjon, så vel som dets regnskapsmetoder.

4. Det er f.eks. mulig at et firma som innfører forskjellige varer fra flere land, fører regnskapene for sitt tegnekontor utenfor importlandet, på en slik måte at det viser de nøyaktige kostnadene som er knyttet til en bestemt vare. I slike tilfeller kan en passende direkte justering foretas etter bestemmelsene i artikkel 8.

5. I et annet tilfelle kan et firma regnskapsføre kostnadene for et tegnekontor utenfor importlandet som alminnelige utgifter uten

without allocation to specific products. In this instance, an appropriate adjustment could be made under the provisions of Article 8 with respect to the imported goods by apportioning total design centre costs over total production benefiting from the design centre and adding such apportioned cost on a unit basis to imports.

6. Variations in the above circumstances will, of course, require different factors to be considered in determining the proper method of allocation.

7. In cases where the production of the element in question involves a number of countries and over a period of time, the adjustment should be limited to the value actually added to that element outside the country of importation.

Paragraph 1(c)

1. The royalties and licence fees referred to in paragraph 1(c) of Article 8 may include, among other things, payments in respect to patents, trade marks and copyrights. However, the charges for the right to reproduce the imported goods in the country of importation shall not be added to the price actually paid or payable for the imported goods in determining the customs value.

2. Payments made by the buyer for the right to distribute or resell the imported goods shall not be added to the price actually paid or payable for the imported goods if such payments are not a condition of the sale for export to the country of importation of the imported goods.

Paragraph 3

Where objective and quantifiable data do not exist with regard to the additions required to be made under the provisions of Article 8, the transaction value cannot be determined under the provisions of Article 1. As an illustration of this, a royalty is paid on the basis of the price in a sale in the importing country of a litre of a particular product that was imported by the kilogram and made up into a solution after importation. If the royalty is based partially on the imported goods and partially on other factors which have nothing to do with the imported goods (such as when the imported goods are mixed with domestic ingredients and are no longer separately identifiable, or when the royalty cannot be distinguished from special financial arrangements between the buyer and the seller), it would be inappropriate to attempt to make an addition for the

å fordele disse på bestemte varer. I dette tilfellet kan en passende justering foretas etter bestemmelsene i artikkel 8 for de importerte varene, ved å fordele de totale kostnadene for tegnekontoret på hele produksjonen som har dratt nytte av tegnekontorets tjenester og ved å legge til en slik fordelt kostnad på prisen for de importerte varene i forhold til antall enheter.

6. Andre omstendigheter enn de ovennevnte gjør det selvfølgelig nødvendig å ta forskjellige forhold i betraktning ved valg av en passende metode for fordeling.

7. I de tilfeller der en rekke land over en viss tid er trukket inn i produksjonen av den aktuelle faktor, bør justeringen begrenses til den verdi som faktisk er lagt til denne faktor utenfor importlandet.

Nr 1 bokstav c)

1. Royalties og lisensgebyr nevnt i artikkel 8 nr 1 bokstav c) kan bl.a. omfatte betaling i forbindelse med patenter, varemerker og opphavsrettigheter. Avgifter for retten til å reprodusere de importerte varene i importlandet, skal imidlertid ikke legges til den pris som faktisk er betalt eller skal betales for de importerte varene ved fastsettelse av tollverdien.

2. Det som kjøperen har betalt for retten til å distribuere eller videreselge de importerte varene, skal ikke legges til prisen som faktisk er betalt eller skal betales for de importerte varene, hvis slike betalinger ikke er en salgsbetingelse ved eksport til importlandet av de importerte varene.

Nr 3

Dersom det ikke foreligger objektive og kvantifiserbare data for de tillegg som bestemmelsene i artikkel 8 pålegger å utføre, kan transaksjonsverdien ikke fastsettes etter bestemmelsene i artikkel 1. Dette kan f.eks. være tilfellet når en royalty betales på grunnlag av salgsprisen i importlandet for en liter av et bestemt produkt som er importert etter vekten og omdannet til en oppløsning etter at det er importert. Dersom royaltyen delvis er basert på de importerte varene og delvis på andre faktorer som ikke har noe med de importerte varene å gjøre (som f.eks. når de importerte varene er blandet med bestanddeler fremstilt i importlandet og ikke lenger kan gjenkjennes for seg, eller når en royalty ikke kan skjelnes fra spesielle finansieringsordninger mellom kjøperen og selgeren), vil det være uriktig å forsøke og gjøre et tillegg for royaltyen. Hvis

royalty. However, if the amount of this royalty is based only on the imported goods and can be readily quantified, an addition to the price actually paid or payable can be made.

Note to Article 9

For the purposes of Article 9, "time of importation" may include the time of entry for customs purposes.

Note to Article 11

1. Article 11 provides the importer with the right to appeal against a valuation determination made by the customs administration for the goods being valued. Appeal may first be to a higher level in the customs administration, but the importer shall have the right in the final instance to appeal to the judiciary.

2. "Without penalty" means that the importer shall not be subject to a fine or threat of fine merely because the importer chose to exercise the right of appeal. Payment of normal court costs and lawyers' fees shall not be considered to be a fine.

3. However, nothing in Article 11 shall prevent a Member from requiring full payment of assessed customs duties prior to an appeal.

Note to Article 15

Paragraph 4

For the purposes of Article 15, the term "persons" includes a legal person, where appropriate.

Paragraph 4(e)

For the purposes of this Agreement, one person shall be deemed to control another when the former is legally or operationally in a position to exercise restraint or direction over the latter.

royaltybeløpet imidlertid bare er basert på de importerte varene og lett lar seg fastsette, kan det gjøres et tillegg til den prisen som faktisk er betalt eller skal betales.

Merknad til artikkel 9

I artikkel 9 omfatter «importtidspunktet» fortollingstidspunktet.

Merknad til artikkel 11

1. Artikkel 11 gir importøren rett til å klage over en verdifastsettelse som er gjort av tollvesenet for de varer som skal verdifastsettes. Klagen kan i første omgang rettes til en høyere instans innen tollvesenet, men importøren skal i siste instans ha rett til å påklage til domstolen.

2. Med uttrykket «uten konsekvenser» menes at importøren ikke skal utsettes for bøter eller trues med bøter fordi han valgte å nytte sin klagerett. Betaling av alminnelige saksomkostninger og advokathonorarer skal ikke betraktes som bøter.

3. Bestemmelsene i artikkel 11 skal imidlertid ikke hindre et medlem i å kreve full innbetaling av pålagt toll før en eventuell klage.

Merknad til artikkel 15

Nr 4

I artikkel 15 skal betegnelsen «personer» også omfatte en juridisk person.

Nr 4 bokstav e)

I denne Avtale skal en person anses å kontrollere en annen når den førstnevnte juridisk eller i praksis har mulighet til å legge bånd på eller styre den sistnevnte.

ANNEX II

TECHNICAL COMMITTEE ON CUSTOMS VALUATION

1. In accordance with Article 18 of this Agreement, the Technical Committee shall be established under the auspices of the CCC with a view to ensuring, at the technical level, uniformity in interpretation and application of this Agreement.

VEDLEGG II

TEKNISK KOMITÉ FOR FASTSETTELSE AV TOLLVERDI

1. I samsvar med artikkel 18 i denne Avtale skal det nedsettes en Teknisk komité under ledelse av CCC for å sikre lik tolkning og anvendelse av denne Avtale på det tekniske plan.

2. The responsibilities of the Technical Committee shall include the following:

(a) to examine specific technical problems arising in the day-to-day administration of the customs valuation system of Members and to give advisory opinions on appropriate solutions based upon the facts presented;

(b) to study, as requested, valuation laws, procedures and practices as they relate to this Agreement and to prepare reports on the results of such studies;

(c) to prepare and circulate annual reports on the technical aspects of the operation and status of this Agreement;

(d) to furnish such information and advice on any matters concerning the valuation of imported goods for customs purposes as may be requested by any Member or the Committee. Such information and advice may take the form of advisory opinions, commentaries or explanatory notes;

(e) to facilitate, as requested, technical assistance to Members with a view to furthering the international acceptance of this Agreement;

(f) to carry out an examination of a matter referred to it by a panel under Article 19 of this Agreement; and

(g) to exercise such other responsibilities as the Committee may assign to it.

General

3. The Technical Committee shall attempt to conclude its work on specific matters, especially those referred to it by Members, the Committee or a panel, in a reasonably short period of time. As provided in paragraph 4 of Article 19, a panel shall set a specific time period for receipt of a report of the Technical Committee and the Technical Committee shall provide its report within that period.

4. The Technical Committee shall be assisted as appropriate in its activities by the CCC Secretariat.

Representation

5. Each Member shall have the right to be represented on the Technical Committee. Each Member may nominate one delegate and one or more alternates to be its representatives on the Technical Committee. Such a Member so represented on the Technical Committee is referred to in this Annex as a "member of the Technical Committee". Representatives of members of the Technical Committee may be assisted by advisers. The WTO Secretariat

2. Den tekniske komiteen har følgende oppgaver:

a) å undersøke spesielle tekniske problemer som oppstår i den daglige anvendelse av medlemmenes systemer for fastsettelse av tollverdien og å gi rådgivende uttalelser om passende løsninger på grunnlag av de fakta som er lagt fram,

b) å studere etter anmodning lover, forskrifter og praksis med hensyn til verdifastsettelse, i den grad disse faller inn under denne Avtale, samt utarbeide rapporter om resultatene av slike studier,

c) ved å utarbeide og distribuere årlige rapporter om de tekniske sidene ved Avtalens anvendelse og stilling,

d) å skaffe til veie alle opplysninger og råd om verdifastsettelsen av importerte varer som et medlem eller komiteen måtte be om. Slike opplysninger og råd kan gis i form av rådgivende uttalelser, kommentarer eller forklarende merknader,

e) å gi teknisk bistand til medlemmene på anmodning for å fremme godkjennelsen av denne Avtale internasjonalt, og

f) å behandle de spørsmål som et panel i henhold til bestemmelsene i artikkel 19 i denne Avtale måtte fremlegge for den.

g) å utføre alle andre oppgaver som Komiteen måtte pålegge den.

Generelt

3. Den tekniske komité skal innen rimelig kort tid forsøke å avslutte sin behandling av spesifikke spørsmål, særlig spørsmål som medlemmer, Komiteen eller et panel har lagt fram for den.

4. Den tekniske komité skal få nødvendig bistand i sitt arbeid av CCCs sekretariat.

Representasjon

5. Hvert medlem skal ha rett til å være representert i Den tekniske komité. Hvert medlem kan utnevne en delegat og en eller flere varamenn som sine representanter i Den tekniske komité. Et slikt medlem som er representert på denne måten i Den tekniske komité, er heretter kalt «medlem av Den tekniske komité». Representantene for medlemmet i Den tekniske komité kan la seg bistå av rådgivere. WTO-sekretariatet

may also attend such meetings with observer status.

6. Members of the CCC which are not Members of the WTO may be represented at meetings of the Technical Committee by one delegate and one or more alternates. Such representatives shall attend meetings of the Technical Committee as observers.

7. Subject to the approval of the Chairman of the Technical Committee, the Secretary-General of the CCC (referred to in this Annex as "the Secretary-General") may invite representatives of governments which are neither Members of the WTO nor members of the CCC and representatives of international governmental and trade organizations to attend meetings of the Technical Committee as observers.

8. Nominations of delegates, alternates and advisers to meetings of the Technical Committee shall be made to the Secretary-General.

kan også delta i slike møter med status som observatør.

6. Medlemmer av CCC som ikke er medlemmer i WTO, kan være representert på møter i Den tekniske komité ved en delegat og en eller flere varamenn. Slike representanter deltar på møtene i Den tekniske komité som observatører.

7. Under forutsetning av samtykke fra formannen i Den tekniske komité kan Generalsekretæren for CCC (heretter kalt «Generalsekretæren»), innby representanter fra regjeringer som verken er medlemmer av WTO eller medlemmer av CCC samt representanter fra internasjonale statlige organisasjoner og handelsorganisasjoner til å delta på møter i Den tekniske komité som observatører.

8. Utnevningene av delegater, varamenn og rådgivere til møtene i Den tekniske komité skal meddeles Generalsekretæren.

Technical Committee Meetings

9. The Technical Committee shall meet as necessary but at least two times a year. The date of each meeting shall be fixed by the Technical Committee at its preceding session. The date of the meeting may be varied either at the request of any member of the Technical Committee concurred in by a simple majority of the members of the Technical Committee or, in cases requiring urgent attention, at the request of the Chairman. Notwithstanding the provisions in sentence 1 of this paragraph, the Technical Committee shall meet as necessary to consider matters referred to it by a panel under the provisions of Article 19 of this Agreement.

10. The meetings of the Technical Committee shall be held at the headquarters of the CCC unless otherwise decided.

11. The Secretary-General shall inform all members of the Technical Committee and those included under paragraphs 6 and 7 at least 30 days in advance, except in urgent cases, of the opening date of each session of the Technical Committee.

Møter i Den tekniske komité

9. Den tekniske komité skal møte når det er nødvendig, men minst to ganger i året. Tidspunktet for hvert møte fastsettes av Den tekniske komité under den foregående sesjon. Datoen for møtet kan endres etter anmodning fra enten et medlem i Den tekniske komité med støtte fra et simpelt flertall av medlemmene i Den tekniske komité eller etter anmodning fra formannen i saker som krever hurtig behandling. Uten hensyn til bestemmelsene i første setning i dette nummer, skal Den tekniske komité tre sammen dersom det er nødvendig for å behandle spørsmål som et panel har lagt fram for den i samsvar med bestemmelsene i artikkel 19 i denne avtale.

10. Møtene i Den tekniske komité skal holdes i CCCs hovedsete, hvis ikke annet er bestemt.

11. Generalsekretæren skal, unntatt i hastesaker, meddele alle medlemmene av Den tekniske komité og andre som er nevnt i nr 6 og nr 7, minst 30 dager på forhånd, om åpningsdagen for hver sesjon i Den tekniske komité.

Agenda

12. A provisional agenda for each session shall be drawn up by the Secretary-General and circulated to the members of the Technical Committee and to those included under paragraphs 6 and 7 at least 30 days in advance of the session, except in urgent cases. This agenda shall comprise all items whose inclusion has been approved by the Technical Com-

Dagsorden

12 En midlertidige dagsorden for hver sesjon skal settes opp av Generalsekretæren og oversendes medlemmene av Den tekniske komité og andre som er nevnt i nr 6 og nr 7, minst 30 dager før sesjonen, unntatt i hastesaker. Denne dagsorden skal inneholde alle punktene som Den tekniske komité under den foregående sesjon ga sitt samtykke til, alle

mittee during its preceding session, all items included by the Chairman on the Chairman's own initiative, and all items whose inclusion has been requested by the Secretary-General, by the Committee or by any member of the Technical Committee.

13. The Technical Committee shall determine its agenda at the opening of each session. During the session the agenda may be altered at any time by the Technical Committee.

Officers and Conduct of Business

14. The Technical Committee shall elect from among the delegates of its members a Chairman and one or more Vice-Chairmen. The Chairman and Vice-Chairmen shall each hold office for a period of one year. The retiring Chairman and Vice-Chairmen are eligible for re-election. The mandate of a Chairman or Vice-Chairman who no longer represents a member of the Technical Committee shall terminate automatically.

15. If the Chairman is absent from any meeting or part thereof, a Vice-Chairman shall preside. In that event, the latter shall have the same powers and duties as the Chairman.

16. The Chairman of the meeting shall participate in the proceedings of the Technical Committee as such and not as the representative of a member of the Technical Committee.

17. In addition to exercising the other powers conferred upon the Chairman by these rules, the Chairman shall declare the opening and closing of each meeting, direct the discussion, accord the right to speak, and, pursuant to these rules, have control of the proceedings. The Chairman may also call a speaker to order if the speaker's remarks are not relevant.

18. During discussion of any matter a delegation may raise a point of order. In this event, the Chairman shall immediately state a ruling. If this ruling is challenged, the Chairman shall submit it to the meeting for decision and it shall stand unless overruled.

19. The Secretary-General, or officers of the CCC Secretariat designated by the Secretary-General, shall perform the secretarial work of meetings of the Technical Committee.

Quorum and Voting

20. Representatives of a simple majority of the members of the Technical Committee shall constitute a quorum.

21. Each member of the Technical Committee shall have one vote. A decision of the Technical Committee shall be taken by a majority comprising at least two thirds of the members

punktene som formannen på eget initiativ har ført opp, samt alle de punkter som er tatt med etter anmodning fra Generalsekretæren, fra Komiteen eller fra ethvert medlem i Den tekniske komité.

13. Den tekniske komité skal fastsette sin dagsorden ved åpningen av hver sesjon. Under sesjonen kan Den tekniske komité når som helst foreta endringer i dagsorden.

Administrasjonsledelse og forretningsorden

14. Den tekniske komité skal velge en formann og én eller flere viseformenn blant sine medlemmers delegater. Formannens og viseformennenes mandat er på ett år. Avtroppende formann og viseformenn kan gjenvelges. En formann eller viseformann som ikke lenger er representant for et medlem av Den tekniske komité, mister automatisk sitt mandat.

15. Dersom formannen ikke er til stede på et møte eller del av et møte, skal viseformannen lede møtet. Han vil i så fall ha samme myndighet og plikter som formannen.

16. Møtets formann skal delta i saksbehandlingen i Den tekniske komité i egenskap av formann og ikke som representant for et medlem av Den tekniske komité.

17. I tillegg til den myndighet som måtte være pålagt formannen etter disse reglene, skal formannen erklære hvert møte for åpnet og avsluttet, lede debatten, gi ordet og i samsvar med disse reglene ha kontroll med møtegangen. Formannen kan også be en taler om å holde seg til dagsorden når talerens bemerkninger ikke har noe med saken å gjøre.

18. Under debatten om enhver sak, kan en delegasjon stille forslag til dagsordenen. I så fall skal formannen umiddelbart ta stilling til dette. Dersom det gjøres innvendinger mot formannens beslutning, skal formannen ta spørsmålet opp til votering og hans beslutning står ved lag med mindre den blir nedstemt.

19. Generalsekretæren eller tjenestemenn i sekretariatet som Generalsekretæren har utpekt, skal utføre sekretariatsoppgavene i forbindelse med møtene i Den tekniske komité.

Beslutningsdyktighet og votering

20. Representantene for et simpelt flertall av medlemmene av Den tekniske komité utgjør et beslutningsdyktig antall.

21. Hvert medlem i Den tekniske komité skal ha én stemme. Den tekniske komité skal treffe vedtak med et flertall på minst to tredjedeler av de medlemmene som er til stede. Den

present. Regardless of the outcome of the vote on a particular matter, the Technical Committee shall be free to make a full report to the Committee and to the CCC on that matter indicating the different views expressed in the relevant discussions. Notwithstanding the above provisions of this paragraph, on matters referred to it by a panel, the Technical Committee shall take decisions by consensus. Where no agreement is reached in the Technical Committee on the question referred to it by a panel, the Technical Committee shall provide a report detailing the facts of the matter and indicating the views of the members.

Languages and Records

22. The official languages of the Technical Committee shall be English, French and Spanish. Speeches or statements made in any of these three languages shall be immediately translated into the other official languages unless all delegations agree to dispense with translation. Speeches or statements made in any other language shall be translated into English, French and Spanish, subject to the same conditions, but in that event the delegation concerned shall provide the translation into English, French or Spanish. Only English, French and Spanish shall be used for the official documents of the Technical Committee. Memoranda and correspondence for the consideration of the Technical Committee must be presented in one of the official languages.

23. The Technical Committee shall draw up a report of all its sessions and, if the Chairman considers it necessary, minutes or summary records of its meetings. The Chairman or a designee of the Chairman shall report on the work of the Technical Committee at each meeting of the Committee and at each meeting of the CCC.

tekniske komité skal uten hensyn til avstemningsresultatet i en spesiell sak stå fritt til å avgi en fullstendig rapport om saken til Komiteen og til CCC, der de forskjellige syn som er kommet til uttrykk under debatten, blir angitt. Uten hensyn til de foregående bestemmelser under dette nummer skal Den tekniske komité fatte vedtak ved konsensus i saker som et panel har lagt fram for den. Dersom Den tekniske komité ikke kommer fram til enighet om saken som et panel har lagt fram for den, skal Den tekniske komité avgi en rapport med nærmere beskrivelse av fakta i saken og gi de synspunkter medlemmene har uttrykt.

Språk og protokoller

22. De offisielle språkene i Den tekniske komité skal være engelsk, fransk og spansk. Taler og innlegg som er gjort på ett av disse tre språkene skal øyeblikkelig oversettes til de andre offisielle språkene, med mindre alle delegasjonene er enige om å gjøre avkall på oversettelsen. Taler og innlegg som er gjort på andre språk skal oversettes til engelsk, fransk og spansk, på de samme betingelsene, men i dette tilfellet, skal vedkommende delegasjon sørge for oversettelse til engelsk, fransk eller spansk. Bare engelsk, fransk og spansk skal brukes i Den tekniske komités offisielle dokumenter. Promemoria og korrespondanse om saker som skal behandles av Den tekniske komité må foreligge på ett av de offisielle språkene.

23. Den tekniske komité skal sette opp rapport om alle sine sesjoner og, dersom formannen finner at det er nødvendig, lage referat eller sammendrag fra møtene. Formannen eller en person formannen utpeker skal avlegge rapport om Den tekniske komités arbeid ved hvert møte i Komiteen og hvert møte i CCC.

ANNEX III

1. The five-year delay in the application of the provisions of the Agreement by developing country Members provided for in paragraph 1 of Article 20 may, in practice, be insufficient for certain developing country Members. In such cases a developing country Member may request before the end of the period referred to in paragraph 1 of Article 20 an extension of such period, it being understood that the Members will give sympathetic consideration to such a request in cases where the developing country Member in question can show good cause.

VEDLEGG III

1. Fristen på fem år satt i artikkel 20 nr 1 for et medlem som er utviklingsland med hensyn til å anvende Avtalen, kan i praksis vise seg å være utilstrekkelig for enkelte av dem. I så fall kan et medlem som er utviklingsland før utgangen av den perioden som er angitt i artikkel 20 nr 1, be om forlengelse, idet det forutsettes at medlemmene behandler en slik søknad med velvillighet dersom vedkommende medlem som er utviklingsland kan gi en god begrunnelse.

2. Developing countries which currently value goods on the basis of officially established minimum values may wish to make a reservation to enable them to retain such values on a limited and transitional basis under such terms and conditions as may be agreed to by the Members.

3. Developing countries which consider that the reversal of the sequential order at the request of the importer provided for in Article 4 of the Agreement may give rise to real difficulties for them may wish to make a reservation to Article 4 in the following terms:

"The Government of ..... reserves the right to provide that the relevant provision of Article 4 of the Agreement shall apply only when the customs authorities agree to the request to reverse the order of Articles 5 and 6."

If developing countries make such a reservation, the Members shall consent to it under Article 21 of the Agreement.

4. Developing countries may wish to make a reservation with respect to paragraph 2 of Article 5 of the Agreement in the following terms:

"The Government of ..... reserves the right to provide that paragraph 2 of Article 5 of the Agreement shall be applied in accordance with the provisions of the relevant note thereto whether or not the importer so requests."

If developing countries make such a reservation, the Members shall consent to it under Article 21 of the Agreement.

5. Certain developing countries may have problems in the implementation of Article 1 of the Agreement insofar as it relates to importations into their countries by sole agents, sole distributors and sole concessionaires. If such problems arise in practice in developing country Members applying the Agreement, a study of this question shall be made, at the request of such Members, with a view to finding appropriate solutions.

6. Article 17 recognizes that in applying the Agreement, customs administrations may need to make enquiries concerning the truth or accuracy of any statement, document or declaration presented to them for customs valuation purposes. The Article thus acknowledges that enquiries may be made which are, for example, aimed at verifying that the elements of value declared or presented to customs in connection with a determination of customs value are complete and correct. Members, subject to their national laws and procedures,

2. Utviklingsland som på det aktuelle tidspunkt fastsetter verdien på grunnlag av offisielt fastsatte minsteverdier, vil kanskje ønske å reservere seg slik at de kan beholde disse verdiene på begrenset og midlertidig basis på de betingelser medlemmene måtte godta.

3. Utviklingsland som mener at ombytting av rekkefølgen i anvendelse dersom importøren ber om det, slik det er foreskrevet i artikkel 4 i denne Avtale, vil kunne skape reelle problemer for dem, vil kanskje ønske å reservere seg mot artikkel 4 med følgende ordlyd:

«Regjeringen i ..... forbeholder seg retten til å bestemme at den aktuelle bestemmelse i artikkel 4 i avtalen bare skal gjelde når tollvesenet gir sitt samtykke til anmodningen om å bytte om rekkefølgen i anvendelsen av artikkel 5 og 6.».

Dersom utviklingsland utformer en slik reservasjon, skal medlemmene gi sitt samtykke til det i henhold til Avtalens artikkel 21.

4. Utviklingsland vil kanskje ønske å reservere seg mot artikkel 5 nr 2, med følgende ordlyd:

«Regjeringen i ..... forbeholder seg retten til å bestemme at den aktuelle bestemmelse i artikkel 5 nr 2 vil bli anvendt i samsvar med tilhørende note til denne artikkel uansett om importøren ber om det eller ikke.»

Dersom utviklingsland utformer en slik reservasjon, skal medlemmene gi sitt samtykke til det i henhold til Avtalens artikkel 21.

5. Enkelte utviklingsland vil kunne få problemer ved iverksettelse av bestemmelsene i Avtalens artikkel 1 med hensyn til import i disse landene foretatt av eneagenter, enedistributører eller eneforhandlere. Dersom slike problemer skulle oppstå i praksis i utviklingsmedlemsland som anvender Avtalen, vil saken bli vurdert på anmodning fra slike medlemmer med sikte på å finne en hensiktsmessig løsning.

6. Artikkel 17 erkjenner at tollvesenet ved anvendelse av avtalen kanskje vil ha behov for å forhøre seg om riktigheten eller nøyaktigheten ved en påstand, et dokument eller en melding som er fremlagt i forbindelse med fastsettelse av tollverdien. Artikkelen godtar dermed at slike undersøkelser kan foretas f.eks. for å forsikre seg om at opplysninger angående verdien som er fremlagt eller meldt til tollvesenet med henblikk på fastsettelse av tollverdien, er fullstendige og riktige. Forutsatt at de nasjonale lover og prosedyrer følges, har medlem-

have the right to expect the full cooperation of importers in these enquiries.

7. The price actually paid or payable includes all payments actually made or to be made as a condition of sale of the imported goods, by the buyer to the seller, or by the buyer to a third party to satisfy an obligation of the seller.

mene rett å regne med importørens fulle samarbeid under disse undersøkelsene.

7. Den prisen som faktisk er betalt eller skal betales omfatter alle betalinger som kjøperen har gjort eller skal gjøre til selgeren som en betingelse for salget av de importerte varene, eller som kjøperen har gjort eller skal gjøre til en tredjemann for å oppfylle en forpliktelse selgeren har.

AGREEMENT ON PRESHIPMENT INSPECTION

Members,

Noting that Ministers on 20 September 1986 agreed that the Uruguay Round of Multilateral Trade Negotiations shall aim to "bring about further liberalization and expansion of world trade", "strengthen the role of GATT" and "increase the responsiveness of the GATT system to the evolving international economic environment";

Noting that a number of developing country Members have recourse to preshipment inspection;

Recognizing the need of developing countries to do so for as long and in so far as it is necessary to verify the quality, quantity or price of imported goods;

Mindful that such programmes must be carried out without giving rise to unnecessary delays or unequal treatment;

Noting that this inspection is by definition carried out on the territory of exporter Members;

Recognizing the need to establish an agreed international framework of rights and obligations of both user Members and exporter Members;

Recognizing that the principles and obligations of GATT 1994 apply to those activities of preshipment inspection entities that are mandated by governments that are Members of the WTO;

Recognizing that it is desirable to provide transparency of the operation of preshipment inspection entities and of laws and regulations relating to preshipment inspection;

Desiring to provide for the speedy, effective and equitable resolution of disputes between exporters and preshipment inspection entities arising under this Agreement;

AVTALE OM INSPEKSJON FØR FORSENDELSE

Medlemmene,

Som merker seg at ministrene den 20. september 1986 ble enige om at «Uruguay-runden i de multilaterale forhandlingene om handel skal ta sikte på å fremme en ytterligere liberalisering og utvidelse av verdenshandelen», å «styrke GATTs rolle» og «øke GATT-systemets mulighet for tilpasning til utviklingen i det internasjonale økonomiske miljø»;

Som merker seg at flere medlemmer som er utviklingsland, foretar inspeksjon før forsendelse;

Som erkjenner utviklingslandenes behov for å foreta inspeksjoner, over så lang tid og i den utstrekning det er nødvendig for å kontrollere importerte varers kvalitet, mengde eller pris;

Som erkjenner at slike programmer må gjennomføres uten å forårsake unødige forsinkelser eller forskjellsbehandling;

Som merker seg at denne inspeksjon per definisjon utføres på eksportmedlemmenes territorium;

Som erkjenner behovet for å fastsette en omforent internasjonal ramme for rettigheter og plikter som gjelder for både brukermedlemmer og eksportmedlemmer;

Som erkjenner at prinsippene og forpliktelsene i GATT 1994 gjelder for virksomhet utført av inspeksjonsselskapene etter pålegg fra regjeringer som er medlemmer i WTO;

Som erkjenner at det er ønskelig å sikre åpenhet i virksomheten til selskaper som er beskjeftiget med inspeksjon før forsendelse, og de lover og forskrifter som gjelder for slik inspeksjon;

Som ønsker å sørge for en rask, effektiv og rettferdig løsning av tvister som måtte oppstå mellom eksportører og inspeksjonsselskaper innenfor rammen av denne Avtale;

Hereby *agree* as follows:

Article 1
Coverage – Definitions

1. This Agreement shall apply to all preshipment inspection activities carried out on the territory of Members, whether such activities are contracted or mandated by the government, or any government body, of a Member.

2. The term "user Member" means a Member of which the government or any government body contracts for or mandates the use of preshipment inspection activities.

3. Preshipment inspection activities are all activities relating to the verification of the quality, the quantity, the price, including currency exchange rate and financial terms, and/or the customs classification of goods to be exported to the territory of the user Member.

4. The term "preshipment inspection entity" is any entity contracted or mandated by a Member to carry out preshipment inspection activities.[1]

Article 2
Obligations of User Members

Non-discrimination

1. User Members shall ensure that preshipment inspection activities are carried out in a nondiscriminatory manner, and that the procedures and criteria employed in the conduct of these activities are objective and are applied on an equal basis to all exporters affected by such activities. They shall ensure uniform performance of inspection by all the inspectors of the preshipment inspection entities contracted or mandated by them.

Governmental Requirements

2. User Members shall ensure that in the course of preshipment inspection activities relating to their laws, regulations and requirements, the provisions of paragraph 4 of Article III of GATT 1994 are respected to the extent that these are relevant.

Site of Inspection

3. User Members shall ensure that all preshipment inspection activities, including the

[1] It is understood that this provision does not obligate Members to allow government entities of other Members to conduct preshipment inspection activities on their territory.

Er enige om følgende:

Artikkel 1
Virkeområde – definisjoner

1. Denne Avtale får anvendelse på all inspeksjon før forsendelse som foretas på medlemmenes territorium, uansett om slik virksomhet utføres i henhold til avtale med eller etter pålegg fra et medlems regjering eller offentlige myndigheter.

2. Med «brukermedlem» menes et medlem der regjeringen eller en offentlig myndighet inngår avtale om eller pålegger bruk av inspeksjon før forsendelse.

3. Inspeksjon før forsendelse omfatter all virksomhet i forbindelse med kontroll av kvalitet, mengde, pris, herunder valutakurs og finansielle vilkår, og/eller tollklassifisering av varer som skal eksporteres til brukermedlemmets territorium.

4. Med «inspeksjonsselskap» menes et selskap som etter avtale med eller etter pålegg fra et medlem skal foreta inspeksjon før forsendelse.[1]

Artikkel 2
Brukermedlemmenes forpliktelser

Ikke-diskriminering

1. Brukermedlemmene skal sørge for at inspeksjon før forsendelse foretas på en ikkediskriminerende måte, og at prosedyrene og kriteriene som benyttes i forbindelse med inspeksjonen er objektive og anvendes likt overfor alle eksportører som berøres av slik virksomhet. De skal sørge for at alle inspektører i de inspeksjonsselskaper som etter avtale eller pålegg skal brukes, gjennomfører inspeksjonen på samme måte.

Statlige krav

2. Brukermedlemmene skal ved inspeksjon før forsendelse i henhold til sine lover, forskrifter og krav, sørge for at bestemmelsene i artikkel III nr. 4 i GATT 1994 overholdes i den grad de er relevante.

Inspeksjonssted

3. Brukermedlemmene skal sørge for at all inspeksjon før forsendelse, herunder utstedel-

[1] Det er underforstått at medlemmene etter denne bestemmelse ikke er forpliktet til å tillate at andre medlemmers offentlige organer foretar inspeksjon før forsendelse på deres territorium.

issuance of a Clean Report of Findings or a note of non-issuance, are performed in the customs territory from which the goods are exported or, if the inspection cannot be carried out in that customs territory given the complex nature of the products involved, or if both parties agree, in the customs territory in which the goods are manufactured.

Standards

4. User Members shall ensure that quantity and quality inspections are performed in accordance with the standards defined by the seller and the buyer in the purchase agreement and that, in the absence of such standards, relevant international standards[2] apply.

Transparency

5. User Members shall ensure that preshipment inspection activities are conducted in a transparent manner.

6. User Members shall ensure that, when initially contacted by exporters, preshipment inspection entities provide to the exporters a list of all the information which is necessary for the exporters to comply with inspection requirements. The preshipment inspection entities shall provide the actual information when so requested by exporters. This information shall include a reference to the laws and regulations of user Members relating to preshipment inspection activities, and shall also include the procedures and criteria used for inspection and for price and currency exchange-rate verification purposes, the exporters' rights vis-à-vis the inspection entities, and the appeals procedures set up under paragraph 21. Additional procedural requirements or changes in existing procedures shall not be applied to a shipment unless the exporter concerned is informed of these changes at the time the inspection date is arranged. However, in emergency situations of the types addressed by Articles XX and XXI of GATT 1994, such additional requirements or changes may be applied to a shipment before the exporter has been informed. This assistance shall not, however, relieve exporters from their obligations in respect of compliance with the import regulations of the user Members.

7. User Members shall ensure that the information referred to in paragraph 6 is made

[2] An international standard is a standard adopted by a governmental or non-governmental body whose membership is open to all Members, one of whose recognized activities is in the field of standardization.

sen av en attest som bekrefter at intet er å bemerke eller et dokument som bekrefter at ovennevnte attest ikke kan utstedes, foretas i det tollområde varene eksporteres fra eller, dersom inspeksjonen ikke kan foretas på dette tollområde fordi de aktuelle produkter er av komplisert art, eller dersom begge parter er enig om dette, i det tollområde der varene er framstilt.

Standarder

4. Brukermedlemmene skal sørge for at inspeksjoner av mengde og kvalitet utføres i samsvar med de standarder som er definert av selgeren og kjøperen i kjøpsavtalen og at det, dersom det ikke finnes slike standarder, anvendes relevante internasjonale standarder.[2]

Åpenhet

5. Brukermedlemmene skal sørge for at inspeksjon før forsendelse foretas på en åpen måte.

6. Når et brukermedlem mottar en henvendelse fra en eksportør for første gang, skal medlemmet sørge for at inspeksjonsselskapet gir eksportøren en liste over alle de opplysninger eksportøren trenger for å kunne oppfylle inspeksjonskravene. Inspeksjonsselskapet skal legge fram selve opplysningene når eksportøren ber om det. Opplysningene skal inneholde en henvisning til brukermedlemmenes lover og forskrifter om inspeksjon før forsendelse, og skal også inneholde de prosedyrer og kriterier som benyttes ved inspeksjon og ved verifisering av priser og valutakurser, eksportørens rettigheter overfor inspeksjonsselskapene, samt prosedyrene for klagebehandling fastsatt i nr. 21. Tilleggskrav i forbindelse med prosedyrer eller endringer i eksisterende prosedyrer får ikke anvendelse på en forsendelse med mindre vedkommende eksportør gjøres oppmerksom på disse endringer når inspeksjonsdatoen avtales. I nødsituasjoner av den art som er nevnt i artikkel XX og XXI i GATT 1994, kan likevel slike tilleggskrav eller endringer gis anvendelse for en forsendelse før eksportøren er underrettet om dette. Dette fritar likevel ikke inspektøren for forpliktelsen til å overholde brukermedlemmets importbestemmelser.

7. Brukermedlemmene skal sørge for at opplysningene nevnt i nr. 6 gjøres lett tilgjeng-

[2] En internasjonal standard er en standard som er vedtatt av et statlig eller ikke-statlig organ der alle medlemmer kan være medlem, og der standardisering er blant organets anerkjente virksomheter.

available to exporters in a convenient manner, and that the preshipment inspection offices maintained by preshipment inspection entities serve as information points where this information is available.

8. User Members shall publish promptly all applicable laws and regulations relating to preshipment inspection activities in such a manner as to enable other governments and traders to become acquainted with them.

elig for eksportørene, og at de kontorer for inspeksjon før forsendelse som drives av inspeksjonsselskapene, tjener som opplysningskontorer der disse opplysninger er tilgjengelig.

8. Brukermedlemmene skal snarest mulig kunngjøre alle gjeldende lover og forskrifter om inspeksjon før forsendelse, slik at det blir mulig for de øvrige regjeringer og for forretningsdrivende å gjøre seg kjent med dem.

Protection of Confidential Business Information

9. User Members shall ensure that preshipment inspection entities treat all information received in the course of the preshipment inspection as business confidential to the extent that such information is not already published, generally available to third parties, or otherwise in the public domain. User Members shall ensure that preshipment inspection entities maintain procedures to this end.

10. User Members shall provide information to Members on request on the measures they are taking to give effect to paragraph 9. The provisions of this paragraph shall not require any Member to disclose confidential information the disclosure of which would jeopardize the effectiveness of the preshipment inspection programmes or would prejudice the legitimate commercial interest of particular enterprises, public or private.

11. User Members shall ensure that preshipment inspection entities do not divulge confidential business information to any third party, except that preshipment inspection entities may share this information with the government entities that have contracted or mandated them. User Members shall ensure that confidential business information which they receive from preshipment inspection entities contracted or mandated by them is adequately safeguarded. Preshipment inspection entities shall share confidential business information with the governments contracting or mandating them only to the extent that such information is customarily required for letters of credit or other forms of payment or for customs, import licensing or exchange control purposes.

12. User Members shall ensure that preshipment inspection entities do not request exporters to provide information regarding:

(a) manufacturing data related to patented, licensed or undisclosed processes, or to processes for which a patent is pending;

(b) unpublished technical data other than data

Beskyttelse av fortrolige forretningsopplysninger

9. Brukermedlemmene skal sørge for at inspeksjonsselskapene behandler alle opplysninger de mottar i løpet av inspeksjonen som fortrolige forretningsopplysninger, i den grad slike opplysninger ikke allerede er offentliggjort, allment tilgjengelige for tredjemann, eller på annen måte gjort kjent for allmennheten. Brukermedlemmene skal sørge for at inspeksjonsselskapene har rutiner for dette formål.

10. På anmodning skal brukermedlemmene gi opplysninger til medlemmene om de tiltak de treffer for å iverksette nr. 9. Bestemmelsene i dette nr. skal ikke innebære krav om at et medlem sprer fortrolige opplysninger dersom slik spredning setter inspeksjonsprogrammenes effektivitet i fare eller fører til at offentlige eller private foretaks legitime kommersielle interesser blir skadelidende.

11. Brukermedlemmene skal sørge for at inspeksjonsselskapene ikke sprer fortrolige forretningsopplysninger til tredjemann; inspeksjonsselskapene kan likevel dele slike opplysninger med de statlige organer som har inngått avtale med dem eller pålagt at de skal brukes. Brukermedlemmene skal sørge for at fortrolige forretningsopplysninger de mottar fra inspeksjonsselskaper som skal brukes etter avtale eller pålegg, er tilstrekkelig beskyttet. Inpseksjonsselskapene skal gi fortrolige forretningsopplysninger til de stater som har inngått avtale med dem eller pålagt at de skal brukes, bare i den grad slike opplysninger vanligvis kreves i forbindelse med remburs-brev eller andre oppgjørsformer eller i forbindelse med toll, importlisenser eller valutakontroll.

12. Brukermedlemmene skal sørge for at inspeksjonsselskapene ikke ber eksportørene gi opplysninger om:

a) produksjonsdata angående prosesser som er patentert, lisensiert eller hemmelige, eller prosesser det er søkt patent for,

b) tekniske data som ikke er offentliggjort,

necessary to demonstrate compliance with technical regulations or standards;

(c) internal pricing, including manufacturing costs;
(d) profit levels;
(e) the terms of contracts between exporters and their suppliers unless it is not otherwise possible for the entity to conduct the inspection in question. In such cases, the entity shall only request the information necessary for this purpose.

13. The information referred to in paragraph 12, which preshipment inspection entities shall not otherwise request, may be released voluntarily by the exporter to illustrate a specific case.

Conflicts of Interest

14. User Members shall ensure that preshipment inspection entities, bearing in mind also the provisions on protection of confidential business information in paragraphs 9 through 13, maintain procedures to avoid conflicts of interest:
(a) between preshipment inspection entities and any related entities of the preshipment inspection entities in question, including any entities in which the latter have a financial or commercial interest or any entities which have a financial interest in the preshipment inspection entities in question, and whose shipments the preshipment inspection entities are to inspect;
(b) between preshipment inspection entities and any other entities, including other entities subject to preshipment inspection, with the exception of the government entities contracting or mandating the inspections;
(c) with divisions of preshipment inspection entities engaged in activities other than those required to carry out the inspection process.

Delays

15. User Members shall ensure that preshipment inspection entities avoid unreasonable delays in inspection of shipments. User Members shall ensure that, once a preshipment inspection entity and an exporter agree on an inspection date, the preshipment inspection entity conducts the inspection on that date unless it is rescheduled on a mutually agreed basis between the exporter and the

med unntak av data som er nødvendig for å påvise samsvar med tekniske forskrifter eller standarder,
c) intern prisfastsetting, herunder produksjonskostnader,
d) størrelsen på fortjeneste,
e) kontraktsvilkårene mellom eksportørene og deres leverandører, med mindre selskapet ikke på annen måte kan foreta den aktuelle inspeksjon. I slike tilfeller skal inspeksjonsselskapet be om bare de opplysninger som er nødvendige for dette formål.

13. For å illustrere et konkret tilfelle kan eksportøren på eget initiativ oppgi de opplysninger som er nevnt i nr. 12 og som inspeksjonsselskapene ellers ikke skal be om.

Interessekonflikter

14. Brukermedlemmene skal sørge for at inspeksjonsselskapene samtidig som det tas hensyn til bestemmelsene om beskyttelse av fortrolige forretningsopplysninger i nr. 9-13, opprettholder prosedyrer for å unngå interessekonflikter:
a) mellom inspeksjonsselskapene og ethvert selskap som har tilknytning til de aktuelle inspeksjonsselskaper, herunder selskaper der et inspeksjonsselskap har økonomiske eller forretningsmessige interesser eller selskaper som har økonomiske interesser i de aktuelle inspeksjonsselskaper, og hvis forsendelser inspeksjonsselskapet skal inspisere,
b) mellom inspeksjonsselskaper og andre selskaper, herunder andre selskaper som er underlagt inspeksjon før forsendelse, med unntak av de statlige organer som har inngått avtale om eller gitt pålegg om inspeksjonene,
c) med avdelinger i inspeksjonsselskaper som utfører andre oppgaver enn dem som kreves for å gjennomføre inspeksjonen.

Forsinkelser

15. Brukermedlemmene skal sørge for at inspeksjonsselskapene unngår at inspeksjon av forsendelser blir urimelig forsinket. Brukermedlemmene skal sørge for at et inspeksjonsselskap, når det og en eksportør blir enige om en inspeksjonsdag, foretar inspeksjonen denne dag med mindre det avtales en annen dag etter felles overenskomst mellom eksportøren og inspeksjonsselskapet, eller inspeksjonsselskapet

preshipment inspection entity, or the preshipment inspection entity is prevented from doing so by the exporter or by *force majeure*.[3]

16. User Members shall ensure that, following receipt of the final documents and completion of the inspection, preshipment inspection entities, within five working days, either issue a Clean Report of Findings or provide a detailed written explanation specifying the reasons for non-issuance. User Members shall ensure that, in the latter case, preshipment inspection entities give exporters the opportunity to present their views in writing and, if exporters so request, arrange for re-inspection at the earliest mutually convenient date.

17. User Members shall ensure that, whenever so requested by the exporters, preshipment inspection entities undertake, prior to the date of physical inspection, a preliminary verification of price and, where applicable, of currency exchange rate, on the basis of the contract between exporter and importer, the *pro forma* invoice and, where applicable, the application for import authorization. User Members shall ensure that a price or currency exchange rate that has been accepted by a preshipment inspection entity on the basis of such preliminary verification is not withdrawn, providing the goods conform to the import documentation and/or import licence. They shall ensure that, after a preliminary verification has taken place, preshipment inspection entities immediately inform exporters in writing either of their acceptance or of their detailed reasons for non-acceptance of the price and/or currency exchange rate.

18. User Members shall ensure that, in order to avoid delays in payment, preshipment inspection entities send to exporters or to designated representatives of the exporters a Clean Report of Findings as expeditiously as possible.

19. User Members shall ensure that, in the event of a clerical error in the Clean Report of Findings, preshipment inspection entities correct the error and forward the corrected information to the appropriate parties as expeditiously as possible.

Price Verification

20. User Members shall ensure that, in order to prevent over- and under-invoicing and

[3] It is understood that, for the purposes of this Agreement, "forcemajeure" shall mean "irresistible compulsion or coercion, unforeseeable course of events excusing from fulfilment of contract".

hindres i å gjøre dette av eksportøren eller av *force majeure*.[3]

16. Brukermedlemmene skal sørge for at inspeksjonsselskapene etter å ha mottatt de endelige dokumenter og fullført inspeksjonen, innen fem virkedager enten utsteder en attest som bekrefter at intet er å bemerke, eller gir en detaljert, skriftlig redegjørelse for grunnen til at attesten ikke utstedes. Brukermedlemmene skal sørge for at inspeksjonsselskapene i sistnevnte tilfelle gir eksportørene anledning til å framsette sine synspunkter skriftlig og, dersom eksportørene ber om det, treffer de nødvendige tiltak for å foreta ny inspeksjon så snart som mulig, på et tidspunkt som passer for begge parter.

17. Brukermedlemmene skal sørge for at inspeksjonsselskapene når eksportørene ber om det, før dagen for fysisk inspeksjon foretar en foreløpig verifisering av pris og eventuelt valutakurs, på grunnlag av kontrakten mellom eksportør og importør, *pro forma*-fakturaen og eventuelt søknaden om importtillatelse. Brukermedlemmene skal sørge for at en pris eller valutakurs som er godkjent av inspeksjonsselskapet på grunnlag av slik foreløpig kontroll, ikke trekkes tilbake, forutsatt at varene er i samsvar med importdokumentasjonen og/eller importlisensen. De skal sørge for at inspeksjonsselskapene etter at en foreløpig kontroll har funnet sted, umiddelbart underretter eksportørene skriftlig enten om sin godkjennelse eller om sine detaljerte grunner til ikke å godkjenne prisen og/eller valutakursen.

18. Brukermedlemmene skal sørge for at inspeksjonsselskapene for å unngå betalingsforsinkelser så raskt som mulig sender en attest om at intet er å bemerke til eksportørene eller til utpekte representanter for eksportørene.

19. Brukermedlemmene skal sørge for at inspeksjonsselskapene når det er skrivefeil i attesten, retter feilen og sender den korrigerte informasjonen til de berørte parter så raskt som mulig.

Prisverifisering

20. Brukermedlemmene skal sørge for at inspeksjonsselskapene for å hindre over- og un-

[3] Det er underforstått at med force majeure menes i denne Avtale «uimotståelig tvang, uforutsett hendelsesforløp som fritar for oppfyllelse av avtale».

fraud, preshipment inspection entities conduct price verification[4] according to the following guidelines:

(a) preshipment inspection entities shall only reject a contract price agreed between an exporter and an importer if they can demonstrate that their findings of an unsatisfactory price are based on a verification process which is in conformity with the criteria set out in subparagraphs (b) through (e);

(b) the preshipment inspection entity shall base its price comparison for the verification of the export price on the price(s) of identical or similar goods offered for export from the same country of exportation at or about the same time, under competitive and comparable conditions of sale, in conformity with customary commercial practices and net of any applicable standard discounts. Such comparison shall be based on the following:
  (i) only prices providing a valid basis of comparison shall be used, taking into account the relevant economic factors pertaining to the country of importation and a country or countries used for price comparison;
  (ii) the preshipment inspection entity shall not rely upon the price of goods offered for export to different countries of importation to arbitrarily impose the lowest price upon the shipment;
  (iii) the preshipment inspection entity shall take into account the specific elements listed in subparagraph (c);
  (iv) at any stage in the process described above, the preshipment inspection entity shall provide the exporter with an opportunity to explain the price;

(c) when conducting price verification, preshipment inspection entities shall make appropriate allowances for the terms of the sales contract and generally applicable adjusting factors pertaining to the transaction; these factors shall include but not be limited to the commercial level and quantity of the sale, delivery periods and conditions, price escalation clauses, quality specifications, special design features, special shipping or packing specifications, order size, spot sales, seasonal influences, licence or other intellectual property fees, and servi-

derfakturering og svindel foretar en priskontroll[4] i samsvar med følgende retningslinjer:

a) inspeksjonsselskapene skal forkaste en pris i en kontrakt mellom en eksportør og en importør bare dersom de kan påvise at deres konklusjon om at prisen ikke er tilfredsstillende, er basert på en verifiseringsprosess som er i samsvar med kriteriene oppført i avsnitt b) til e),

b) inspeksjonsselskapet skal ved sin prissammenligning med henblikk på verifisering av eksportprisen, basere seg på prisen(e) på identiske eller tilsvarende varer som frambys for eksport fra samme eksportland på samme tid eller omtrent på samme tid, på konkurransedyktige og tilsvarende salgsvilkår, i samsvar med vanlig forretningspraksis og netto uten eventuelle standardrabatter. Slik sammenligning skal være basert på følgende:
  i) det skal bare benyttes priser som gir et pålitelig sammenligningsgrunnlag, idet det tas hensyn til de relevante økonomiske faktorer som gjelder for importlandet og ett eller flere land som benyttes i prissammenligningen,
  ii) inspeksjonsselskapet skal ikke stole på prisen på varer som frambys for eksport til forskjellige importland for vilkårlig å gi forsendelsen den laveste prisen,
  iii) inspeksjonsselskapet skal ta hensyn til de konkrete elementer oppført under bokstav c),
  iv) på alle trinn i prosessen beskrevet ovenfor skal inspeksjonsselskapet gi eksportøren anledning til å gi en forklaring på prisen,

c) når de foretar prisverifisering, skal inspeksjonsselskapene ta tilbørlig hensyn til vilkårene i salgskontrakten og de justeringsfaktorer som allment gjelder for transaksjonen; disse faktorene skal omfatte, men ikke være begrenset til, salgets kommersielle nivå og mengde, leveringsfrister og leveringsvilkår, prisendringsklausuler, kvalitetsspesifikasjoner, spesielle trekk ved konstruksjonen, spesielle forsendelses- eller emballeringsspesifikasjoner, ordrens størrelse, kontantsalg, sesongmessige svingninger, lisensavgifter eller andre avgifter

[4] The obligations of user Members with respect to the services of preshipment inspection entities in connection with customs valuation shall be the obligations which they have accepted in GATT1994 and the other Multilateral Trade Agreements included in Annex1A of the WTO Agreement.

[4] Brukermedlemmenes forpliktelser med hensyn til inspeksjonsorganenes tjenester i forbindelse med fastsettelse av tollverdi, skal være de forpliktelser de har akseptert i GATT 1994 og de øvrige multilaterale handelsavtaler som er oppført i vedlegg 1A til WTO-avtalen.

ces rendered as part of the contract if these are not customarily invoiced separately; they shall also include certain elements relating to the exporter's price, such as the contractual relationship between the exporter and importer;

(d) the verification of transportation charges shall relate only to the agreed price of the mode of transport in the country of exportation as indicated in the sales contract;

(e) the following shall not be used for price verification purposes:
(i) the selling price in the country of importation of goods produced in such country;
(ii) the price of goods for export from a country other than the country of exportation;
(iii) the cost of production;
(iv) arbitrary or fictitious prices or values.

på immaterielle rettigheter, og tjenester som ytes som en del av kontrakten dersom disse ikke vanligvis blir fakturert særskilt; de skal også omfatte bestemte elementer i forbindelse med eksportørens pris, som f. eks. kontraktsforholdet mellom eksportøren og importøren;

d) verifiseringen av transportkostnadene skal bare dreie seg om prisen som tilsvarer den transportmåte som brukes i eksportlandet, i samsvar med det som er avtalt i salgskontrakten,

e) følgende faktorer skal ikke benyttes i forbindelse med prisverifisering:
i) salgsprisen i importlandet på varer framstilt i dette landet,
ii) prisen på varer til eksport fra et annet land enn eksportlandet,
iii) produksjonskostnad,
iv) vilkårlige eller fiktive priser eller verdier.

Appeals Procedures

21. User Members shall ensure that preshipment inspection entities establish procedures to receive, consider and render decisions concerning grievances raised by exporters, and that information concerning such procedures is made available to exporters in accordance with the provisions of paragraphs 6 and 7. User Members shall ensure that the procedures are developed and maintained in accordance with the following guidelines:

(a) preshipment inspection entities shall designate one or more officials who shall be available during normal business hours in each city or port in which they maintain a preshipment inspection administrative office to receive, consider and render decisions on exporters' appeals or grievances;

(b) exporters shall provide in writing to the designated official(s) the facts concerning the specific transaction in question, the nature of the grievance and a suggested solution;

(c) the designated official(s) shall afford sympathetic consideration to exporters' grievances and shall render a decision as soon as possible after receipt of the documentation referred to in subparagraph (b).

Klagebehandling

21. Brukermedlemmene skal sørge for at inspeksjonsselskapene oppretter prosedyrer for å motta, behandle og avgjøre klager framsatt av eksportørene, og at informasjon om slike prosedyrer gjøres tilgjengelig for eksportørene i samsvar med bestemmelsene i nr. 6 og 7. Brukermedlemmene skal sørge for at prosedyrene utarbeides og anvendes i samsvar med følgende retningslinjer:

a) inspeksjonsselskapene skal utpeke en eller flere tjenestemenn som i vanlig kontortid kan motta, behandle og avgjøre klager framsatt av eksportører, i hver by eller havn der selskapene har et administrasjonskontor for inspeksjon før forsendelse,

b) eksportørene skal gi den eller de utpekte tjenestemenn skriftlige opplysninger om den konkrete transaksjonen, klagens art og et forslag til løsning,

c) den eller de utpekte tjenestemenn skal gi eksportørenes klager velvillig behandling, og skal treffe en avgjørelse så snart som mulig etter at dokumentasjonen nevnt i bokstav b) er mottatt.

Derogation

22. By derogation to the provisions of Article 2, user Members shall provide that, with the exception of part shipments, shipments whose value is less than a minimum value ap-

Unntak

22. Som unntak fra bestemmelsene i artikkel 2 skal brukermedlemmene fastsette at det ikke skal foretas inspeksjon av forsendelser, bortsett fra delforsendelser, med en verdi un-

plicable to such shipments as defined by the user Member shall not be inspected, except in exceptional circumstances. This minimum value shall form part of the information furnished to exporters under the provisions of paragraph 6.

der en minsteverdi brukermedlemmet har fastsatt for slike forsendelser, unntatt i ekstraordinære tilfeller. Denne minsteverdien skal inngå i den informasjon eksportørene gis etter bestemmelsene i nr. 6.

Article 3
Obligations of Exporter Members

Non-discrimination

1. Exporter Members shall ensure that their laws and regulations relating to preshipment inspection activities are applied in a non-discriminatory manner.

Transparency

2. Exporter Members shall publish promptly all applicable laws and regulations relating to preshipment inspection activities in such a manner as to enable other governments and traders to become acquainted with them.

Technical Assistance

3. Exporter Members shall offer to provide to user Members, if requested, technical assistance directed towards the achievement of the objectives of this Agreement on mutually agreed terms.[5]

Artikkel 3
Eksportmedlemmenes forpliktelser

Ikke-diskriminering

1. Eksportmedlemmene skal sørge for at deres lover og forskrifter om inspeksjon før forsendelse anvendes på en ikke-diskriminerende måte.

Åpenhet

2. Eksportmedlemmene skal snarest mulig kunngjøre alle gjeldende lover og forskrifter om inspeksjon før forsendelse slik at andre myndigheter og forretningsdrivende kan gjøre seg kjent med dem.

Teknisk bistand

3. Eksportmedlemmene skal på anmodning tilby seg å gi brukermedlemmene teknisk bistand med sikte på å nå målene i denne Avtale, på omforente vilkår[5].

Article 4
Independent Review Procedures

Members shall encourage preshipment inspection entities and exporters mutually to resolve their disputes. However, two working days after submission of the grievance in accordance with the provisions of paragraph 21 of Article 2, either party may refer the dispute to independent review. Members shall take such reasonable measures as may be available to them to ensure that the following procedures are established and maintained to this end:

(a) these procedures shall be administered by an independent entity constituted jointly by an organization representing preshipment inspection entities and an organization representing exporters for the purposes of this Agreement;
(b) the independent entity referred to in subparagraph (a) shall establish a list of experts as follows:
    (i) a section of members nominated by an

Artikkel 4
Prosedyrer for uavhengig gjennomgåelse

Medlemmene skal oppfordre inspeksjonsselskapene og eksportørene til å løse sine tvister i fellesskap. To virkedager etter at en klage er framsatt i samsvar med bestemmelsene i artikkel 2 nr. 21, kan likevel hver part kreve uavhengig behandling av tvisten. Medlemmene skal treffe de rimelige tiltak de har til rådighet for å sikre at følgende prosedyrer innføres og opprettholdes for dette formål:

a) prosedyrene skal administreres av et uavhengig organ opprettet i fellesskap av en organisasjon som representerer selskaper for inspeksjon før forsendelse og en organisasjon som representerer eksportører i henhold til denne avtale,
b) det uavhengige organet nevnt i bokstav a) skal utarbeide en liste over eksperter, som følger:
    i) en seksjon der medlemmene er opp-

[5] It is understood that such technical assistance may be given on a bilateral, plurilateral or multilateral basis.

[5] Det er underforstått at slik teknisk bistand kan gis på bilateralt, plurilateralt eller multilateralt grunnlag.

organization representing preshipment inspection entities;

(ii) a section of members nominated by an organization representing exporters;

(iii) a section of independent trade experts, nominated by the independent entity referred to in subparagraph (a).

The geographical distribution of the experts on this list shall be such as to enable any disputes raised under these procedures to be dealt with expeditiously. This list shall be drawn up within two months of the entry into force of the WTO Agreement and shall be updated annually. The list shall be publicly available. It shall be notified to the Secretariat and circulated to all Members;

(c) an exporter or preshipment inspection entity wishing to raise a dispute shall contact the independent entity referred to in subparagraph (a) and request the formation of a panel. The independent entity shall be responsible for establishing a panel. This panel shall consist of three members. The members of the panel shall be chosen so as to avoid unnecessary costs and delays. The first member shall be chosen from section (i) of the above list by the preshipment inspection entity concerned, provided that this member is not affiliated to that entity. The second member shall be chosen from section (ii) of the above list by the exporter concerned, provided that this member is not affiliated to that exporter. The third member shall be chosen from section (iii) of the above list by the independent entity referred to in subparagraph (a). No objections shall be made to any independent trade expert drawn from section (iii) of the above list;

(d) the independent trade expert drawn from section (iii) of the above list shall serve as the chairman of the panel. The independent trade expert shall take the necessary decisions to ensure an expeditious settlement of the dispute by the panel, for instance, whether the facts of the case require the panelists to meet and, if so, where such a meeting shall take place, taking into account the site of the inspection in question;

(e) if the parties to the dispute so agree, one independent trade expert could be selected from section (iii) of the above list by the independent entity referred to in subparagraph (a) to review the dispute in question. This expert shall take the necessary decisions to ensure an expeditious settlement of

nevnt av en organisasjon som representerer inspeksjonsselskapene,

ii) en seksjon der medlemmene er oppnevnt av en organisasjon som representerer eksportørene,

iii) en seksjon der medlemmene er uavhengige handelseksperter og oppnevnt av det uavhengige organet nevnt i bokstav a).

Den geografiske fordelingen av ekspertene på denne listen skal være slik at eventuelle tvister som bringes inn etter disse prosedyrene, raskt kan løses. Denne listen skal utarbeides innen to måneder etter at WTO-avtalen er trådt i kraft, og skal ajourføres hvert år. Listen skal gjøres tilgjengelig for allmennheten. Den skal meddeles sekretariatet og distribueres til alle medlemmene,

c) en eksportør eller et inspeksjonsselskap som ønsker å ta opp en tvist, skal kontakte det uavhengige organet nevnt i bokstav a) og be om at det opprettes et panel. Det uavhengige organet skal være ansvarlig for at det opprettes et panel. Panelet skal ha tre medlemmer. Panelets medlemmer skal velges slik at unødige kostnader og forsinkelser unngås. Det aktuelle inspeksjonsselskapet skal velge det første medlemmet fra seksjon i) på ovennevnte liste, forutsatt at dette medlemmet ikke er tilknyttet selskapet. Den aktuelle eksportøren skal velge det andre medlemmet fra seksjon ii) på ovennevnte liste, forutsatt at dette medlemmet ikke er tilknyttet eksportøren. Det uavhengige organet nevnt i bokstav a) skal velge det tredje medlemmet fra seksjon iii) på ovennevnte liste. Det skal ikke gjøres innvendinger mot en uavhengig handelsekspert valgt fra seksjon iii) på ovennevnte liste,

d) den uavhengige handelseksperten valgt fra seksjon iii) på ovennevnte liste skal være panelets formann. Den uavhengige handelseksperten skal treffe de nødvendige avgjørelser for å sikre at panelet raskt løser tvisten, for eksempel hvorvidt sakens fakta krever at panelets medlemmer møtes og i så fall, hvor møtet skal holdes, idet det tas hensyn til det aktuelle inspeksjonsstedet,

e) dersom partene i tvisten er enige om det, kan det uavhengige organet nevnt i bokstav a) velge en uavhengig handelsekspert fra seksjon iii) på ovennevnte liste med sikte på gjennomgåelse av den aktuelle tvisten. Denne eksperten skal treffe de nødvendige avgjørelser for å sikre en rask løs-

the dispute, for instance taking into account the site of the inspection in question;

(f) the object of the review shall be to establish whether, in the course of the inspection in dispute, the parties to the dispute have complied with the provisions of this Agreement. The procedures shall be expeditious and provide the opportunity for both parties to present their views in person or in writing;

(g) decisions by a three-member panel shall be taken by majority vote. The decision on the dispute shall be rendered within eight working days of the request for independent review and be communicated to the parties to the dispute. This time-limit could be extended upon agreement by the parties to the dispute. The panel or independent trade expert shall apportion the costs, based on the merits of the case;

(h) the decision of the panel shall be binding upon the preshipment inspection entity and the exporter which are parties to the dispute.

Article 5
Notification

Members shall submit to the Secretariat copies of the laws and regulations by which they put this Agreement into force, as well as copies of any other laws and regulations relating to preshipment inspection, when the WTO Agreement enters into force with respect to the Member concerned. No changes in the laws and regulations relating to preshipment inspection shall be enforced before such changes have been officially published. They shall be notified to the Secretariat immediately after their publication. The Secretariat shall inform the Members of the availability of this information.

Article 6
Review

At the end of the second year from the date of entry into force of the WTO Agreement and every three years thereafter, the Ministerial Conference shall review the provisions, implementation and operation of this Agreement, taking into account the objectives thereof and experience gained in its operation. As a result of such review, the Ministerial Conference may amend the provisions of the Agreement.

Article 7
Consultation

Members shall consult with other Members upon request with respect to any matter affec-

ning av tvisten, for eksempel ved å ta hensyn til det aktuelle inspeksjonsstedet,

f) hensikten med gjennomgåelsen skal være å fastslå om partene i tvisten under den aktuelle inspeksjonen har overholdt bestemmelsene i denne avtale. Behandlingen skal gå raskt, og begge parter skal gis anledning til å legge fram sitt syn, personlig eller skriftlig,

g) avgjørelser i et panel med tre medlemmer skal treffes ved stemmeflertall. En avgjørelse i tvisten skal treffes innen åtte virkedager etter anmodningen om uavhengig gjennomgåelse, og skal meddeles partene i tvisten. Fristen kan forlenges etter avtale mellom partene i tvisten. Panelet eller den uavhengige handelseksperten skal fordele kostnadene etter sakens omstendigheter,

h) panelets avgjørelse skal være bindende for det inspeksjonsselskap og den eksportør som er parter i tvisten.

Artikkel 5
Melding

Medlemmene skal oversende sekretariatet teksten til de lover og forskrifter som setter denne Avtale i kraft, samt teksten til enhver annen lov eller forskrift om inspeksjon før forsendelse, når WTOavtalen trer i kraft for vedkommende medlem. Endringer i lover og forskrifter om inspeksjon før forsendelse skal ikke iverksettes før endringene er offisielt kunngjort. Sekretariatet skal gis melding om endringene umiddelbart etter at de er kunngjort. Sekretariatet skal underrette medlemmene om at disse opplysningene foreligger.

Artikkel 6
Gjennomgang

Ministerkonferansen skal ved utløpet av det andre året etter at WTO-avtalen er trådt i kraft, og hvert tredje år deretter, gjennomgå denne Avtales bestemmelser, gjennomføring og anvendelse, og skal under gjennomgangen ta hensyn til Avtalens formål og den erfaring som er vunnet under anvendelsen av den. Som følge av en slik gjennomgang kan Ministerkonferansen endre Avtalens bestemmelser.

Artikkel 7
Konsultasjon

Medlemmene skal på anmodning konsultere andre medlemmer med hensyn til enhver sak

ting the operation of this Agreement. In such cases, the provisions of Article XXII of GATT 1994, as elaborated and applied by the Dispute Settlement Understanding, are applicable to this Agreement.

Article 8
Dispute Settlement

Any disputes among Members regarding the operation of this Agreement shall be subject to the provisions of Article XXIII of GATT 1994, as elaborated and applied by the Dispute Settlement Understanding.

Article 9
Final Provisions

1. Members shall take the necessary measures for the implementation of the present Agreement.

2. Members shall ensure that their laws and regulations shall not be contrary to the provisions of this Agreement.

som berører gjennomføringen av denne Avtale. I slike tilfeller får bestemmelsene i artikkel XXII i GATT 1994 anvendelse, slik de er nærmere presisert og gjennomført ved Tvisteløsningsavtalen.

Artikkel 8
Tvisteløsning

Enhver tvist mellom medlemmene om gjennomføringen av denne Avtale skal følge bestemmelsene i artikkel XXIII i GATT 1994, slik de er nærmere presisert og gjennomført ved Tvisteløsningsavtalen.

Artikkel 9
Sluttbestemmelser

1. Medlemmene skal treffe de tiltak som er nødvendige for å gjennomføre denne Avtale.

2. Medlemmene skal sørge for at deres lover og forskrifter ikke er i strid med bestemmelsene i denne Avtale.

AGREEMENT ON RULES OF ORIGIN

Members,

Noting that Ministers on 20 September 1986 agreed that the Uruguay Round of Multilateral Trade Negotiations shall aim to "bring about further liberalization and expansion of world trade", "strengthen the role of GATT" and "increase the responsiveness of the GATT system to the evolving international economic environment";

Desiring to further the objectives of GATT 1994;

Recognizing that clear and predictable rules of origin and their application facilitate the flow of international trade;

Desiring to ensure that rules of origin themselves do not create unnecessary obstacles to trade;

Desiring to ensure that rules of origin do not nullify or impair the rights of Members under GATT 1994;

Recognizing that it is desirable to provide transparency of laws, regulations, and practices regarding rules of origin;

Desiring to ensure that rules of origin are prepared and applied in an impartial, transparent, predictable, consistent and neutral manner;

AVTALE OM OPPRINNELSESREGLER

Medlemmene,

Som merker seg at ministrene 20. september 1986 ble enige om at "Uruguay-runden i de multilaterale forhandlinger om handel skal ta sikte på å fremme en ytterligere liberalisering og utvidelse av verdenshandelen", "styrke GATTs rolle" og "øke GATT-systemets mulighet for tilpasning til utviklingen i det internasjonale økonomiske miljø";

Som ønsker å fremme målene i GATT 1994;

Som erkjenner at klare og forutsigbare opprinnelsesregler og deres anvendelse forenkler internasjonalt handelssamkvem;

Som ønsker å sikre at opprinnelsesreglene i seg selv ikke skaper unødige handelshindringer;

Som ønsker å sikre at opprinnelsesreglene ikke tilsidesetter eller innskrenker medlemmenes rettigheter i henhold til GATT 1994;

Som erkjenner at det er ønskelig å sørge for innsyn i lover, forskrifter og praksis med hensyn til opprinnelsesregler;

Som ønsker å sikre at opprinnelsesreglene blir utformet og anvendt på en upartisk, åpen, forutsigbar, konsekvent og nøytral måte;

Recognizing the availability of a consultation mechanism and procedures for the speedy, effective and equitable resolution of disputes arising under this Agreement;

Desiring to harmonize and clarify rules of origin;

Hereby *agree* as follows:

PART I
DEFINITIONS AND COVERAGE

Article 1
Rules of Origin

1. For the purposes of Parts I to IV of this Agreement, rules of origin shall be defined as those laws, regulations and administrative determinations of general application applied by any Member to determine the country of origin of goods provided such rules of origin are not related to contractual or autonomous trade regimes leading to the granting of tariff preferences going beyond the application of paragraph 1 of Article I of GATT 1994.

2. Rules of origin referred to in paragraph 1 shall include all rules of origin used in non-preferential commercial policy instruments, such as in the application of: most-favoured-nation treatment under Articles I, II, III, XI and XIII of GATT 1994; anti-dumping and countervailing duties under Article VI of GATT 1994; safeguard measures under Article XIX of GATT 1994; origin marking requirements under Article IX of GATT 1994; and any discriminatory quantitative restrictions or tariff quotas. They shall also include rules of origin used for government procurement and trade statistics.[1]

PART II
DISCIPLINES TO GOVERN THE APPLICATION OF RULES OF ORIGIN

Article 2
Disciplines During the Transition Period

Until the work programme for the harmonization of rules of origin set out in Part IV is completed, Members shall ensure that:

(a) when they issue administrative determinations of general application, the requirements to be fulfilled are clearly defined. In particular:

[1] It is understood that this provision is without prejudice to those determinations made for purposes of defining "domestic industry" or "like products of domestic industry" or similar terms wherever they apply.

Som erkjenner at det foreligger en konsultasjonsordning og prosedyrer med sikte på en rask, effektiv og rettferdig løsning av tvister som oppstår innenfor rammen av denne Avtale;

Som ønsker å harmonisere og presisere opprinnelsesreglene;

Er enige om følgende:

DEL I
DEFINISJONER OG VIRKEOMRÅDE

Artikkel 1
Opprinnelsesregler

1. I del I til IV i denne Avtale skal opprinnelsesregler defineres som de lover, forskrifter og generelle administrative avgjørelser ethvert medlem anvender for å fastsette varenes opprinnelsesland, forutsatt at disse opprinnelsesregler ikke er knyttet til avtalefestede eller autonome handelsordninger som fører til at det gis tollpreferanser ut over anvendelsen av artikkel I nr. 1 i GATT 1994.

2. Opprinnelsesreglene nevnt i nr. 1 skal omfatte alle opprinnelsesregler som benyttes i forbindelse med ikke-preferansemessige handelspolitiske virkemidler, som ved anvendelse av: bestevilkårsbehandling i henhold til artikkel I, II, III, XI og XIII i GATT 1994; antidumpingtoll og utjevningsavgifter i henhold til artikkel VI i GATT 1994; beskyttelsestiltak i henhold til artikkel XIX i GATT 1994; krav til opprinnelsesmerking i henhold til artikkel IX i GATT 1994; samt alle diskriminerende kvantitative restriksjoner eller tollkvoter. De skal også omfatte opprinnelsesregler som benyttes i forbindelse med offentlig innkjøp og handelsstatistikk[1] .

DEL II
RETNINGSLINJER FOR ANVENDELSE AV OPPRINNELSESREGLER

Artikkel 2
Retningslinjer i overgangsperioden

Medlemmene skal, til arbeidsprogrammet for harmonisering av opprinnelsesregler fastsatt i del IV er fullført, sørge for at:

a) kravene som må oppfylles er klart definert når generelle administrative avgjørelser treffes. Særlig skal,

[1] Dette forstås slik at denne bestemmelse ikke berører de avgjørelser som treffes i forbindelse med definisjon av uttrykket "innenlandsk industri" eller "tilsvarende vare i innenlandsk industri" eller lignende uttrykk når de kommer til anvendelse.

(i) in cases where the criterion of change of tariff classification is applied, such a rule of origin, and any exceptions to the rule, must clearly specify the subheadings or headings within the tariff nomenclature that are addressed by the rule;
(ii) in cases where the ad valorem percentage criterion is applied, the method for calculating this percentage shall also be indicated in the rules of origin;
(iii) in cases where the criterion of manufacturing or processing operation is prescribed, the operation that confers origin on the good concerned shall be precisely specified;

(b) notwithstanding the measure or instrument of commercial policy to which they are linked, their rules of origin are not used as instruments to pursue trade objectives directly or indirectly;

(c) rules of origin shall not themselves create restrictive, distorting, or disruptive effects on international trade. They shall not pose unduly strict requirements or require the fulfilment of a certain condition not related to manufacturing or processing, as a prerequisite for the determination of the country of origin. However, costs not directly related to manufacturing or processing may be included for the purposes of the application of an ad valorem percentage criterion consistent with subparagraph (a);

(d) the rules of origin that they apply to imports and exports are not more stringent than the rules of origin they apply to determine whether or not a good is domestic and shall not discriminate between other Members, irrespective of the affiliation of the manufacturers of the good concerned[2];

(e) their rules of origin are administered in a consistent, uniform, impartial and reasonable manner;

(f) their rules of origin are based on a positive standard. Rules of origin that state what does not confer origin (negative standard) are permissible as part of a clarification of a positive standard or in individual cases where a positive determination of origin is not necessary;

(g) their laws, regulations, judicial decisions and administrative rulings of general application relating to rules of origin are published as if they were subject to, and in accordance with, the provisions of paragraph 1 of Article X of GATT 1994;

[2] With respect to rules of origin applied for the purposes of government procurement, this provision shall not create obligations additional to those already assumed by Members under GATT1994.

i) når kriteriet endring av tollklassifisering anvendes, en slik opprinnelsesregel og eventuelle unntak fra regelen klart angi hvilke underposisjoner eller posisjoner innen tollnomenklaturen regelen omhandler;
ii) når verdiprosentkriteriet anvendes, utregningsmetoden for prosentsatsen også angis i opprinnelsesreglene;
iii) når kriteriet framstillings- eller bearbeidingsprosesser er foreskrevet, det angis nøyaktig hvilken prosess som gir den aktuelle varen opprinnelse.

b) deres opprinnelsesregler, uansett hvilket handelspolitiske tiltak eller virkemiddel de er knyttet til, ikke benyttes som virkemidler for direkte eller indirekte å nå handelspolitiske mål;

c) opprinnelsesreglene i seg selv ikke virker slik at de begrenser, vrir eller forstyrrer internasjonal handel. De skal ikke inneholde urimelig strenge krav eller kreve oppfyllelse av et bestemt vilkår som ikke er knyttet til framstilling eller bearbeiding, som en nødvendig forutsetning for fastsettelse av opprinnelsesland. Imidlertid kan kostnader som ikke er direkte forbundet med framstilling eller bearbeiding, tas med ved anvendelse av et verdiprosentkriterium i samsvar med bokstav a);

d) de opprinnelsesregler de anvender på import og eksport, ikke er mer restriktive enn de opprinnelsesregler de anvender for å avgjøre om en vare er av innenlandsk opprinnelse, og ikke diskriminerer andre medlemmer, uansett hvilken tilhørighet produsentene av den aktuelle vare har;[2]

e) deres opprinnelsesregler administreres på en konsekvent, ensartet, upartisk og rimelig måte;

f) deres opprinnelsesregler er basert på en positiv standard. Opprinnelsesregler som fastsetter hva som ikke gir opprinnelse (negativ standard) er tillatt som ledd i en klargjøring av en positiv standard eller i enkelttilfeller når en positiv fastsettelse av opprinnelse ikke er påkrevet;

g) deres lover, forskrifter og generelle rettslige og administrative avgjørelser om opprinnelsesregler kunngjøres som om de var underlagt bestemmelsene i artikkel X nr. 1 i GATT 1994, og i samsvar med dem;

[2] Med hensyn til opprinnelsesregler som anvendes i forbindelse med offentlige innkjøp, skal denne bestemmelse ikke medføre forpliktelser ut over de forpliktelser medlemmene alt har påtatt seg i henhold til GATT 1994.

(h) upon the request of an exporter, importer or any person with a justifiable cause, assessments of the origin they would accord to a good are issued as soon as possible but no later than 150 days[3] after a request for such an assessment provided that all necessary elements have been submitted. Requests for such assessments shall be accepted before trade in the good concerned begins and may be accepted at any later point in time. Such assessments shall remain valid for three years provided that the facts and conditions, including the rules of origin, under which they have been made remain comparable. Provided that the parties concerned are informed in advance, such assessments will no longer be valid when a decision contrary to the assessment is made in a review as referred to in subparagraph (j). Such assessments shall be made publicly available subject to the provisions of subparagraph (k);

(i) when introducing changes to their rules of origin or new rules of origin, they shall not apply such changes retroactively as defined in, and without prejudice to, their laws or regulations;

(j) any administrative action which they take in relation to the determination of origin is reviewable promptly by judicial, arbitral or administrative tribunals or procedures, independent of the authority issuing the determination, which can effect the modification or reversal of the determination;

(k) all information that is by nature confidential or that is provided on a confidential basis for the purpose of the application of rules of origin is treated as strictly confidential by the authorities concerned, which shall not disclose it without the specific permission of the person or government providing such information, except to the extent that it may be required to be disclosed in the context of judicial proceedings.

Article 3
Disciplines after the Transition Period

Taking into account the aim of all Members to achieve, as a result of the harmonization work programme set out in Part IV, the establishment of harmonized rules of origin, Members shall ensure, upon the implementation of

[3] In respect of requests made during the first year from the date of entry into force of the WTO Agreement, Members shall only be required to issue these assessments as soon as possible.

h) en fastsettelse av hvilken opprinnelse en vare skal ha, gjøres kjent så snart som mulig på anmodning fra eksportør, importør eller enhver person som har berettiget grunn til det, men ikke senere enn 150 dager[3] etter en anmodning om en slik fastsettelse, forutsatt at alle nødvendige elementer er framlagt. Anmodninger om slik fastsettelse skal aksepteres før handelen med den aktuelle varen tar til, og kan aksepteres på ethvert senere tidspunkt. En slik avgjørelse skal gjelde i tre år, forutsatt at de faktiske omstendigheter og vilkår, herunder opprinnelsesreglene, som avgjørelsen er basert på, fortsatt er sammenlignbare. Forutsatt at de berørte parter underrettes på forhånd, er en slik avgjørelse ikke lenger gyldig når det treffes annen beslutning i forbindelse med en overprøving som nevnt i bokstav j). Slike avgjørelser skal stilles til rådighet for allmennheten, med forbehold for bestemmelsene i bokstav k);

i) de, når de endrer sine opprinnelsesregler eller innfører nye opprinnelsesregler, ikke anvender slike endringer med tilbakevirkende kraft dersom det er fastsatt i deres lover eller forskrifter, men uten at dette får innvirkning på disse lover eller forskrifter;

j) ethvert administrativt tiltak de treffer i forbindelse med fastsettelse av opprinnelse, i løpet av kort tid kan prøves ved rettslige, voldgiftsmessige eller administrative instanser eller prosedyrer, som skal være uavhengige av myndigheten som treffer avgjørelsen, og som kan endre eller omgjøre avgjørelsen;

k) alle opplysninger som etter sin art er fortrolige eller som er framskaffet på fortrolig grunnlag i forbindelse med anvendelsen av opprinnelsesreglene, gis strengt fortrolig behandling av vedkommende myndigheter, som ikke skal bringe dem videre uten uttrykkelig tillatelse fra den person eller regjering som har gitt opplysningene, unntatt i den grad det kan bli nødvendig i forbindelse med rettergang.

Artikkel 3
Retningslinjer etter overgangsperioden

Idet de tar hensyn til at det er alle medlemmers mål å kunne innføre harmoniserte opprinnelsesregler som et resultat av arbeidsprogrammet for harmonisering fastlagt i del IV, skal medlemmene når de gjennomfører resul-

[3] Med hensyn til anmodninger som gjøres i løpet av det første året etter den dag WTO-avtalen er trådt i kraft, skal medlemmene bare være pålagt å gjøre slike avgjørelser kjent så snart som mulig.

the results of the harmonization work programme, that:

(a) they apply rules of origin equally for all purposes as set out in Article 1;

(b) under their rules of origin, the country to be determined as the origin of a particular good is either the country where the good has been wholly obtained or, when more than one country is concerned in the production of the good, the country where the last substantial transformation has been carried out;

(c) the rules of origin that they apply to imports and exports are not more stringent than the rules of origin they apply to determine whether or not a good is domestic and shall not discriminate between other Members, irrespective of the affiliation of the manufacturers of the good concerned;

(d) the rules of origin are administered in a consistent, uniform, impartial and reasonable manner;

(e) their laws, regulations, judicial decisions and administrative rulings of general application relating to rules of origin are published as if they were subject to, and in accordance with, the provisions of paragraph 1 of Article X of GATT 1994;

(f) upon the request of an exporter, importer or any person with a justifiable cause, assessments of the origin they would accord to a good are issued as soon as possible but no later than 150 days after a request for such an assessment provided that all necessary elements have been submitted. Requests for such assessments shall be accepted before trade in the good concerned begins and may be accepted at any later point in time. Such assessments shall remain valid for three years provided that the facts and conditions, including the rules of origin, under which they have been made, remain comparable. Provided that the parties concerned are informed in advance, such assessments will no longer be valid when a decision contrary to the assessment is made in a review as referred to in subparagraph (h). Such assessments shall be made publicly available subject to the provisions of subparagraph (i);

(g) when introducing changes to their rules of origin or new rules of origin, they shall not apply such changes retroactively as defined in, and without prejudice to, their laws or regulations;

(h) any administrative action which they take in relation to the determination of origin is reviewable promptly by judicial, arbitral or administrative tribunals or procedures,

tatene av arbeidsprogrammet for harmonisering sørge for at:

a) de anvender opprinnelsesreglene likt for alle formål fastlagt i artikkel 1;

b) det land som fastsettes som opprinnelsesland for en bestemt vare i henhold til deres opprinnelseregler, enten er landet der varen er framstilt i sin helhet eller, når mer enn ett land er involvert i framstillingen av varen, det landet der den siste vesentlige bearbeidelse fant sted;

c) de opprinnelsesregler de anvender på import og eksport, ikke er mer restriktive enn de opprinnelsesregler de anvender for å avgjøre om en vare er av innenlandsk opprinnelse, og ikke diskriminerer andre medlemmer, uansett hvilken tilhørighet produsentene av den aktuelle vare har;

d) deres opprinnelsesregler administreres på en konsekvent, ensartet, upartisk og rimelig måte;

e) deres lover, forskrifter og generelle rettslige og administrative avgjørelser om opprinnelsesregler kunngjøres som om de var underlagt bestemmelsene i artikkel X nr. 1 i GATT 1994, og i samsvar med dem;

f) en fastsettelse av hvilken opprinnelse en vare skal ha, gjøres kjent så snart som mulig på anmodning fra eksportør, importør eller enhver person som har berettiget grunn til det, men ikke senere enn 150 dager etter en anmodning om en slik fastsettelse, forutsatt at alle nødvendige elementer er framlagt. Anmodninger om slik fastsettelse skal aksepteres før handelen med den aktuelle varen tar til, og kan aksepteres på ethvert senere tidspunkt. En slik avgjørelse skal gjelde i tre år, forutsatt at de faktiske omstendigheter og vilkår, herunder opprinnelsesreglene, som avgjørelsen er basert på, fortsatt er sammenlignbare. Forutsatt at de berørte parter underrettes på forhånd, er en slik avgjørelse ikke lenger gyldig når det treffes annen beslutning i forbindelse med en overprøving som nevnt i bokstav h). Slike avgjørelser skal stilles til rådighet for allmennheten, med forbehold for bestemmelsene i bokstav i);

g) de, når de endrer sine opprinnelsesregler eller innfører nye opprinnelsesregler, ikke anvender slike endringer med tilbakevirkende kraft dersom det er fastsatt i deres lover eller forskrifter, men uten at dette får innvirkning på disse lover eller forskrifter;

h) ethvert administrativt tiltak de treffer i forbindelse med fastsettelse av opprinnelse, i løpet av kort tid kan prøves ved rettslige, voldgiftsmessige eller administrative

independent of the authority issuing the determination, which can effect the modification or reversal of the determination;

(i) all information which is by nature confidential or which is provided on a confidential basis for the purpose of the application of rules of origin is treated as strictly confidential by the authorities concerned, which shall not disclose it without the specific permission of the person or government providing such information, except to the extent that it may be required to be disclosed in the context of judicial proceedings.

PART III
PROCEDURAL ARRANGEMENTS ON NOTIFICATION, REVIEW, CONSULTATION AND DISPUTE SETTLEMENT

Article 4
Institutions

1. There is hereby established a Committee on Rules of Origin (referred to in this Agreement as "the Committee") composed of the representatives from each of the Members. The Committee shall elect its own Chairman and shall meet as necessary, but not less than once a year, for the purpose of affording Members the opportunity to consult on matters relating to the operation of Parts I, II, III and IV or the furtherance of the objectives set out in these Parts and to carry out such other responsibilities assigned to it under this Agreement or by the Council for Trade in Goods. Where appropriate, the Committee shall request information and advice from the Technical Committee referred to in paragraph 2 on matters related to this Agreement. The Committee may also request such other work from the Technical Committee as it considers appropriate for the furtherance of the above-mentioned objectives of this Agreement. The WTO Secretariat shall act as the secretariat to the Committee.

2. There shall be established a Technical Committee on Rules of Origin (referred to in this Agreement as "the Technical Committee") under the auspices of the Customs Co-operation Council (CCC) as set out in Annex I. The Technical Committee shall carry out the technical work called for in Part IV and prescribed in Annex I. Where appropriate, the Technical Committee shall request information and advice from the Committee on matters related to this Agreement. The Technical Committee may also request such other work from the Committee as it considers appropriate for the furtherance of the above-mentioned objectives of

instanser eller prosedyrer, som skal være uavhengige av myndigheten som treffer avgjørelsen, og som kan endre eller omgjøre avgjørelsen;

i) alle opplysninger som etter sin art er fortrolige eller som er framskaffet på fortrolig grunnlag i forbindelse med anvendelsen av opprinnelsesreglene, gis strengt fortrolig behandling av vedkommende myndigheter, som ikke skal bringe dem videre uten uttrykkelig tillatelse fra den person eller regjering som har gitt opplysningene, unntatt i den grad det kan bli nødvendig i forbindelse med rettergang.

DEL III
BESTEMMELSER OM MELDING, GJENNOMGANG, KONSULTASJON OG TVISTELØSNING

Artikkel 4
Organer

1. Det nedsettes en komité for opprinnelsesregler (i denne Avtale kalt "Komiteen") sammensatt av representanter for hvert av medlemslandene. Komiteen skal velge sin formann og skal komme sammen etter behov, men minst en gang i året, for å gi medlemmene mulighet til å konsultere hverandre i saker knyttet til anvendelsen av del I, II, III og IV, eller for å fremme målene fastlagt i disse delene og for å utføre andre oppgaver den er tillagt i henhold til denne Avtale eller av Rådet for handel med varer. Når det er aktuelt, skal Komiteen be om informasjon og råd fra Den tekniske komité (nevnt i bokstav b) om saker i tilknytning til denne Avtale. Komiteen kan også be Den tekniske komité utføre annet arbeid som Komiteen mener er hensiktsmessig for å fremme målene i denne Avtale. WTOs sekretariat skal fungere som sekretariat for Komiteen;

2. Det nedsettes en teknisk komité for opprinnelsesregler (i denne Avtale kalt "Den tekniske komité") under Tollsamarbeidsrådet (CCC) som fastlagt i vedlegg I. Den tekniske komité skal utføre det tekniske arbeid som er omhandlet i del IV og fastsatt i vedlegg I. Når det er aktuelt, skal Den tekniske komité be om informasjon og råd fra Komiteen om saker i tilknytning til denne Avtale. Den tekniske komité kan også be Komiteen utføre annet arbeid som Den tekniske komité mener er hensiktsmessig for å fremme målene i denne Avtale. CCCs sekretariat skal fungere som sekretariat for Den tekniske komité.

the Agreement. The CCC Secretariat shall act as the secretariat to the Technical Committee.

Article 5
Information and Procedures for Modification and Introduction of New Rules of Origin

1. Each Member shall provide to the Secretariat, within 90 days after the date of entry into force of the WTO Agreement for it, its rules of origin, judicial decisions, and administrative rulings of general application relating to rules of origin in effect on that date. If by inadvertence a rule of origin has not been provided, the Member concerned shall provide it immediately after this fact becomes known. Lists of information received and available with the Secretariat shall be circulated to the Members by the Secretariat.

2. During the period referred to in Article 2, Members introducing modifications, other than *de minimis* modifications, to their rules of origin or introducing new rules of origin, which, for the purpose of this Article, shall include any rule of origin referred to in paragraph 1 and not provided to the Secretariat, shall publish a notice to that effect at least 60 days before the entry into force of the modified or new rule in such a manner as to enable interested parties to become acquainted with the intention to modify a rule of origin or to introduce a new rule of origin, unless exceptional circumstances arise or threaten to arise for a Member. In these exceptional cases, the Member shall publish the modified or new rule as soon as possible.

Artikkel 5
Informasjon og framgangsmåter ved endring og innføring av nye opprinnelsesregler

1. Hvert medlem skal innen 90 dager etter den dag WTO-avtalen er trådt i kraft, oversende sine opprinnelsesregler til sekretariatet, samt rettslige og administrative avgjørelser om opprinnelsesregler som var i kraft den dag. Dersom en opprinnelsesregel ved en feil ikke blir forelagt, skal vedkommende medlem forelegge den umiddelbart når dette oppdages. Lister over informasjon som er mottatt og som er tilgjengelig i sekretariatet, skal distribueres av sekretariatet til medlemmene.

2. I løpet av perioden nevnt i artikkel 2 skal medlemmer som foretar endringer, bortsett fra endringer *de minimis*, i sine opprinnelsesregler eller innfører nye opprinnelsesregler, som for denne artikkels formål skal omfatte enhver opprinnelsesregel omhandlet i nr. 1 som ikke er forelagt sekretariatet, offentliggjøre en melding om dette minst 60 dager før den endrede eller nye regelen trer i kraft, på en slik måte at det er mulig for interesserte parter å få kjennskap til at en opprinnelsesregel skal endres eller en ny opprinnelsesregel skal innføres, med mindre det inntreffer, eller det er fare for at det skal inntreffe, ekstraordinære omstendigheter for et medlem. I slike ekstraordinære tilfeller skal medlemmet kunngjøre den endrede eller nye regelen så snart som mulig.

Article 6
Review

1. The Committee shall review annually the implementation and operation of Parts II and III of this Agreement having regard to its objectives. The Committee shall annually inform the Council for Trade in Goods of developments during the period covered by such reviews.

2. The Committee shall review the provisions of Parts I, II and III and propose amendments as necessary to reflect the results of the harmonization work programme.

3. The Committee, in cooperation with the Technical Committee, shall set up a mechanism to consider and propose amendments to the results of the harmonization work programme, taking into account the objectives and principles set out in Article 9. This may include instances where the rules need to be made more operational or need to be updated

Artikkel 6
Gjennomgang

1. Komiteen skal hvert år undersøke hvordan del II og III i denne Avtale gjennomføres og anvendes, og skal under gjennomgangen ta hensyn til Avtalens formål. Komiteen skal hvert år underrette Rådet for handel med varer om det som har skjedd i tidsrommet som omfattes av gjennomgangen.

2. Komiteen skal gjennomgå bestemmelsene i del I, II og III og foreslå de endringer som er nødvendige av hensyn til resultatene av arbeidsprogrammet for harmonisering.

3. Komiteen skal i samarbeid med Den tekniske komité innføre en ordning med gjennomgang av resultatene av arbeidsprogrammet for harmonisering og forslag til endringer, samtidig som det tas hensyn til målene og prinsippene fastlagt i artikkel 9. Dette kan omfatte tilfeller der det er behov for å forbedre reglenes virkemåte eller ajourføre dem for

to take into account new production processes as affected by any technological change.

Article 7
Consultation

The provisions of Article XXII of GATT 1994, as elaborated and applied by the Dispute Settlement Understanding, are applicable to this Agreement.

Article 8
Dispute Settlement

The provisions of Article XXIII of GATT 1994, as elaborated and applied by the Dispute Settlement Understanding, are applicable to this Agreement.

PART IV
HARMONIZATION OF RULES OF ORIGIN

Article 9
Objectives and Principles

1. With the objectives of harmonizing rules of origin and, *inter alia*, providing more certainty in the conduct of world trade, the Ministerial Conference shall undertake the work programme set out below in conjunction with the CCC, on the basis of the following principles:

(a) rules of origin should be applied equally for all purposes as set out in Article 1;
(b) rules of origin should provide for the country to be determined as the origin of a particular good to be either the country where the good has been wholly obtained or, when more than one country is concerned in the production of the good, the country where the last substantial transformation has been carried out;
(c) rules of origin should be objective, understandable and predictable;
(d) notwithstanding the measure or instrument to which they may be linked, rules of origin should not be used as instruments to pursue trade objectives directly or indirectly. They should not themselves create restrictive, distorting or disruptive effects on international trade. They should not pose unduly strict requirements or require the fulfilment of a certain condition not relating to manufacturing or processing as a prerequisite for the determination of the country of origin. However, costs not directly related to manufacturing or proces-

å ta hensyn til nye framstillingsprosesser som følge av teknologiske endringer.

Artikkel 7
Konsultasjon

Bestemmelsene i artikkel XXII i GATT 1994 slik de er nærmere presisert og gjennomført ved Tvisteløsningsavtalen, skal gjelde for denne Avtale.

Artikkel 8
Tvisteløsning

Bestemmelsene i artikkel XXIII i GATT 1994 slik de er nærmere presisert og gjennomført ved Tvisteløsningsavtalen, skal gjelde for denne Avtale.

DEL IV
HARMONISERING AV OPPRINNELSESREGLENE

Artikkel 9
Mål og prinsipper

1. Med den målsetting å harmonisere opprinnelsesreglene, og særlig å gi større sikkerhet i verdenshandelen, skal Ministerkonferansen i samarbeid med CCC iverksette arbeidsprogrammet som er fastlagt nedenfor, på grunnlag av følgende prinsipper:

a) opprinnelsesreglene bør anvendes likt for alle formål fastlagt i artikkel 1;
b) opprinnelsesreglene bør fastsette at det land som fastsettes som opprinnelsesland for en bestemt vare, skal være enten landet der varen i sin helhet er framstilt eller, når mer enn ett land er involvert i framstillingen av varen, det landet der den siste vesentlige bearbeidelse fant sted;
c) opprinnelsesreglene bør være objektive, lett forståelige og forutsigbare;
d) uansett hvilket handelspolitisk tiltak eller virkemiddel de er knyttet til, bør opprinnelsesreglene ikke benyttes som virkemidler for direkte eller indirekte å nå handelspolitiske mål. De bør i seg selv ikke virke slik at de begrenser, vrir eller forstyrrer internasjonal handel. De bør ikke inneholde urimelig strenge krav eller kreve oppfyllelse av et bestemt vilkår som ikke er knyttet til framstilling eller bearbeiding, som en nødvendig forutsetning for å fastsette opprinnelseslandet. Imidlertid kan kostnader som ikke er direkte forbundet med fram-

sing may be included for purposes of the application of an ad valorem percentage criterion;

(e) rules of origin should be administrable in a consistent, uniform, impartial and reasonable manner;

(f) rules of origin should be coherent;

(g) rules of origin should be based on a positive standard. Negative standards may be used to clarify a positive standard.

stilling eller bearbeiding, tas med ved anvendelse av et verdiprosentkriterium;

e) opprinnelsesreglene bør administreres på en konsekvent, ensartet, upartisk og rimelig måte;

f) opprinnelsesreglene bør være helhetlige;

g) opprinnelsesreglene bør være basert på en positiv standard. Negative standarder kan benyttes for å klargjøre en positiv standard.

Work Programme

2.(a) The work programme shall be initiated as soon after the entry into force of the WTO Agreement as possible and will be completed within three years of initiation.

(b) The Committee and the Technical Committee provided for in Article 4 shall be the appropriate bodies to conduct this work.

(c) To provide for detailed input by the CCC, the Committee shall request the Technical Committee to provide its interpretations and opinions resulting from the work described below on the basis of the principles listed in paragraph 1. To ensure timely completion of the work programme for harmonization, such work shall be conducted on a product sector basis, as represented by various chapters or sections of the Harmonized System (HS) nomenclature.

(i) *Wholly Obtained and Minimal Operations or Processes*

The Technical Committee shall develop harmonized definitions of:

- the goods that are to be considered as being wholly obtained in one country. This work shall be as detailed as possible;
- minimal operations or processes that do not by themselves confer origin to a good.

The results of this work shall be submitted to the Committee within three months of receipt of the request from the Committee.

(ii) *Substantial Transformation – Change in Tariff Classification*

- The Technical Committee shall consider and elaborate upon, on the basis of the criterion of substantial transformation, the use of change in tariff subheading or heading when developing rules of origin for particular products or a product sector and, if appropriate, the minimum change within the nomenclature that meets this criterion.

- The Technical Committee shall divide the above work on a product basis taking into account the chapters or sec-

Arbeidsprogram

2.a) Arbeidsprogrammet skal påbegynnes så snart som mulig etter at WTO-avtalen er trådt i kraft, og skal fullføres innen tre år etter at det ble påbegynt.

b) Komiteen og Den tekniske komité omhandlet i artikkel 4 skal være de rette organer til å utføre dette arbeidet.

c) For å kunne få detaljerte opplysninger fra CCC skal Komiteen be Den tekniske komité legge fram sine tolkninger og uttalelser fra arbeidet som er beskrevet nedenfor, på grunnlag av prinsippene anført i nr. 1. For å sikre at arbeidsprogrammet for harmonisering blir fullført i tide, skal arbeidet utføres etter varesektor, slik det er satt opp i de forskjellige kapitler eller avsnitt i nomenklaturen for Det harmoniserte system (HS).

i) *Varer framstilt i sin helhet og minimale arbeidsoperasjoner eller -prosesser*

Den tekniske komité skal utarbeide harmoniserte definisjoner av:

- varer som skal anses som framstilt i sin helhet i ett land. Dette arbeidet skal være så detaljert som mulig;
- minimale arbeidsoperasjoner eller -prosesser som ikke i seg selv gir en vare opprinnelsestatus.

Resultatet av dette arbeidet skal legges fram for Komiteen innen tre måneder etter at anmodning fra Komiteen er mottatt.

ii) *Vesentlig bearbeidelse – endring av tollklassifiseringen*

- Den tekniske komité skal på grunnlag av kriteriet vesentlig bearbeidelse vurdere og utarbeide de nærmere detaljer om bruken av endring i underposisjoner eller posisjoner i tolltariffen ved utforming av opprinnelsesregler for bestemte varer eller en varesektor, og eventuelt den minimumsendring innen nomenklaturen som oppfyller dette kriteriet.
- Den tekniske komité skal dele arbeidet som er nevnt ovenfor inn etter varer, idet det tas hensyn til kapitlene eller

tions of the HS nomenclature, so as to submit results of its work to the Committee at least on a quarterly basis. The Technical Committee shall complete the above work within one year and three months from receipt of the request of the Committee.

(iii) *Substantial Transformation – Supplementary Criteria*

Upon completion of the work under subparagraph (ii) for each product sector or individual product category where the exclusive use of the HS nomenclature does not allow for the expression of substantial transformation, the Technical Committee:

- shall consider and elaborate upon, on the basis of the criterion of substantial transformation, the use, in a supplementary or exclusive manner, of other requirements, including ad valorem percentages[4] and/or manufacturing or processing operations[5], when developing rules of origin for particular products or a product sector;
- may provide explanations for its proposals;
- shall divide the above work on a product basis taking into account the chapters or sections of the HS nomenclature, so as to submit results of its work to the Committee at least on a quarterly basis. The Technical Committee shall complete the above work within two years and three months of receipt of the request from the Committee.

avsnittene i HS-nomenklaturen, slik at den kan legge resultatene av sitt arbeid fram for Komiteen minst hvert kvartal. Den tekniske komité skal fullføre arbeidet innen ett år og tre måneder etter at anmodningen fra Komiteen er mottatt.

iii) *Vesentlig bearbeidelse – utfyllende kriterier*

Når den tekniske komité har fullført arbeidet omhandlet under ii) for hver varesektor eller enkelt varegruppe der bruk av HS-nomenklaturen alene ikke gjør det mulig å si at det dreier seg om vesentlig bearbeidelse

- skal den på grunnlag av kriteriet vesentlig bearbeidelse vurdere og utarbeide de nærmere detaljer om bruken av andre kriterier i tillegg eller alene, herunder prosentsatser av verdien[4] og/eller framstillings- eller bearbeidingsprosesser[5], ved utarbeidelse av opprinnelsesregler for bestemte varer eller en varesektor;
- kan den redegjøre for sine forslag;
- skal den dele arbeidet som er nevnt ovenfor inn etter varer, idet det tas hensyn til kapitlene eller avsnittene i HS-nomenklaturen, slik at den kan legge resultatene av sitt arbeid fram for Komiteen minst hvert kvartal. Den tekniske komité skal fullføre det arbeidet innen to år og tre måneder etter at anmodningen fra Komiteen er mottatt.

Role of the Committee

3. On the basis of the principles listed in paragraph 1:

(a) the Committee shall consider the interpretations and opinions of the Technical Committee periodically in accordance with the time-frames provided in subparagraphs (i), (ii) and (iii) of paragraph 2(c) with a view to endorsing such interpretations and opinions. The Committee may request the Technical Committee to refine or elaborate its work and/or to develop new approaches. To assist the Technical Committee, the Committee should provide its reasons for requests for additional work and, as

Komiteens rolle

3. På grunnlag av prinsippene anført i nr. 1

a) skal Komiteen jevnlig gjennomgå Den tekniske komités tolkninger og uttalelser i samsvar med tidsrammene som er fastlagt under i), ii) og iii) i nr. 2 bokstav c), for å kunne godkjenne tolkningene og uttalelsene. Komiteen kan be Den tekniske komité finpusse eller utdype sitt arbeid og/eller utvikle nye tilnærmingsmåter. Til hjelp for Den tekniske komité bør Komiteen opplyse om hvorfor den ber om et slikt tilleggsarbeid, og eventuelt foreslå alternative tilnærmingsmåter;

[4] If the advalorem criterion is prescribed, the method for calculating this percentage shall also be indicated in the rules of origin.

[5] If the criterion of manufacturing or processing operation is prescribed, the operation that confers origin on the product concerned shall be precisely specified.

[4] Dersom prosentkriteriet av verdien er foreskrevet, skal beregningsmetoden for denne prosentsatsen også være angitt i opprinnelsesreglene.

[5] Dersom kriteriet framstillings- eller bearbeidingsprosesser er foreskrevet, skal den prosess som avgjør produktets opprinnelse være presist angitt.

appropriate, suggest alternative approaches;
(b) upon completion of all the work identified in subparagraphs (i), (ii) and (iii) of paragraph 2(c), the Committee shall consider the results in terms of their overall coherence.

Results of the Harmonization Work Programme and Subsequent Work

4. The Ministerial Conference shall establish the results of the harmonization work programme in an annex as an integral part of this Agreement.[6] The Ministerial Conference shall establish a time-frame for the entry into force of this annex.

b) når alt arbeid nevnt under i), ii) og iii) i nr. 2 bokstav c) er sluttført, skal Komiteen gå gjennom resultatene og se om de er helhetlige.

Resultater av arbeidsprogrammet for harmonisering og påfølgende arbeid

4. Ministerkonferansen skal føre resultatene av arbeidsprogrammet for harmonisering opp i et vedlegg, som skal utgjøre en integrerende del av denne Avtale[6]. Ministerkonferansen skal fastsette en tidsramme for vedleggets ikrafttredelse.

ANNEX I

TECHNICAL COMMITTEE ON RULES OF ORIGIN

Responsibilities

1. The ongoing responsibilities of the Technical Committee shall include the following:
(a) at the request of any member of the Technical Committee, to examine specific technical problems arising in the day-to-day administration of the rules of origin of Members and to give advisory opinions on appropriate solutions based upon the facts presented;
(b) to furnish information and advice on any matters concerning the origin determination of goods as may be requested by any Member or the Committee;
(c) to prepare and circulate periodic reports on the technical aspects of the operation and status of this Agreement; and
(d) to review annually the technical aspects of the implementation and operation of Parts II and III.

2. The Technical Committee shall exercise such other responsibilities as the Committee may request of it.

3. The Technical Committee shall attempt to conclude its work on specific matters, especially those referred to it by Members or the Committee, in a reasonably short period of time.

[1] At the same time, consideration shall be given to arrangements concerning the settlement of disputes relating to customs classification.

VEDLEGG I

TEKNISK KOMITE FOR OPPRINNELSESREGLER

Oppgaver

1. Den tekniske komité skal ha følgende faste oppgaver:

a) på anmodning fra et medlem av Den tekniske komité skal den undersøke konkrete problemer som oppstår i forbindelse med medlemmenes daglige administrasjon av opprinnelsesreglene, og avgi rådgivende uttalelser om hensiktsmessige løsninger på grunnlag av de framlagte forhold;
b) å gi informasjon og råd i spørsmål knyttet til fastsettelse av varers opprinnelse dersom et medlem eller Komiteen ber om det;
c) å utarbeide og sende ut jevnlige rapporter om de tekniske sider ved denne Avtales anvendelse og stilling; og
d) å foreta årlig gjennomgang av de tekniske sidene ved gjennomføringen og anvendelsen av del II og III.

2. Den tekniske komité skal utføre alle andre oppgaver Komiteen ber den utføre.

3. Den tekniske komité skal bestrebe seg på å fullføre sitt arbeid med de enkelte saker, særlig de saker den får oversendt fra medlemmene eller Komiteen, i løpet av rimelig kort tid.

[6] På samme tid skal ordninger for løsning av tvister om tollklassifisering vurderes.

Representation

4. Each Member shall have the right to be represented on the Technical Committee. Each Member may nominate one delegate and one or more alternates to be its representatives on the Technical Committee. Such a Member so represented on the Technical Committee is hereinafter referred to as a "member" of the Technical Committee. Representatives of members of the Technical Committee may be assisted by advisers at meetings of the Technical Committee. The WTO Secretariat may also attend such meetings with observer status.

5. Members of the CCC which are not Members of the WTO may be represented at meetings of the Technical Committee by one delegate and one or more alternates. Such representatives shall attend meetings of the Technical Committee as observers.

6. Subject to the approval of the Chairman of the Technical Committee, the Secretary-General of the CCC (referred to in this Annex as "the Secretary-General") may invite representatives of governments which are neither Members of the WTO nor members of the CCC and representatives of international governmental and trade organizations to attend meetings of the Technical Committee as observers.

7. Nominations of delegates, alternates and advisers to meetings of the Technical Committee shall be made to the Secretary-General.

Meetings

8. The Technical Committee shall meet as necessary, but not less than once a year.

Procedures

9. The Technical Committee shall elect its own Chairman and shall establish its own procedures.

Representasjon

4. Hvert medlem skal ha rett til å være representert i Den tekniske komité. Hvert medlem kan oppnevne en person som sin representant, samt en eller flere vararepresentanter, i Den tekniske komité. Et medlem som er representert i Den tekniske komité på denne måten, kalles heretter "medlem" av Den tekniske komité. Representanter for medlemmer av Den tekniske komité kan bistås av rådgivere på møtene i Den tekniske komité. WTOs sekretariat kan også være til stede under slike møter med observatørstatus.

5. Medlemmer av CCC som ikke er medlemmer av WTO, kan være representert på Den tekniske komités møter ved en representant og en eller flere vararepresentanter. Slike representanter skal møte i Den tekniske komité som observatører.

6. Med forbehold om godkjenning fra formannen for Den tekniske komité, kan CCCs generalsekretær (heretter kalt "Generalsekretæren") invitere representanter for regjeringer som er medlemmer av verken WTO eller CCC, samt representanter for internasjonale statlige organisasjoner og handelsorganisasjoner, til å være til stede under møter i Den tekniske komité som observatører.

7. Oppnevning av representanter, vararepresentanter og rådgivere til møter i Den tekniske komité skal rettes til Generalsekretæren.

Møter

8. Den tekniske komité skal komme sammen etter behov, men minst en gang i året.

Prosedyrer

9. Den tekniske komité skal velge sin formann og skal fastsette sin forretningsorden.

ANNEX II

COMMON DECLARATION WITH REGARD TO PREFERENTIAL RULES OF ORIGIN

1. Recognizing that some Members apply preferential rules of origin, distinct from non-preferential rules of origin, the Members hereby *agree* as follows.

2. For the purposes of this Common Declaration, preferential rules of origin shall be defined as those laws, regulations and administrative determinations of general applicati-

VEDLEGG II

FELLES ERKLÆRING OM PREFERANSE-OPPRINNELSESREGLER

1. Medlemmene erkjenner at enkelte av dem anvender preferanseopprinnelsesregler i stedet for ikke-preferanseopprinnelsesregler, og er enige om det som følger.

2. I denne felles erklæring skal preferanseopprinnelsesregler defineres som de lover, forskrifter og generelle administrative avgjørelser som ethvert medlemsland anvender for å

on applied by any Member to determine whether goods qualify for preferential treatment under contractual or autonomous trade regimes leading to the granting of tariff preferences going beyond the application of paragraph 1 of Article I of GATT 1994.

3. The Members *agree* to ensure that:

(a) when they issue administrative determinations of general application, the requirements to be fulfilled are clearly defined. In particular:
   (i) in cases where the criterion of change of tariff classification is applied, such a preferential rule of origin, and any exceptions to the rule, must clearly specify the subheadings or headings within the tariff nomenclature that are addressed by the rule;
   (ii) in cases where the ad valorem percentage criterion is applied, the method for calculating this percentage shall also be indicated in the preferential rules of origin;
   (iii) in cases where the criterion of manufacturing or processing operation is prescribed, the operation that confers preferential origin shall be precisely specified;

(b) their preferential rules of origin are based on a positive standard. Preferential rules of origin that state what does not confer preferential origin (negative standard) are permissible as part of a clarification of a positive standard or in individual cases where a positive determination of preferential origin is not necessary;

(c) their laws, regulations, judicial decisions and administrative rulings of general application relating to preferential rules of origin are published as if they were subject to, and in accordance with, the provisions of paragraph 1 of Article X of GATT 1994;

(d) upon request of an exporter, importer or any person with a justifiable cause, assessments of the preferential origin they would accord to a good are issued as soon as possible but no later than 150 days[7] after a request for such an assessment provided that all necessary elements have been submitted. Requests for such assessments shall be accepted before trade in the good concerned begins and may be accepted at any later point in time. Such assessments shall remain valid for three years provided that the facts and conditions, including the pre-

[7] In respect of requests made during the first year from entry into force of the WTO Agreement, Members shall only be required to issue these assessments as soon as possible.

bestemme om varer er berettiget til preferansebehandling i henhold til avtalefestede eller autonome handelsordninger som fører til at det gis tollpreferanser ut over anvendelsen av artikkel I nr. 1 i GATT 1994.

3. Medlemmene er enige om å sørge for at:

a) kravene som må oppfylles er klart definert når generelle administrative avgjørelser treffes. Særlig skal,
   i) når kriteriet endring av tollklassifisering anvendes, en slik preferanseopprinnelsesregel og eventuelle unntak fra regelen klart angi hvilke underposisjoner eller posisjoner innen tollnomenklaturen regelen omhandler;
   ii) når verdiprosentkriteriet anvendes, utregningsmetoden for prosentsatsen også angis i opprinnelsesreglene;
   iii) når kriteriet framstillings- eller bearbeidingsprosesser er foreskrevet, det angis nøyaktig hvilken prosess som gir den aktuelle varen preferanseopprinnelse;

b) deres preferanseopprinnelsesregler er basert på en positiv standard. Preferanseopprinnelsesregler som fastsetter hva som ikke gir preferanseopprinnelse (negativ standard) er tillatt som ledd i en klargjøring av en positiv standard eller i enkelttilfeller der det ikke er nødvendig å påvise preferanseopprinnelse;

c) deres lover, forskrifter og generelle rettslige og administrative avgjørelser om opprinnelsesregler kunngjøres som om de var underlagt bestemmelsene i artikkel X nr. 1 i GATT 1994, og i samsvar med dem;

d) en fastsettelse av hvilken opprinnelse en vare skal ha, gjøres kjent så snart som mulig på anmodning fra eksportør, importør eller enhver person som har berettiget grunn til det, men ikke senere enn 150 dager[7] etter en anmodning om en slik fastsettelse, forutsatt at alle nødvendige elementer er framlagt. Anmodninger om slik fastsettelse skal aksepteres før handelen med den aktuelle varen tar til, og kan aksepteres på ethvert senere tidspunkt. En slik avgjørelse skal gjelde i tre år, forutsatt at de faktiske omstendigheter og vilkår, herun-

[7] Med hensyn til anmodninger som gjøres i løpet av det første året etter den dag WTO-avtalen er trådt i kraft, skal medlemmene bare være pålagt å gjøre disse avgjørelser kjent så snart som mulig.

ferential rules of origin, under which they have been made remain comparable. Provided that the parties concerned are informed in advance, such assessments will no longer be valid when a decision contrary to the assessment is made in a review as referred to in subparagraph (f). Such assessments shall be made publicly available subject to the provisions of subparagraph (g);

(e) when introducing changes to their preferential rules of origin or new preferential rules of origin, they shall not apply such changes retroactively as defined in, and without prejudice to, their laws or regulations;

(f) any administrative action which they take in relation to the determination of preferential origin is reviewable promptly by judicial, arbitral or administrative tribunals or procedures, independent of the authority issuing the determination, which can effect the modification or reversal of the determination;

(g) all information that is by nature confidential or that is provided on a confidential basis for the purpose of the application of preferential rules of origin is treated as strictly confidential by the authorities concerned, which shall not disclose it without the specific permission of the person or government providing such information, except to the extent that it may be required to be disclosed in the context of judicial proceedings.

4. Members *agree* to provide to the Secretariat promptly their preferential rules of origin, including a listing of the preferential arrangements to which they apply, judicial decisions, and administrative rulings of general application relating to their preferential rules of origin in effect on the date of entry into force of the WTO Agreement for the Member concerned. Furthermore, Members agree to provide any modifications to their preferential rules of origin or new preferential rules of origin as soon as possible to the Secretariat. Lists of information received and available with the Secretariat shall be circulated to the Members by the Secretariat.

der preferanseopprinnelsesreglene, som avgjørelsen er basert på, fortsatt er sammenlignbare. Forutsatt at de berørte parter underrettes på forhånd, er en slik avgjørelse ikke lenger gyldig når det treffes annen beslutning i forbindelse med en overprøving som nevnt i bokstav f). Slike avgjørelser skal stilles til rådighet for allmennheten, med forbehold for bestemmelsene i bokstav g);

e) de, når de endrer sine preferanseopprinnelsesregler eller innfører nye preferanseopprinnelsesregler, ikke anvende slike endringer med tilbakevirkende kraft om det er fastsatt i deres lover og forskrifter, men uten at dette får innvirkning på disse lover og forskrifter;

f) ethvert administrativt tiltak de treffer i forbindelse med fastsettelse av opprinnelse, i løpet av kort tid prøves ved rettslige, voldgiftsmessige eller administrative instanser eller prosedyrer, som skal være uavhengige av myndigheten som treffer avgjørelsen, og som kan endre eller omgjøre avgjørelsen;

g) alle opplysninger som etter sin art er fortrolige eller som er framskaffet på fortrolig grunnlag i forbindelse med anvendelsen av opprinnelsesreglene, gis strengt fortrolig behandling av vedkommende myndigheter, som ikke skal bringe dem videre uten uttrykkelig tillatelse fra den person eller regjering som har gitt opplysningene, unntatt i den grad det kan bli nødvendig i forbindelse med rettergang.

4. Medlemmene er enige om i løpet av kort tid å forelegge sine preferanseopprinnelsesregler for sekretariatet, herunder en liste over de preferanseordninger de gjelder for, rettslige avgjørelser og generelle administrative avgjørelser om preferanseopprinnelsesregler som er i kraft den dag WTO-avtalen trer i kraft for det aktuelle medlem. Videre er medlemmene enige om å forelegge alle endrede preferanseopprinnelsesregler eller nye preferanseopprinnelsesregler for sekretariatet så raskt som mulig. Lister over informasjon som er mottatt og er tilgjengelig i sekretariatet, skal distribueres av sekretariatet til medlemmene.

AGREEMENT ON IMPORT LICENSING PROCEDURES

Members,

Having regard to the Multilateral Trade Negotiations;

Desiring to further the objectives of GATT 1994;

Taking into account the particular trade, development and financial needs of developing country Members;

Recognizing the usefulness of automatic import licensing for certain purposes and that such licensing should not be used to restrict trade;

Recognizing that import licensing may be employed to administer measures such as those adopted pursuant to the relevant provisions of GATT 1994;

Recognizing the provisions of GATT 1994 as they apply to import licensing procedures;

Desiring to ensure that import licensing procedures are not utilized in a manner contrary to the principles and obligations of GATT 1994;

Recognizing that the flow of international trade could be impeded by the inappropriate use of import licensing procedures;

Convinced that import licensing, particularly non-automatic import licensing, should be implemented in a transparent and predictable manner;

Recognizing that non-automatic licensing procedures should be no more administratively burdensome than absolutely necessary to administer the relevant measure;

Desiring to simplify, and bring transparency to, the administrative procedures and practices used in international trade, and to ensure the fair and equitable application and administration of such procedures and practices;

Desiring to provide for a consultative mechanism and the speedy, effective and equitable resolution of disputes arising under this Agreement;

Hereby *agree* as follows:

Article 1
General Provisions

1. For the purpose of this Agreement, import licensing is defined as administrative procedures[1] used for the operation of import licensing regimes requiring the submission of an application or other documentation (other than that required for customs purposes) to

[1] Those procedures referred to as "licensing" as well as other similar administrative procedures.

AVTALE OM IMPORTLISENSIERING

Medlemmene,

som tar hensyn til De multilaterale forhandlingene om handel,

som ønsker å fremme målsettingene i GATT 1994,

som er oppmerksomme på utviklingsmedlemslandenes spesielle behov med hensyn til økonomi, utvikling og handel,

som erkjenner nytten av automatisk importlisensiering til bestemte formål og at slik lisensiering ikke skal brukes til å begrense handelen,

som erkjenner at importlisensiering kan benyttes for å administrere slike tiltak som er innført i samsvar med de relevante bestemmelsene i GATT 1994,

som erkjenner bestemmelsene i GATT 1994 med hensyn til importlisensieringsprosedyrer,

som ønsker å sikre at importlisensieringsprosedyrene ikke benyttes på en måte som kommer i konflikt med prinsippene og forpliktelsene i GATT 1994,

som erkjenner at uheldig bruk av importlisensiering kan hemme strømningene i internasjonal handel,

som er overbevist om at importlisensiering, særlig ikke-automatisk importlisensiering, bør gjennomføres på en åpen og forutsigbar måte,

som erkjenner at ikke-automatiske lisensieringsprosedyrer ikke bør være tyngre å administrere enn det som er absolutt nødvendig for å administrere det aktuelle tiltaket,

som ønsker å forenkle og bringe åpenhet omkring de administrative prosedyrer og administrativ praksis innen internasjonal handel, og å sikre riktig og rettferdig anvendelse og administrasjon av slike prosedyrer og slik praksis,

som ønsker å sørge for en konsultasjonsordning og rask, effektiv og rettferdig løsning av tvister som oppstår i henhold til denne Avtale,

er herved *blitt enige* om følgende:

Artikkel 1
Generelle bestemmelser

1. I denne Avtale er importlisensiering definert som administrative prosedyrer[1] brukt ved gjennomføringen av importlisensieringsordninger som krever framlegging av en søknad eller annen dokumentasjon (annet enn det som kreves til tollformål) for den relevante ad-

[1] De prosedyrer som kalles «lisensiering» såvel som andre lignende administrative prosedyrer.

the relevant administrative body as a prior condition for importation into the customs territory of the importing Member.

2. Members shall ensure that the administrative procedures used to implement import licensing regimes are in conformity with the relevant provisions of GATT 1994 including its annexes and protocols, as interpreted by this Agreement, with a view to preventing trade distortions that may arise from an inappropriate operation of those procedures, taking into account the economic development purposes and financial and trade needs of developing country Members.[2]

3. The rules for import licensing procedures shall be neutral in application and administered in a fair and equitable manner.

4.(a) The rules and all information concerning procedures for the submission of applications, including the eligibility of persons, firms and institutions to make such applications, the administrative body(ies) to be approached, and the lists of products subject to the licensing requirement shall be published, in the sources notified to the Committee on Import Licensing provided for in Article 4 (referred to in this Agreement as "the Committee"), in such a manner as to enable governments[3] and traders to become acquainted with them. Such publication shall take place, whenever practicable, 21 days prior to the effective date of the requirement but in all events not later than such effective date. Any exception, derogations or changes in or from the rules concerning licensing procedures or the list of products subject to import licensing shall also be published in the same manner and within the same time periods as specified above. Copies of these publications shall also be made available to the Secretariat.

(b) Members which wish to make comments in writing shall be provided the opportunity to discuss these comments upon request. The concerned Member shall give due consideration to these comments and results of discussion.

5. Application forms and, where applicable, renewal forms shall be as simple as possible. Such documents and information as are

[2] Nothing in this Agreement shall be taken as implying that the basis, scope or duration of a measure being implemented by a licensing procedure is subject to question under this Agreement.

[3] For the purpose of this Agreement, the term "governments" is deemed to include the competent authorities of the European Communities.

ministrative myndighet som en forutsetning for innførsel til importmedlemmets tollområde.

2. Medlemmene skal sikre at de administrative prosedyrer som brukes for å gjennomføre importlisensieringsordningene, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelsene i GATT 1994, herunder dens vedlegg og protokoller, slik den fortolkes ved denne Avtale, med sikte på å forhindre handelsvridninger som kan oppstå ved en uheldig bruk av disse prosedyrer, under hensynstagen til utviklingsmedlemslandenes økonomiske mål for utvikling samt behov innen økonomi og handel.[2]

3. Reglene for importlisensiering skal anvendes på en nøytral og administreres på en riktig og rettferdig måte.

4. a) Reglene og alle opplysninger om prosedyrene for fremlegging av søknader, herunder en persons, bedrifts eller institusjons rett til å fremlegge slike søknader, hvilke(n) administrativ(e) myndighet(er) det skal rettes henvendelse til, og listen over varer som er gjenstand for lisensieringskravet, skal offentliggjøres, i de kilder Komiteen for Importlisensiering foreskrevet i artikkel 4 (i denne Avtale kalt «Komiteen») er underrettet om, på en slik måte at det blir mulig for regjeringene[3] og forretningsdrivende til å gjøre seg kjent med dem. Slik offentliggjøring skal så sant det er praktisk mulig, skje 21 dager før den dato kravet trer i kraft, men i alle tilfeller ikke senere enn slik ikrafttredelsesdato. Ethvert unntak, avvik eller endring i eller fra reglene om lisensieringsprosedyrene eller listen over varene som er gjenstand for importlisensiering, skal likeledes offentliggjøres på samme måte og innen de samme tidsrammer som angitt ovenfor. Gjenparter av disse offentliggjøringene skal også gjøres tilgjengelige for Sekretariatet.

b) Medlemmer som ønsker å gi skriftlige kommentarer, skal gis mulighet til å drøfte disse kommentarene på anmodning. De berørte medlemmer skal ta behørig hensyn til disse kommentarene og resultatene av drøftingen.

5. Søknadsskjemaer og eventuelt fornyelsesskjemaer skal være så enkle som mulig. Dokumenter og opplysninger som antas å være

[2] Ingen bestemmelse i denne avtale skal tolkes slik at det hersker tvil om grunnlaget, omfanget eller varigheten av et tiltak som gjennomføres ved en lisensieringsprosedyre i henhold til denne avtalen.

[3] I denne avtalen skal begrepet «regjeringer» anses å omfatte vedkommende myndigheter i De europeiske fellesskap.

considered strictly necessary for the proper functioning of the licensing regime may be required on application.

6. Application procedures and, where applicable, renewal procedures shall be as simple as possible. Applicants shall be allowed a reasonable period for the submission of licence applications. Where there is a closing date, this period should be at least 21 days with provision for extension in circumstances where insufficient applications have been received within this period. Applicants shall have to approach only one administrative body in connection with an application. Where it is strictly indispensable to approach more than one administrative body, applicants shall not need to approach more than three administrative bodies.

7. No application shall be refused for minor documentation errors which do not alter basic data contained therein. No penalty greater than necessary to serve merely as a warning shall be imposed in respect of any omission or mistake in documentation or procedures which is obviously made without fraudulent intent or gross negligence.

8. Licensed imports shall not be refused for minor variations in value, quantity or weight from the amount designated on the licence due to differences occurring during shipment, differences incidental to bulk loading and other minor differences consistent with normal commercial practice.

9. The foreign exchange necessary to pay for licensed imports shall be made available to licence holders on the same basis as to importers of goods not requiring import licences.

10. With regard to security exceptions, the provisions of Article XXI of GATT 1994 apply.

11. The provisions of this Agreement shall not require any Member to disclose confidential information which would impede law enforcement or otherwise be contrary to the public interest or would prejudice the legitimate commercial interests of particular enterprises, public or private.

Article 2
Automatic Import Licensing[4]

1. Automatic import licensing is defined as import licensing where approval of the application is granted in all cases, and which is in accordance with the requirements of paragraph 2(a).

[4] Those import licensing procedures requiring a security which have no restrictive effects on imports are to be considered as falling within the scope of paragraphs1 and2.

strengt nødvendige for at lisensieringsordningen skal fungere riktig, kan kreves i søknaden.

6. Søknadsprosedyrene og eventuelt fornyelsesprosedyrene skal være så enkle som mulig. Søkerne skal gis en rimelig tid til å innlevere lisensieringssøknadene. I tilfeller hvor det er en søknadsfrist, skal denne fristen være minst 21 dager, med mulighet for forlengelse når det ikke er innkommet tilstrekkelig mange søknader innen denne perioden. Søkerne skal bare behøve å henvende seg til én administrativ myndighet i forbindelse med en søknad. I tilfelle det er absolutt nødvendig å henvende seg til flere enn én administrativ myndighet, skal søkerne ikke behøve å henvende seg til mer enn tre administrative myndigheter.

7. Ingen søknad skal avslås på grunn av mindre feil i dokumentene som ikke forandrer grunnleggende opplysninger i den. Det skal ikke pålegges større straff enn det som er nødvendig for å tjene som en advarsel med hensyn til enhver utelatelse eller feil i dokumentasjon eller prosedyrer som åpenbart ikke er gjort med uredelig hensikt eller av grov uaktsomhet.

8. Lisensiert import skal ikke avvises på grunn av mindre avvik i verdi, kvantitet eller vekt i forhold til størrelsene som er angitt i lisensen, som skyldes differanser som oppstår under transport, differanser som følger med lasting av bulk, og andre mindre differanser som er forenlige med normal handelspraksis.

9. Fremmed valuta som trengs for å betale lisensiert import, skal gjøres tilgjengelig for lisensinnehavere etter samme regler som for importøren av varer som ikke krever importlisenser.

10. Med hensyn til sikkerhetsunntak gjelder bestemmelsene i artikkel XXI i GATT 1994.

11. Bestemmelsene i denne Avtale skal ikke pålegge noe medlem å legge fram fortrolige opplysninger som ville hindre håndheving av lover eller på annen måte ville være i strid med offentlighetens interesser eller som ville skade de legitime kommersielle interesser til spesielle, offentlige eller private foretak.

Artikkel 2
Automatisk importlisensiering[4]

1. Automatisk importlisensiering er definert som importlisensiering der godkjennelse av søknaden innvilges i alle tilfeller, og som er i overensstemmelse med kravene i nr 2 bokstav a).

[4] Importlisensieringsprosedyrer som krever en sikkerhet som ikke har noen begrensende innvirkning på import, skal anses å falle inn under nr 1 og nr 2.

2. The following provisions[5], in addition to those in paragraphs 1 through 11 of Article 1 and paragraph 1 of this Article, shall apply to automatic import licensing procedures:

(a) automatic licensing procedures shall not be administered in such a manner as to have restricting effects on imports subject to automatic licensing. Automatic licensing procedures shall be deemed to have trade-restricting effects unless, *inter alia*:

(i) any person, firm or institution which fulfils the legal requirements of the importing Member for engaging in import operations involving products subject to automatic licensing is equally eligible to apply for and to obtain import licences;

(ii) applications for licences may be submitted on any working day prior to the customs clearance of the goods;

(iii) applications for licences when submitted in appropriate and complete form are approved immediately on receipt, to the extent administratively feasible, but within a maximum of 10 working days;

(b) Members recognize that automatic import licensing may be necessary whenever other appropriate procedures are not available. Automatic import licensing may be maintained as long as the circumstances which gave rise to its introduction prevail and as long as its underlying administrative purposes cannot be achieved in a more appropriate way.

Article 3
Non-Automatic Import Licensing

1. The following provisions, in addition to those in paragraphs 1 through 11 of Article 1, shall apply to non-automatic import licensing procedures. Non-automatic import licensing procedures are defined as import licensing not falling within the definition contained in paragraph 1 of Article 2.

2. Non-automatic licensing shall not have trade-restrictive or -distortive effects on imports additional to those caused by the imposition of the restriction. Non-automatic licen-

[5] A developing country Member, other than a developing country Member which was a Party to the Agreement on Import Licensing Procedures done on 12 April 1979, which has specific difficulties with the requirements of subparagraphs (a)(ii) and (a)(iii) may, upon notification to the Committee, delay the application of these subparagraphs by not more than two years from the date of entry into force of the WTO Agreement for such Member.

2. De følgende bestemmelser[5], i tillegg til bestemmelsene i artikkel 1 nr 1 til og med nr 11 og nr 1 i denne artikkel, skal gjelde for automatiske importlisensieringsprosedyrer:

a) Automatiske lisensieringsprosedyrer skal ikke administreres på en slik måte at det har begrensende virkning på importen som er gjenstand for lisensiering. Automatiske lisensieringsprosedyrer skal anses å ha handelsbegrensende virkning med mindre bl.a.:

i) en person, bedrift eller institusjon som oppfyller importmedlemmets rettslige krav til å drive importvirksomhet med varer som er gjenstand for automatisk lisensiering, skal være like berettiget til å søke om og til å få importlisenser,

ii) søknader om lisenser kan sendes inn på enhver virkedag forut for tollvesenets klarering av varene,

iii) søknader om lisenser som er behørig fylt ut og fullstendige, godkjennes omgående ved mottakelse, i den grad det er administrativt mulig, men senest innen 10 virkedager,

b) Medlemmene erkjenner at automatisk importlisensiering kan være nødvendig der andre passende prosedyrer ikke forefinnes. Automatisk importlisensiering kan opprettholdes så lenge omstendighetene som førte til innføringen av systemet råder, og så lenge dets underliggende administrative formål ikke kan oppnås på en mer hensiktsmessig måte.

Artikkel 3
Ikke-automatisk importlisensiering

1. De følgende bestemmelser, i tillegg til bestemmelsene i artikkel 1 nr 1 til og med nr 11, skal gjelde for ikke-automatiske importlisensieringsprosedyrer. Ikke-automatiske lisensieringsprosedyrer defineres som importlisensiering som ikke faller inn under definisjonen i artikkel 2 nr 1.

2. Ikke-automatisk lisensiering skal ikke ha handelsbegrensende eller handelsvridende virkninger på importen ut over de virkninger som forårsakes av at restriksjonen blir pålagt.

[5] Et utviklingsmedlemsland som ikke var part i Avtalen om importlisensiering inngått 12. april 1979, og som har spesielle vanskeligheter med kravene under bokstav a) i ledd ii) og under bokstav a) i ledd iii) kan, ved melding til Komiteen, utsette anvendelsen av nevnte bestemmelser med inntil to år fra den dato WTO-avtalen trer i kraft for et slikt medlem.

sing procedures shall correspond in scope and duration to the measure they are used to implement, and shall be no more administratively burdensome than absolutely necessary to administer the measure.

3. In the case of licensing requirements for purposes other than the implementation of quantitative restrictions, Members shall publish sufficient information for other Members and traders to know the basis for granting and/or allocating licences.

4. Where a Member provides the possibility for persons, firms or institutions to request exceptions or derogations from a licensing requirement, it shall include this fact in the information published under paragraph 4 of Article 1 as well as information on how to make such a request and, to the extent possible, an indication of the circumstances under which requests would be considered.

5.(a) Members shall provide, upon the request of any Member having an interest in the trade in the product concerned, all relevant information concerning:
  (i) the administration of the restrictions;
  (ii) the import licences granted over a recent period;
  (iii) the distribution of such licences among supplying countries;
  (iv) where practicable, import statistics (i.e. value and/or volume) with respect to the products subject to import licensing. Developing country Members would not be expected to take additional administrative or financial burdens on this account;

(b) Members administering quotas by means of licensing shall publish the overall amount of quotas to be applied by quantity and/or value, the opening and closing dates of quotas, and any change thereof, within the time periods specified in paragraph 4 of Article 1 and in such a manner as to enable governments and traders to become acquainted with them;

(c) in the case of quotas allocated among supplying countries, the Member applying the restrictions shall promptly inform all other Members having an interest in supplying the product concerned of the shares in the quota currently allocated, by quantity or value, to the various supplying countries and shall publish this information within the time periods specified in paragraph 4 of Article 1 and in such a manner as to enable governments and traders to become acquainted with them;

(d) where situations arise which make it ne-

Ikke-automatiske lisensieringsprosedyrer skal i omfang og varighet være i overensstemmelse med det tiltak de brukes til å gjennomføre, og skal ikke være tyngre å administrere enn absolutt nødvendig for å administrere tiltaket.

3. For lisensieringskrav som har andre formål enn gjennomføring av kvantitative restriksjoner, skal medlemmene offentliggjøre tilstrekkelig informasjon til at andre medlemmer og forretningsdrivende kan vite hva som er grunnlaget for innvilgning og/eller tildeling av lisenser.

4. Når et medlem gir personer, bedrifter eller institusjoner mulighet til å anmode om unntak eller avvik fra et lisensieringskrav, skal denne opplysningen tas med i informasjonen som offentliggjøres i henhold til artikkel 1 nr 4, samt informasjon om hvordan slik anmodning skal framsettes og, i den grad det er mulig, en angivelse av de forhold som vil danne grunnlaget for vurdering av slike anmodninger.

5.a) Medlemmene skal på anmodning fra ethvert medlem som har interesse i handelen med gjeldende vare, skaffe fram alle relevante opplysninger vedrørende:
  i) gjennomføringen av restriksjonen
  ii) importlisensene som er innvilget for en forutgående periode i senere tid,
  iii) fordelingen av slike lisenser mellom leverandørland,
  iv) der det er praktisk, importstatistikker (dvs. verdi og/eller mengde) over varer som er gjenstand for importlisensiering. Det ventes ikke at utviklingsmedlemsland skal påta seg ytterligere administrative og økonomiske byrder i denne sammenheng,

b) medlemmer som administrerer kvoter ved hjelp av lisensiering, skal offentliggjøre den samlede størrelse av kvotene som det kan søkes om i mengde og/eller verdi, kvotenes åpnings- og avslutningsdato, og enhver endring av disse, innen de tidsrammer som er angitt i artikkel 1 nr 4, og på en slik måte at regjeringer og forretningsdrivende kan gjøre seg kjent med dem,

c) når det dreier seg om fordeling av kvoter mellom leverandørland, skal medlemmet som anvender restriksjonene, omgående underrette alle andre medlemmer som er interessert i å levere vedkommende vare, om delene av kvoten som for tiden tildeles, i mengde eller verdi, til forskjellige leverandørland, og skal offentliggjøre disse opplysningene innenfor de tidsrammer som er angitt i artikkel 1 nr 4, og på en slik måte at regjeringer og forretningsdrivende kan gjøre seg kjent med dem,

d) når det oppstår situasjoner som gjør det

cessary to provide for an early opening date of quotas, the information referred to in paragraph 4 of Article 1 should be published within the time-periods specified in paragraph 4 of Article 1 and in such a manner as to enable governments and traders to become acquainted with them;

(e) any person, firm or institution which fulfils the legal and administrative requirements of the importing Member shall be equally eligible to apply and to be considered for a licence. If the licence application is not approved, the applicant shall, on request, be given the reason therefor and shall have a right of appeal or review in accordance with the domestic legislation or procedures of the importing Member;

(f) the period for processing applications shall, except when not possible for reasons outside the control of the Member, not be longer than 30 days if applications are considered as and when received, i.e. on a first-come first-served basis, and no longer than 60 days if all applications are considered simultaneously. In the latter case, the period for processing applications shall be considered to begin on the day following the closing date of the announced application period;

(g) the period of licence validity shall be of reasonable duration and not be so short as to preclude imports. The period of licence validity shall not preclude imports from distant sources, except in special cases where imports are necessary to meet unforeseen short-term requirements;

(h) when administering quotas, Members shall not prevent importation from being effected in accordance with the issued licences, and shall not discourage the full utilization of quotas;

(i) when issuing licences, Members shall take into account the desirability of issuing licences for products in economic quantities;

(j) in allocating licences, the Member should consider the import performance of the applicant. In this regard, consideration should be given as to whether licences issued to applicants in the past have been fully utilized during a recent representative period. In cases where licences have not been fully utilized, the Member shall examine the reasons for this and take these reasons into consideration when allocating new licences. Consideration shall also be given to ensuring a reasonable distribution of licences to new importers, taking into account the desirability of issuing licences for products in economic quantities. In this re-

nødvendig å sørge for en tidlig åpningsdato for kvoter, skal opplysningene nevnt i artikkel 1 nr 4 offentliggjøres innenfor de tidsrammer som er angitt i artikkel 1 nr 4, og på en slik måte at regjeringer og forretningsdrivende kan gjøre seg kjent med dem,

e) enhver person, bedrift eller institusjon som oppfyller importmedlemmets rettslige og administrative krav, skal være like berettiget til å søke om og til å få en lisens. Dersom lisenssøknaden ikke godkjennes, skal søkeren på anmodning få begrunnelsen for dette og skal ha rett til anke eller ny behandling i samsvar med importmedlemmets interne lovgivning eller prosedyrer,

f) søknadens behandlingstid skal, unntatt når det ikke er mulig av årsaker som ligger utenfor medlemmets kontroll, ikke overstige 30 dager dersom søknadene vurderes etter hvert som de mottas, dvs. at de først innkomne søknader behandles først, og skal ikke overstige 60 dager dersom samtlige søknader vurderes samtidig. I sistnevnte tilfelle skal behandlingstiden for søknader anses å begynne å løpe dagen etter sluttdatoen for den kunngjorte søknadsperioden,

g) lisensenes gyldighetstid skal være av rimelig varighet og ikke så kort at den hindrer import. Lisensenes gyldighetstid skal ikke hindre import fra fjerntliggende steder, unntatt i spesielle tilfeller der import er nødvendig for å møte uforutsette, kortvarige behov,

h) ved administreringen av kvotene skal medlemmene ikke forhindre at importen foretas i samsvar med de utstedte lisensene, og skal ikke motvirke full utnyttelse av kvotene,

i) ved utstedelse av lisenser skal medlemmene ta hensyn til at det er ønskelig å utstede lisenser for varer i regningssvarende mengder,

j) ved tildelingen av lisenser bør medlemmene ta søkerens tidligere import i betraktning. I denne sammenheng skal det tas hensyn til hvorvidt lisenser som tidligere er utstedt til søkeren, har vært fullt utnyttet i løpet av en representativ periode i senere tid. I tilfeller der lisensene ikke har vært fullt utnyttet, skal medlemmet undersøke årsakene til dette og ta disse årsakene i betraktning ved utstedelse av nye lisenser. Oppmerksomheten skal også være rettet mot å sikre en rimelige fordeling av lisenser til nye importører, tatt i betraktning at det er ønskelig å utstede lisenser for varer i regningssvarende mengder. I denne hense-

gard, special consideration should be given to those importers importing products originating in developing country Members and, in particular, the least-developed country Members;

(k) in the case of quotas administered through licences which are not allocated among supplying countries, licence holders[6] shall be free to choose the sources of imports. In the case of quotas allocated among supplying countries, the licence shall clearly stipulate the country or countries;

(l) in applying paragraph 8 of Article 1, compensating adjustments may be made in future licence allocations where imports exceeded a previous licence level.

Article 4
Institutions

There is hereby established a Committee on Import Licensing composed of representatives from each of the Members. The Committee shall elect its own Chairman and Vice-Chairman and shall meet as necessary for the purpose of affording Members the opportunity of consulting on any matters relating to the operation of this Agreement or the furtherance of its objectives.

Article 5
Notification

1. Members which institute licensing procedures or changes in these procedures shall notify the Committee of such within 60 days of publication.

2. Notifications of the institution of import licensing procedures shall include the following information:

(a) list of products subject to licensing procedures;

(b) contact point for information on eligibility;

(c) administrative body(ies) for submission of applications;

(d) date and name of publication where licensing procedures are published;

(e) indication of whether the licensing procedure is automatic or non-automatic according to definitions contained in Articles 2 and 3;

(f) in the case of automatic import licensing procedures, their administrative purpose;

(g) in the case of non-automatic import licensing procedures, indication of the measure being implemented through the licensing procedure; and

[6] Sometimes referred to as "quota holders".

ende bør det særlig tas hensyn til de importører som innfører varer med opprinnelse i utviklingsmedlemsland og da spesielt i de minst utviklede medlemslandene,

k) dersom kvotene administreres ved lisenser som ikke er fordelt mellom leverandørlandene, skal lisensinnehavere[6] fritt kunne velge importens opprinnelsessted. Dersom kvotene fordeles mellom leverandørlandene, skal lisensen klart oppgi landet eller landene,

l) ved anvendelsen av artikkel 1 nr 8, kan kompenserende justeringer gjøres ved fremtidige lisenstildelinger der importen overskrider et tidligere lisensnivå.

Artikkel 4
Institusjoner

Det nedsettes herved en Komité for importlisensiering sammensatt av representanter fra hver av medlemmene. Komiteen skal velge sin egen formann og viseformann og skal tre sammen når det er nødvendig for å gi medlemmene anledning til konsultasjoner i enhver sak forbundet med gjennomføringen av denne Avtale eller dens målsetting.

Artikkel 5
Meldinger

1. Medlemmer som innfører lisensieringsprosedyrer eller endringer i disse prosedyrene, skal melde fra til Komiteen om dette innen 60 dager etter offentliggjøring.

2. Melding om innføring av importlisensieringsprosedyrer skal omfatte følgende opplysninger:

a) liste over varer som er gjenstand for lisensieringsprosedyrer,

b) kontaktpunkt for opplysninger om rettigheter,

c) administrativ(e) myndighet(er) for innlevering av søknader,

d) dato og navn på publikasjon hvor lisensieringsprosedyrene er offentliggjort,

e) angivelse av hvorvidt lisensieringsprosedyren er automatisk eller ikke-automatisk i henhold til definisjonene i artikkel 2 og 3,

f) for automatiske importlisensieringsprosedyrer, deres administrative formål,

g) for ikke-automatiske lisensieringsprosedyrer, en beskrivelse av tiltaket som gjennomføres gjennom lisensieringsprosedyren, og

[6] Noen ganger kalt «kvoteinnehavere».

(h) expected duration of the licensing procedure if this can be estimated with some probability, and if not, reason why this information cannot be provided.

3. Notifications of changes in import licensing procedures shall indicate the elements mentioned above, if changes in such occur.

4. Members shall notify the Committee of the publication(s) in which the information required in paragraph 4 of Article 1 will be published.

5. Any interested Member which considers that another Member has not notified the institution of a licensing procedure or changes therein in accordance with the provisions of paragraphs 1 through 3 may bring the matter to the attention of such other Member. If notification is not made promptly thereafter, such Member may itself notify the licensing procedure or changes therein, including all relevant and available information.

h) lisensieringsprosedyrens forventede varighet dersom dette kan anslås med en viss grad av sannsynlighet, og dersom dette ikke er mulig, årsaken til at denne opplysningen ikke kan gis.

3. Melding om endringer i importlisensieringsprosedyrene skal angi de opplysninger som er nevnt ovenfor dersom disse blir endret.

4. Medlemmene skal melde fra til Komiteen om i hvilke(n) publikasjon(er) opplysningene som kreves i henhold til artikkel 1 nr 4, vil bli offentliggjort.

5. Ethvert interessert medlem som mener at et annet medlem ikke har gitt melding om innføring av en lisensieringsprosedyre eller endringer i denne i henhold til bestemmelsene i nr 1 til og med nr 3, kan gjøre det andre medlemmet oppmerksom på saken. Dersom det ikke blir gitt melding omgående etter dette, kan medlemmet selv melde fra om lisensieringsprosedyren eller endringer i denne, herunder alle relevante og tilgjengelig opplysninger.

Article 6
Consultation and Dispute Settlement

Consultations and the settlement of disputes with respect to any matter affecting the operation of this Agreement shall be subject to the provisions of Articles XXII and XXIII of GATT 1994, as elaborated and applied by the Dispute Settlement Understanding.

Artikkel 6
Konsultasjon og tvisteløsning

Konsultasjoner og tvisteløsning i enhver sak som berører gjennomføringen av denne Avtale, skal følge bestemmelsene i artikkel XXII og XXIII i GATT 1994, slik de er nærmere presisert og gjennomført ved Tvisteløsningsavtalen.

Article 7
Review

1. The Committee shall review as necessary, but at least once every two years, the implementation and operation of this Agreement, taking into account the objectives thereof, and the rights and obligations contained therein.

2. As a basis for the Committee review, the Secretariat shall prepare a factual report based on information provided under Article 5, responses to the annual questionnaire on import licensing procedures[7] and other relevant reliable information which is available to it. This report shall provide a synopsis of the aforementioned information, in particular indicating any changes or developments during the period under review, and including any other information as agreed by the Committee.

3. Members undertake to complete the an-

[7] Originally circulated as GATT 1947 document L/3515 of 23March1971.

Artikkel 7
Gjennomgang

1. Komiteen skal om nødvendig, men minst en gang annet hvert år, foreta en gjennomgang av gjennomføringen og anvendelsen av denne Avtale, idet det tas hensyn til Avtalens målsettinger, og de rettigheter og forpliktelser den inneholder.

2. Som grunnlag for Komiteens gjennomgåelse skal Sekretariatet utarbeide en faktarapport basert på opplysningene i artikkel 5, svarene på det årlige spørreskjemaet om importlisensieringsprosedyrer[7] og andre relevante, pålitelige opplysninger Komiteen har tilgang til. Denne rapporten skal gi en oppsummering av ovennevnte opplysninger og spesielt angi eventuelle endringer eller utvikling som er skjedd i løpet av den aktuelle perioden, samt eventuelle andre opplysninger som Komiteen er blitt enig om å ta med.

3. Medlemmene forplikter seg til å fylle ut

[7] Opprinnelig distribuert som GATT 1947 dokument L/3515 av 23. mars 1971.

nual questionnaire on import licensing procedures promptly and in full.

4. The Committee shall inform the Council for Trade in Goods of developments during the period covered by such reviews.

det årlige spørreskjemaet om importlisensieringsprosedyrer omgående og fullstendig.

4. Komiteen skal underrette Rådet for handel med varer om utvikling som er skjedd i løpet av den aktuelle perioden som skal gjennomgås.

Article 8
Final Provisions

Artikkel 8
Sluttbestemmelser

Reservations

1. Reservations may not be entered in respect of any of the provisions of this Agreement without the consent of the other Members.

Reservasjoner

1. Det kan ikke tas reservasjoner i forbindelse med noen av bestemmelsene i denne Avtale uten samtykke fra de øvrige medlemmene.

Domestic Legislation

2.(a) Each Member shall ensure, not later than the date of entry into force of the WTO Agreement for it, the conformity of its laws, regulations and administrative procedures with the provisions of this Agreement.

(b) Each Member shall inform the Committee of any changes in its laws and regulations relevant to this Agreement and in the administration of such laws and regulations.

Nasjonal lovgivning

2.a) Hvert medlem skal, senest når WTO-avtalen trer i kraft for vedkommende medlem, sikre at dets lover, forskrifter og administrative prosedyrer er i samsvar med bestemmelsene i denne Avtale.

b) Hvert medlem skal underrette Komiteen om enhver forandring i sine lover og forskrifter som berører denne Avtale, samt om endringer i administrering av slike lover og forskrifter.

AGREEMENT ON SUBSIDIES AND COUNTERVAILING MEASURES

Members hereby *agree* as follows:

AVTALE OM SUBSIDIER OG UTJEVNINGSAVGIFTER

PART I: GENERAL PROVISIONS

Article 1
Definition of a Subsidy

1.1 For the purpose of this Agreement, a subsidy shall be deemed to exist if:

(a) (1) there is a financial contribution by a government or any public body within the territory of a Member (referred to in this Agreement as "government"), i.e. where:

(i) a government practice involves a direct transfer of funds (e.g. grants, loans, and equity infusion), potential direct transfers of funds or liabilities (e.g. loan guarantees);

(ii) government revenue that is otherwise due is foregone or not collected (e.g.

DEL I: GENERELLE BESTEMMELSER

Artikkel 1
Definisjon av en subsidie

1. For denne avtales formål foreligger det en subsidie dersom

a) 1. staten eller de offentlige myndigheter på et medlems territorium (i denne avtale kalt «det offentlige») bidrar økonomisk, dvs. når

i) det offentliges praksis innebærer direkte pengeoverføringer (f.eks. gave, lån og kapitaltilførsel) eller potensielle direkte overføringer av penger eller forpliktelser (f.eks. lånegarantier);

ii) innbetaling til det offentlige som ellers forfaller, frafalles eller ikke innkreves

fiscal incentives such as tax credits)[1];

(iii) a government provides goods or services other than general infrastructure, or purchases goods;

(iv) a government makes payments to a funding mechanism, or entrusts or directs a private body to carry out one or more of the type of functions illustrated in (i) to (iii) above which would normally be vested in the government and the practice, in no real sense, differs from practices normally followed by governments;

or

(a) (2) there is any form of income or price support in the sense of Article XVI of GATT 1994;

and

(b) a benefit is thereby conferred.

1.2 A subsidy as defined in paragraph 1 shall be subject to the provisions of Part II or shall be subject to the provisions of Part III or V only if such a subsidy is specific in accordance with the provisions of Article 2.

Article 2
Specificity

2.1 In order to determine whether a subsidy, as defined in paragraph 1 of Article 1, is specific to an enterprise or industry or group of enterprises or industries (referred to in this Agreement as "certain enterprises") within the jurisdiction of the granting authority, the following principles shall apply:

(a) Where the granting authority, or the legislation pursuant to which the granting authority operates, explicitly limits access to a subsidy to certain enterprises, such subsidy shall be specific.

(b) Where the granting authority, or the legislation pursuant to which the granting authority operates, establishes objective criteria or conditions[2] governing the eligibility

[1] In accordance with the provisions of Article XVI of GATT 1994 (Note to Article XVI) and the provisions of Annexes I through III of this Agreement, the exemption of an exported product from duties or taxes borne by the like product when destined for domestic consumption, or the remission of such duties or taxes in amounts not in excess of those which have accrued, shall not be deemed to be a subsidy.

[2] Objective criteria or conditions, as used herein, mean criteria or conditions which are neutral, which do not favour certain enterprises over others, and which are economic in nature and horizontal in application, such as number of employees or size of enterprise.

(f.eks. skattemessige påvirkningsmidler som skattekreditt);[1]

iii) det offentlige leverer varer eller yter tjenester ut over generell infrastruktur, eller kjøper varer;

iv) det offentlige foretar innbetalinger til en finansieringsordning, eller overlater en eller flere oppgaver som vanligvis hører under det offentlige og som er beskrevet under i) til iii), til en privat instans, eller gir den ordre om å utføre disse oppgaver, og praksisen i virkeligheten ikke avviker fra den praksis det offentlige vanligvis følger; eller

a) 2. det gis en eller annen form for inntekts- eller prisstøtte som definert i artikkel XVI i GATT 1994; og

b) det derved gis en fordel.

1.2 En subsidie som definert i nr. 1 skal være underlagt bestemmelsene i del II eller bestemmelsene i del III eller V i denne avtale bare dersom den er spesifikk i samsvar med bestemmelsene i artikkel 2.

Artikkel 2
Spesifikke subsidier

2.1 For å avgjøre om en subsidie som definert i artikkel 1 nr. 1 er spesifikk for et foretak eller en industri eller en gruppe foretak eller industrier (i denne avtale kalt «bestemte foretak») innenfor bevilgende myndighets jurisdiksjon, skal følgende prinsipper gjelde:

a) Når bevilgende myndighet eller den lovgivning som gjelder for bevilgende myndighets virksomhet, uttrykkelig begrenser bestemte foretaks adgang til å motta subsidie, skal subsidien regnes som spesifikk.

b) Når bevilgende myndighet eller den lovgivning som gjelder for bevilgende myndighets virksomhet, setter opp objektive kriterier eller vilkår[2] for retten til å motta en

[1] Etter bestemmelsene i artikkel XVI i GATT 1994 (merknad til artikkel XVI) og bestemmelsene i vedlegg I til III i denne avtale, regnes ikke fritak for en eksportert vare, av skatter og avgifter som påhviler tilsvarende vare beregnet på innenlandsk forbruk, og heller ikke ettergivelse av slike skatter eller avgifter med beløp som ikke overstiger de totale beløp som er påløpt, som en subsidie.

[2] Med uttrykket «objektive kriterier eller vilkår» menes kriterier eller vilkår som er nøytrale, som ikke begunstiger bestemte foretak fremfor andre, og som er av økonomisk art og har horisontal anvendelse, for eksempel antall ansatte og foretakets størrelse.

for, and the amount of, a subsidy, specificity shall not exist, provided that the eligibility is automatic and that such criteria and conditions are strictly adhered to. The criteria or conditions must be clearly spelled out in law, regulation, or other official document, so as to be capable of verification.

(c) If, notwithstanding any appearance of non-specificity resulting from the application of the principles laid down in subparagraphs (a) and (b), there are reasons to believe that the subsidy may in fact be specific, other factors may be considered. Such factors are: use of a subsidy programme by a limited number of certain enterprises, predominant use by certain enterprises, the granting of disproportionately large amounts of subsidy to certain enterprises, and the manner in which discretion has been exercised by the granting authority in the decision to grant a subsidy.[3] In applying this subparagraph, account shall be taken of the extent of diversification of economic activities within the jurisdiction of the granting authority, as well as of the length of time during which the subsidy programme has been in operation.

2.2 A subsidy which is limited to certain enterprises located within a designated geographical region within the jurisdiction of the granting authority shall be specific. It is understood that the setting or change of generally applicable tax rates by all levels of government entitled to do so shall not be deemed to be a specific subsidy for the purposes of this Agreement.

2.3 Any subsidy falling under the provisions of Article 3 shall be deemed to be specific.

2.4 Any determination of specificity under the provisions of this Article shall be clearly substantiated on the basis of positive evidence.

subsidie og for subsidiebeløpet, skal subsidien ikke regnes som spesifikk, forutsatt at denne rett er automatisk og at kriteriene eller vilkårene blir nøye fulgt. Kriteriene eller vilkårene må være klart angitt i en lov, forskrift eller annet offisielt dokument slik at de kan kontrolleres.

c) Dersom det er grunn til å tro at subsidien i virkeligheten kan være spesifikk til tross for at anvendelsen av prinsippene fastsatt i bokstav a) og b) gir som resultat at subsidien ikke ser ut til å være spesifikk, kan andre faktorer tas i betraktning. Disse faktorer er: det er et begrenset antall bestemte foretak som benytter et subsidieringsprogram, bestemte foretaks bruk dominerer, uforholdsmessig store subsidier tilstås bestemte foretak, samt bevilgende myndighets skjønn i forbindelse med en beslutning[3] om å gi en subsidie. Ved anvendelsen av dette ledd skal det tas hensyn til hvor stor spredning det er i de økonomiske aktiviteter innenfor bevilgende myndighets jurisdiksjon, samt hvor lenge subsidieringsprogrammet har vært anvendt.

2.2 En subsidie som begrenses til bestemte foretak i et bestemt geografisk område innenfor bevilgende myndighets jurisdiksjon, skal regnes som spesifikk. Dette forstås slik at en innføring eller endring av alminnelig anvendte skattesatser som foretas av offentlige myndigheter på alle nivåer med myndighet til å gjøre det, ikke skal regnes som en spesifikk subsidie i denne avtale.

2.3 Alle subsidier som kommer inn under bestemmelsene i artikkel 3, skal regnes som spesifikke.

2.4 Enhver avgjørelse om at en subsidie er spesifikk etter bestemmelsene i denne artikkel, skal være klart underbygd med positive bevis.

PART II: PROHIBITED SUBSIDIES

Article 3
Prohibition

3.1 Except as provided in the Agreement on Agriculture, the following subsidies, within the meaning of Article 1, shall be prohibited:

DEL II: FORBUDTE SUBSIDIER

Artikkel 3
Forbud

3.1 Med unntak av avtalens bestemmelser om jordbruk skal følgende subsidier definert i artikkel 1 forbys:

[3] In this regard, in particular, information on the frequency with which applications for a subsidy are refused or approved and the reasons for such decisions shall be considered.

[3] For dette formål skal særlig opplysninger om hvor ofte søknader om subsidie avslås eller tas til følge, og begrunnelsen for beslutningene, tas i betraktning.

(a) subsidies contingent, in law or in fact[4], whether solely or as one of several other conditions, upon export performance, including those illustrated in Annex I[5];

(b) subsidies contingent, whether solely or as one of several other conditions, upon the use of domestic over imported goods.

3.2 A Member shall neither grant nor maintain subsidies referred to in paragraph 1.

Article 4
Remedies

4.1 Whenever a Member has reason to believe that a prohibited subsidy is being granted or maintained by another Member, such Member may request consultations with such other Member.

4.2 A request for consultations under paragraph 1 shall include a statement of available evidence with regard to the existence and nature of the subsidy in question.

4.3 Upon request for consultations under paragraph 1, the Member believed to be granting or maintaining the subsidy in question shall enter into such consultations as quickly as possible. The purpose of the consultations shall be to clarify the facts of the situation and to arrive at a mutually agreed solution.

4.4 If no mutually agreed solution has been reached within 30 days[6] of the request for consultations, any Member party to such consultations may refer the matter to the Dispute Settlement Body ("DSB") for the immediate establishment of a panel, unless the DSB decides by consensus not to establish a panel.

4.5 Upon its establishment, the panel may request the assistance of the Permanent Group of Experts[7] (referred to in this Agreement as the "PGE") with regard to whether the measure in question is a prohibited subsidy. If so requested, the PGE shall immediately review the

[4] This standard is met when the facts demonstrate that the granting of a subsidy, without having been made legally contingent upon export performance, is in fact tied to actual or anticipated exportation or export earnings. The mere fact that a subsidy is granted to enterprises which export shall not for that reason alone be considered to be an export subsidy within the meaning of this provision.

[5] Measures referred to in Annex I as not constituting export subsidies shall not be prohibited under this or any other provision of this Agreement.

[6] Any time-periods mentioned in this Article may be extended by mutual agreement.

[7] As established in Article 24.

a) subsidier som rettslig eller faktisk[4] er betinget av eksportresultatene, som eneste vilkår eller som ett av flere vilkår, herunder dem som er nevnt som eksempel i vedlegg I;[5]

b) subsidier som er betinget av at innenlandske varer benyttes før importerte varer, som eneste vilkår eller som ett av flere vilkår.

3.2 Et medlem skal verken gi eller opprettholde subsidier nevnt i nr. 1.

Artikkel 4
Tiltak

4.1 Når et medlem har grunn til å tro at et annet medlem gir eller opprettholder en forbudt subsidie, kan det be om konsultasjoner med det annet medlem.

4.2 En anmodning om konsultasjoner etter nr. 1 skal inneholde en oversikt over bevisene for at den aktuelle subsidien foreligger, samt subsidiens art.

4.3 Når det blir bedt om konsultasjoner etter nr. 1, skal medlemmet som angivelig gir eller opprettholder den aktuelle subsidien, innlede slike konsultasjoner så snart som mulig. Formålet med konsultasjonene skal være å kaste lys over de faktiske forhold og nå fram til en omforent løsning.

4.4 Dersom det innen 30 dager[6] etter anmodningen om konsultasjoner ikke oppnås en løsning begge parter kan godta, kan ethvert medlem som deltar i konsultasjonene, henvise saken til Tvisteløsningsorganet (i denne avtale kalt «DSB») slik at det umiddelbart kan opprettes et panel, med mindre DSB ved konsensus vedtar at det ikke skal gjøres.

4.5 Når panelet er opprettet, kan det be om bistand fra Den permanente ekspertgruppe[7] (i denne avtale kalt «PGE») med hensyn til hvorvidt det aktuelle tiltak er en forbudt subsidie. Dersom det blir bedt om det, skal PGE umiddelbart gjennomgå bevisene for at det aktuelle

[4] Denne standard oppfylles når det fremgår av de faktiske forhold at tilståelse av en subsidie, selv om den rettslig ikke er gjort betinget av eksportresultatene, rent faktisk er knyttet til aktuell eller forutsatt eksport eller eksportinntekter. Det faktum at en subsidie er gitt til eksportforetak, skal ikke være grunn nok til å anse den som en eksportsubsidiesom definert i denne bestemmelse.

[5] Tiltakene nevnt i vedlegg I som tiltak som ikke er eksportsubsidier, skal ikke forbys etter denne bestemmelse, og heller ikke etter andre bestemmelser i denne avtale.

[6] Alle frister nevnt i denne artikkel kan forlenges ved felles overenskomst.

[7] Opprettet ved artikkel 24.

evidence with regard to the existence and nature of the measure in question and shall provide an opportunity for the Member applying or maintaining the measure to demonstrate that the measure in question is not a prohibited subsidy. The PGE shall report its conclusions to the panel within a time-limit determined by the panel. The PGE's conclusions on the issue of whether or not the measure in question is a prohibited subsidy shall be accepted by the panel without modification.

4.6 The panel shall submit its final report to the parties to the dispute. The report shall be circulated to all Members within 90 days of the date of the composition and the establishment of the panel's terms of reference.

4.7 If the measure in question is found to be a prohibited subsidy, the panel shall recommend that the subsidizing Member withdraw the subsidy without delay. In this regard, the panel shall specify in its recommendation the time-period within which the measure must be withdrawn.

4.8 Within 30 days of the issuance of the panel's report to all Members, the report shall be adopted by the DSB unless one of the parties to the dispute formally notifies the DSB of its decision to appeal or the DSB decides by consensus not to adopt the report.

4.9 Where a panel report is appealed, the Appellate Body shall issue its decision within 30 days from the date when the party to the dispute formally notifies its intention to appeal. When the Appellate Body considers that it cannot provide its report within 30 days, it shall inform the DSB in writing of the reasons for the delay together with an estimate of the period within which it will submit its report. In no case shall the proceedings exceed 60 days. The appellate report shall be adopted by the DSB and unconditionally accepted by the parties to the dispute unless the DSB decides by consensus not to adopt the appellate report within 20 days following its issuance to the Members.[8]

4.10 In the event the recommendation of the DSB is not followed within the time-period specified by the panel, which shall commence from the date of adoption of the panel?s report or the Appellate Body?s report, the DSB shall grant authorization to the complaining Member to take appropriate[9] countermeasures, unless the DSB decides by consensus to reject the request.

tiltak foreligger, samt tiltakets art, og skal gi medlemmet som anvender eller opprettholder tiltaket anledning til å vise at det ikke dreier seg om en forbudt subsidie. PGE skal forelegge sine konklusjoner for panelet innen en frist som fastsettes av panelet. Panelet skal godta PGEs konklusjoner med hensyn til om det aktuelle tiltak er en forbudt subsidie, uten endringer.

4.6 Panelet skal legge fram sin sluttrapport for partene i tvisten. Rapporten skal distribueres til samtlige medlemmer innen 90 dager etter den dag panelets sammensetning og mandat ble fastsatt.

4.7 Dersom panelet finner at det aktuelle tiltak er en forbudt subsidie, skal det anbefale at medlemmet som gir subsidien, umiddelbart trekker den tilbake. For dette formål skal panelet i sin rapport angi fristen for å trekke tiltaket tilbake.

4.8 Innen 30 dager etter at panelet har lagt fram sin rapport, skal den vedtas av DSB, med mindre en av tvistens parter gir DSB formell underretning om at den har bestemt seg for å anke, eller DSB ved konsensus beslutter ikke å vedta rapporten.

4.9 Når en panelrapport ankes, skal Ankeorganet meddele sin beslutning innen 30 dager etter den dag tvistens part ga DSB formell underretning om at den ønsker å anke. Når Ankeorganet mener det ikke kan legge fram sin rapport innen 30 dager, skal det underrette DSB skriftlig om grunnene til forsinkelsen og angi når det regner med å kunne legge fram rapporten. Saksbehandlingen skal ikke under noen omstendighet gå ut over 60 dager. Rapporten fra Ankeorganet skal vedtas av DSB og vilkårsløst godtas av tvistens parter, med mindre DSB innen 20 dager etter at rapporten fra Ankeorganet ble meddelt medlemmene, ved konsensus beslutter ikke å vedta den.[8]

4.10 Dersom DSBs anbefaling ikke blir fulgt innen den frist panelet har fastsatt, som begynner å løpe den dag rapporten fra panelet eller Ankeorganet vedtas, skal DSB gi medlemmet som har klaget, tillatelse til å treffe passende[9] mottiltak med mindre DSB ved konsensus vedtar å avvise anmodningen.

---

[8] If a meeting of the DSB is not scheduled during this period, such a meeting shall be held for this purpose.

[9] This expression is not meant to allow countermeasures that are disproportionate in light of the fact that the subsidies dealt with under these provisions are prohibited.

[8] Dersom det ikke er fastsatt noe møte i DBS i dette tidsrommet, skal det holdes et møte for dette formål.

[9] Uttrykket skal ikke tolkes slik at det gis tillatelse til mottiltak som ikke står i forhold til det faktum at disse bestemmelser omhandler forbudte subsidier.

4.11 In the event a party to the dispute requests arbitration under paragraph 6 of Article 22 of the Dispute Settlement Understanding ("DSU"), the arbitrator shall determine whether the countermeasures are appropriate.[10]

4.12 For purposes of disputes conducted pursuant to this Article, except for time-periods specifically prescribed in this Article, time-periods applicable under the DSU for the conduct of such disputes shall be half the time prescribed therein.

4.11 Dersom en av tvistens parter ber om voldgift i henhold til bestemmelsene i artikkel 22 nr. 6 i Tvisteløsningsavtalen («DSU»), skal voldgiftsmannen fastslå om mottiltakene er passende.[10]

4.12 I forbindelse med tvister som behandles etter denne artikkel, skal de frister som kommer til anvendelse i henhold til DSU halveres, med unntak for frister som er særskilt fastsatt i denne artikkel.

PART III: ACTIONABLE SUBSIDIES

Article 5
Adverse Effects

No Member should cause, through the use of any subsidy referred to in paragraphs 1 and 2 of Article 1, adverse effects to the interests of other Members, i.e.:

(a) injury to the domestic industry of another Member[11];
(b) nullification or impairment of benefits accruing directly or indirectly to other Members under GATT 1994 in particular the benefits of concessions bound under Article II of GATT 1994[12];
(c) serious prejudice to the interests of another Member.[12]

This Article does not apply to subsidies maintained on agricultural products as provided in Article 13 of the Agreement on Agriculture.

Article 6
Serious Prejudice

6.1 Serious prejudice in the sense of paragraph (c) of Article 5 shall be deemed to exist in the case of:

[10] This expression is not meant to allow countermeasures that are disproportionate in light of the fact that the subsidies dealt with under these provisions are prohibited.
[11] The term "injury to the domestic industry" is used here in the same sense as it is used in Part V.
[12] The term "nullification or impairment" is used in this Agreement in the same sense as it is used in the relevant provisions of GATT 1994, and the existence of such nullification or impairment shall be established in accordance with the practice of application of these provisions.
[13] The term "serious prejudice to the interests of another Member" is used in this Agreement in the same sense as it is used in paragraph 1 of Article XVI of GATT 1994, and includes threat of serious prejudice.

DEL III: SUBSIDIER DET KAN TREFFES MOTTILTAK MOT

Artikkel 5
Skadevirkninger

Intet medlem bør ved å benytte en subsidie nevnt i artikkel 1 nr. 1 og 2 forårsake virkninger som er ugunstige for andre medlemmers interesser, dvs.:

a) skade på et annet medlems innenlandske industri;[11]
b) hel eller delvis tilsidesettelse av fordeler andre medlemmer har fått som en direkte eller indirekte følge av GATT 1994, særlig bindinger etter artikkel II i GATT 1994;[12]
c) alvorlig skade på et annet medlems interesser.[13]

Denne artikkel får ikke anvendelse på subsidier som opprettholdes på jordbruksvarer etter bestemmelsene i artikkel 13 i Jordbruksavtalen.

Artikkel 6
Alvorlig skade

6.1 Det anses at det foreligger alvorlig skade som definert i artikkel 5 bokstav c) i følgende tilfeller:

[10] Uttrykket skal ikke tolkes slik at det gis tillatelse til mottiltak som ikke står i forhold til det faktum at disse bestemmelser omhandler forbudte subsidier.
[11] Uttrykket «skade på innenlandsk industri» har her samme mening som i del V.
[12] Uttrykket «hel eller delvis tilsidesettelse» brukes i denne avtale på samme måte som i de relevante bestemmelser i GATT 1994, og påvisning av hel eller delvis tilsidesettelse skal skje i samsvar med den praksis som gjelder ved anvendelse av disse bestemmelser.
[13] Uttrykket «alvorlig skade på et annet medlems interesser» brukes i denne avtale på samme måte som i artikkel XVI nr. 1 i GATT 1994, og omfatter trussel om alvorlig skade.

(a) the total ad valorem subsidization[14] of a product exceeding 5 per cent[15];
(b) subsidies to cover operating losses sustained by an industry;
(c) subsidies to cover operating losses sustained by an enterprise, other than one-time measures which are non-recurrent and cannot be repeated for that enterprise and which are given merely to provide time for the development of long-term solutions and to avoid acute social problems;
(d) direct forgiveness of debt, i.e. forgiveness of government-held debt, and grants to cover debt repayment.[16]

6.2 Notwithstanding the provisions of paragraph 1, serious prejudice shall not be found if the subsidizing Member demonstrates that the subsidy in question has not resulted in any of the effects enumerated in paragraph 3.

6.3 Serious prejudice in the sense of paragraph (c) of Article 5 may arise in any case where one or several of the following apply:

(a) the effect of the subsidy is to displace or impede the imports of a like product of another Member into the market of the subsidizing Member;
(b) the effect of the subsidy is to displace or impede the exports of a like product of another Member from a third country market;
(c) the effect of the subsidy is a significant price undercutting by the subsidized product as compared with the price of a like product of another Member in the same market or significant price suppression, price depression or lost sales in the same market;
(d) the effect of the subsidy is an increase in the world market share of the subsidizing Member in a particular subsidized primary product or commodity[17] as compared to the average share it had during the previous period of three years and this increase fol-

[14] The total ad valorem subsidization shall be calculated in accordance with the provisions of AnnexIV.
[15] Since it is anticipated that civil aircraft will be subject to specific multilateral rules, the threshold in this subparagraph does not apply to civil aircraft.
[16] Members recognize that where royalty-based financing for a civil aircraft programme is not being fully repaid due to the level of actual sales falling below the level of forecast sales, this does not in itself constitute serious prejudice for the purposes of this subparagraph.
[17] Unless other multilaterally agreed specific rules apply to the trade in the product or commodity in question.

a) når den totale subsidiering *ad valorem*[14] er mer enn 5 prosent;[15]
b) ved subsidier som skal dekke en industris tap i forbindelse med driften;
c) ved subsidier som skal dekke et foretaks tap i forbindelse med driften, med mindre det dreier seg om engangstiltak overfor foretaket, der formålet utelukkende er å gi tid til å finne fram til langsiktige løsninger og unngå akutte sosiale problemer;
d) ved direkte ettergivelse av gjeld, dvs. ettergivelse av en gjeld der det offentlige er kreditor, eller når det gis bevilgninger til dekning av tilbakebetaling av gjeld.[16]

6.2 Uten hensyn til bestemmelsene i nr. 1 skal alvorlig skade ikke anses å foreligge dersom medlemmet som gir subsidien, påviser at subsidien ikke har gitt noen av virkningene nevnt i nr. 3.

6.3 Alvorlig skade som definert i artikkel 5 bokstav c) kan oppstå i alle tilfeller der en eller flere av følgende omstendigheter er til stede:
a) subsidien virker slik at den vrir eller hindrer import av en tilsvarende vare fra et annet medlem i markedet til det medlem som gir subsidien;
b) subsidien virker slik at den vrir eller hindrer eksport av et annet medlems tilsvarende vare på et tredjelands marked;
c) subsidien virker slik at det fastsettes en pris på den subsidierte varen som er betydelig lavere enn prisen på et annet medlems tilsvarende vare i det samme markedet, eller i betydelig grad forhindrer prisøkning eller prisnedsettelse eller tapt salg i det samme markedet;
d) subsidien virker slik at det medlem som gir subsidien, får en økt andel av markedet på verdensbasis med hensyn til en bestemt råvare eller basisvare,[17] sammenlignet med medlemmets gjennomsnittlige andel i den foregående treårsperiode, og økningen viser en fast tendens gjennom en periode da

[14] Den totale subsidiering ad valorem skal beregnes i samsvar med bestemmelsene i vedlegg IV.
[15] Da det forutsettes at sivile luftfartøyer vil bli underlagt særskilte multilaterale regler, gjelder terskelen fastsatt i dette ledd ikke for sivile luftfartøyer.
[16] Medlemmene erkjenner at når en avgiftsbasert finansiering av et program for sivile luftfartøyer ikke tilbakebetales i sin helhet fordi det faktiske salget er lavere enn det som var forutsatt, utgjør dette i seg selv ikke en alvorlig skade i henhold til dette ledd.
[17] Med mindre andre multilateralt avtalte spesifikke regler gjelder for handel med den aktuelle råvare eller basisvare.

lows a consistent trend over a period when subsidies have been granted.

6.4 For the purpose of paragraph 3(b), the displacement or impeding of exports shall include any case in which, subject to the provisions of paragraph 7, it has been demonstrated that there has been a change in relative shares of the market to the disadvantage of the non-subsidized like product (over an appropriately representative period sufficient to demonstrate clear trends in the development of the market for the product concerned, which, in normal circumstances, shall be at least one year). "Change in relative shares of the market" shall include any of the following situations: *(a)* there is an increase in the market share of the subsidized product; *(b)* the market share of the subsidized product remains constant in circumstances in which, in the absence of the subsidy, it would have declined; *(c)* the market share of the subsidized product declines, but at a slower rate than would have been the case in the absence of the subsidy.

6.5 For the purpose of paragraph 3(c), price undercutting shall include any case in which such price undercutting has been demonstrated through a comparison of prices of the subsidized product with prices of a non-subsidized like product supplied to the same market. The comparison shall be made at the same level of trade and at comparable times, due account being taken of any other factor affecting price comparability. However, if such a direct comparison is not possible, the existence of price undercutting may be demonstrated on the basis of export unit values.

6.6 Each Member in the market of which serious prejudice is alleged to have arisen shall, subject to the provisions of paragraph 3 of Annex V, make available to the parties to a dispute arising under Article 7, and to the panel established pursuant to paragraph 4 of Article 7, all relevant information that can be obtained as to the changes in market shares of the parties to the dispute as well as concerning prices of the products involved.

6.7 Displacement or impediment resulting in serious prejudice shall not arise under paragraph 3 where any of the following circumstances exist[17] during the relevant period:

(a) prohibition or restriction on exports of the like product from the complaining Member or on imports from the complaining Mem-

[17] The fact that certain circumstances are referred to in this paragraph does not, in itself, confer upon them any legal status in terms of either GATT1994 or this Agreement. These circumstances must not be isolated, sporadic or otherwise insignificant.

det er gitt subsidier.

6.4 Nr. 3 bokstav b) skal forstås slik at eksporten vris eller hindres i alle tilfeller der det, med forbehold for bestemmelsene i nr. 7, er påvist at det har funnet sted en endring i de relative markedsandeler som er ugunstig for den ikke-subsidierte tilsvarende vare (over et representativt tidsrom av en varighet som er tilstrekkelig til å påvise klare tendenser i markedsutviklingen for den berørte vare, og som under normale omstendigheter skal være minst ett år). Uttrykket «endring i de relative markedsandeler» skal omfatte en av følgende situasjoner: a) den subsidierte vare har økt markedsandel; b) den subsidierte vare har den samme markedsandel under forhold der markedsandelen ville sunket om varen ikke hadde vært subsidiert; c) den subsidierte vare har synkende markedsandel, men det skjer langsommere enn om varen ikke hadde vært subsidiert.

6.5 Nr. 3 bokstav c) skal forstås slik at det fastsettes en lavere pris i alle tilfeller der dette er påvist ved en sammenligning av prisene på den subsidierte vare med prisene på en ikke-subsidiert tilsvarende vare som leveres til det samme markedet. Sammenligningen skal skje i det samme handelsledd og på sammenlignbare tidspunkter, og det skal tas behørig hensyn til alle andre faktorer som kan virke inn på en sammenligning av prisene. Dersom en slik direkte sammenligning ikke er mulig, kan imidlertid fastsettelse av lavere priser påvises på grunnlag av enhetsverdien for eksporten.

6.6 Når det hevdes at det har oppstått alvorlig skade i et medlems marked skal medlemmet, med forbehold for bestemmelsene i nr. 3 i vedlegg V, sørge for at alle parter i tvisten etter artikkel 7, samt panelet opprettet i henhold til artikkel 7 nr. 4, får alle relevante opplysninger som kan framskaffes om endringer i partenes markedsandeler og om prisene på de aktuelle varer.

6.7 Det anses ikke at det foreligger en vridning eller hindring som har ført til alvorlig skade som definert i nr. 3 når følgende omstendigheter foreligger[18] i det aktuelle tidsrom:

a) forbud mot eller restriksjon på eksport av tilsvarende vare fra medlemmet som klager, eller på import fra medlemmet til mar-

[18] Det faktum at det vises til bestemte omstendigheter i dette nr. fører i seg selv ikke til at de gis rettslig status med hensyn til GATT 1994 eller denne avtale. Disse omstendigheter må ikke være enkeltstående, sporadiske eller på annen måte ubetydelige.

ber into the third country market concerned;
(b) decision by an importing government operating a monopoly of trade or state trading in the product concerned to shift, for non-commercial reasons, imports from the complaining Member to another country or countries;

(c) natural disasters, strikes, transport disruptions or other *force majeure* substantially affecting production, qualities, quantities or prices of the product available for export from the complaining Member;
(d) existence of arrangements limiting exports from the complaining Member;
(e) voluntary decrease in the availability for export of the product concerned from the complaining Member (including, *inter alia*, a situation where firms in the complaining Member have been autonomously reallocating exports of this product to new markets);
(f) failure to conform to standards and other regulatory requirements in the importing country.

6.8 In the absence of circumstances referred to in paragraph 7, the existence of serious prejudice should be determined on the basis of the information submitted to or obtained by the panel, including information submitted in accordance with the provisions of Annex V.

6.9 This Article does not apply to subsidies maintained on agricultural products as provided in Article 13 of the Agreement on Agriculture.

Article 7
Remedies

7.1 Except as provided in Article 13 of the Agreement on Agriculture, whenever a Member has reason to believe that any subsidy referred to in Article 1, granted or maintained by another Member, results in injury to its domestic industry, nullification or impairment or serious prejudice, such Member may request consultations with such other Member.

7.2 A request for consultations under paragraph 1 shall include a statement of available evidence with regard to *(a)* the existence and nature of the subsidy in question, and *(b)* the injury caused to the domestic industry, or the nullification or impairment, or serious prejudice[19] caused to the interests of the Member re-

[19] In the event that the request relates to a subsidy deemed to result in serious prejudice in terms of paragraph 1 of Article6, the available evidence of serious prejudice may be limited to the available evidence as to whether the conditions of paragraphl of Article 6 have been met or not.

kedet i det aktuelle tredjeland;

b) beslutning truffet av det offentlige i et importland som har handelsmonopol eller driver statshandel med den berørte vare, om at importen fra medlemmet som klager, av ikkeforretningsmessige årsaker skal erstattes med import fra ett eller flere andre land;
c) naturkatastrofer, streiker, transportforstyrrelser eller annet *force majeure* som har vesentlig innvirkning på produksjon, kvalitet, mengde eller pris i forbindelse med eksport fra medlemmet som klager;
d) avtaler som begrenser eksporten fra medlemmet som klager;
e) frivillig reduksjon av de mengder av den aktuelle vare medlemmet som klager har til rådighet for eksport (blant annet når medlemmets foretak på egenhånd har lagt om sin eksport av varen slik at den rettes mot nye markeder);
f) manglende oppfyllelse av standarder og andre forskriftsmessige krav i importlandet.

6.8 Dersom ingen av omstendighetene omhandlet i nr. 7 foreligger, skal avgjørelsen om alvorlig skade treffes på grunnlag av opplysninger panelet har lagt fram eller innhentet, herunder opplysninger som er lagt fram i samsvar med bestemmelsene i vedlegg V.

6.9 Denne artikkel gjelder ikke for subsidier som opprettholdes på jordbruksvarer etter bestemmelsene i artikkel 13 i Jordbruksavtalen.

Artikkel 7
Tiltak

7.1 Med unntak av bestemmelsene i artikkel 13 i Jordbruksavtalen kan et medlem når det har grunn til å tro at en subsidie nevnt i artikkel 1 som gis eller opprettholdes av et annet medlem, forårsaker skade på dets innenlandske industri eller fører til hel eller delvis tilsidesettelse av fordeler eller alvorlig skade, be om konsultasjoner med det annet medlem.

7.2 En anmodning om konsultasjoner etter nr. 1 skal inneholde en oversikt over a) bevisene for at den aktuelle subsidien foreligger, samt subsidiens art, og b) den skade den innenlandske industrien er påført eller de tilfeller der hel eller delvis tilsidesettelse av fordeler eller alvorlig skade[19] har funnet sted med

[19] Når anmodningen gjelder en subsidie som anses å gi alvorlig skade i henhold til bestemmelsene i artikkel 6 nr. 1, kan bevisene på at det foreligger alvorlig skade begrenses til de beviser som foreligger med hensyn til om vilkårene fastsatt i nevnte nr. er oppfylt eller ikke.

questing consultations.

7.3 Upon request for consultations under paragraph 1, the Member believed to be granting or maintaining the subsidy practice in question shall enter into such consultations as quickly as possible. The purpose of the consultations shall be to clarify the facts of the situation and to arrive at a mutually agreed solution.

7.4 If consultations do not result in a mutually agreed solution within 60 days[20], any Member party to such consultations may refer the matter to the DSB for the establishment of a panel, unless the DSB decides by consensus not to establish a panel. The composition of the panel and its terms of reference shall be established within 15 days from the date when it is established.

7.5 The panel shall review the matter and shall submit its final report to the parties to the dispute. The report shall be circulated to all Members within 120 days of the date of the composition and establishment of the panel?s terms of reference.

7.6 Within 30 days of the issuance of the panel?s report to all Members, the report shall be adopted by the DSB[21] unless one of the parties to the dispute formally notifies the DSB of its decision to appeal or the DSB decides by consensus not to adopt the report.

7.7 Where a panel report is appealed, the Appellate Body shall issue its decision within 60 days from the date when the party to the dispute formally notifies its intention to appeal. When the Appellate Body considers that it cannot provide its report within 60 days, it shall inform the DSB in writing of the reasons for the delay together with an estimate of the period within which it will submit its report. In no case shall the proceedings exceed 90 days. The appellate report shall be adopted by the DSB and unconditionally accepted by the parties to the dispute unless the DSB decides by consensus not to adopt the appellate report within 20 days following its issuance to the Members.[22]

7.8 Where a panel report or an Appellate Body report is adopted in which it is determined that any subsidy has resulted in adverse effects to the interests of another Member within the meaning of Article 5, the Member

hensyn til interessene til medlemmet som ber om konsultasjon.

7.3 Når det blir bedt om konsultasjoner etter nr. 1, skal medlemmet som angivelig gir eller opprettholder den aktuelle subsidien, innlede slike konsultasjoner så snart som mulig. Formålet med konsultasjonene skal være å kaste lys over de faktiske forhold og nå fram til en omforent løsning.

7.4 Dersom konsultasjonene innen 60 dager[20] ikke har ført til en løsning begge parter kan godta, kan ethvert medlem som deltar i konsultasjonene henvise saken til DSB, slik at det kan opprettes et panel, med mindre DSB ved konsensus vedtar at det ikke skal gjøres. Panelets sammensetning og dets mandat skal fastsettes innen 15 dager etter at panelet er opprettet.

7.5 Panelet skal gjennomgå saken og legge fram sin sluttrapport for partene i tvisten. Rapporten skal distribueres til samtlige medlemmer innen 120 dager etter den dag panelets sammensetning og mandat ble fastsatt.

7.6 Innen 30 dager etter at panelet har lagt fram sin rapport skal den vedtas av DSB,[21] med mindre en av tvistens parter gir DSB formell underretning om at den har bestemt seg for å anke eller DSB ved konsensus beslutter ikke å vedta rapporten.

7.7 Når en panelrapport ankes, skal Ankeorganet meddele sin beslutning innen 60 dager etter den dag tvistens part ga DSB formell underretning om at den ønsker å anke. Når Ankeorganet mener det ikke kan legge fram sin rapport innen 60 dager, skal det underrette DSB skriftlig om grunnene til forsinkelsen og angi når det regner med å kunne legge fram rapporten. Behandlingen skal ikke under noen omstendighet gå ut over 90 dager. Rapporten fra Ankeorganet skal vedtas av DSB og vilkårsløst godtas av tvistens parter, med mindre DSB innen 20 dager etter at rapporten ble meddelt medlemmene, ved konsensus beslutter ikke å vedta den.[22]

7.8 Når det vedtas en rapport fra panelet eller Ankeorganet der det fastslås at en subsidie har gitt virkninger som er ugunstige for et annet medlems interesser i henhold til artikkel 5, skal medlemmet som gir eller opprettholder

[20] Any time-periods mentioned in this Article may be extended by mutual agreement.
[21] If a meeting of the DSB is not scheduled during this period, such a meeting shall be held for this purpose.
[22] If a meeting of the DSB is not scheduled during this period, such a meeting shall be held for this purpose.

[20] Alle frister nevnt i denne artikkel kan forlenges ved felles overenskomst.
[21] Dersom det ikke er fastsatt noe møte i DBS i dette tidsrommet, skal det holdes et møte for dette formål.
[22] Dersom det ikke er fastsatt noe møte i DBS i dette tidsrommet, skal det holdes et møte for dette formål.

granting or maintaining such subsidy shall take appropriate steps to remove the adverse effects or shall withdraw the subsidy.

7.9 In the event the Member has not taken appropriate steps to remove the adverse effects of the subsidy or withdraw the subsidy within six months from the date when the DSB adopts the panel report or the Appellate Body report, and in the absence of agreement on compensation, the DSB shall grant authorization to the complaining Member to take countermeasures, commensurate with the degree and nature of the adverse effects determined to exist, unless the DSB decides by consensus to reject the request.

7.10 In the event that a party to the dispute requests arbitration under paragraph 6 of Article 22 of the DSU, the arbitrator shall determine whether the countermeasures are commensurate with the degree and nature of the adverse effects determined to exist.

subsidien, treffe egnede tiltak for å fjerne de ugunstige virkningene eller trekke subsidien tilbake.

7.9 Dersom et medlem ikke har truffet egnede tiltak for å fjerne de ugunstige virkningene av en subsidie eller har trukket subsidien tilbake innen seks måneder etter at DSB vedtar rapporten fra panelet eller Ankeorganet, og det ikke foreligger en avtale om kompensasjon, skal DSB gi medlemmet som har klaget, tillatelse til å treffe mottiltak som står i forhold til graden og arten av de ugunstige virkninger som er påvist, med mindre DSB ved konsensus vedtar å avvise anmodningen.

7.10 Dersom en av tvistens parter ber om voldgift i henhold til bestemmelsene i artikkel 22 nr. 6 i DSU, skal voldgiftsmannen fastslå om mottiltakene står i forhold til graden og arten av de ugunstige virkninger som er påvist.

PART IV: NON-ACTIONABLE SUBSIDIES

Article 8
Identification of Non-Actionable Subsidies

8.1 The following subsidies shall be considered as non-actionable[23]:

(a) subsidies which are not specific within the meaning of Article 2;

(b) subsidies which are specific within the meaning of Article 2 but which meet all of the conditions provided for in paragraphs 2(a), 2(b) or 2(c) below.

8.2 Notwithstanding the provisions of Parts III and V, the following subsidies shall be non-actionable:

(a) assistance for research activities conducted by firms or by higher education or research establishments on a contract basis with firms if:[24,25,26]
the assistance covers[27] not more than 75 per cent of the costs of industrial research[28] or 50 per cent of the costs of pre-competitive development activity[29,30] and

DEL IV: SUBSIDIER DET IKKE KAN TREFFES MOTTILTAK MOT

Artikkel 8
Identifisering av subsidier det ikke kan treffes mottiltak mot

8.1 Følgende subsidier anses som subsidier det ikke kan treffes mottiltak mot:[23]

a) subsidier som ikke er spesifikke som definert i artikkel 2;

b) subsidier som er spesifikke som definert i artikkel 2, men som oppfyller samtlige vilkår i nr. 2 bokstav a), b) eller c) nedenfor.

8.2 Uten hensyn til bestemmelsene i del III og V kan det ikke treffes mottiltak mot følgende subsidier:

a) støtte til forskning som utføres av foretak, eller av høyere utdannings- eller forskningsinstitusjoner som har inngått avtale med foretak, dersom:[24,25,26]
støtten ikke dekker[27] mer enn 75 prosent av kostnadene ved industriforskningen[28] eller 50 prosent av kostnadene ved utviklingsprosjektering;[29,30]

---

[23] It is recognized that government assistance for various purposes is widely provided by Members and that the mere fact that such assistance may not qualify for non-actionable treatment under the provisions of this Article does not in itself restrict the ability of Members to provide such assistance.

[24] Since it is anticipated that civil aircraft will be subject to specific multilateral rules, the provisions of this subparagraph do not apply to that product.

[23] Det erkjennes at medlemmene i stor utstrekning gir offentlig støtte for forskjellige formål, og selv om en slik støtte muligens ikke oppfyller de nødvendige vilkår for å behandles som støtte det ikke kan treffes mottiltak mot etter bestemmelsene i denne artikkel, begrenser ikke dette i seg selv medlemmenes mulighet til å gi slik støtte.

[24] Ettersom sivile luftfartøyer vil bli underlagt særskilte multilaterale regler, skal bestemmelsene i dette ledd ikke gjelde for et slikt produkt.

provided that such assistance is limited exclusively to:

(i) costs of personnel (researchers, technicians and other supporting staff employed exclusively in the research activity);

(ii) costs of instruments, equipment, land and buildings used exclusively and permanently (except when disposed of on a commercial basis) for the research activity;

og forutsatt at støtten begrenses til:

i) personalkostnader (forskere, teknikere og annet personale hvis arbeid utelukkende er knyttet til forskningsvirksomheten;

ii) kostnader i forbindelse med instrumenter, utstyr, tomter og bygninger som utelukkende og på permanent basis benyttes til forskningsvirksomheten (unntatt ved avhending på kommersielt grunnlag);

[25] Not later than 18 months after the date of entry into force of the WTO Agreement, the Committee on Subsidies and Countervailing Measures provided for in Article 24 (referred to in this Agreement as "the Committee") shall review the operation of the provisions of subparagraph 2(a) with a view to making all necessary modifications to improve the operation of these provisions. In its consideration of possible modifications, the Committee shall carefully review the definitions of the categories set forth in this subparagraph in the light of the experience of Members in the operation of research programmes and the work in other relevant international institutions.

[26] The provisions of this Agreement do not apply to fundamental research activities independently conducted by higher education or research establishments. The term "fundamental research" means an enlargement of general scientific and technical knowledge not linked to industrial or commercial objectives.

[27] The allowable levels of non-actionable assistance referred to in this subparagraph shall be established by reference to the total eligible costs incurred over the duration of an individual project.

[28] The term "industrial research" means planned search or critical investigation aimed at discovery of new knowledge, with the objective that such knowledge may be useful in developing new products, processes or services, or in bringing about a significant improvement to existing products, processes or services.

[29] The term "pre-competitive development activity" means the translation of industrial research findings into a plan, blueprint or design for new, modified or improved products, processes or services whether intended for sale or use, including the creation of a first prototype which would not be capable of commercial use. It may further include the conceptual formulation and design of products, processes or services alternatives and initial demonstration or pilot projects, provided that these same projectscannot be converted or used for industrial application or commercial exploitation. It does not include routine or periodic alterations to existing products, production lines, manufacturing processes, services, and other on-going operations even though those alterations may represent improvements.

[30] In the case of programmes which span industrial research and pre-competitive development activity, the allowable level of non-actionable assistance shall not exceed the simple average of the allowable levels of non-actionable assistance applicable to the above two categories, calculated on the basis of all eligible costs as set forth in items (i) to (v) of this subparagraph.

[25] Komitéen for subsidier og utjevningsavgifter som det er gitt bestemmelse om i artikkel 24 (i denne avtale kalt «Komiteen»), skal senest 18 måneder etter at WTO-avtalen er trådt i kraft, gjennomgå anvendelsen av bestemmelsene i nr. 2 bokstav a) med sikte på å foreta de nødvendige endringer for å bedre anvendelsen av disse bestemmelser. Når komiteen vurderer mulige endringer, skal den gå nøye gjennom definisjonene av kategorier i dette ledd i lys av den erfaring medlemmene har fått i forbindelse med gjennomføringen av forskningsprogrammer og andre relevante internasjonale institusjoners arbeid.

[26] Bestemmelsene i denne avtale gjelder ikke for grunnforskning som høyere utdannings- eller forskningsinstitusjoner utfører på selvstendig grunnlag. Med uttrykket «grunnforskning» menes en utvidelse av den generelle vitenskapelige og tekniske kunnskap som ikke er knyttet til industrielle eller kommersielle formål.

[27] De tillatte nivåer for støtte det ikke kan treffes mottiltak mot som er omhandlet i dette ledd, skal fastsettes ved referanse til de totale beregnbare kostnader påløpt i det tidsrom et gitt prosjekt har pågått.

[28] Med uttrykket «industriforskning» menes planmessig utforskning eller kritisk undersøkelse med sikte på å oppnå ny kunnskap, fordi slik kunnskap kan være nyttig ved utvikling av nye produkter, prosesser eller tjenester eller ved innføring av vesentlige forbedringer i eksisterende produkter, prosesser eller tjenester.

[9] Med uttrykket «utviklingsprosjektering» menes overføring av resultater fra industriforskning til planer eller prosjekter for eller konstruksjon av nye, endrede eller forbedrede produkter, prosesser eller tjenester som er beregnet på salg eller bruk, herunder det å lage en første prototype som ikke kan utnyttes kommersielt. Det kan også omfatte idéutforming og konstruksjon i forbindelse med alternative produkter, prosesser eller tjenester og de første demonstrasjons- og pilotprosjekter, forutsatt at disse prosjekter ikke kan tilpasses slik at de kan utnyttes industrielt eller kommersielt. Det omfatter ikke rutinemessige eller periodiske endringer av eksisterende produkter, produksjonslinjer, fremstillingsprosesser, tjenester og andre pågående arbeidsoperasjoner, selv om slike endringer kan utgjøre forbedringer.

[30] I forbindelse med programmer som omfatter industriforskning og utviklingsprosjektering, skal det tillatte nivå for støtte det ikke kan treffes mottiltak mot, ikke overstige gjennomsnittet for de tillatte nivåer for støtte det ikke kan treffes mottiltak mot i de to nevnte kategorier, beregnet på grunnlag av alle beregnbare kostnader omhandlet under i) til v) i dette ledd.

(iii) costs of consultancy and equivalent services used exclusively for the research activity, including bought-in research, technical knowledge, patents, etc.;

(iv) additional overhead costs incurred directly as a result of the research activity;

(v) other running costs (such as those of materials, supplies and the like), incurred directly as a result of the research activity.

(b) assistance to disadvantaged regions within the territory of a Member given pursuant to a general framework of regional development[31] and non-specific (within the meaning of Article 2) within eligible regions provided that:

(i) each disadvantaged region must be a clearly designated contiguous geographical area with a definable economic and administrative identity;

(ii) the region is considered as disadvantaged on the basis of neutral and objective criteria[32], indicating that the region's difficulties arise out of more than temporary circumstances; such criteria must be clearly spelled out in law, regulation, or other official document, so as to be capable of verification;

(iii) the criteria shall include a measurement of economic development which shall be based on at least one of the following factors:

- one of either income per capita or household income per capita, or GDP per capita, which must not be

iii) kostnader i forbindelse med konsulentbistand og tilsvarende tjenester som utelukkende benyttes til forskningsvirksomheten, herunder kjøp av forskningsresultater, fagkunnskap, patenter osv.;

iv) generelle tilleggskostnader som påløper som et direkte resultat av forskningsvirksomheten;

v) andre driftskostnader (som materiell, forsyninger og liknende), som påløper som et direkte resultat av forskningsvirksomheten.

b) støtte til vanskelig stilte regioner innen et medlems territorium som gis i henhold til en generell ramme for regional utvikling[31] og ikke er spesifikk (etter bestemmelsene i artikkel 2) innen de berettigede regioner, forutsatt at:

i) den vanskelig stilte regionen omfatter minst en hel, klart avgrenset geografisk region med en definerbar økonomisk og administrativ identitet;

ii) regionen betraktes som vanskelig stilt på grunnlag av nøytrale og objektive kriterier[32] som viser at regionens vanskeligheter ikke bare er av forbigående art; kriteriene må være klart angitt i lov, forskrift eller annet offentlig dokument, slik at de kan kontrolleres;

iii) kriteriene skal inneholde et mål på økonomisk utvikling som bygger på minst en av følgende faktorer:

- inntekt per innbygger eller per husholdning, eller bruttonasjonalprodukt per innbygger, som ikke

[31] A "general framework of regional development" means that regional subsidy programmes are part of an internally consistent and generally applicable regional development policy and that regional development subsidies are not granted in isolated geographical points having no, or virtually no, influence on the development of a region.

[32] "Neutral and objective criteria" means criteria which do not favour certain regions beyond what is appropriate for the elimination or reduction of regional disparities within the framework of the regional development policy. In this regard, regional subsidy programmes shall include ceilings on the amount of assistance which can be granted to each subsidized project. Such ceilings must be differentiated according to the different levels of development of assisted regions and must be expressed in terms of investment costs or cost of job creation. Within such ceilings, the distribution of assistance shall be sufficiently broad and even to avoid the predominant use of a subsidy by, or the granting of disproportionately large amounts of subsidy to, certain enterprises as provided for in Article 2.

[31] Med en «generell ramme for regional utvikling» menes at regionale subsidieringsprogrammer er en del av en samlet og generell innenlandsk politikk for regional utvikling, og at subsidier til regional utvikling ikke gis løsrevet, til steder som ikke eller praktisk talt ikke har betydning for en regions utvikling.

[32] Med «nøytrale og objektive kriterier» menes kriterier som ikke begunstiger bestemte regioner ut over det som er hensiktsmessig for å fjerne eller redusere regionale forskjeller innenfor rammen av en politikk for regional utvikling. I denne forbindelse skal regionale subsidieprogrammer ha bestemmelser om tak for det støttebeløp som kan gis til det enkelte subsidierte prosjekt. Slike tak må være differensiert etter de forskjellige utviklingsnivåer iregionene som mottar støtte, og skal fastsettes i forhold til investeringskostnader eller kostnader i forbindelse med opprettelse av arbeidsplasser. Innenfor denne rammen skal det være en tilstrekkelig bred og jevn fordeling av støtten, slik at en unngår at bestemte foretaks bruk av en subsidie dominerer og at uforholdsmessig store subsidiebeløp tilstås bestemte foretak, som fastsatt i artikkel 2.

above 85 per cent of the average for the territory concerned;

- unemployment rate, which must be at least 110 per cent of the average for the territory concerned;

as measured over a three-year period; such measurement, however, may be a composite one and may include other factors.

(c) assistance to promote adaptation of existing facilities[33] to new environmental requirements imposed by law and/or regulations which result in greater constraints and financial burden on firms, provided that the assistance:
  (i) is a one-time non-recurring measure; and
  (ii) is limited to 20 per cent of the cost of adaptation; and
  (iii) does not cover the cost of replacing and operating the assisted investment, which must be fully borne by firms; and
  (iv) is directly linked to and proportionate to a firm's planned reduction of nuisances and pollution, and does not cover any manufacturing cost savings which may be achieved; and
  (v) is available to all firms which can adopt the new equipment and/or production processes.

8.3 A subsidy programme for which the provisions of paragraph 2 are invoked shall be notified in advance of its implementation to the Committee in accordance with the provisions of Part VII. Any such notification shall be sufficiently precise to enable other Members to evaluate the consistency of the programme with the conditions and criteria provided for in the relevant provisions of paragraph 2. Members shall also provide the Committee with yearly updates of such notifications, in particular by supplying information on global expenditure for each programme, and on any modification of the programme. Other Members shall have the right to request information about individual cases of subsidization under a notified programme.[34]

8.4 Upon request of a Member, the Secreta-

[33] The term "existing facilities" means facilities which have been in operation for at least two years at the time when new environmental requirements are imposed.

[34] It is recognized that nothing in this notification provision requires the provision of confidential information, including confidential business information.

må overstige 85 prosent av gjennomsittet for det aktuelle territorium;

- arbeidsledigheten, som ikke må være under 110 prosent av gjennomsnittet for det aktuelle territorium;

målt over en treårsperiode; en slik måling kan imidlertid også omfatte andre faktorer.

c) støtte til å fremme tilpasningen av eksisterende anlegg[33] til nye lov- og/eller forskriftsfestede miljøkrav som fører til større forpliktelser og større økonomiske byrder for foretakene, forutsatt at støtten
  i) er et engangstiltak; og
  ii) er begrenset til 20 prosent av tilpasningskostnadene; og
  iii) ikke dekker kostnadene i forbindelse med utskiftning og drift av investeringen det er gitt støtte til, som i sin helhet må dekkes av foretakene; og
  iv) er direkte knyttet til og står i forhold til et foretaks planlagte reduksjon av skadelig forurensning, og ikke dekker besparelse i forbindelse med framstillingskostnadene; og
  v) tilbys alle foretak som kan ta i bruk det nye utstyret og/eller de nye produksjonsprosessene.

8.3 Et subsidieringsprogram der bestemmelsene i nr. 2 påberopes, skal meldes til Komiteen før programmets gjennomføring, i samsvar med bestemmelsene i del VII. Meldingen skal være så nøyaktig at de øvrige medlemmer kan vurdere om programmet er forenlig med vilkårene og kriteriene fastsatt i de relevante bestemmelser i nr. 2. Medlemmene skal også gi Komiteen en årlig oppdatering av meldingene, særlig ved å gi opplysninger om de totale utgifter for hvert enkelt program, samt om enhver endring i programmet. De øvrige medlemmer skal ha rett til å be om opplysninger om bestemte tilfeller av subsidiering innenfor rammen av et program det er gitt melding om.[34]

8.4 På anmodning fra et medlem skal sekre-

[33] Med «eksisterende anlegg» menes anlegg som når nye miljøkrav pålegges, har vært i drift i minst to år.

[34] Det erkjennes at det etter denne bestemmelse om melding ikke kreves fremleggelse av fortrolige opplysninger, herunder fortrolige forretningsopplysninger.

riat shall review a notification made pursuant to paragraph 3 and, where necessary, may require additional information from the subsidizing Member concerning the notified programme under review. The Secretariat shall report its findings to the Committee. The Committee shall, upon request, promptly review the findings of the Secretariat (or, if a review by the Secretariat has not been requested, the notification itself), with a view to determining whether the conditions and criteria laid down in paragraph 2 have not been met. The procedure provided for in this paragraph shall be completed at the latest at the first regular meeting of the Committee following the notification of a subsidy programme, provided that at least two months have elapsed between such notification and the regular meeting of the Committee. The review procedure described in this paragraph shall also apply, upon request, to substantial modifications of a programme notified in the yearly updates referred to in paragraph 3.

8.5 Upon the request of a Member, the determination by the Committee referred to in paragraph 4, or a failure by the Committee to make such a determination, as well as the violation, in individual cases, of the conditions set out in a notified programme, shall be submitted to binding arbitration. The arbitration body shall present its conclusions to the Members within 120 days from the date when the matter was referred to the arbitration body. Except as otherwise provided in this paragraph, the DSU shall apply to arbitrations conducted under this paragraph.

Article 9
Consultations and Authorized Remedies

9.1 If, in the course of implementation of a programme referred to in paragraph 2 of Article 8, notwithstanding the fact that the programme is consistent with the criteria laid down in that paragraph, a Member has reasons to believe that this programme has resulted in serious adverse effects to the domestic industry of that Member, such as to cause damage which would be difficult to repair, such Member may request consultations with the Member granting or maintaining the subsidy.

9.2 Upon request for consultations under paragraph 1, the Member granting or maintaining the subsidy programme in question shall enter into such consultations as quickly as possible. The purpose of the consultations shall be to clarify the facts of the situation and to arrive at a mutually acceptable solution.

9.3 If no mutually acceptable solution has

tariatet gjennomgå en melding gitt etter nr. 3, og kan om nødvendig kreve at medlemmet som gir subsidien, legger fram tilleggsopplysninger om programmet som gjennomgås. Sekretariatet skal underrette Komiteen om sine konklusjoner. Komiteen skal på anmodning umiddelbart gjennomgå Sekretariatets konklusjoner (eller selve meldingen dersom det ikke er bedt om at Sekretariatet foretar en gjennomgang), med sikte på å avgjøre om vilkårene og kriteriene i nr. 2 er oppfylt. Saksbehandlingen fastsatt i dette nr. skal avsluttes senest på det første ordinære møtet i Komiteen etter at det er gitt melding om subsidieringsprogrammet, forutsatt at det er gått minst to måneder mellom meldingen og det ordinære møtet i Komiteen. Prosedyren for gjennomgang beskrevet i dette nr. skal på anmodning anvendes også ved vesentlige programendringer det er gitt melding om i de årlige oppdateringer omhandlet i nr. 3.

8.5 På anmodning fra et medlem skal komitéavgjørelsen omhandlet i nr. 4, eller manglende avgjørelse fra Komiteens side, samt i enkelttilfeller overtredelse av vilkårene i et program det er gitt melding om, underlegges bindende voldgift. Voldgiftsorganet skal legge fram sine konklusjoner for medlemmene innen 120 dager etter den dag saken ble henvist til voldgiftsorganet. Med mindre annet er bestemt i dette nr., får DSU anvendelse på voldgift i henhold til dette nr.

Artikkel 9
Konsultasjoner og tillatte tiltak

9.1 Dersom et medlem under gjennomføringen av et program omhandlet i artikkel 8 nr. 2 har grunn til å tro at programmet selv om det er forenlig med kriteriene fastsatt i nevnte nr., har gitt alvorlige ugunstige virkninger i medlemmets innenlandske industri som kan forårsake en skade som vanskelig lar seg opprette, kan dette medlemmet be om konsultasjoner med medlemmet som gir eller opprettholder subsidien.

9.2 Når det blir bedt om konsultasjoner etter nr. 1, skal medlemmet som gir eller opprettholder det aktuelle subsidieringsprogram innlede konsultasjoner så raskt som mulig. Formålet med konsultasjonene skal være å kaste lys over de faktiske forhold og nå fram til en løsning begge parter kan godta.

9.3 Dersom det i konsultasjonene omhand-

been reached in consultations under paragraph 2 within 60 days of the request for such consultations, the requesting Member may refer the matter to the Committee.

9.4 Where a matter is referred to the Committee, the Committee shall immediately review the facts involved and the evidence of the effects referred to in paragraph 1. If the Committee determines that such effects exist, it may recommend to the subsidizing Member to modify this programme in such a way as to remove these effects. The Committee shall present its conclusions within 120 days from the date when the matter is referred to it under paragraph 3. In the event the recommendation is not followed within six months, the Committee shall authorize the requesting Member to take appropriate countermeasures commensurate with the nature and degree of the effects determined to exist.

let i nr. 2 ikke oppnås en løsning begge parter kan godta innen 60 dager etter anmodningen om konsultasjoner, kan medlemmet som har bedt om konsultasjoner henvise saken til Komiteen.

9.4 Når en sak henvises til Komiteen, skal Komiteen umiddelbart gjennomgå de faktiske forhold og bevisene for virkninger som omhandlet i nr. 1. Dersom Komiteen påviser slike virkninger, kan den anbefale at medlemmet som gir subsidien, endrer programmet på en slik måte at virkningene opphører. Komiteen skal legge fram sine konklusjoner innen 120 dager etter at den har fått saken forelagt etter nr. 3. Dersom anbefalingen ikke følges innen seks måneder, skal Komiteen gi medlemmet som har fremmet anmodningen, tillatelse til å treffe passende mottiltak som står i forhold til arten og graden av de virkninger som er påvist.

PART V: COUNTERVAILING MEASURES

Article 10
Application of Article VI of GATT 1994[35]

Members shall take all necessary steps to ensure that the imposition of a countervailing duty[35] on any product of the territory of any Member imported into the territory of another Member is in accordance with the provisions of Article VI of GATT 1994 and the terms of

[35] The provisions of Part II or III may be invoked in parallel with the provisions of Part V; however, with regard to the effects of a particular subsidy in the domestic market of the importing Member, only one form of relief (either a countervailing duty, if the requirements of Part V are met, or a countermeasure under Articles 4 or 7) shall be available. The provisions of Parts III and V shall not be invoked regarding measures considered non-actionable in accordance with the provisions of Part IV. However, measures referred to in paragraph 1(a) of Article 8 may be investigated in order to determine whether or not they are specific within the meaning of Article 2. In addition, in the case of a subsidy referred to in paragraph 2 of Article 8 conferred pursuant to a programme which has not been notified in accordance with paragraph 3 of Article 8, the provisions of Part III or V may be invoked, but such subsidy shall be treated as non-actionable if it is found to conform to the standards set forth in paragraph 2 of Article 8.

[36] The term "countervailing duty" shall be understood to mean a special duty levied for the purpose of offsetting any subsidy bestowed directly or indirectly upon the manufacture, production or export of any merchandise, as provided for in paragraph3 of Article VI of GATT 1994.

DEL V: UTJEVNINGSAVGIFTER

Artikkel 10
Anvendelse av artikkel VI i GATT 1994[35]

Medlemmene skal treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at ileggelse av en utjevningsavgift[36] på en vare fra et medlems territorium som importeres til et annet medlems territorium, er i samsvar med bestemmelsene i artikkel VI i GATT 1994 og vilkårene i denne avtale.

[35] Bestemmelsene i del II eller III kan påberopes parallelt med bestemmelsene i del V; med hensyn til en spesiell subsidies virkning på importmedlemmets hjemmemarked kan det imidlertid benyttes bare en form for mottiltak (enten utjevningsavgift dersom kravene i del V er oppfylt, eller et mottiltak etter artikkel 4 eller 7). Bestemmelsene i del III og V skal ikke påberopes med hensyn til subsidier som det ikke kan treffes mottiltak mot i samsvar med bestemmelsene i del IV. Subsidier omhandlet i artikkel 8 nr. 1 bokstav a) kan imidlertid undersøkes med sikte på å fastslå om de er spesifikke som definert i artikkel 2. I tillegg kan bestemmelsene i del III eller V påberopes når det dreier seg om en subsidie omhandlet i artikkel 8 nr. 2 som er tilstått i henhold til et program det ikke er gitt melding om i samsvar med artikkel 8 nr. 3, men en slik subsidie skal behandles som en subsidie det ikke kan treffes mottiltak mot dersom en finner at den er i samsvar med standardene fastsatt i artikkel 8 nr. 2.

[36] Med «utjevningsavgift» menes en særlig avgift som pålegges for å oppveie en subsidie som direkte eller indirekte er gitt til framstilling, produksjon eller eksport av en vare, slik det er fastsatt i artikkel VI nr. 3 i GATT 1994.

this Agreement. Countervailing duties may only be imposed pursuant to investigations initiated[37] and conducted in accordance with the provisions of this Agreement and the Agreement on Agriculture.

Article 11
Initiation and Subsequent Investigation

11.1 Except as provided in paragraph 6, an investigation to determine the existence, degree and effect of any alleged subsidy shall be initiated upon a written application by or on behalf of the domestic industry.

11.2 An application under paragraph 1 shall include sufficient evidence of the existence of *(a)* a subsidy and, if possible, its amount, *(b)* injury within the meaning of Article VI of GATT 1994 as interpreted by this Agreement, and *(c)* a causal link between the subsidized imports and the alleged injury. Simple assertion, unsubstantiated by relevant evidence, cannot be considered sufficient to meet the requirements of this paragraph. The application shall contain such information as is reasonably available to the applicant on the following:

(i) the identity of the applicant and a description of the volume and value of the domestic production of the like product by the applicant. Where a written application is made on behalf of the domestic industry, the application shall identify the industry on behalf of which the application is made by a list of all known domestic producers of the like product (or associations of domestic producers of the like product) and, to the extent possible, a description of the volume and value of domestic production of the like product accounted for by such producers;

(ii) a complete description of the allegedly subsidized product, the names of the country or countries of origin or export in question, the identity of each known exporter or foreign producer and a list of known persons importing the product in question;

(iii) evidence with regard to the existence, amount and nature of the subsidy in question;

(iv) evidence that alleged injury to a domestic industry is caused by subsidized imports

[37] The term "initiated" as used hereinafter means procedural action by which a Member formally commences an investigation as provided in Article11.

Utjevningsavgifter kan ilegges bare etter undersøkelse som er igangsatt[37] og gjennomført i samsvar med bestemmelsene i denne avtale og i jordbruksavtalen.

Artikkel 11
Igangsetting og påfølgende undersøkelse

11.1 Med forbehold for bestemmelsene i nr. 6 skal en undersøkelse for å avgjøre om en angivelig subsidie foreligger, samt subsidiens grad og virkning, vanligvis igangsettes etter skriftlig søknad fra eller på vegne av den innenlandske industrien.

11.2 En søknad etter nr. 1 skal inneholde tilstrekkelig bevis for at det foreligger a) en subsidie og om mulig dens størrelse, b) skade som definert i artikkel VI i GATT 1994 slik den fortolkes ved denne avtale, og c) en årsakssammenheng mellom den subsidierte importen og den angivelige skaden. En påstand som ikke underbygges av relevant bevis, kan ikke anses som tilstrekkelig til å oppfylle kravene i dette nr. Søknaden skal inneholde de opplysninger søkeren med rimelighet kan forventes å ha til rådighet om følgende punkter:

(i) søkerens identitet og vedkommendes beskrivelse av volumet og verdien av innenlandsk produksjon av tilsvarende vare. Når en skriftlig søknad legges fram på vegne av den innenlandske industrien, skal det framgå av søknaden hvilken industri søknaden legges fram på vegne av, ved en liste over alle kjente innenlandske produsenter av den tilsvarende vare (eller sammenslutninger av innenlandske produsenter av den tilsvarende vare) og, i den grad det er mulig, en beskrivelse av det volum og den verdi disse produsenter representerer av den innenlandske produksjonen av tilsvarende vare;

(ii) en fullstendig beskrivelse av den vare som sies å være subsidiert, navn på det eller de aktuelle opprinnelsesland eller eksportland, identiteten til hver kjent eksportør eller utenlandsk produsent og en liste over personer som vites å importere den aktuelle varen,

(iii) bevis på at den aktuelle subsidie foreligger, og på subsidiens størrelse og art,

(iv) bevis på at den angivelige skaden på en innenlandsk industri forårsakes av susidiert

[37] Med uttrykket «igangsette» menes i denne avtale det formelle skritt et medlem tar når det innleder en undersøkelse som fastsatt i artikkel 11.

through the effects of the subsidies; this evidence includes information on the evolution of the volume of the allegedly subsidized imports, the effect of these imports on prices of the like product in the domestic market and the consequent impact of the imports on the domestic industry, as demonstrated by relevant factors and indices having a bearing on the state of the domestic industry, such as those listed in paragraphs 2 and 4 of Article 15.

11.3 The authorities shall review the accuracy and adequacy of the evidence provided in the application to determine whether the evidence is sufficient to justify the initiation of an investigation.

11.4 An investigation shall not be initiated pursuant to paragraph 1 unless the authorities have determined, on the basis of an examination of the degree of support for, or opposition to, the application expressed[38] by domestic producers of the like product, that the application has been made by or on behalf of the domestic industry.[39] The application shall be considered to have been made "by or on behalf of the domestic industry" if it is supported by those domestic producers whose collective output constitutes more than 50 per cent of the total production of the like product produced by that portion of the domestic industry expressing either support for or opposition to the application. However, no investigation shall be initiated when domestic producers expressly supporting the application account for less than 25 per cent of total production of the like product produced by the domestic industry.

11.5 The authorities shall avoid, unless a decision has been made to initiate an investigation, any publicizing of the application for the initiation of an investigation.

11.6 If, in special circumstances, the authorities concerned decide to initiate an investigation without having received a written application by or on behalf of a domestic industry for the initiation of such investigation, they shall proceed only if they have sufficient evidence of the existence of a subsidy, injury

[38] In the case of fragmented industries involving an exceptionally large number of producers, authorities may determine support and opposition by using statistically valid sampling techniques.

[39] Members are aware that in the territory of certain Members employees of domestic producers of the like product or representatives of those employees may make or support an application for an investigation under paragraph 1.

import gjennom subsidienes virkninger; bevisene omfatter opplysning om hvilken utvikling som har funnet sted med hensyn til mengden av den angivelig subsidierte import, virkningene av importen på den tilsvarende vares priser i hjemmemarkedet og den innvirkning importen dermed har på den innenlandsk industri, slik det framgår av de relevante faktorer og indekser som har betydning for situasjonen i den innenlandske industrien, som dem som er oppført i artikkel 15 nr. 2 og 4.

11.3 Myndighetene skal se på om det bevismateriale som er lagt fram med søknaden, er korrekt og dekkende, slik at de kan avgjøre om det er tilstrekkelig til at det er berettiget å igangsette en undersøkelse.

11.4 Det skal ikke igangsettes en undersøkelse i samsvar med nr. 1 dersom myndighetene ikke har fastslått, på grunnlag av en undersøkelse av hvor stor støtte til eller motstand mot søknaden innenlandske produsenter av den tilsvarende vare har gitt uttrykk for,[38] at søknaden er lagt fram av eller på vegne av den innenlandske industrien.[39] Søknaden skal betraktes som lagt fram «av eller på vegne av den innenlandske industrien» dersom den støttes av innenlandske produsenter hvis samlede produksjon representerer mer enn 50 prosent av den totale produksjon av den tilsvarende vare produsert av den del av den innenlandske industrien som uttrykker støtte til eller motstand mot søknaden. Det skal imidlertid ikke igangsettes noen undersøkelse når de innenlandske produsenter som uttrykkelig støtter søknaden, representerer mindre enn 25 prosent av den totale produksjonen av den tilsvarende vare produsert av den innenlandske industrien.

11.5 Med mindre det er truffet beslutning om å igangsette en undersøkelse, skal myndighetene unngå å gjøre kjent en søknad om slik igangsetting.

11.6 Dersom vedkommende myndighet under særlige omstendigheter bestemmer seg for å igangsette en undersøkelse uten å ha mottatt en skriftlig søknad av eller på vegne av en innenlandsk industri om slik igangsetting, skal de gå videre med undersøkelsen dersom de har tilstrekkelig bevis for at det foreligger en sub-

[38] Når det dreier seg om næringer som har et uvanlig høyt antall produsenter, kan myndighetene fastslå i hvilken grad det foreligger støtte og motstand ved hjelp av statistisk gyldige utvalgsmetoder.

[39] Medlemmene er oppmerksomme på at ansatte hos produsenter av den tilsvarende vare eller representanter for disse ansatte på visse medlemmers territorium kan framlegge eller støtte en søknad om undersøkelse etter nr. 1.

and causal link, as described in paragraph 2, to justify the initiation of an investigation.

11.7 The evidence of both subsidy and injury shall be considered simultaneously *(a)* in the decision whether or not to initiate an investigation and *(b)* thereafter, during the course of the investigation, starting on a date not later than the earliest date on which in accordance with the provisions of this Agreement provisional measures may be applied.

11.8 In cases where products are not imported directly from the country of origin but are exported to the importing Member from an intermediate country, the provisions of this Agreement shall be fully applicable and the transaction or transactions shall, for the purposes of this Agreement, be regarded as having taken place between the country of origin and the importing Member.

11.9 An application under paragraph 1 shall be rejected and an investigation shall be terminated promptly as soon as the authorities concerned are satisfied that there is not sufficient evidence of either subsidization or of injury to justify proceeding with the case. There shall be immediate termination in cases where the amount of a subsidy is *de minimis*, or where the volume of subsidized imports, actual or potential, or the injury, is negligible. For the purpose of this paragraph, the amount of the subsidy shall be considered to be *de minimis* if the subsidy is less than 1 per cent ad valorem.

11.10 An investigation shall not hinder the procedures of customs clearance.

11.11 Investigations shall, except in special circumstances, be concluded within one year, and in no case more than 18 months, after their initiation.

Article 12
Evidence

12.1 Interested Members and all interested parties in a countervailing duty investigation shall be given notice of the information which the authorities require and ample opportunity to present in writing all evidence which they consider relevant in respect of the investigation in question.

12.1.1 Exporters, foreign producers or interested Members receiving questionnaires used in a countervailing duty investigation shall be given at least 30 days for reply.[40] Due consi-

[40] As a general rule, the time-limit for exporters shall be counted from the date of receipt of the questionnaire, which for this purpose shall be deemed to have been received one week from the date on which it was sent to the respondent or

sidie, skade og et årsaksforhold slik det er beskrevet i nr. 2, som berettiger igangsetting av en undersøkelse.

11.7 Bevisene for at det foreligger både subsidie og skade skal gjennomgås samtidig a) ved avgjørelsen om hvorvidt det skal igangsettes en undersøkelse og b) deretter mens undersøkelsen, med begynnelse senest på det tidligste tidspunkt for anvendelse av midlertidige tiltak i henhold til bestemmelsene i denne avtale.

11.8 I tilfeller der varen ikke importeres direkte fra opprinnelseslandet, men eksporteres til importmedlemmet fra et tredjeland, kommer bestemmelsene i denne avtale fullt ut til anvendelse og transaksjonen eller transaksjonene skal for denne avtales formål betraktes som om de har funnet sted mellom opprinnelseslandet og importmedlemmet.

11.9 Vedkommende myndighet skal avvise en søknad etter nr. 1 og umiddelbart avslutte en undersøkelse straks den har forvisset seg om at det ikke foreligger tilstrekkelig bevis for subisidiering eller skade til at det er berettiget å gå videre med saken. Undersøkelsen skal avsluttes umiddelbart når subsidiebeløpet er *de minimis* eller når den aktuelle eller potensielle mengde subsidiert import, eller skaden, er ubetydelig. I henhold til dette nr. skal subsidiebeløpet betraktes som *de minimis* dersom subsidien er under 1 prosent *ad valorem*.

11.10 En undersøkelse skal ikke være til hinder for at det foretas tollklarering.

11.11 Med mindre det foreligger særlige omstendigheter, skal undersøkelsene være avsluttet i løpet av ett år, og i alle tilfeller innen 18 måneder etter at de er igangsatt.

Artikkel 12
Bevis

12.1 Berørte medlemmer og alle berørte parter i en undersøkelse om utjevningsavgifter skal ha melding om hvilke opplysninger myndighetene krever og rikelig mulighet til å legge fram skriftlig alt det bevismateriale de mener er relevant i forbindelse med undersøkelsen.

12.1.1 Eksportører, utenlandske produsenter eller berørte medlemmer som mottar et spørreskjema i en undersøkelse om utjevningsavgifter, skal ha minst 30 dagers svarfrist.[40] Det

[40] Som regel skal eksportørenes frist regnes fra den dag spørreskjemaet er mottatt, og den betraktes for dette formål som mottatt en uke etter den dato den ble sendt til mottakeren eller oversendt eksportmedlemmets diplomatiske representant

deration should be given to any request for an extension of the 30-day period and, upon cause shown, such an extension should be granted whenever practicable.

12.1.2 Subject to the requirement to protect confidential information, evidence presented in writing by one interested Member or interested party shall be made available promptly to other interested Members or interested parties participating in the investigation.

12.1.3 As soon as an investigation has been initiated, the authorities shall provide the full text of the written application received under paragraph 1 of Article 11 to the known exporters[41] and to the authorities of the exporting Member and shall make it available, upon request, to other interested parties involved. Due regard shall be paid to the protection of confidential information, as provided for in paragraph 4.

12.2. Interested Members and interested parties also shall have the right, upon justification, to present information orally. Where such information is provided orally, the interested Members and interested parties subsequently shall be required to reduce such submissions to writing. Any decision of the investigating authorities can only be based on such information and arguments as were on the written record of this authority and which were available to interested Members and interested parties participating in the investigation, due account having been given to the need to protect confidential information.

12.3 The authorities shall whenever practicable provide timely opportunities for all interested Members and interested parties to see all information that is relevant to the presentation of their cases, that is not confidential as defined in paragraph 4, and that is used by the authorities in a countervailing duty investigation, and to prepare presentations on the basis of this information.

transmitted to the appropriate diplomatic representatives of the exporting Member or, in the case of a separate customs territory Member of the WTO, an official representative of the exporting territory.

41 It being understood that where the number of exporters involved is particularly high, the full text of the application should instead be provided only to the authorities of the exporting Member or to the relevant trade association who then should forward copies to the exporters concerned.

skal tas behørig hensyn til enhver anmodning om en forlengelse av fristen på 30 dager og en slik forlengelse skal, med utgangspunkt i den anførte begrunnelse, gis når det er praktisk mulig.

12.1.2 Med forbehold for kravet om beskyttelse av fortrolige opplysninger skal bevis som er lagt fram skriftlig av et berørt medlem eller en berørt part, umiddelbart stilles til rådighet for andre berørte medlemmer eller berørte parter som deltar i undersøkelsen.

12.1.3 Straks en undersøkelse er igangsatt skal myndighetene sørge for at de eksportører som er kjent,[41] samt eksportmedlemmets myndigheter får den fullstendige teksten til den skriftlige søknaden, i.l.t. artikkel 11, nr. 1 og på anmodning stille den til rådighet for andre berørte parter. Det skal tas behørig hensyn til at fortrolige opplysninger skal beskyttes, i samsvar med nr. 4.

12.2. Berørte medlemmer og berørte parter skal også ha rett til, etter at begrunnelse er gitt, å legge fram opplysninger muntlig. Når opplysningene gis muntlig, skal de berørte medlemmer og berørte parter gi dem skriftlig i ettertid. En beslutning truffet av granskningsmyndigheten kan baseres bare på skriftlige opplysninger og argumenter i myndighetenes dokumentasjon, som er stilt til rådighet for de berørte medlemmer og berørte parter som har deltatt i undersøkelsen, idet det er tatt behørig hensyn til at fortrolige opplysninger må beskyttes.

12.3 Når det er praktisk mulig skal myndighetene sørge for at alle berørte medlemmer og berørte parter i tide gis anledning til å se alle opplysninger som er av betydning for presentasjonen av deres sak, som ikke er fortrolige i henhold til nr. 4 og som benyttes av myndighetene i undersøkelsen om utjevningsavgifter, samt å forberede sin presentasjon på grunnlag av disse opplysningene.

eller, når det dreier seg om et eget tollområde som er medlem av WTO, en offisiell representant for eksportterritoriet.

41 Dette må forstås slik at når det dreier seg om svært mange eksportører, gis den fullstendige søknadsteksten bare til eksportmedlemmets myndigheter eller til den relevante handelsorganisasjon, som så sørger for at de berørte eksportører får kopi.

12.4 Any information which is by nature confidential (for example, because its disclosure would be of significant competitive advantage to a competitor or because its disclosure would have a significantly adverse effect upon a person supplying the information or upon a person from whom the supplier acquired the information), or which is provided on a confidential basis by parties to an investigation shall, upon good cause shown, be treated as such by the authorities. Such information shall not be disclosed without specific permission of the party submitting it.[42]

12.4.1 The authorities shall require interested Members or interested parties providing confidential information to furnish non-confidential summaries thereof. These summaries shall be in sufficient detail to permit a reasonable understanding of the substance of the information submitted in confidence. In exceptional circumstances, such Members or parties may indicate that such information is not susceptible of summary. In such exceptional circumstances, a statement of the reasons why summarization is not possible must be provided.

12.4.2 If the authorities find that a request for confidentiality is not warranted and if the supplier of the information is either unwilling to make the information public or to authorize its disclosure in generalized or summary form, the authorities may disregard such information unless it can be demonstrated to their satisfaction from appropriate sources that the information is correct.[43]

12.5 Except in circumstances provided for in paragraph 7, the authorities shall during the course of an investigation satisfy themselves as to the accuracy of the information supplied by interested Members or interested parties upon which their findings are based.

12.6 The investigating authorities may carry out investigations in the territory of other Members as required, provided that they have

[42] Members are aware that in the territory of certain Members disclosure pursuant to a narrowly-drawn protective order may be required.

[43] Members agree that requests for confidentiality should not be arbitrarily rejected. Members further agree that the investigating authority may request the waiving of confidentiality only regarding information relevant to the proceedings.

12.4 Enhver opplysning som etter sin art er fortrolig (for eksempel fordi en slik opplysning dersom den ble kjent, ville innebære en betydelig konkurransefordel for en konkurrent eller være svært ugunstig for den som har gitt opplysningen eller for den vedkommende har fått opplysningen fra), eller som partene i en undersøkelse har framskaffet på fortrolig grunnlag skal, når tilstrekkelig begrunnelse er gitt, gis fortrolig behandling av myndighetene. En opplysning skal ikke gjøres kjent uten særskilt tillatelse fra den part som har gitt opplysningen.[42]

12.4.1 Myndighetene skal kreve at berørte medlemmer eller berørte parter som gir fortrolige opplysninger, leverer et ikke-fortrolig sammendrag av opplysningene. Sammendraget skal være så detaljert at det gir en rimelig forståelse av de fortrolige opplysningenes innhold. Dersom særlige forhold tilsier det, kan disse medlemmer eller parter anføre at det ikke lar seg gjøre å gi et sammendrag. Under slike særlige forhold må det gis en redegjørelse for grunnene til at dette ikke er mulig.

12.4.2 Dersom myndighetene finner at en anmodning om fortrolig behandling ikke er berettiget og den som har gitt opplysningene ikke er villig til å offentliggjøre dem eller gi tillatelse til at de gjøres kjent i generelle eller sammenfattede vendinger, kan myndighetene se bort fra disse opplysningene, med mindre det fra egnede kilder på overbevisende måte kan godtgjøres at opplysningene er korrekte.[43]

12.5 Med mindre det foreligger omstendigheter som omhandlet i nr. 7, skal myndighetene under undersøkelsen forvisse seg om at de opplysninger de baserer sine konklusjoner på, som er lagt fram av de berørte medlemmer eller de berørte parter, er korrekte.

12.6 Granskningsmyndigheten kan foreta undersøkelser på andre medlemmers territorium når det er nødvendig, forutsatt at de i god

[42] Medlemmene er oppmerksom på at det på bestemte medlemmers territorium kan forlanges strenge sikkerhetsbestemmelser for at opplysninger gis.

[43] Medlemmene er enige om at anmodninger om fortrolighet ikke bør avvises på vilkårlig måte. Medlemmene er også enige om at granskingsmyndigheten kan anmode om unntak fra fortrolig behandling bare for opplysninger som har betydning for saken.

notified in good time the Member in question and unless that Member objects to the investigation. Further, the investigating authorities may carry out investigations on the premises of a firm and may examine the records of a firm if *(a)* the firm so agrees and *(b)* the Member in question is notified and does not object. The procedures set forth in Annex VI shall apply to investigations on the premises of a firm. Subject to the requirement to protect confidential information, the authorities shall make the results of any such investigations available, or shall provide disclosure thereof pursuant to paragraph 8, to the firms to which they pertain and may make such results available to the applicants.

12.7 In cases in which any interested Member or interested party refuses access to, or otherwise does not provide, necessary information within a reasonable period or significantly impedes the investigation, preliminary and final determinations, affirmative or negative, may be made on the basis of the facts available.

12.8 The authorities shall, before a final determination is made, inform all interested Members and interested parties of the essential facts under consideration which form the basis for the decision whether to apply definitive measures. Such disclosure should take place in sufficient time for the parties to defend their interests.

12.9 For the purposes of this Agreement, "interested parties" shall include:

(i) an exporter or foreign producer or the importer of a product subject to investigation, or a trade or business association a majority of the members of which are producers, exporters or importers of such product; and

(ii) a producer of the like product in the importing Member or a trade and business association a majority of the members of which produce the like product in the territory of the importing Member.

This list shall not preclude Members from allowing domestic or foreign parties other than those mentioned above to be included as interested parties.

12.10 The authorities shall provide opportunities for industrial users of the product under investigation, and for representative consumer organizations in cases where the product is commonly sold at the retail level, to provide information which is relevant to the investigation regarding subsidization, injury and causality.

12.11 The authorities shall take due account of any difficulties experienced by inter-

tid har underrettet det medlem det gjelder og medlemmet ikke gjør innvendinger mot undersøkelsen. Granskningsmyndigheten kan videre foreta undersøkelser i et foretaks lokaler og kan gå gjennom foretakets arkiver dersom a) foretaket gir sitt samtykke og b) det medlem det gjelder er underrettet og ikke gjør innvendinger. Framgangsmåtene angitt i vedlegg VI får anvendelse ved undersøkelser i et foretaks lokaler. Med forbehold for kravet om beskyttelse av fortrolige opplysninger skal myndighetene stille resultatet av undersøkelsene til rådighet for de berørte foretak, eller sørge for at de blir gjort kjent for dem i samsvar med nr. 8, og kan stille resultatene til rådighet for søkerne.

12.7 I de tilfeller der et berørt medlem eller en berørt part nekter adgang til eller på annen måte unnlater å gi nødvendige opplysninger innen rimelig tid, eller vanskeliggjør undersøkelsen i betydelig grad, kan foreløpige og endelige avgjørelser, positive eller negative, treffes på grunnlag av de opplysninger som foreligger.

12.8 Myndighetene skal før det treffes en endelig avgjørelse informere alle berørte medlemmer eller berørte parter om de vesentlige fakta som er til vurdering og som danner grunnlaget for en beslutning om å anvende endelige tiltak. Partene bør motta denne informasjonen i så god tid at de kan ivareta sine interesser.

12.9 I denne avtale omfatter «berørte parter»:

(i) en eksportør, utenlandsk produsent eller importør av en vare som skal undersøkes, eller en handelsorganisasjon eller bransjeorganisasjon der flertallet av medlemmene produserer, eksporterer eller importerer en slik vare, og

(ii) en produsent av tilsvarende vare hos importmedlemmet, eller en handelsorganisasjon eller bransjeorganisasjon der flertallet av medlemmene produserer tilsvarende vare på importmedlemmets territorium.

Denne listen er ikke til hinder for at medlemmene kan tillate at andre innenlandske eller utenlandske parter enn dem som er angitt ovenfor, regnes som berørte parter.

12.10 Myndighetene skal gi industri som anvender varen som undersøkes, samt representative forbrukerorganisasjoner i de tilfeller der varen vanligvis selges på detaljistnivå, anledning til å legge fram opplysninger som er relevante for undersøkelsen, om subsidiering, skade og årsaksforhold.

12.11 Myndighetene skal ta behørig hensyn til at de berørte parter, særlig små foretak,

ested parties, in particular small companies, in supplying information requested, and shall provide any assistance practicable.

12.12 The procedures set out above are not intended to prevent the authorities of a Member from proceeding expeditiously with regard to initiating an investigation, reaching preliminary or final determinations, whether affirmative or negative, or from applying provisional or final measures, in accordance with relevant provisions of this Agreement.

Article 13
Consultations

13.1 As soon as possible after an application under Article 11 is accepted, and in any event before the initiation of any investigation, Members the products of which may be subject to such investigation shall be invited for consultations with the aim of clarifying the situation as to the matters referred to in paragraph 2 of Article 11 and arriving at a mutually agreed solution.

13.2 Furthermore, throughout the period of investigation, Members the products of which are the subject of the investigation shall be afforded a reasonable opportunity to continue consultations, with a view to clarifying the factual situation and to arriving at a mutually agreed solution.[44]

13.3 Without prejudice to the obligation to afford reasonable opportunity for consultation, these provisions regarding consultations are not intended to prevent the authorities of a Member from proceeding expeditiously with regard to initiating the investigation, reaching preliminary or final determinations, whether affirmative or negative, or from applying provisional or final measures, in accordance with the provisions of this Agreement.

13.4 The Member which intends to initiate any investigation or is conducting such an investigation shall permit, upon request, the Member or Members the products of which are subject to such investigation access to non-confidential evidence, including the non-confidential summary of confidential data being used for initiating or conducting the investigation.

[44] It is particularly important, in accordance with the provisions of this paragraph, that no affirmative determination whether preliminary or final be made without reasonable opportunity for consultations having been given. Such consultations may establish the basis for proceeding under the provisions of Part II, III or X.

kan få vanskeligheter med å skaffe de opplysninger det bes om, og skal bistå dem i den grad det lar seg gjøre.

12.12 Framgangsmåtene fastsatt ovenfor skal ikke være til hinder for at et medlems myndigheter raskt igangsetter en undersøkelse, treffer foreløpige eller endelige avgjørelser, positive eller negative, eller anvender midlertidige eller endelige tiltak, i samsvar med de aktuelle bestemmelser i denne avtale.

Artikkel 13
Konsultasjoner

13.1 Så snart som mulig etter at en søknad framlagt etter artikkel 11 er godtatt, og i alle tilfeller før det igangsettes en undersøkelse, skal medlemmer hvis varer kan bli gjenstand for en undersøkelse, bes om konsultasjoner med sikte på å avklare situasjonen med hensyn til spørsmålene omhandlet i artikkel 11 nr. 2 og å komme fram til en omforent løsning.

13.2 Medlemmer hvis varer er gjenstand for en undersøkelse, skal mens undersøkelsen pågår også gis rimelig anledning til å fortsette konsultasjonene med sikte på å avklare de faktiske forhold og å komme fram til en omforent løsning.[44]

13.3 Med forbehold for plikten til å gi rimelig anledning til konsultasjoner skal disse bestemmelser om konsultasjoner ikke være til hinder for at et medlems myndigheter raskt igangsetter en undersøkelse, treffer foreløpige eller endelige avgjørelser, positive eller negative, eller anvender midlertidige eller endelige tiltak i samsvar med bestemmelsene i denne avtale.

13.4 Et medlem som har til hensikt å igangsette en undersøkelse eller som er i gang med en slik undersøkelse, skal på anmodning gi det eller de medlemmer hvis varer er gjenstand for undersøkelsen, tilgang til bevismateriale som ikke er fortrolig, herunder ikke- fortrolig sammendrag av fortrolige opplysninger som er benyttet i forbindelse med igangsetting eller gjennomføring av undersøkelsen.

[44] I samsvar med bestemmelsene i dette nr. er det spesielt viktig at det ikke treffes noen positiv avgjørelse, enten den er midlertidig eller endelig, uten at det gis rimelig anledning til konsultasjoner. Slike konsultasjoner kan utgjøre grunnlaget for den videre prosedyre etter bestemmelsene i del II, III eller X.

Article 14
Calculation of the Amount of a Subsidy in Terms of the Benefit to the Recipient

For the purpose of Part V, any method used by the investigating authority to calculate the benefit to the recipient conferred pursuant to paragraph 1 of Article 1 shall be provided for in the national legislation or implementing regulations of the Member concerned and its application to each particular case shall be transparent and adequately explained. Furthermore, any such method shall be consistent with the following guidelines:

(a) government provision of equity capital shall not be considered as conferring a benefit, unless the investment decision can be regarded as inconsistent with the usual investment practice (including for the provision of risk capital) of private investors in the territory of that Member;
(b) a loan by a government shall not be considered as conferring a benefit, unless there is a difference between the amount that the firm receiving the loan pays on the government loan and the amount the firm would pay on a comparable commercial loan which the firm could actually obtain on the market. In this case the benefit shall be the difference between these two amounts;
(c) a loan guarantee by a government shall not be considered as conferring a benefit, unless there is a difference between the amount that the firm receiving the guarantee pays on a loan guaranteed by the government and the amount that the firm would pay on a comparable commercial loan absent the government guarantee. In this case the benefit shall be the difference between these two amounts adjusted for any differences in fees;
(d) the provision of goods or services or purchase of goods by a government shall not be considered as conferring a benefit unless the provision is made for less than adequate remuneration, or the purchase is made for more than adequate remuneration. The adequacy of remuneration shall be determined in relation to prevailing market conditions for the good or service in question in the country of provision or purchase (including price, quality, availability, marketability, transportation and other conditions of purchase or sale).

Artikkel 14
Beregning av et subsidiebeløp ut fra den fordel det innebærer for mottaker

Etter del V skal granskningsmyndighetens metode for beregning av den fordel mottakeren gis i henhold til artikkel 1 nr. 1, være fastsatt i det aktuelle medlems nasjonale lovgivning eller gjennomføringsbestemmelser, og anvendelsen skal i hvert enkelt tilfelle skje med åpenhet og være tilstrekkelig forklart. Metoden skal i tillegg være forenlig med følgende retningslinjer:

a) Offentlig innskudd av egenkapital anses ikke å gi en fordel, med mindre beslutningen om investering kan betraktes som uforenlig med den praksis som er vanlig (herunder i forbindelse med tilførsel av risikokapital) blant private investorer på medlemmets territorium.
b) Lån fra det offentlige anses ikke å gi en fordel, med mindre det er en differanse mellom det beløp foretaket som mottar lånet, betaler for et lån fra det offentlige og hva det måtte ha betalt for et sammenlignbart kommersielt lån det kunne fått i markedet. I et slikt tilfelle skal fordelen være differansen mellom de to beløpene.

c) En lånegaranti fra det offentlige anses ikke å gi en fordel, med mindre det er en differanse mellom det beløp foretaket som mottar garantien, betaler for et lån med garanti fra det offentlige og hva det måtte ha betalt for et sammenlignbart lån uten garanti fra det offentlige. I et slikt tilfelle skal fordelen være differansen mellom de to beløpene, justert for gebyrforskjeller.

d) Varelevering, tjenesteytelse eller varekjøp som foretas av det offentlige, anses ikke å gi en fordel med mindre leveringen skjer til underpris eller kjøpet skjer til overpris. Riktig pris bestemmes ut fra markedsvilkårene for den aktuelle vare eller tjeneste i landet der leveringen, ytelsen eller kjøpet finner sted (herunder pris, kvalitet, tilgjengelighet, handelsverdi, transport og andre kjøps- eller salgsvilkår).

Article 15
Determination of Injury[45]

15.1 A determination of injury for purposes of Article VI of GATT 1994 shall be based on

[45] Under this Agreement the term "injury" shall, unless otherwise specified, be taken to mean ma-

Artikkel 15
Påvisning av skade[45]

15.1 Etter artikkel VI i GATT 1994 skal påvisning av skade være basert på positivt bevis

[45] Med mindre annet er angitt, menes i denne avtale med «skade» en betydelig skade påført en in-

positive evidence and involve an objective examination of both *(a)* the volume of the subsidized imports and the effect of the subsidized imports on prices in the domestic market for like products[43] and *(b)* the consequent impact of these imports on the domestic producers of such products.

15.2 With regard to the volume of the subsidized imports, the investigating authorities shall consider whether there has been a significant increase in subsidized imports, either in absolute terms or relative to production or consumption in the importing Member. With regard to the effect of the subsidized imports on prices, the investigating authorities shall consider whether there has been a significant price undercutting by the subsidized imports as compared with the price of a like product of the importing Member, or whether the effect of such imports is otherwise to depress prices to a significant degree or to prevent price increases, which otherwise would have occurred, to a significant degree. No one or several of these factors can necessarily give decisive guidance.

15.3 Where imports of a product from more than one country are simultaneously subject to countervailing duty investigations, the investigating authorities may cumulatively assess the effects of such imports only if they determine that *(a)* the amount of subsidization established in relation to the imports from each country is more than *de minimis* as defined in paragraph 9 of Article 11 and the volume of imports from each country is not negligible and *(b)* a cumulative assessment of the effects of the imports is appropriate in light of the conditions of competition between the imported products and the conditions of competition between the imported products and the like domestic product.

15.4 The examination of the impact of the subsidized imports on the domestic industry shall include an evaluation of all relevant economic factors and indices having a bearing on the state of the industry, including actual and potential decline in output, sales, market share, profits, productivity, return on investments,

og omfatte en objektiv undersøkelse av både a) mengden subsidiert import og dens innvirkning på prisene i hjemmemarkedet for tilsvarende varer[46] og b) importens virkninger for de innenlandske produsenter av slike varer.

15.2 Med hensyn til mengden subsidiert import skal granskningsmyndigheten vurdere om det har funnet sted en betydelig økning av den subsidierte importen, enten absolutt eller i forhold til importmedlemmets produksjon eller forbruk. Når det gjelder den subsidierte importens innvirkning på prisene, skal granskningsmyndigheten vurdere om det har vært en betydelig nedgang i prisene på den subsidierte importen sammenlignet med prisen på importmedlemmets tilsvarende vare eller om virkningen av slik import på annen måte bidrar til å presse prisene nedover i betydelig grad eller i betydelig grad forhindrer en prisøkning som ellers ville ha funnet sted. Ingen av disse faktorene utgjør, verken hver for seg eller flere sammen, nødvendigvis et avgjørende vurderingsgrunnlag.

15.3 Når import av en vare fra mer enn ett land er gjenstand for samtidige undersøkelser om utjevningsavgifter, kan granskningsmyndigheten vurdere virkningene av importen kumulativt bare dersom de avgjør at a) subsidiebeløpet som er fastsatt i forbindelse med importen fra det enkelte land, er mer enn *de minimis* slik det er definert artikkel 11 nr. 9 og mengden import fra det enkelte land ikke er ubetydelig og b) det er riktig å vurdere virkningene av importen kumulativt i lys av vilkårene for konkurranse mellom de importerte varer og vilkårene for konkurranse mellom de importerte varer og tilsvarende innenlandske vare.

15.4 Undersøkelsen av den subsidierte importens innvirkning på den innenlandske industrien skal inneholde en vurdering av alle relevante økonomiske faktorer og indekser som innvirker på industriens stilling, slik som faktisk og mulig nedgang i produksjon, salg, markedsandel, fortjeneste, produktivitet, av-

terial injury to a domestic industry, threat of material injury to a domestic industry or material retardation of the establishment of such an industry and shall be interpreted in accordance with the provisions of this Article.

[46] Throughout this Agreement the term "like product" ("produit similaire") shall be interpreted to mean a product which is identical, i.e. alike in all respects to the product under consideration, or in the absence of such a product, another product which, although not alike in all respects, has characteristics closely resembling those of the product under consideration.

nenlandsk næring, en trussel om betydelig skade på en innenlandsk næring eller en betydelig forsinkelse i opprettelsen av en slik næring, og uttrykket skal tolkes i samsvar med bestemmelsene i denne artikkel.

[46] I denne avtale menes med «tilsvarende vare» («like product») en vare som er identisk, dvs. på alle måter lik den vare som er gjenstand for undersøkelse eller, dersom en slik vare ikke finnes, en annen vare som, selv om den ikke er lik på alle måter, har egenskaper som ligner svært på egenskapene ved den vare som er gjenstand for undersøkelse.

or utilization of capacity; factors affecting domestic prices; actual and potential negative effects on cash flow, inventories, employment, wages, growth, ability to raise capital or investments and, in the case of agriculture, whether there has been an increased burden on government support programmes. This list is not exhaustive, nor can one or several of these factors necessarily give decisive guidance.

15.5 It must be demonstrated that the subsidized imports are, through the effects[47] of subsidies, causing injury within the meaning of this Agreement. The demonstration of a causal relationship between the subsidized imports and the injury to the domestic industry shall be based on an examination of all relevant evidence before the authorities. The authorities shall also examine any known factors other than the subsidized imports which at the same time are injuring the domestic industry, and the injuries caused by these other factors must not be attributed to the subsidized imports. Factors which may be relevant in this respect include, *inter alia*, the volumes and prices of non-subsidized imports of the product in question, contraction in demand or changes in the patterns of consumption, trade restrictive practices of and competition between the foreign and domestic producers, developments in technology and the export performance and productivity of the domestic industry.

15.6 The effect of the subsidized imports shall be assessed in relation to the domestic production of the like product when available data permit the separate identification of that production on the basis of such criteria as the production process, producers' sales and profits. If such separate identification of that production is not possible, the effects of the subsidized imports shall be assessed by the examination of the production of the narrowest group or range of products, which includes the like product, for which the necessary information can be provided.

15.7 A determination of a threat of material injury shall be based on facts and not merely on allegation, conjecture or remote possibility. The change in circumstances which would create a situation in which the subsidy would cause injury must be clearly foreseen and imminent. In making a determination regarding the existence of a threat of material injury, the investigating authorities should consider, *inter alia*, such factors as:

(i) nature of the subsidy or subsidies in ques-

[47] As set forth in paragraphs 2 and 4.

kastning på investeringer eller utnyttelse av kapasitet; faktorer som påvirker innenlandske priser; faktiske og mulige negative virkninger på kontantstrøm, lagerbeholdning, sysselsetting, lønninger, vekst, evne til å skaffe kapital eller investeringer og, når det gjelder jordbruket, hvorvidt det har vært økt belastning på de offentlige støtteordninger. Listen er ikke uttømmende, og en eller flere av disse faktorer utgjør heller ikke nødvendigvis et avgjørende vurderingsgrunnlag.

15.5 Det må påvises at den subsidierte importen gjennom virkningen av subsidien[47] forårsaker skade som definert i denne avtale. Påvisning av et årsaksforhold mellom subsidiert import og skade på innenlandsk industri skal være basert på en gjennomgåelse av alt relevant bevismateriale myndighetene har til rådighet. Myndighetene skal også se på alle andre kjente faktorer utover den subsidierte importen som på samme tid er til skade for den innenlandske industrien, og skader framkalt som en følge av disse andre faktorer må ikke tilskrives den subsidierte importen. Relevante faktorer i denne forbindelse kan blant annet være mengde og pris ved ikkesubsidiert import av den aktuelle varen, nedgang i etterspørselen eller endret forbruksmønster, utenlandske og innenlandske produsenters restriktive handelspraksis og konkurranse dem imellom, den teknologiske utvikling og den innenlandske industriens eksportresultater og produktivitet.

15.6 Virkningen av den subsidierte importen skal fastsettes i forhold til innenlandsk produksjon av tilsvarende vare når tilgjengelige data gjør det mulig å foreta en atskilt identifisering av denne produksjonen uttrykt ved kriterier som produksjonsprosess, produsentenes salg og fortjeneste. Dersom det ikke lar seg gjøre å identifisere den innenlandske produksjonen, skal virkningene av den subsidierte importen fastsettes ved å se på produksjonen i den minste varegruppe eller det minste vareutvalg omfattende tilsvarende vare der de nødvendige opplysninger kan skaffes til veie.

15.7 En påvisning av fare for betydelig skade skal baseres på fakta og ikke bare på påstander, gjetninger eller fjerne muligheter. En endring av situasjonen som vil føre til at subsidien forårsaker skade, må være klart forventet og umiddelbart forestående. Når granskningsmyndigheten skal avgjøre om det er fare for betydelig skade, bør blant annet følgende faktorer vurderes:

(i) den eller de aktuelle subsidiers art og de

[47] Som angitt i nr. 2 og 4.

tion and the trade effects likely to arise therefrom;
(ii) a significant rate of increase of subsidized imports into the domestic market indicating the likelihood of substantially increased importation;
(iii) sufficient freely disposable, or an imminent, substantial increase in, capacity of the exporter indicating the likelihood of substantially increased subsidized exports to the importing Member's market, taking into account the availability of other export markets to absorb any additional exports;
(iv) whether imports are entering at prices that will have a significant depressing or suppressing effect on domestic prices, and would likely increase demand for further imports; and
(v) inventories of the product being investigated.

No one of these factors by itself can necessarily give decisive guidance but the totality of the factors considered must lead to the conclusion that further subsidized exports are imminent and that, unless protective action is taken, material injury would occur.

15.8 With respect to cases where injury is threatened by subsidized imports, the application of countervailing measures shall be considered and decided with special care.

virkninger subsidien eller subsidiene sannsynligvis vil få for handelen,
(ii) en betydelig stigning i den subsidierte importen i hjemmemarkedet som tilkjennegir at en betydelig økning i importen er sannsynlig,
(iii) tilstrekkelig ledig kapasitet fra eksportørens side, eller en kapasitet som med det aller nærmeste vil øke vesentlig, tilkjennegir at en vesentlig økning i subsidiert eksport til markedet hos importmedlemmet er sannsynlig, samtidig som det tas hensyn til at det finnes andre eksportmarkeder som kan absorbere en eventuell økning av eksporten,
(iv) hvorvidt importen finner sted til priser som vil gi et betydelig prispress oppover eller nedover innenlands, og som sannsynligvis vil føre til økt etterspørsel etter ny import, og
(v) lagerbeholdninger av varen som er gjenstand for undersøkelse.

Ingen av disse faktorene utgjør i seg selv nødvendigvis et avgjørende vurderingsgrunnlag, men samlet må de føre til den konklusjon at ny subsidiert eksport er umiddelbart forestående og at betydelig skade vil oppstå med mindre det treffes mottiltak.

15.8 I tilfeller der det er fare for at den subsidierte importen kan forårsake skade, skal det utvises særlig varsomhet ved vurdering av og beslutning om anvendelse av utjevningsavgifter.

Article 16
Definition of Domestic Industry

16.1 For the purposes of this Agreement, the term "domestic industry" shall, except as provided in paragraph 2, be interpreted as referring to the domestic producers as a whole of the like products or to those of them whose collective output of the products constitutes a major proportion of the total domestic production of those products, except that when producers are related[48] to the exporters or im-

Artikkel 16
Definisjon av innenlandsk industri.

16.1 Med unntak av bestemmelsene i nr. 2 skal i denne avtale uttrykket «innenlandsk industri» forstås slik at det omfatter samtlige innenlandske produsenter av tilsvarende varer eller de innenlandske produsenter hvis samlede produksjon av varene utgjør størstedelen av den totale innenlandske produksjon av disse varer; når produsenter har tilknytning til[48] eksportørene eller importørene eller selv er im-

[48] For the purpose of this paragraph, producers shall be deemed to be related to exporters or importers only if (a) one of them directly or indirectly controls the other; or (b) both of them are directly or indirectly controlled by a third person; or (c)together they directly or indirectly control a third person, provided that there are grounds for believing or suspecting that the effect of the relationship is such as to cause the producer concerned to behave differently from non-related producers. For the purpose of this paragraph, one shall be deemed to control another when the former is legally or operationally in a position to exercise restraint or direction over the latter.

[48] I henhold til dette nr. anses produsenter å ha tilknytning til eksportørene eller importørene bare dersom a) den ene direkte eller indirekte kontrollerer den annen; b) begge direkte eller indirekte kontrolleres av tredjemann; c) de sammen direkte eller indirekte kontrollerer tredjemann, forutsatt at det er grunn til å tro eller ha mistanke om at tilknytningen gjør at den aktuelle produsent opptrer på en annen måte enn produsenter som ikke har en slik tilknytning. I henhold til dette nr. anses den ene å kontrollere den annen når vedkommende rettslig eller faktisk er i en slik stilling at han kan pålegge den annen begrensninger, eller styre den annen.

porters or are themselves importers of the allegedly subsidized product or a like product from other countries, the term "domestic industry" may be interpreted as referring to the rest of the producers.

16.2. In exceptional circumstances, the territory of a Member may, for the production in question, be divided into two or more competitive markets and the producers within each market may be regarded as a separate industry if *(a)* the producers within such market sell all or almost all of their production of the product in question in that market, and *(b)* the demand in that market is not to any substantial degree supplied by producers of the product in question located elsewhere in the territory. In such circumstances, injury may be found to exist even where a major portion of the total domestic industry is not injured, provided there is a concentration of subsidized imports into such an isolated market and provided further that the subsidized imports are causing injury to the producers of all or almost all of the production within such market.

16.3 When the domestic industry has been interpreted as referring to the producers in a certain area, i.e. a market as defined in paragraph 2, countervailing duties shall be levied only on the products in question consigned for final consumption to that area. When the constitutional law of the importing Member does not permit the levying of countervailing duties on such a basis, the importing Member may levy the countervailing duties without limitation only if *(a)* the exporters shall have been given an opportunity to cease exporting at subsidized prices to the area concerned or otherwise give assurances pursuant to Article 18, and adequate assurances in this regard have not been promptly given, and *(b)* such duties cannot be levied only on products of specific producers which supply the area in question.

16.4 Where two or more countries have reached under the provisions of paragraph 8(a) of Article XXIV of GATT 1994 such a level of integration that they have the characteristics of a single, unified market, the industry in the entire area of integration shall be taken to be the domestic industry referred to in paragraphs 1 and 2.

16.5 The provisions of paragraph 6 of Article 15 shall be applicable to this Article.

Article 17
Provisional Measures

17.1 Provisional measures may be applied only if:

(a) an investigation has been initiated in accordance with the provisions of Article 11,

portører av den angivelig subsidierte vare eller en tilsvarende vare fra andre land, kan imidlertid «innenlandsk industri» fortolkes slik at det menes de øvrige produsenter.

16.2. Dersom særlige forhold tilsier det, kan et medlems territorium med hensyn til den aktuelle produksjon inndeles i to eller flere konkurrerende markeder og produsentene i hver marked kan anses som atskilte industrier dersom a) produsentene i et slikt marked selger hele eller nesten hele sin produksjon av vedkommende vare på dette markedet og b) etterspørselen på dette markedet ikke i vesentlig grad dekkes av produsenter av vedkommende vare som er beliggende et annet sted på territoriet. Under slike omstendigheter kan skade anses å foreligge også når en større del av den totale innenlandske industrien ikke skades, forutsatt at det er en konsentrasjon av subsidiert import på et slikt isolert marked og den subsidierte importen forårsaker skade for produsentene av hele eller nesten hele produksjonen i et slikt marked.

16.3 Når det med «innenlandsk industri» menes produsenter i et bestemt område, dvs. et marked som definert i nr. 2, skal utjevningsavgifter innkreves bare for varer som sendes til dette området med sikte på endelig forbruk. Når det etter importmedlemmets forfatningsregler ikke kan innkreves utjevningsavgifter på et slikt grunnlag, kan importmedlemmet innkreve utjevningsavgifter uten begrensning bare dersom a) eksportøren er gitt mulighet til å innstille eksporten til subsidierte priser til det aktuelle området eller gir tilsagn i henhold til artikkel 18, og det ikke umiddelbart gis tilstrekkelig tilsagn for dette formål, og dersom b) slike avgifter ikke kan innkreves bare for varer fra bestemte produsenter som leverer til det aktuelle området.

16.4 Når to eller flere land i henhold til bestemmelsene i artikkel XXIV nr. 8 bokstav a) i GATT 1994 har nådd et slikt integrasjonsnivå at de har karakter av et felles, samlet marked, skal industrien i hele det integrerte området regnes som innenlandsk industri som nevnt i nr. 1 og 2.

16.5 Bestemmelsene i artikkel 15 nr. 6 får anvendelse på denne artikkel.

Artikkel 17
Midlertidige tiltak

17.1 Midlertidige tiltak kan anvendes bare dersom

a) det er igangsatt en undersøkelse i samsvar med bestemmelsene i artikkel 11, en mel-

a public notice has been given to that effect and interested Members and interested parties have been given adequate opportunities to submit information and make comments;

(b) a preliminary affirmative determination has been made that a subsidy exists and that there is injury to a domestic industry caused by subsidized imports; and

(c) the authorities concerned judge such measures necessary to prevent injury being caused during the investigation.

17.2 Provisional measures may take the form of provisional countervailing duties guaranteed by cash deposits or bonds equal to the amount of the provisionally calculated amount of subsidization.

17.3 Provisional measures shall not be applied sooner than 60 days from the date of initiation of the investigation.

17.4 The application of provisional measures shall be limited to as short a period as possible, not exceeding four months.

17.5 The relevant provisions of Article 19 shall be followed in the application of provisional measures.

Article 18
Undertakings

18.1 Proceedings may[49] be suspended or terminated without the imposition of provisional measures or countervailing duties upon receipt of satisfactory voluntary undertakings under which:

(a) the government of the exporting Member agrees to eliminate or limit the subsidy or take other measures concerning its effects; or

(b) the exporter agrees to revise its prices so that the investigating authorities are satisfied that the injurious effect of the subsidy is eliminated. Price increases under such undertakings shall not be higher than necessary to eliminate the amount of the subsidy. It is desirable that the price increases be less than the amount of the subsidy if such increases would be adequate to remove the injury to the domestic industry.

18.2 Undertakings shall not be sought or accepted unless the authorities of the importing Member have made a preliminary affirding om dette er kunngjort og de berørte medlemmer og de berørte parter har fått tilstrekkelig mulighet til å legge fram opplysninger og komme med merknader,

b) det er truffet en foreløpig avgjørelse om at det foreligger en subsidie og at den subsidierte importen påfører eller truer med å påføre en innenlandsk industri skade, og

c) vedkommende myndighet finner at slike tiltak er nødvendige for å forhindre at det oppstår skade mens undersøkelsen pågår.

17.2 Midlertidige tiltak kan treffes i form av midlertidige utjevningsavgifter som garanteres ved deponering av kontanter eller gjeldsbrev tilsvarende det foreløpig beregnede subsidiebeløpet.

17.3 Midlertidige tiltak skal ikke anvendes før 60 dager etter den dag undersøkelsen ble igangsatt.

17.4 Midlertidige tiltak skal ikke anvendes lenger enn høyst nødvendig, og ikke ut over fire måneder.

17.5 De relevante bestemmelser i artikkel 19 skal følges ved anvendelse av midlertidige tiltak.

Artikkel 18
Pristilsagn

18.1 Saksbehandlingen kan[49] stilles i bero eller avsluttes uten midlertidige tiltak eller utjevningsavgifter dersom det mottas tilfredsstillende tilsagn på frivillig grunnlag, der

a) eksportmedlemmets regjering samtykker i å avskaffe eller begrense subsidien eller treffe andre forholdsregler med hensyn til dens virkninger, eller

b) eksportøren samtykker i å endre sine priser slik at granskningsmyndigheten blir overbevist om at subsidien ikke lenger har noen skadelig virkning. En prisøkning som finner sted i henhold til slike tilsagn, skal ikke være større enn det som er nødvendig for å kompensere for subsidiebeløpet. Det er ønskelig at prisøkningen er mindre enn subsidiebeløpet dersom det er tilstrekkelig til at den innenlandske industrien ikke påføres skade.

18.2 Tilsagn skal ikke søkes oppnådd og ikke godtas med mindre myndighetene hos importmedlemmet har truffet en midlertidig av-

[49] The word "may" shall not be interpreted to allow the simultaneous continuation of proceedings with the implementation of undertakings, except as provided in paragraph 4.

[49] Ordet «kan» skal ikke tolkes slik at det er tillatt å gå videre med saksbehandlingen samtidig som tilsagnene iverksettes, unntatt i tilfellene fastsatt i nr. 4.

mative determination of subsidization and injury caused by such subsidization and, in case of undertakings from exporters, have obtained the consent of the exporting Member.

18.3 Undertakings offered need not be accepted if the authorities of the importing Member consider their acceptance impractical, for example if the number of actual or potential exporters is too great, or for other reasons, including reasons of general policy. Should the case arise and where practicable, the authorities shall provide to the exporter the reasons which have led them to consider acceptance of an undertaking as inappropriate, and shall, to the extent possible, give the exporter an opportunity to make comments thereon.

18.4 If an undertaking is accepted, the investigation of subsidization and injury shall nevertheless be completed if the exporting Member so desires or the importing Member so decides. In such a case, if a negative determination of subsidization or injury is made, the undertaking shall automatically lapse, except in cases where such a determination is due in large part to the existence of an undertaking. In such cases, the authorities concerned may require that an undertaking be maintained for a reasonable period consistent with the provisions of this Agreement. In the event that an affirmative determination of subsidization and injury is made, the undertaking shall continue consistent with its terms and the provisions of this Agreement.

18.5 Price undertakings may be suggested by the authorities of the importing Member, but no exporter shall be forced to enter into such undertakings. The fact that governments or exporters do not offer such undertakings, or do not accept an invitation to do so, shall in no way prejudice the consideration of the case. However, the authorities are free to determine that a threat of injury is more likely to be realized if the subsidized imports continue.

18.6 Authorities of an importing Member may require any government or exporter from whom an undertaking has been accepted to provide periodically information relevant to the fulfilment of such an undertaking, and to permit verification of pertinent data. In case of violation of an undertaking, the authorities of the importing Member may take, under this Agreement in conformity with its provisions, expeditious actions which may constitute immediate application of provisional measures using the best information available. In such cases, definitive duties may be levied in accordance with this Agreement on products entered for consumption not more than 90 days before the application of such provisional me-

gjørelse om at det foreligger en subsidie og skade som følge av subsidien, og ved tilsagn fra eksportørene har fått samtykke fra eksportmedlemmet.

18.3 Et tilsagn behøver ikke godtas dersom importmedlemmets myndigheter mener at en slik godtakelse ikke er realistisk, for eksempel fordi antall eksportører er eller blir for høyt, eller av andre årsaker, også politiske. I et slikt tilfelle skal myndighetene, når det er praktisk mulig, sørge for at eksportøren får vite hvorfor de mener det ikke er hensiktsmessig å godta et tilsagn, og skal om mulig gi eksportøren anledning til å komme med sine merknader.

18.4 Selv om et tilsagn godtas, skal undersøkelsen om hvorvidt det foreligger subsidie og skade, fullføres dersom eksportmedlemmet ønsker det eller importmedlemmet beslutter det. I et slikt tilfelle skal tilsagnet automatisk bortfalle dersom det treffes avgjørelse om at det ikke foreligger subsidie eller skade, unntatt når en slik avgjørelse langt på vei er truffet fordi det foreligger et tilsagn. I slike tilfeller kan vedkommende myndigheter kreve at tilsagnet opprettholdes i et rimelig tidsrom i samsvar med bestemmelsene i denne avtale. Dersom det treffes en avgjørelse om at det foreligger subsidie og skade, skal tilsagnet fortsatt gjelde i samsvar med vilkårene for tilsagnet og bestemmelsene i denne avtale.

18.5 Importmedlemmets myndigheter kan foreslå pristilsagn, men ingen eksportør skal tvinges til å godta slike tilsagn. Det faktum at en regjering eller en eksportør ikke tilbyr et slikt tilsagn, eller ikke følger en oppfordring om å gjøre det, skal ikke på noen måte innvirke på behandlingen av saken. Det står imidlertid myndighetene fritt å avgjøre at det er større sannsynlighet for at faren for skade blir virkelighet dersom den subsidierte importen fortsetter.

18.6 Et importmedlems myndigheter kan kreve at enhver regjering eller eksportør hvis tilsagn er godtatt, gir jevnlige opplysninger om oppfyllelsen av tilsagnene og tillater kontroll av de aktuelle data. Ved tilsagnsbrudd kan importmedlemmets myndigheter i henhold til denne avtale og i samsvar med dens bestemmelser raskt treffe forholdsregler som kan bestå i umiddelbar anvendelse av midlertidige tiltak på grunnlag av de opplysninger som foreligger. I slike tilfeller kan endelige avgifter innkreves i samsvar med denne avtale for varer importert for konsum høyst 90 dager før anvendelsen av det midlertidige tiltak, bortsett fra at en slik avgift med tilbakevirkende kraft ikke skal få anvendelse på import som er

asures, except that any such retroactive assessment shall not apply to imports entered before the violation of the undertaking.

Article 19
Imposition and Collection of Countervailing Duties

19.1 If, after reasonable efforts have been made to complete consultations, a Member makes a final determination of the existence and amount of the subsidy and that, through the effects of the subsidy, the subsidized imports are causing injury, it may impose a countervailing duty in accordance with the provisions of this Article unless the subsidy or subsidies are withdrawn.

19.2 The decision whether or not to impose a countervailing duty in cases where all requirements for the imposition have been fulfilled, and the decision whether the amount of the countervailing duty to be imposed shall be the full amount of the subsidy or less, are decisions to be made by the authorities of the importing Member. It is desirable that the imposition should be permissive in the territory of all Members, that the duty should be less than the total amount of the subsidy if such lesser duty would be adequate to remove the injury to the domestic industry, and that procedures should be established which would allow the authorities concerned to take due account of representations made by domestic interested parties[50] whose interests might be adversely affected by the imposition of a countervailing duty.

19.3 When a countervailing duty is imposed in respect of any product, such countervailing duty shall be levied, in the appropriate amounts in each case, on a non-discriminatory basis on imports of such product from all sources found to be subsidized and causing injury, except as to imports from those sources which have renounced any subsidies in question or from which undertakings under the terms of this Agreement have been accepted. Any exporter whose exports are subject to a definitive countervailing duty but who was not actually investigated for reasons other than a refusal to cooperate, shall be entitled to an expedited review in order that the investigating authorities promptly establish an individual countervailing duty rate for that exporter.

19.4 No countervailing duty shall be levied[51] on any imported product in excess of the

[50] For the purpose of this paragraph, the term "domestic interested parties" shall include consumers and industrial users of the imported product subject to investigation.

[51] As used in this Agreement "levy" shall mean the definitive or final legal assessment or collection of a duty or tax.

kommet inn før tilsagnsbruddet.

Artikkel 19
Ileggelse og innkreving av utjevningsavgifter

19.1 Dersom et medlem etter at det er gjort rimelige bestrebelser på å fullføre konsultasjonene, treffer en endelig avgjørelse om at det foreligger en subsidie og subsidiebeløpet og om at den subsidierte importen forårsaker skade på grunn av subsidien, kan det ilegge en utjevningavgift i samsvar med bestemmelsene i denne artikkel med mindre subsidien eller subsidiene trekkes tilbake.

19.2 Beslutning om hvorvidt en utjevningsavgift skal ilegges i tilfeller der alle krav til slik avgift er oppfylt, og beslutning om hvorvidt utjevningsavgiften skal tilsvare hele subsidiebeløpet eller være lavere, er beslutninger importmedlemmets myndigheter treffer. Det er ønskelig at innføring av avgiften er valgfri på samtlige medlemmers territorium, at avgiften er lavere enn det totale subsidiebeløpet dersom en slik lavere avgift er tilstrekkelig til at den innenlandske industrien ikke påføres skade, og at det fastsettes en prosedyre som gjør det mulig for vedkommende myndighet å ta hensyn til synspunktene til innenlandske berørte parter[50] hvis interesser kan bli skadelidende dersom det ilegges utjevningsavgift.

19.3 Når det er ilagt en utjevningsavgift for en vare, skal avgiften innkreves med passende beløp i hvert enkelt tilfelle på et ikkediskriminerende grunnlag ved import av slike varer uansett kilde, når det er fastslått at importen er subsidiert og at den forårsaker skade, med unntak av import fra kilder som har gitt avkall på de aktuelle subsidier eller hvis tilsagn etter denne avtale er godtatt. Enhver eksportør hvis eksport ilegges en endelig utjevningsavgift, men som av andre årsaker enn at han ikke ønsker å samarbeide ikke har vært gjenstand for undersøkelse, skal ha rett til en rask gjennomgang av sin sak, slik at granskningsmyndigheten i løpet av kort tid kan fastsette en egen avgiftssats for ham.

19.4 Det skal ikke innkreves[51] en utjevningsavgift for en importert vare ut over det

[50] I henhold til dette nr. skal uttrykket «innenlandske berørte parter» omfatte forbrukere og industribrukere av den importerte vare som er gjenstand for undersøkelse.

[51] I denne avtale menes med «innkreve» den endelige avregning eller innkassering av en avgift eller skatt.

amount of the subsidy found to exist, calculated in terms of subsidization per unit of the subsidized and exported product.

Article 20
Retroactivity

20.1 Provisional measures and countervailing duties shall only be applied to products which enter for consumption after the time when the decision under paragraph 1 of Article 17 and paragraph 1 of Article 19, respectively, enters into force, subject to the exceptions set out in this Article.

20.2 Where a final determination of injury (but not of a threat thereof or of a material retardation of the establishment of an industry) is made or, in the case of a final determination of a threat of injury, where the effect of the subsidized imports would, in the absence of the provisional measures, have led to a determination of injury, countervailing duties may be levied retroactively for the period for which provisional measures, if any, have been applied.

20.3 If the definitive countervailing duty is higher than the amount guaranteed by the cash deposit or bond, the difference shall not be collected. If the definitive duty is less than the amount guaranteed by the cash deposit or bond, the excess amount shall be reimbursed or the bond released in an expeditious manner.

20.4 Except as provided in paragraph 2, where a determination of threat of injury or material retardation is made (but no injury has yet occurred) a definitive countervailing duty may be imposed only from the date of the determination of threat of injury or material retardation, and any cash deposit made during the period of the application of provisional measures shall be refunded and any bonds released in an expeditious manner.

20.5 Where a final determination is negative, any cash deposit made during the period of the application of provisional measures shall be refunded and any bonds released in an expeditious manner.

20.6 In critical circumstances where for the subsidized product in question the authorities find that injury which is difficult to repair is caused by massive imports in a relatively short period of a product benefiting from subsidies paid or bestowed inconsistently with the provisions of GATT 1994 and of this Agreement and where it is deemed necessary, in order to preclude the recurrence of such injury, to assess countervailing duties retroactively on those imports, the definitive countervailing duties may be assessed on imports which were ente-

subsidiebeløp som er fastslått, beregnet per enhet av den subsidierte og eksporterte varen.

Artikkel 20
Tilbakevirkende kraft

20.1 Midlertidige tiltak og utjevningsavgifter skal anvendes bare på varer som importeres for konsum etter den dag beslutningen truffet i samsvar med henholdsvis artikkel 17 nr. 1 og artikkel 19 nr. 1 trer i kraft, med de unntak som er angitt i denne artikkel.

20.2 Når det treffes en endelig avgjørelse om skade (men ikke fare for skade eller betydelig forsinkelse i opprettelsen av et foretak) eller dersom det treffes en endelig avgjørelse om fare for skade, når virkningene av den subsidierte importen er slik at det ville blitt truffet en avgjørelse om skade om det ikke var truffet midlertidige tiltak, kan det innkreves utjevningsavgifter med tilbakevirkende kraft for det tidsrom de eventuelle midlertidige tiltak har vært anvendt.

20.3 Dersom den endelige utjevningsavgiften er høyere enn det beløp som er garantert ved deponering av kontanter eller ved gjeldsbrev, skal differansen ikke innkreves. Dersom den endelige avgiften er lavere enn det beløp som er garantert ved deponering av kontanter eller gjeldsbrev, skal umiddelbart det overskytende beløp tilbakebetales eller gjeldsbrevet frigis.

20.4 Med forbehold for bestemmelsen i nr. 2 kan en endelig utjevningsavgift når det treffes en avgjørelse om fare for skade eller betydelig forsinkelse (men ingen skade ennå er skjedd), ilegges bare fra det tidspunkt da avgjørelsen om fare for skade eller betydelig forsinkelse ble truffet, og umiddelbart skal enhver deponering av kontanter foretatt mens midlertidige tiltak har vært anvendt, tilbakebetales og ethvert gjeldsbrev frigis.

20.5 Når en endelige avgjørelse er negativ, skal umiddelbart enhver deponering av kontanter foretatt mens midlertidige tiltak har vært anvendt, tilbakebetales og ethvert gjeldsbrev frigis.

20.6 I kritiske situasjoner, når myndighetene finner at omfattende import i et relativt kort tidsrom av en vare som drar fordel av subsidier utbetalt eller gitt på en måte som ikke er forenlig med bestemmelsene i GATT 1994 og denne avtale, med hensyn til den aktuelle subsidierte vare har forårsaket skade som er vanskelig å avhjelpe, og når det anses nødvendig å innkreve utjevningsavgifter for slik import med tilbakevirkende kraft for å forhindre at skaden skjer på nytt, kan de endelige utjevningsavgiftene innkreves for varer

red for consumption not more than 90 days prior to the date of application of provisional measures.

Article 21
Duration and Review of Countervailing Duties and Undertakings

21.1 A countervailing duty shall remain in force only as long as and to the extent necessary to counteract subsidization which is causing injury.

21.2 The authorities shall review the need for the continued imposition of the duty, where warranted, on their own initiative or, provided that a reasonable period of time has elapsed since the imposition of the definitive countervailing duty, upon request by any interested party which submits positive information substantiating the need for a review. Interested parties shall have the right to request the authorities to examine whether the continued imposition of the duty is necessary to offset subsidization, whether the injury would be likely to continue or recur if the duty were removed or varied, or both. If, as a result of the review under this paragraph, the authorities determine that the countervailing duty is no longer warranted, it shall be terminated immediately.

21.3 Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 and 2, any definitive countervailing duty shall be terminated on a date not later than five years from its imposition (or from the date of the most recent review under paragraph 2 if that review has covered both subsidization and injury, or under this paragraph), unless the authorities determine, in a review initiated before that date on their own initiative or upon a duly substantiated request made by or on behalf of the domestic industry within a reasonable period of time prior to that date, that the expiry of the duty would be likely to lead to continuation or recurrence of subsidization and injury.[52] The duty may remain in force pending the outcome of such a review.

21.4 The provisions of Article 12 regarding evidence and procedure shall apply to any review carried out under this Article. Any such review shall be carried out expeditiously and shall normally be concluded within 12 months of the date of initiation of the review.

21.5 The provisions of this Article shall apply *mutatis mutandis* to undertakings accepted under Article 18.

[52] When the amount of the countervailing duty is assessed on a retrospective basis, a finding in the most recent assessment proceeding that no duty is to be levied shall not by itself require the authorities to terminate the definitive duty.

importert for konsum høyst 90 dager før gjennomføringen av de midlertidige tiltak.

Artikkel 21
Utjevningsavgiftenes og tilsagnenes varighet – ny gjennomgang

21.1 En utjevningsavgift skal gjelde bare så lenge og i den grad det er nødvendig for å motvirke subsidiering som forårsaker skade.

21.2 Når det er grunn til det skal myndighetene, av eget tiltak eller, forutsatt at en viss tid er gått fra den endelige utjevningsavgiften ble ilagt, på anmodning fra enhver berørt part som legger fram opplysninger som viser at en gjennomgang er nødvendig, undersøke om det er nødvendig å opprettholde avgiften. De berørte parter skal ha rett til å be myndighetene undersøke om det er nødvendig å opprettholde avgiften for å motvirke subsidien, og om det er sannsynlig at skaden fortsatt vil bestå eller vil oppstå på nytt dersom avgiften oppheves eller endres, eller begge deler. Dersom myndighetene etter å ha foretatt en gjennomgang i samsvar med dette nr. finner at utjevningsavgiften ikke lenger er berettiget, skal avgiften oppheves umiddelbart.

21.3 Uten hensyn til bestemmelsene i nr. 1 og 2 skal en endelig utjevningsavgift oppheves senest fem år etter den dag den ble ilagt (eller etter den dag siste gjennomgang ble foretatt i samsvar med nr. 2 dersom gjennomgangen gjaldt både subsidie og skade, eller i samsvar med dette nr.), med mindre myndighetene ved en gjennomgang igangsatt før den dato av eget tiltak eller på behørig begrunnet anmodning fra eller på vegne av den innenlandske industrien i rimelig tid før nevnte dato, avgjør at en opphevelse av avgiften sannsynligvis vil føre til at subsidien og skaden består eller oppstår på nytt.[52] Avgiften kan anvendes til resultatene av gjennomgangen foreligger.

21.4 Bestemmelsene i artikkel 12 om bevis og prosedyre skal gjelde for enhver gjennomgang som foretas etter denne artikkel. En slik gjennomgang skal gjennomføres raskt, og skal vanligvis avsluttes innen 12 måneder etter at den ble igangsatt.

21.5 Bestemmelsene i denne artikkel skal gjelde på tilsvarende måte for tilsagn som er godtatt etter artikkel 18.

[52] Når utjevningsavgiftsbeløpet fastsettes med tilbakevirkende kraft og en under den siste fastsettelsen kommer til at det ikke skal avkreves noen avgift, skal dette ikke i seg selv innebære et krav til myndighetene om å oppheve den endelige avgiften.

Article 22
Public Notice and Explanation of Determinations

22.1 When the authorities are satisfied that there is sufficient evidence to justify the initiation of an investigation pursuant to Article 11, the Member or Members the products of which are subject to such investigation and other interested parties known to the investigating authorities to have an interest therein shall be notified and a public notice shall be given.

22.2 A public notice of the initiation of an investigation shall contain, or otherwise make available through a separate report[53], adequate information on the following:

(i) the name of the exporting country or countries and the product involved;
(ii) the date of initiation of the investigation;
(iii) a description of the subsidy practice or practices to be investigated;
(iv) a summary of the factors on which the allegation of injury is based;
(v) the address to which representations by interested Members and interested parties should be directed; and
(vi) the time-limits allowed to interested Members and interested parties for making their views known.

22.3 Public notice shall be given of any preliminary or final determination, whether affirmative or negative, of any decision to accept an undertaking pursuant to Article 18, of the termination of such an undertaking, and of the termination of a definitive countervailing duty. Each such notice shall set forth, or otherwise make available through a separate report, in sufficient detail the findings and conclusions reached on all issues of fact and law considered material by the investigating authorities. All such notices and reports shall be forwarded to the Member or Members the products of which are subject to such determination or undertaking and to other interested parties known to have an interest therein.

22.4 A public notice of the imposition of provisional measures shall set forth, or otherwise make available through a separate report, sufficiently detailed explanations for the preliminary determinations on the existence of a subsidy and injury and shall refer to the matters of fact and law which have

[53] Where authorities provide information and explanations under the provisions of this Article in a separate report, they shall ensure that such report is readily available to the public.

Artikkel 22
Offentlig kunngjøring og redegjørelse om avgjørelser

22.1 Når myndighetene har forvisset seg om at det foreligger tilstrekkelig bevis til at det er berettiget å igangsette en undersøkelse i henhold til artikkel 11, skal dette meddeles det medlem eller de medlemmer hvis varer er gjenstand for en slik undersøkelse, samt andre berørte parter som granskningsmyndigheten vet har interesse i saken, og kunngjøres i en melding.

22.2 En offentlig kunngjøring om igangsetting av en undersøkelse skal inneholde eller på annen måte gjøre tilgjengelig i en egen rapport[53] tilstrekkelige opplysninger om:

a) navnet på eksportlandet eller -landene og den aktuelle vare;
b) hvilken dato undersøkelsen igangsettes;
c) en beskrivelse av den subsidiepraksis som skal undersøkes;
d) et sammendrag av de faktorer påstanden om skade er basert på;
e) hvilken adresse de berørte medlemmer og berørte parter skal rette sine henvendelser til; og
f) hvilke frister de berørte medlemmer og de berørte parter har for å legge fram sitt syn.

22.3 Det skal gis offentlig kunngjøring om enhver foreløpig eller endelig avgjørelse, enten den er positiv eller negativ, om enhver beslutning om å godta et tilsagn i henhold til artikkel 18, om at tilsagnet ikke lenger har gyldighet, og om at en endelig utjevningsavgift oppheves. En slik kunngjøring skal inneholde eller på annen måte gjøre tilgjengelig i en egen rapport tilstrekkelig detaljerte opplysninger om de påvisninger og konklusjoner man er kommet fram til i alle rettslige og faktiske spørsmål som granskningsmyndigheten mener er av betydning. Alle kunngjøringer og rapporter skal oversendes det medlem eller de medlemmer hvis vare det skal treffes avgjørelse eller gis tilsagn for, og til andre berørte parter man vet har en interesse i saken.

22.4 a) En offentlig kunngjøring om at det pålegges midlertidige tiltak skal inneholde eller på annen måte gjøre tilgjengelig i en egen rapport tilstrekkelig detaljert redegjørelse om foreløpige avgjørelser om at det foreligger en subsidie og skade, og skal vise til de rettslige og faktiske spørsmål som har

[53] Når myndighetene gir opplysninger og redegjørelse etter bestemmelsene i denne artikkel i en egen rapport, skal de sørge for at rapporten er lett tilgjengelig for allmennheten.

led to arguments being accepted or rejected. Such a notice or report shall, due regard being paid to the requirement for the protection of confidential information, contain in particular:

(i) the names of the suppliers or, when this is impracticable, the supplying countries involved;

(ii) a description of the product which is sufficient for customs purposes;

(iii) the amount of subsidy established and the basis on which the existence of a subsidy has been determined;

(iv) considerations relevant to the injury determination as set out in Article 15;

(v) the main reasons leading to the determination.

22.5 A public notice of conclusion or suspension of an investigation in the case of an affirmative determination providing for the imposition of a definitive duty or the acceptance of an undertaking shall contain, or otherwise make available through a separate report, all relevant information on the matters of fact and law and reasons which have led to the imposition of final measures or the acceptance of an undertaking, due regard being paid to the requirement for the protection of confidential information. In particular, the notice or report shall contain the information described in paragraph 4, as well as the reasons for the acceptance or rejection of relevant arguments or claims made by interested Members and by the exporters and importers.

22.6 A public notice of the termination or suspension of an investigation following the acceptance of an undertaking pursuant to Article 18 shall include, or otherwise make available through a separate report, the non-confidential part of this undertaking.

22.7 The provisions of this Article shall apply *mutatis mutandis* to the initiation and completion of reviews pursuant to Article 21 and to decisions under Article 20 to apply duties retroactively.

ført til at argumentene godtas eller avvises. En slik kunngjøring eller rapport skal, samtidig som det tas behørig hensyn til kravet om beskyttelse av fortrolige opplysninger, særlig inneholde:

i) navn på leverandørene eller, når det ikke er praktisk mulig, de aktuelle leverandørland;

ii) en varebeskrivelse som er tilstrekkelig ved fortolling;

iii) det fastsatte subsidiebeløp og på hvilket grunnlag det er fastslått at det foreligger en subsidie;

iv) vurderinger i forbindelse med påvisning av skade som fastsatt i artikkel 15;

v) de viktigste grunner til at avgjørelsen ble truffet.

22.5 En offentlig kunngjøring om avslutning eller innstilling av en undersøkelse der det er truffet en avgjørelse om at det skal ilegges en endelig avgift eller at et tilsagn skal godtas, skal inneholde eller på annen måte gjøre tilgjengelig i en egen rapport alle relevante opplysninger om de rettslige og faktiske spørsmål, samt grunnene til at endelige tiltak er pålagt eller et tilsagn er godtatt, samtidig som det tas behørig hensyn til kravet om beskyttelse av fortrolige opplysninger. Kunngjøringen eller rapporten skal særlig inneholde opplysningene angitt i nr. 4 samt grunnene til at de berørte medlemmers og eksportørenes eller importørenes argumenter eller påstander er godtatt eller avvist.

22.6 En offentlig kunngjøring om at en undersøkelse avsluttes eller innstilles fordi et tilsagn er godtatt i henhold til artikkel 18, skal inneholde eller på annen måte gjøre tilgjengelig i en egen rapport den ikke-fortrolige del av tilsagnet.

22.7 Bestemmelsene i denne artikkel skal gjelde på tilsvarende måte for gjennomgang som igangsettes og fullføres i henhold til artikkel 21, og for beslutninger etter artikkel 20 om å anvende avgifter med tilbakevirkende kraft.

Article 23
Judicial Review

Each Member whose national legislation contains provisions on countervailing duty measures shall maintain judicial, arbitral or administrative tribunals or procedures for the purpose, *inter alia*, of the prompt review of administrative actions relating to final determinations and reviews of determinations wit-

Artikkel 23
Rettslig prøving

Et medlem som har bestemmelser om utjevningsavgifter i sin nasjonale lovgivning, skal opprettholde rettslige, voldgiftsmessige eller administrative instanser eller prosedyrer der det blant annet kan foretas en rask prøving av de administrative tiltak som er truffet i forbindelse med endelige avgjørelser og ny gjen-

hin the meaning of Article 21. Such tribunals or procedures shall be independent of the authorities responsible for the determination or review in question, and shall provide all interested parties who participated in the administrative proceeding and are directly and individually affected by the administrative actions with access to review.

nomgang av avgjørelser i henhold til artikkel 21. Disse instanser eller prosedyrer skal være uavhengige av myndighetene som treffer avgjørelsen eller foretar ny gjennomgang, og skal gi alle berørte parter som har deltatt i forvaltningssaken, og som er direkte og personlig berørt av de administrative tiltakene, adgang til å få saken prøvet.

PART VI: INSTITUTIONS

Article 24
Committee on Subsidies and Countervailing Measures and Subsidiary Bodies

24.1 There is hereby established a Committee on Subsidies and Countervailing Measures composed of representatives from each of the Members. The Committee shall elect its own Chairman and shall meet not less than twice a year and otherwise as envisaged by relevant provisions of this Agreement at the request of any Member. The Committee shall carry out responsibilities as assigned to it under this Agreement or by the Members and it shall afford Members the opportunity of consulting on any matter relating to the operation of the Agreement or the furtherance of its objectives. The WTO Secretariat shall act as the secretariat to the Committee.

24.2 The Committee may set up subsidiary bodies as appropriate.

24.3 The Committee shall establish a Permanent Group of Experts composed of five independent persons, highly qualified in the fields of subsidies and trade relations. The experts will be elected by the Committee and one of them will be replaced every year. The PGE may be requested to assist a panel, as provided for in paragraph 5 of Article 4. The Committee may also seek an advisory opinion on the existence and nature of any subsidy.

24.4 The PGE may be consulted by any Member and may give advisory opinions on the nature of any subsidy proposed to be introduced or currently maintained by that Member. Such advisory opinions will be confidential and may not be invoked in proceedings under Article 7.

24.5 In carrying out their functions, the Committee and any subsidiary bodies may consult with and seek information from any source they deem appropriate. However, before the Committee or a subsidiary body seeks such information from a source within the jurisdiction of a Member, it shall inform the Member involved.

DEL VI: ORGANER

Artikkel 24
Komiteen for subsidier og utjevningsavgifter og underkomiteer

24.1 Det nedsettes en komité for subsidier og utjevningsavgifter sammensatt av representanter for hvert av medlemmene. Komiteen skal velge sin formann, og skal komme sammen minst to ganger i året og ellers når et medlem ber om det i samsvar med de relevante bestemmelser i denne avtale. Komiteen skal ha de oppgaver den tildeles i henhold til denne avtale eller av medlemmene, og skal gi medlemmene anlending til å konsultere hverandre om enhver sak som berører anvendelsen av denne avtale, eller fremme av avtalens mål. WTOs sekretariat skal fungere som sekretariat for Komiteen.

24.2 Komiteen kan opprette underordnede organer når det er hensiktsmessig.

24.3 Komiteen skal opprette en permanent ekspertgruppe sammensatt av fem uavhengige personer som er høyt kvalifisert på områdene subsidier og handelsforbindelser. Ekspertene skal velges av Komiteen, og en av dem skal skiftes ut hvert år. PGE kan bes om å bistå et panel som omhandlet i artikkel 4 nr. 5. Komiteen kan også be om en rådgivende uttalelse om hvorvidt det foreligger en subsidie, og om dens art.

24.4 PGE kan konsulteres av ethvert medlem, og kan gi rådgivende uttalelser om arten av enhver subsidie medlemmet foreslår innført eller anvender. En slik rådgivende uttalelse skal være fortrolig, og kan ikke påberopes under en behandling i henhold til artikkel 7.

24.5 Komiteen og ethvert underordnet organ kan når de utfører sine oppgaver, rådføre seg med og innhente opplysninger fra de kilder de finner hensiktsmessig. Før Komiteen eller et underordnet organ innhenter slike opplysninger fra en kilde som hører under et medlems jurisdiksjon, skal de imidlertid underrette det berørte medlem.

PART VII: NOTIFICATION AND SURVEILLANCE

Article 25 Notifications

25.1 Members agree that, without prejudice to the provisions of paragraph 1 of Article XVI of GATT 1994, their notifications of subsidies shall be submitted not later than 30 June of each year and shall conform to the provisions of paragraphs 2 through 6.

25.2 Members shall notify any subsidy as defined in paragraph 1 of Article 1, which is specific within the meaning of Article 2, granted or maintained within their territories.

25.3 The content of notifications should be sufficiently specific to enable other Members to evaluate the trade effects and to understand the operation of notified subsidy programmes. In this connection, and without prejudice to the contents and form of the questionnaire on subsidies[54], Members shall ensure that their notifications contain the following information:

(i) form of a subsidy (i.e. grant, loan, tax concession, etc.);
(ii) subsidy per unit or, in cases where this is not possible, the total amount or the annual amount budgeted for that subsidy (indicating, if possible, the average subsidy per unit in the previous year);
(iii) policy objective and/or purpose of a subsidy;
(iv) duration of a subsidy and/or any other time-limits attached to it;
(v) statistical data permitting an assessment of the trade effects of a subsidy.

25.4 Where specific points in paragraph 3 have not been addressed in a notification, an explanation shall be provided in the notification itself.

25.5 If subsidies are granted to specific products or sectors, the notifications should be organized by product or sector.

25.6 Members which consider that there are no measures in their territories requiring notification under paragraph 1 of Article XVI of GATT 1994 and this Agreement shall so inform the Secretariat in writing.

25.7 Members recognize that notification of a measure does not prejudge either its legal status under GATT 1994 and this Agreement, the effects under this Agreement, or the nature of the measure itself.

25.8 Any Member may, at any time, make a

[54] The Committee shall establish a Working Party to review the contents and form of the questionnaire as contained in BISD 9S/193-194.

DEL VII: MELDING OG OVERVÅKNING

Artikkel 25 Melding

25.1 Medlemmene er enige om at de med forbehold for bestemmelsene i artikkel XVI nr. 1 i GATT 1994 skal legge sine subsidiemeldinger fram senest 30. juni hvert år, og meldingene skal være i samsvar med bestemmelsene i nr. 2 til 6.

25.2 Medlemmene skal gi melding om enhver subsidie som definert i artikkel 1 nr. 1, som er spesifikk i henhold til artikkel 2 og som gis eller opprettholdes på deres territorium.

25.3 Meldingen skal være så detaljert at andre medlemmer kan vurdere virkningene for handelen og få en forståelse av hvordan et meldt subsidieprogram virker. For dette formål og med forbehold for subsidieskjemaets innhold[54] skal medlemmene sørge for at meldingene de gir inneholder følgende opplysninger:

(i) subsidiens form (dvs. gave, lån, skattefordel, osv.);
(ii) ssubsidie per enhet eller, når det ikke er mulig, det budsjetterte totale eller årlige subsidiebeløpet (om mulig med angivelse av gjennomsnittlig subsidiebeløp per enhet foregående år);
(iii) det generelle mål som ønskes oppnådd med subsidien og/eller dens formål;
(iv) subsidiens varighet og/eller andre tidsfrister knyttet til subsidien;
(v) statistiske data som gjør det mulig å vurdere subsidiens virkninger for handelen.

25.4 Når konkrete punkter nevnt i nr. 3 ikke er med i en melding, skal det begrunnes i meldingen.

25.5 Dersom subsidiene gis til spesifikke varer eller sektorer, skal meldingene settes opp etter vare eller sektor.

25.6 Medlemmer som mener at det i deres land ikke finnes tiltak eller programmer som skal meldes i samsvar med artikkel XVI nr. 1 i GATT 1994 og med denne avtale, skal underrette sekretariatet skriftlig om dette.

25.7 Medlemmene erkjenner at melding om et tiltak ikke berører verken tiltakets rettslige status etter GATT 1994 og denne avtale, virkningene etter denne avtale, eller selve tiltakets art.

25.8 Et medlem kan til enhver tid skriftlig

[54] Komiteen skal opprette en arbeidsgruppe som skal gjennomgå spørreskjemaet oppført i BISD - 9S/193-194, med hensyn til innhold og form.

written request for information on the nature and extent of any subsidy granted or maintained by another Member (including any subsidy referred to in Part IV), or for an explanation of the reasons for which a specific measure has been considered as not subject to the requirement of notification.

25.9 Members so requested shall provide such information as quickly as possible and in a comprehensive manner, and shall be ready, upon request, to provide additional information to the requesting Member. In particular, they shall provide sufficient details to enable the other Member to assess their compliance with the terms of this Agreement. Any Member which considers that such information has not been provided may bring the matter to the attention of the Committee.

25.10 Any Member which considers that any measure of another Member having the effects of a subsidy has not been notified in accordance with the provisions of paragraph 1 of Article XVI of GATT 1994 and this Article may bring the matter to the attention of such other Member. If the alleged subsidy is not thereafter notified promptly, such Member may itself bring the alleged subsidy in question to the notice of the Committee.

25.11 Members shall report without delay to the Committee all preliminary or final actions taken with respect to countervailing duties. Such reports shall be available in the Secretariat for inspection by other Members. Members shall also submit, on a semi-annual basis, reports on any countervailing duty actions taken within the preceding six months. The semi-annual reports shall be submitted on an agreed standard form.

25.12 Each Member shall notify the Committee *(a)* which of its authorities are competent to initiate and conduct investigations referred to in Article 11 and *(b)* its domestic procedures governing the initiation and conduct of such investigations.

Article 26
Surveillance

26.1 The Committee shall examine new and full notifications submitted under paragraph 1 of Article XVI of GATT 1994 and paragraph 1 of Article 25 of this Agreement at special sessions held every third year. Notifications submitted in the intervening years (updating notifications) shall be examined at each regular meeting of the Committee.

26.2 The Committee shall examine reports submitted under paragraph 11 of Article 25 at each regular meeting of the Committee.

be om opplysninger om arten og omfanget av en subsidie som gis eller opprettholdes av et annet medlem (også enhver subsidie nevnt i del IV), eller om en begrunnelse for hvorfor et konkret tiltak ikke anses underlagt kravet om melding.

25.9 Medlemmer som har mottatt en slik anmodning, skal gi samtlige opplysninger så snart som mulig, og være villig til å gi tilleggsopplysninger dersom medlemmet som har fremmet anmodningen, ber om det. De skal særlig gi så detaljerte opplysninger at det annet medlem kan vurdere om vilkårene i denne avtale er oppfylt. Et medlem som mener at det ikke er gitt slike opplysninger, kan ta spørsmålet opp med Komiteen.

25.10 Dersom et medlem mener at det ikke er gitt melding om et tiltak som anvendes av et annet medlem, og som virker på samme måte som en subsidie, i samsvar med bestemmelsene i artikkel XVI nr. 1 i GATT 1994 og denne artikkel, kan medlemmet ta spørsmålet opp med det annet medlem. Dersom det så ikke gis melding om den angivelige subsidien i løpet av kort tid, kan medlemmet selv gjøre Komiteen oppmerksom på den.

25.11 Medlemmene skal umiddelbart gi Komiteen rapport om alle midlertidige eller endelige tiltak med hensyn til utjevningsavgifter. Andre medlemmer skal kunne se rapportene i sekretariatet. Medlemmene skal også hver sjette måned legge fram rapport om alle tiltak som er truffet med hensyn til utjevningstavgifter i løpet av de foregående seks måneder. Halvårsrapportene skal legges fram på et omforent standardskjema.

25.12 Hvert medlem skal gi Komiteen melding om a) hvilke myndigheter hos medlemmet som er kompetente til å igangsette og gjennomføre undersøkelsene omhandlet i artikkel 11, og b) de interne prosedyrer som kommer til anvendelse ved igangsetting og gjennomføring av slike undersøkelser.

Artikkel 26
Overvåkning

26.1 Komiteen skal i ekstraordinære møter som holdes hvert tredje år, gjennomgå nye og fullstendige meldinger som er lagt fram etter artikkel XVI nr. 1 i GATT 1994 og artikkel 25 nr. 1 i denne avtale. Meldinger som legges fram i mellomtiden (ajourføringer), skal gjennomgås i Komiteens ordinære møter.

26.2 Komiteen skal gjennomgå rapporter lagt fram etter artikkel 25 nr. 11 i sine ordinære møter.

PART VIII: DEVELOPING COUNTRY MEMBERS

Article 27
Special and Differential Treatment of Developing Country Members

27.1 Members recognize that subsidies may play an important role in economic development programmes of developing country Members.

27.2 The prohibition of paragraph 1(a) of Article 3 shall not apply to:
(a) developing country Members referred to in Annex VII.
(b) other developing country Members for a period of eight years from the date of entry into force of the WTO Agreement, subject to compliance with the provisions in paragraph 4.

27.3 The prohibition of paragraph 1(b) of Article 3 shall not apply to developing country Members for a period of five years, and shall not apply to least developed country Members for a period of eight years, from the date of entry into force of the WTO Agreement.

27.4 Any developing country Member referred to in paragraph 2(b) shall phase out its export subsidies[55] within the eight-year period, preferably in a progressive manner. However, a developing country Member shall not increase the level of its export subsidies, and shall eliminate them within a period shorter than that provided for in this paragraph when the use of such export subsidies is inconsistent with its development needs. If a developing country Member deems it necessary to apply such subsidies beyond the 8-year period, it shall not later than one year before the expiry of this period enter into consultation with the Committee, which will determine whether an extension of this period is justified, after examining all the relevant economic, financial and development needs of the developing country Member in question. If the Committee determines that the extension is justified, the developing country Member concerned shall hold annual consultations with the Committee to determine the necessity of maintaining the subsidies. If no such determination is made by the Committee, the developing country Member shall phase out the remaining export subsidies within two years from the end of the last authorized period.

27.5 A developing country Member which has reached export competitiveness in any gi-

[55] For a developing country Member not granting export subsidies as of the date of entry into force of the WTO Agreement, this paragraph shall apply on the basis of the level of export subsidies granted in 1986.

DEL VIII: MEDLEMMER SOM ER UTVIKLINGSLAND

Artikkel 27
Spesiell og differensiert behandling av medlemmer som er utviklingsland

27.1 Medlemmene erkjenner at subsidier kan spille en viktig rolle i utviklingslandenes programmer for økonomisk utvikling.

27.2 Forbudet i artikkel 3 nr. 1 bokstav a) skal ikke gjelde for:
a) medlemmer som er utviklingsland og nevnt i vedlegg VII;
b) andre medlemmer som er utviklingsland, i en periode på tre år fra den dag WTO-avtalen er trådt i kraft, med forbehold om at bestemmelsene i nr. 4 er oppfylt.

27.3 Forbudet i artikkel 3 nr. 1 bokstav b) skal i en periode på fem år ikke gjelde for medlemmer som er utviklingsland, og skal ikke gjelde for minst utviklede medlemsland i en periode på åtte år fra den dag WTO-avtalen er trådt i kraft.

27.4 Et medlem som er utviklingsland og nevnt i nr. 2 bokstav b), skal avskaffe sine eksportsubsidier[55] i løpet av perioden på åtte år, og det skal fortrinnsvis skje progresivt. Et medlem som er utviklingsland, skal imidlertid ikke øke sine eksportsubsidier og skal avskaffe dem raskere enn det som her er fastsatt, når bruk av slike eksportsubsidier ikke er forenlig med medlemmets utviklingsbehov. Dersom et slikt medlem mener det er nødvendig å anvende slike subsidier ut over perioden på åtte år, skal det senest ett år før perioden utløper innlede konsultasjoner med Komiteen, som etter å ha undersøkt alle relevante økonomiske, finansielle og utviklingsmessige behov hos det aktuelle medlem, skal avgjøre om det er grunn til å forlenge perioden. Dersom Komiteen avgjør at en forlengelse er berettiget, skal det berørte medlem hvert år gjennomføre konsultasjoner med Komiteen for å avgjøre om det er behov for å opprettholde subsidiene. Dersom Komiteen ikke treffer en slik avgjørelse, skal medlemmet avskaffe de gjenværende eksportsubsidier innen to år etter at siste godkjente periode er over.

27.5 Et medlem som er utviklingsland og har oppnådd å bli konkurransedyktig på eksport-

[55] For et medlem som er utviklingsland og som ikke gir eksportsubsider den dag WTO-avtalen trer i kraft, skal dette nr. gjelde på grunnlag av eksportsubsidier gitt i 1986.

ven product shall phase out its export subsidies for such product(s) over a period of two years. However, for a developing country Member which is referred to in Annex VII and which has reached export competitiveness in one or more products, export subsidies on such products shall be gradually phased out over a period of eight years.

27.6 Export competitiveness in a product exists if a developing country Member's exports of that product have reached a share of at least 3.25 per cent in world trade of that product for two consecutive calendar years. Export competitiveness shall exist either *(a)* on the basis of notification by the developing country Member having reached export competitiveness, or *(b)* on the basis of a computation undertaken by the Secretariat at the request of any Member. For the purpose of this paragraph, a product is defined as a section heading of the Harmonized System Nomenclature. The Committee shall review the operation of this provision five years from the date of the entry into force of the WTO Agreement.

27.7 The provisions of Article 4 shall not apply to a developing country Member in the case of export subsidies which are in conformity with the provisions of paragraphs 2 through 5. The relevant provisions in such a case shall be those of Article 7.

27.8 There shall be no presumption in terms of paragraph 1 of Article 6 that a subsidy granted by a developing country Member results in serious prejudice, as defined in this Agreement. Such serious prejudice, where applicable under the terms of paragraph 9, shall be demonstrated by positive evidence, in accordance with the provisions of paragraphs 3 through 8 of Article 6.

27.9 Regarding actionable subsidies granted or maintained by a developing country Member other than those referred to in paragraph 1 of Article 6, action may not be authorized or taken under Article 7 unless nullification or impairment of tariff concessions or other obligations under GATT 1994 is found to exist as a result of such a subsidy, in such a way as to displace or impede imports of a like product of another Member into the market of the subsidizing developing country Member or unless injury to a domestic industry in the market of an importing Member occurs.

27.10 Any countervailing duty investigation of a product originating in a developing country Member shall be terminated as soon as the authorities concerned determine that:

markedet med hensyn til en bestemt vare, skal avskaffe sine eksportsubsidier for varen eller varene i løpet av to år. Et medlem som er utviklingsland og er nevnt i vedlegg VII, og som har oppnådd å bli konkurransedyktig på eksportmarkedet med hensyn til en eller flere varer, skal imidlertid gradvis avskaffe eksportsubsidiene for disse varer i løpet av en periode på åtte år.

27.6 Konkurransedyktighet på eksportmarkedet med hensyn til en bestemt vare foreligger dersom eksport av varen fra et medlem som er utviklingsland, har nådd en andel på minst 3,25 prosent av verdenshandelen med varen i to påfølgende kalenderår. Konkurransedyktighet på eksportmarkedet skal foreligge enten a) på grunnlag av melding fra medlemmet som har oppnådd å bli konkurransedyktig på eksportmarkedet, eller b) på grunnlag av en beregning sekretariatet har foretatt på anmodning fra et medlem. I dette nr. defineres en vare som en posisjon i Det harmoniserte systems nomenklatur. Komiteen skal fem år etter at WTO-avtalen er trådt i kraft, undersøke hvordan denne bestemmelse anvendes.

27.7 Bestemmelsene i artikkel 4 skal ikke gjelde for et medlem som er utviklingsland, når det dreier seg om eksportsubsidier som er i samsvar med nr. 2 til 5. De relevante bestemmelser skal i et slikt tilfelle være bestemmelsene i artikkel 7.

27.8 Det skal ikke ikke foreligge antakelse etter artikkel 6 nr. 1 om at en subsidie gitt av et medlem som er utviklingsland, fører til alvorlig skade som definert i denne avtale. Alvorlig skade skal når det er aktuelt etter vilkårene i nr. 9, påvises ved positive bevis i samsvar med artikkel 6 nr. 3 til 8.

27.9 Med hensyn til andre subsidier det kan treffes mottiltak mot men som ikke er nevnt i artikkel 6 nr. 1, som gis eller opprettholdes av et medlem som er utviklingsland, kan det ikke gis tillatelse til eller treffes mottiltak i henhold til artikkel 7 med mindre det fastslås at subsidien har ført til hel eller delvis tilsidesettelse av tollkonsesjoner eller andre forpliktelser etter GATT 1994 på en slik måte at den vrir eller hindrer import av en tilsvarende vare fra et annet medlem i markedet til medlemmet som er utviklingsland og som gir subsidien, eller med mindre innenlandsk industri i et importmedlems marked påføres skade.

27.10 Enhver undersøkelse med hensyn til utjevningsavgifter for en vare med opprinnelse hos et medlem som er utviklingsland, skal avsluttes så snart vedkommende myndigheter avgjør at

(a) the overall level of subsidies granted upon the product in question does not exceed 2 per cent of its value calculated on a per unit basis; or

(b) the volume of the subsidized imports represents less than 4 per cent of the total imports of the like product in the importing Member, unless imports from developing country Members whose individual shares of total imports represent less than 4 per cent collectively account for more than 9 per cent of the total imports of the like product in the importing Member.

a) de totale subsidier for den aktuelle varen ikke overstiger 2 prosent av enhetsverdien; eller

b) den subsidierte importmengden representerer under 4 prosent av total import av tilsvarende vare hos importmedlemmet, med mindre import fra medlemmer som er utviklingsland og hvis individuelle andeler av total import representerer under 4 prosent, samlet utgjør mer enn 9 prosent av total import av tilsvarende vare hos importmedlemmet.

27.11 For those developing country Members within the scope of paragraph 2(b) which have eliminated export subsidies prior to the expiry of the period of eight years from the date of entry into force of the WTO Agreement, and for those developing country Members referred to in Annex VII, the number in paragraph 10(a) shall be 3 per cent rather than 2 per cent. This provision shall apply from the date that the elimination of export subsidies is notified to the Committee, and for so long as export subsidies are not granted by the notifying developing country Member. This provision shall expire eight years from the date of entry into force of the WTO Agreement.

27.11 For medlemmer som er utviklingsland og omhandlet i nr. 2 bokstav b), og som har avskaffet eksportsubsidiene før utløpet av perioden på åtte år fra den dag WTO-avtalen er trådt i kraft, og for medlemmer som er utviklingsland og omhandlet i vedlegg VII, skal tallet i nr. 10 bokstav a) være 3 og ikke 2 prosent. Denne bestemmelse skal gjelde fra den dag avskaffelsen av eksportsubsidier meldes til Komiteen, og så lenge som medlemmet som har gitt meldingen, avstår fra å gi eksportsubsidier. Denne bestemmelse skal opphøre å gjelde åtte år etter den dag WTO-avtalen er trådt i kraft.

27.12 The provisions of paragraphs 10 and 11 shall govern any determination of *de minimis* under paragraph 3 of Article 15.

27.12 Bestemmelsene i nr. 10 og 11 skal gjelde for enhver avgjørelse om *de minimis* etter artikkel 15 nr. 3.

27.13 The provisions of Part III shall not apply to direct forgiveness of debts, subsidies to cover social costs, in whatever form, including relinquishment of government revenue and other transfer of liabilities when such subsidies are granted within and directly linked to a privatization programme of a developing country Member, provided that both such programme and the subsidies involved are granted for a limited period and notified to the Committee and that the programme results in eventual privatization of the enterprise concerned.

27.13 Bestemmelsene i del III skal ikke gjelde for direkte ettergivelse av gjeld, subsidier til dekning av sosiale kostnader uansett form, herunder avkall på innbetaling til det offentlige og annen overføring av passiva, når slike subsidier gis innenfor rammen av og i direkte tilknytning til et privatiseringsprogram hos et medlem som utviklingsland, forutsatt at både programmet og subsidiene anvendes i et begrenset tidsrom og er meldt til Komiteen, og at programmet fører til at det aktuelle foretak til slutt privatiseres.

27.14 The Committee shall, upon request by an interested Member, undertake a review of a specific export subsidy practice of a developing country Member to examine whether the practice is in conformity with its development needs.

27.14 Komiteen skal på anmodning fra et berørt medlem foreta en gjennomgang av en konkret eksportsubsidiering hos et medlem som er utviklingsland, med sikte på å undersøke om subsidieringen er i samsvar med landets utviklingsbehov.

27.15 The Committee shall, upon request by an interested developing country Member, undertake a review of a specific countervailing measure to examine whether it is consistent with the provisions of paragraphs 10 and 11 as applicable to the developing country Member in question.

27.15 Komiteen skal på anmodning fra et berørt medlem som er utviklingsland, foreta en gjennomgang av et konkret utjevningstiltak, med sikte på å undersøke om tiltaket er forenlig med bestemmelsene i nr. 10 og 11 slik de kommer til anvendelse for det aktuelle medlem.

PART IX: TRANSITIONAL ARRANGEMENTS

Article 28
Existing Programmes

28.1 Subsidy programmes which have been established within the territory of any Member before the date on which such a Member signed the WTO Agreement and which are inconsistent with the provisions of this Agreement shall be:

(a) notified to the Committee not later than 90 days after the date of entry into force of the WTO Agreement for such Member; and
(b) brought into conformity with the provisions of this Agreement within three years of the date of entry into force of the WTO Agreement for such Member and until then shall not be subject to Part II.

28.2 No Member shall extend the scope of any such programme, nor shall such a programme be renewed upon its expiry.

Article 29
Transformation into a Market Economy

29.1 Members in the process of transformation from a centrally-planned into a market, free-enterprise economy may apply programmes and measures necessary for such a transformation.

29.2 For such Members, subsidy programmes falling within the scope of Article 3, and notified according to paragraph 3, shall be phased out or brought into conformity with Article 3 within a period of seven years from the date of entry into force of the WTO Agreement. In such a case, Article 4 shall not apply. In addition during the same period:

(a) Subsidy programmes falling within the scope of paragraph 1(d) of Article 6 shall not be actionable under Article 7;
(b) With respect to other actionable subsidies, the provisions of paragraph 9 of Article 27 shall apply.

29.3 Subsidy programmes falling within the scope of Article 3 shall be notified to the Committee by the earliest practicable date after the date of entry into force of the WTO Agreement. Further notifications of such subsidies may be made up to two years after the date of entry into force of the WTO Agreement.

29.4 In exceptional circumstances Members referred to in paragraph 1 may be given departures from their notified programmes and measures and their time-frame by the Committee if such departures are deemed necessary for the process of transformation.

DEL IX: OVERGANGSBESTEMMELSER

Artikkel 28
Eksisterende programmer

28.1 Subsidieringsprogrammer som er innført på et medlems territorium før den dag medlemmet undertegnet WTO-avtalen, og som ikke er forenlige med bestemmelsene i denne avtale,

a) skal meldes til Komiteen senest 90 dager etter den dag WTOavtalen trer i kraft for medlemmet; og
b) skal bringes i samsvar med bestemmelsene i denne avtale innen tre år etter den dag WTO-avtalen trer i kraft for medlemmet, og skal til da ikke være underlagt del II.

28.2 Intet medlem skal utvide et slikt program, og programmet skal heller ikke fornyes når det utløper.

Artikkel 29
Overgang til markedsøkonomi

29.1 Medlemmer som er inne i en prosess med overgang fra en sentralstyrt planøkonomi til fri markedsøkonomi, kan anvende de programmer og tiltak som er nødvendige i forbindelse med en slik overgang.

29.2 I disse medlemmers tilfelle skal subsidieringsprogrammer som kommer inn under artikkel 3 og meldes i samsvar med nr. 3, gradvis avskaffes eller bringes i samsvar med artikkel 3 i løpet av en periode på sju år fra den dag WTO-avtalen er trådt i kraft. I et slikt tilfelle får artikkel 4 ikke anvendelse. I tillegg skal i samme tidsrom

a) mottiltak etter artikkel 7 ikke kunne treffes mot subsidieringsprogrammer som kommer inn under artikkel 6 nr. 1 bokstav d);
b) bestemmelsene i artikkel 27 nr. 9 gjelde for andre subsidier det kan treffes mottiltak mot.

29.3 Subsidieringsprogrammer som kommer inn under artikkel 3, skal meldes til Komiteen så snart det er praktisk mulig etter den dag WTO-avtalen er trådt i kraft. Videre melding om slike subsidier kan gis inntil to år etter den dag WTO-avtalen er trådt i kraft.

29.4 Dersom særlige forhold tilsier det, kan Komiteen gi de medlemmer som er nevnt i nr. 1, tillatelse til å avvike fra de programmer og tiltak det er gitt melding om, og fra deres tidsplan, dersom det anses som nødvendig av hensyn til overgangsprosessen.

PART X: DISPUTE SETTLEMENT

Article 30

The provisions of Articles XXII and XXIII of GATT 1994 as elaborated and applied by the Dispute Settlement Understanding shall apply to consultations and the settlement of disputes under this Agreement, except as otherwise specifically provided herein.

DEL X: TVISTELØSNING

Artikkel 30

Med mindre annet er spesielt bestemt i denne avtale, skal bestemmelsene i artikkel XXII og XXIII i GATT 1994 slik de er nærmere presisert og gjennomført ved Tvisteløsningsavtalen, gjelde for konsultasjoner og tvisteløsning etter denne avtale.

PART XI: FINAL PROVISIONS

Article 31
Provisional Application

The provisions of paragraph 1 of Article 6 and the provisions of Article 8 and Article 9 shall apply for a period of five years, beginning with the date of entry into force of the WTO Agreement. Not later than 180 days before the end of this period, the Committee shall review the operation of those provisions, with a view to determining whether to extend their application, either as presently drafted or in a modified form, for a further period.

DEL XI: SLUTTBESTEMMELSER

Artikkel 31
Midlertidig anvendelse

Bestemmelsene i artikkel 6 nr. 1, artikkel 8 og artikkel 9 skal gjelde i en periode på fem år fra den dag WTO-avtalen trer i kraft. Senest 180 dager før perioden utløper skal Komiteen foreta en gjennomgang av hvordan bestemmelsene anvendes, med sikte på å avgjøre om de i sin nåværende eller i en endret form skal få forlenget anvendelse for nok en periode.

Article 32
Other Final Provisions

32.1 No specific action against a subsidy of another Member can be taken except in accordance with the provisions of GATT 1994, as interpreted by this Agreement.[56]

32.2 Reservations may not be entered in respect of any of the provisions of this Agreement without the consent of the other Members.

32.2 Subject to paragraph 4, the provisions of this Agreement shall apply to investigations, and reviews of existing measures, initiated pursuant to applications which have been made on or after the date of entry into force for a Member of the WTO Agreement.

32.4 For the purposes of paragraph 3 of Article 21, existing countervailing measures shall be deemed to be imposed on a date not later than the date of entry into force for a Member of the WTO Agreement, except in cases in which the domestic legislation of a Member in force at that date already included a clause of the type provided for in that paragraph.

32.5 Each Member shall take all necessary steps, of a general or particular character, to

Artikkel 32
Andre sluttbestemmelser

32.1 Det kan ikke treffes noe særskilt tiltak mot en subsidie som gis av et annet medlem, med mindre det skjer i samsvar med bestemmelsene i GATT 1994 slik den fortolkes i denne avtale.[56]

32.2 Det kan ikke tas forbehold i forbindelse med denne avtale uten de øvrige medlemmers samtykke.

32.2 Med forbehold for nr. 4 skal bestemmelsene i denne avtale gjelde for undersøkelse og gjennomgang av eksisterende tiltak innledet som følge av anmodninger framsatt den dag WTO-avtalen trer i kraft for et medlem, eller etter den dag.

32.4 For det formål som er angitt i artikkel 21 nr. 3 skal de eksisterende utjevningsavgifter anses å være ilagt senest den dag WTO-avtalen trer i kraft for et medlem, med mindre medlemmets gjeldende nasjonale lovgivning på den dato allerede inneholder en bestemmelse av den art som er omhandlet i nevnte nr.

32.5 Alle medlemmer skal treffe alle generelle eller særlige tiltak som er nødvendige for

[56] This paragraph is not intended to preclude action under other relevant provisions of GATT1994, where appropriate.

[56] Denne bestemmelse er ikke til hinder for at det treffes tiltak i henhold til andre relevante bestemmelser i GATT 1994, når det er hensiktsmessig.

ensure, not later than the date of entry into force of the WTO Agreement for it, the conformity of its laws, regulations and administrative procedures with the provisions of this Agreement as they may apply to the Member in question.

32.6 Each Member shall inform the Committee of any changes in its laws and regulations relevant to this Agreement and in the administration of such laws and regulations.

32.7 The Committee shall review annually the implementation and operation of this Agreement, taking into account the objectives thereof. The Committee shall inform annually the Council for Trade in Goods of developments during the period covered by such reviews.

32.8 The Annexes to this Agreement constitute an integral part thereof.

å sikre at deres lover, forskrifter og administrative prosedyrer er i samsvar med bestemmelsene i denne avtale slik de kommer til anvendelse for det enkelte medlem, senest den dag WTO-avtalen trer i kraft.

32.6 Hvert medlem skal underrette Komiteen om enhver endring i medlemmets lover og forskrifter, og i anvendelsen av disse lover og forskrifter, som berører denne avtale.

32.7 Komiteen skal hvert år undersøke hvordan denne avtale gjennomføres og anvendes, og skal under gjennomgangen ta hensyn til avtalens formål. Komiteen skal hvert år underrette Rådet for handel med varer om det som har skjedd i tidsrommet som omfattes av gjennomgangen.

32.8 Vedleggene til denne avtale utgjør en integrerende del av avtalen.

ANNEX I

ILLUSTRATIVE LIST OF EXPORT SUBSIDIES

(a) The provision by governments of direct subsidies to a firm or an industry contingent upon export performance.

(b) Currency retention schemes or any similar practices which involve a bonus on exports.

(c) Internal transport and freight charges on export shipments, provided or mandated by governments, on terms more favourable than for domestic shipments.

(d) The provision by governments or their agencies either directly or indirectly through government-mandated schemes, of imported or domestic products or services for use in the production of exported goods, on terms or conditions more favourable than for provision of like or directly competitive products or services for use in the production of goods for domestic consumption, if (in the case of products) such terms or conditions are more favourable than those commercially available[57] on world markets to their exporters.

(e) The full or partial exemption remission, or deferral specifically related to exports, of

[57] The term "commercially available" means that the choice between domestic and imported products is unrestricted and depends only on commercial considerations.

VEDLEGG I

ILLUSTRERENDE LISTE OVER EKSPORTSUBSIDIER

a) Direkte subsidier fra det offentlige til et foretak eller en industri, som står i forhold til eksportresultatene.

b) Ordninger som innebærer at eksportørene får beholde en del av den inntjente valuta, og liknende praksis som medfører en premiering av eksport.

c) Interne transport- og frakttakster på eksportforsendelser som det offentlige har fastsatt eller gitt pålegg om, på vilkår som er gunstigere enn dem som gjelder ved innenlandske forsendelser.

d) Levering av importerte eller innenlandske varer eller tjenester fra det offentlige eller offentlige organer, direkte eller indirekte gjennom programmer myndighetene har gitt pålegg om, til bruk i produksjonen av eksportvarer, på vilkår som er gunstigere enn dem som gjelder ved levering av tilsvarende eller direkte konkurrerende varer eller tjenester til bruk i produksjonen av varer beregnet på internt forbruk, dersom vilkårene (når det dreier seg om varer) er gunstigere enn de kommersielle vilkår som kan oppnås[57] av eksportørene på verdensmarkedene.

e) Hel eller delvis fritakelse, ettergivelse eller utsettelse, spesielt for eksporten, av direkte

[57] Med uttrykket «kommersielle vilkår som kan oppnås» menes at valget er fritt mellom innenlandske varer og importerte varer, og at valget ene og alene treffes på grunnlag av kommersielle kriterier.

direct taxes[58] or social welfare charges paid or payable by industrial or commercial enterprises.[59]

(f) The allowance of special deductions directly related to exports or export performance, over and above those granted in respect to production for domestic consumption, in the calculation of the base on which direct taxes are charged.

(g) The exemption or remission, in respect of the production and distribution of exported products, of indirect taxes[58] in excess of those levied in respect of the production and distribution of like products when sold for domestic consumption.

(h) The exemption, remission or deferral of prior-stage cumulative indirect taxes[58] on goods or services used in the production of exported products in excess of the exemption, remission or deferral of like prior-sta-

skatter[58] eller trygdepremier som betales eller skal betales av industri- eller handelsforetak.[59]

f) Tillatelse til spesielle fradrag i beregningsgrunnlaget for direkte skatt, direkte knyttet til eksport eller eksportresultater i tillegg til dem som gjelder ved produksjon til internt forbruk.

g) Fritakelse eller ettergivelse av indirekte skatt[58] på produksjon og distribusjon av eksportvarer med et beløp som er høyere enn skatt på produksjon og distribusjon av tilsvarende vare når den selges på hjemmemarkedet;

h) Fritakelse, ettergivelse eller utsettelse av kumulativ indirekte skatt[58] pålagt på et tidligere stadium for varer eller tjenester som brukes i produksjonen av eksportvarer, med et beløp som er høyere enn fritakelse, ettergivelse eller utsettelse av tilsvarende kumu-

---

58 For the purpose of this Agreement: The term "direct taxes" shall mean taxes on wages, profits, interests, rents, royalties, and all other forms of income, and taxes on the ownership of real property; The term "import charges" shall mean tariffs, duties, and other fiscal charges not elsewhere enumerated in this note that are levied on imports; The term "indirect taxes" shall mean sales, excise, turnover, value added, franchise, stamp, transfer, inventory and equipment taxes, border taxes and all taxes other than direct taxes and import charges; "Prior-stage" indirect taxes are those levied on goods or services used directly or indirectly in making the product; "Cumulative" indirect taxes are multi-staged taxes levied where there is no mechanism for subsequent crediting of the tax if the goods or services subject to tax at one stage of production are used in a succeeding stage of production; "Remission" of taxes includes the refund or rebate of taxes; "Remission or drawback" includes the full or partial exemption or deferral of import charges.

59 The Members recognize that deferral need not amount to an export subsidy where, for example, appropriate interest charges are collected. The Members reaffirm the principle that prices for goods in transactions between exporting enterprises and foreign buyers under their or under the same control should for tax purposes be the prices which would be charged between independent enterprises acting at arm's length. Any Member may draw the attention of another Member to administrative or other practices which may contravene this principle and which result in a significant saving of direct taxes in export transactions. In such circumstances the Members shall normally attempt to resolve their differences using the facilities of existing bilateral tax treaties or other specific international mechanisms, without prejudice to the rights and obligations of Members under GATT 1994, including the right of consultation created in the preceding sentence. Paragraph (e) is not intended to limit a Member from taking measures to avoid the double taxation of foreign-source income earned by its enterprises or the enterprises of another Member.

58 I denne avtale menes med «direkte skatt»: skatt på lønn, utbytte, renteinntekter, leieinntekter, royalties og alle andre former for innekter, og eiendomsskatt på fast eiendom; «importavgift»: toll og andre skatter og avgifter som er lagt på importen, og som ikke er oppført et annet sted i denne merknaden; «indirekte skatt»: omsetningsavgift, forbrukeravgift, merverdiavgift, konsesjonsavgift, stempelavgift, overdragelsesavgift, skatt på beholdning og utstyr, grenseskatt og alle andre skatter enn direkte skatter og importavgifter; indirekte skatt «på et tidligere stadium»: skatt pålagt varer og tjenester som direkte eller indirekte brukes til framstilling av varen; «kumulativ» indirekte skatt: flertrinnsskatt pålagt der det ikke finnes noen ordning for senere kredittering av skatten dersom varene eller tjenestene som skal beskattes på ett trinn i produksjonen, benyttes på et senere trinn; «ettergivelse» av skatt omfatter tilbakebetaling eller fradrag av skatt; «ettergivelse eller drawback» omfatter hel eller delvis fritakelse eller utsettelse av importavgifter.

59 Medlemmene erkjenner at utsettelse ikke behøver å innebære en eksportsubsidie f.eks. når det innkreves passende renter. Medlemmene bekrefter på nytt prinsippet om at priser for varer i handelen mellom eksportforetak og utenlandske kjøpere under deres eller under samme kontroll, for skatteformål skal være de priser som ville forlanges mellom uavhengige foretak i fri konkurranse. Ethvert medlem kan gjøre et annet medlem oppmerksom på administrativ eller annen praksis som kan være i strid med dette prinsippet, og som fører til at det i betydelig grad spares direkte skatter i eksporthandelen. I slike tilfeller skal medlemmene normalt forsøke å løse sine uoverensstemmelser ved å benytte de mulighetene som eksisterende bilaterale skatteavtaler eller andre særlige internasjonale ordninger gir, med forbehold for medlemmenes rettigheter og forpliktelser etter GATT 1994, herunder retten til konsultasjon som er nevnt i foregående punktum. Bokstav e) har ikke som formål å begrense et medlems mulighet til å treffe tiltak for å unngå dobbeltbeskatning av inntekt som medlemmets eller et annet medlems foretak har fra utlandet.

ge cumulative indirect taxes on goods or services used in the production of like products when sold for domestic consumption; provided, however, that prior-stage cumulative indirect taxes may be exempted, remitted or deferred on exported products even when not exempted, remitted or deferred on like products when sold for domestic consumption, if the prior-stage cumulative indirect taxes are levied on inputs that are consumed in the production of the exported product (making normal allowance for waste).[60] This item shall be interpreted in accordance with the guidelines on consumption of inputs in the production process contained in Annex II.

(i) The remission or drawback of import charges[58] in excess of those levied on imported inputs that are consumed in the production of the exported product (making normal allowance for waste); provided, however, that in particular cases a firm may use a quantity of home market inputs equal to, and having the same quality and characteristics as, the imported inputs as a substitute for them in order to benefit from this provision if the import and the corresponding export operations both occur within a reasonable time period, not to exceed two years. This item shall be interpreted in accordance with the guidelines on consumption of inputs in the production process contained in Annex II and the guidelines in the determination of substitution drawback systems as export subsidies contained in Annex III.

(j) The provision by governments (or special institutions controlled by governments) of export credit guarantee or insurance programmes, of insurance or guarantee programmes against increases in the cost of exported products or of exchange risk programmes, at premium rates which are inadequate to cover the long-term operating costs and losses of the programmes.

(k) The grant by governments (or special institutions controlled by and/or acting under the authority of governments) of export credits at rates below those which they actually have to pay for the funds so employed (or would have to pay if they borrowed on international capital markets in order to obtain funds of the same maturity and other credit terms and denominated in the same currency as the export credit), or the

[60] Paragraph (h) does not apply to value-added tax systems and border-tax adjustment in lieu thereof; the problem of the excessive remission of value-added taxes is exclusively covered by paragraph(g).

lative, indirekte skatt pålagt på et tidligere stadium for varer eller tjenester som brukes i produksjonen av tilsvarende vare når den selges på hjemmemarkedet; fritakelse, ettergivelse eller utsettelse av kumulativ indirekte skatt pålagt på et tidligere stadium kan likevel finne sted for eksportvarers vedkommende selv når det ikke gjøres for tilsvarende vare som selges på hjemmemarkedet, dersom den kumulative, indirekte skatten pålagt på et tidligere stadium er pålagt innsatsvarer som forbrukes i produksjonen av eksportvarene (medregnet alminnelig svinn).[60] Dette avsnitt skal fortolkes i samsvar med retningslinjene i vedlegg II om innsatsvarer som forbrukes i produksjonsprosessen.

i) Ettergivelse eller drawback av importavgift[58] med et beløp som er høyere enn avgiften på de importerte innsatsvarer som forbrukes i produksjonsprosessen (medregnet alminnelig svinn); i spesielle tilfeller kan likevel et foretak benytte en mengde innsatsvarer fra hjemmemarkedet som svarer til og har samme kvalitet og egenskaper som de importerte innsatsvarer, som en alternativ vare og for å kunne nyte godt av denne bestemmelse, dersom importen og den tilsvarende eksporten finner sted i løpet av et rimelig tidsrom, som ikke skal overstige to år. Dette avsnitt skal fortolkes i samsvar med retningslinjene i vedlegg II for innsatsvarer som forbrukes i produksjonsprosessen, og med retningslinjene i vedlegg III for avgjørelse om hvorvidt en drawback-ordning utgjør en eksportsubsidie ved bruk av en alternativ vare.

j) Eksportkredittgarantiordninger, garantiordninger mot økning i kostnadene for eksportvarer eller valutarisikoordninger fra det offentlige (eller spesielle institusjoner kontrollert av det offentlige) til premiesatser som ikke er tilstrekkelige til å dekke ordningenes driftskostnader og tap på lang sikt.

k) Eksportkreditter fra det offentlige (eller spesielle institusjoner kontrollert av og/eller som handler etter fullmakt fra det offentlige) til rentesatser som er lavere enn de satser som egentlig må betales for slike midler (eller som måtte betales om det ble lånt på internasjonale kapitalmarkeder for å skaffe midler med samme forfallstid, på de samme lånevilkår og i samme valuta som eksportkreditten), eller det offentliges

[60] Bokstav h) gjelder ikke for merverdiavgift og grenseskatter som erstatter slike avgifter; for problemet med overdreven ettergivelse av merverdiavgift skal bare bokstav g) gjelde.

payment by them of all or part of the costs incurred by exporters or financial institutions in obtaining credits, in so far as they are used to secure a material advantage in the field of export credit terms.
Provided, however, that if a Member is a party to an international undertaking on official export credits to which at least twelve original Members to this Agreement are parties as of 1 January 1979 (or a successor undertaking which has been adopted by those original Members), or if in practice a Member applies the interest rates provisions of the relevant undertaking, an export credit practice which is in conformity with those provisions shall not be considered an export subsidy prohibited by this Agreement.

(l) Any other charge on the public account constituting an export subsidy in the sense of Article XVI of GATT 1994.

betaling av alle eller deler av eksportørenes og finansinstitusjonenes kostnader ved å skaffe kreditter, i den grad de brukes til å sikre en betydelig fordel i eksportkredittbetingelsene.
Dersom et medlem er part i en internasjonal avtale om offisielle eksportkreditter der minst 12 av denne avtales opprinnelige medlemmer er part per 1. januar 1979 (eller i en etterfølgende avtale som er vedtatt av disse opprinnelige medlemmer), eller dersom et medlem i praksis anvender rentesatsbestemmelsene i den aktuelle avtale, skal en eksportkredittpraksis som er i samsvar med disse bestemmelsene, ikke anses som en forbudt eksportsubsidie etter denne avtale.

l) Ehver annen utgift på det offentlige budsjett som er en eksportsubsidie i henhold til artikkel XVI i GATT 1994.

ANNEX II

GUIDELINES ON CONSUMPTION OF INPUTS IN THE PRODUCTION PROCESS[61]

I

1. Indirect tax rebate schemes can allow for exemption, remission or deferral of prior-stage cumulative indirect taxes levied on inputs that are consumed in the production of the exported product (making normal allowance for waste). Similarly, drawback schemes can allow for the remission or drawback of import charges levied on inputs that are consumed in the production of the exported product (making normal allowance for waste).

2. The Illustrative List of Export Subsidies in Annex I of this Agreement makes reference to the term "inputs that are consumed in the production of the exported product" in paragraphs (h) and (i). Pursuant to paragraph (h), indirect tax rebate schemes can constitute an export subsidy to the extent that they result in exemption, remission or deferral of prior-stage cumulative indirect taxes in excess of the amount of such taxes actually levied on inputs that are consumed in the production of the exported product. Pursuant to paragraph (i), drawback schemes can constitute an export

[61] Inputs consumed in the production process are inputs physically incorporated, energy, fuels and oil used in the production process and catalysts which are consumed in the course of their use to obtain the exported product.

VEDLEGG II

RETNINGSLINJER FOR INNSATSVARER SOM FORBRUKES I PRODUKSJONSPROSESSEN[61]

I

1. Gjennom ordningene med fradrag i indirekte skatt kan det gis mulighet for fritakelse, ettergivelse eller utsettelse av kumulativ indirekte skatt som på et tidligere stadium pålegges innsatsvarer som forbrukes i produksjonen av eksportvaren (medregnet alminnelig svinn). På samme måte kan det gjennom drawback-ordningene gis mulighet for ettergivelse eller drawback av importavgifter for innsatsvarer som forbrukes i produksjonen av eksportvaren (medregnet alminnelig svinn).

2. I den illustrerende listen over eksportsubsidier i vedlegg I til denne avtale benyttes i bokstav h) og i) uttrykket «innsatsvarer som forbrukes i produksjonsprosessen». Etter bokstav h) kan ordningene med fradrag i indirekte skatt være en eksportsubsidie i den grad de fører til fritakelse, ettergivelse eller utsettelse av kumulativ indirekte skatt pålagt på et tidligere stadium, med et beløp som overstiger den skatt av denne art som faktisk innkreves for innsatsvarer som forbrukes i produksjonen av eksportvaren. Etter bokstav i) kan drawback-

[61] Innsatsvarer som forbrukes i produksjonsprosessen er innsatsvarer som rent fysisk settes inn, energi, brennstoff og olje som benyttes i produksjonsprosessen og katalysatorer som forbrukes når de benyttes for å framstille eksportvaren.

subsidy to the extent that they result in a remission or drawback of import charges in excess of those actually levied on inputs that are consumed in the production of the exported product. Both paragraphs stipulate that normal allowance for waste must be made in findings regarding consumption of inputs in the production of the exported product. Paragraph (i) also provides for substitution, where appropriate.

II

In examining whether inputs are consumed in the production of the exported product, as part of a countervailing duty investigation pursuant to this Agreement, investigating authorities should proceed on the following basis:

1. Where it is alleged that an indirect tax rebate scheme, or a drawback scheme, conveys a subsidy by reason of over-rebate or excess drawback of indirect taxes or import charges on inputs consumed in the production of the exported product, the investigating authorities should first determine whether the government of the exporting Member has in place and applies a system or procedure to confirm which inputs are consumed in the production of the exported product and in what amounts. Where such a system or procedure is determined to be applied, the investigating authorities should then examine the system or procedure to see whether it is reasonable, effective for the purpose intended, and based on generally accepted commercial practices in the country of export. The investigating authorities may deem it necessary to carry out, in accordance with paragraph 6 of Article 12, certain practical tests in order to verify information or to satisfy themselves that the system or procedure is being effectively applied.

2. Where there is no such system or procedure, where it is not reasonable, or where it is instituted and considered reasonable but is found not to be applied or not to be applied effectively, a further examination by the exporting Member based on the actual inputs involved would need to be carried out in the context of determining whether an excess payment occurred. If the investigating authorities deemed it necessary, a further examination would be carried out in accordance with paragraph 1.

3. Investigating authorities should treat inputs as physically incorporated if such inputs are used in the production process and are physically present in the product exported. The Members note that an input need not be present in the final product in the same form

ordningene være en eksportsubsidie i den grad de fører til ettergivelse eller drawback av importavgifter med et beløp som overstiger de avgifter som faktisk innkreves for innsatsvarer som forbrukes i produksjonen av eksportvaren. Under begge bokstaver er det fastsatt at det i konklusjoner om forbruk av innsatsvarer i produksjonen av eksportvaren må medregnes alminnelig svinn. Bokstav i) fastsetter også bruk av alternative varer når det er hensiktsmessig.

II

Når det som del av en undersøkelse i forbindelse med utjevningsavgifter undersøkes om innsatsvarer forbrukes i produksjonsprosessen, skal granskningsmyndigheten gå fram på følgende måte:

1. Når det hevdes at en ordning med fradrag i indirekte skatt eller en drawback-ordning er en subsidie på grunn av for stort fradrag og overskytende drawback av indirekte skatt eller importavgift for innsatsvarer som forbrukes i produksjonen av eksportvaren, bør granskningsmyndigheten først avgjøre om eksportmedlemmets regjering har innført og anvender en ordning eller en prosedyre som gjør det mulig å finne ut hvilke innsatsvarer som forbrukes i produksjonen av eksportvaren, og med hvilke beløp. Når det fastslås at en slik ordning eller prosedyre anvendes, bør granskningsmyndigheten gjennomgå ordningen eller prosedyren for å se om den er rimelig, om den er effektiv i forhold til det tiltenkte formål og om den er basert på alminnelig forretningsskikk i eksportlandet. Granskningsmyndigheten kan finne det nødvendig å foreta bestemte praktiske prøver i samsvar med artikkel 12 nr. 6 for å kontrollere opplysningene eller for å forvisse seg om at ordningen eller prosedyren anvendes effektivt.

2. Når det ikke finnes en slik ordning eller prosedyre, eller den som finnes ikke er rimelig, eller når den finnes og er rimelig men ikke anvendes eller ikke anvendes effektivt, vil eksportmedlemmet måtte foreta en ny undersøkelse basert på de faktiske innsatsvarer for å avgjøre om for stor utbetaling har funnet sted. Dersom granskningsmyndigheten mener det er nødvendig, skal det foretas en ny gjennomgang i samsvar med nr. 1.

3. Granskningsmyndigheten bør betrakte en innsatsvare som fysisk inkorporert dersom den er benyttet i produksjonsprosessen og er fysisk til stede i eksportvaren. Medlemmene bemerker at en innsatsvare ikke behøver å være til stede i det ferdige produktet i den

in which it entered the production process.

4. In determining the amount of a particular input that is consumed in the production of the exported product, a "normal allowance for waste" should be taken into account, and such waste should be treated as consumed in the production of the exported product. The term "waste" refers to that portion of a given input which does not serve an independent function in the production process, is not consumed in the production of the exported product (for reasons such as inefficiencies) and is not recovered, used or sold by the same manufacturer.

5. The investigating authority's determination of whether the claimed allowance for waste is "normal" should take into account the production process, the average experience of the industry in the country of export, and other technical factors, as appropriate. The investigating authority should bear in mind that an important question is whether the authorities in the exporting Member have reasonably calculated the amount of waste, when such an amount is intended to be included in the tax or duty rebate or remission.

form den hadde da den ble satt inn i produksjonsprosessen.

4. Når det skal avgjøres hvilken mengde av en bestemt innsatsvare som forbrukes i produksjonen av eksportvaren, bør det tas hensyn til «alminnelig svinn», og svinnet bør anses forbrukt i produksjonen av eksportvaren. Med uttrykket «svinn» menes den del av en gitt innsatsvare som ikke har en egen funksjon i produksjonsprosessen, som ikke forbrukes i produksjonen av eksportvaren (f.eks. på grunn av manglende effektivitet) og som ikke gjenvinnes, benyttes eller selges av den samme produsent.

5. Når granskningsmyndigheten skal avgjøre om det påståtte svinn er «alminnelig», bør den ta hensyn til produksjonsprosessen, vanlig praksis i eksportlandets industri, samt eventuelle andre tekniske faktorer. Granskningsmyndigheten bør ikke glemme at det er viktig å avgjøre om eksportmedlemmets myndigheter har foretatt en rimelig beregning av svinnmengden dersom denne mengden skal regnes med ved fradrag eller ettergivelse av en skatt eller avgift.

ANNEX III

GUIDELINES IN THE DETERMINATION OF SUBSTITUTION DRAWBACK SYSTEMS AS EXPORT SUBSIDIES

I

Drawback systems can allow for the refund or drawback of import charges on inputs which are consumed in the production process of another product and where the export of this latter product contains domestic inputs having the same quality and characteristics as those substituted for the imported inputs. Pursuant to paragraph (i) of the Illustrative List of Export Subsidies in Annex I, substitution drawback systems can constitute an export subsidy to the extent that they result in an excess drawback of the import charges levied initially on the imported inputs for which drawback is being claimed.

II

In examining any substitution drawback system as part of a countervailing duty investigation pursuant to this Agreement, investigating authorities should proceed on the following basis:

VEDLEGG III

RETNINGSLINJER FOR AVGJØRELSE OM HVORVIDT EN DRAWBACK-ORDNING UTGJØR EN EKSPORTSUBSIDIE VED BRUK AV EN ALTERNATIV VARE

I

Gjennom drawback-ordningene kan det gis mulighet for tilbakebetaling eller drawback av importavgifter på innsatsvarer som forbrukes i produksjonen av en annen eksportvare når den inneholder innenlandske innsatsvarer av samme kvalitet og med de samme egenskaper som de importerte innsatsvarer de erstatter. Etter bokstav i) i den illustrerende liste over eksportsubsidier i vedlegg I kan drawback-ordninger ved bruk av en alternativ vare være en eksportsubsidie i den grad de fører til drawback som overstiger de importavgifter som først ble innkrevd for de importerte innsatsvarer der det kreves drawback.

II

Når det som del av en undersøkelse i forbindelse med utjevningsavgifter foretas en gjennomgang av drawback-ordninger ved bruk av en alternativ vare, skal granskningsmyndigheten gå fram på følgende måte:

1. Paragraph (i) of the Illustrative List stipulates that home market inputs may be substituted for imported inputs in the production of a product for export provided such inputs are equal in quantity to, and have the same quality and characteristics as, the imported inputs being substituted. The existence of a verification system or procedure is important because it enables the government of the exporting Member to ensure and demonstrate that the quantity of inputs for which drawback is claimed does not exceed the quantity of similar products exported, in whatever form, and that there is not drawback of import charges in excess of those originally levied on the imported inputs in question.

2. Where it is alleged that a substitution drawback system conveys a subsidy, the investigating authorities should first proceed to determine whether the government of the exporting Member has in place and applies a verification system or procedure. Where such a system or procedure is determined to be applied, the investigating authorities should then examine the verification procedures to see whether they are reasonable, effective for the purpose intended, and based on generally accepted commercial practices in the country of export. To the extent that the procedures are determined to meet this test and are effectively applied, no subsidy should be presumed to exist. It may be deemed necessary by the investigating authorities to carry out, in accordance with paragraph 6 of Article 12, certain practical tests in order to verify information or to satisfy themselves that the verification procedures are being effectively applied.

3. Where there are no verification procedures, where they are not reasonable, or where such procedures are instituted and considered reasonable but are found not to be actually applied or not applied effectively, there may be a subsidy. In such cases a further examination by the exporting Member based on the actual transactions involved would need to be carried out to determine whether an excess payment occurred. If the investigating authorities deemed it necessary, a further examination would be carried out in accordance with paragraph 2.

4. The existence of a substitution drawback provision under which exporters are allowed to select particular import shipments on which drawback is claimed should not of itself be considered to convey a subsidy.

5. An excess drawback of import charges in the sense of paragraph (i) would be deemed to exist where governments paid interest on any monies refunded under their drawback

1. Det fastsettes i bokstav i) i den illustrerende liste at det kan benyttes innsatsvarer fra hjemmemarkedet som en alternativ vare til importerte innsatsvarer i produksjonen av en eksportvare, forutsatt at de har samme kvalitet og egenskaper som de importerte innsatsvarer som erstattes. Det er viktig at det finnes en kontrollordning eller kontrollprosedyre ettersom eksportmedlemmets regjering da kan sørge for og påvise at den mengde innsatsvarer det kreves drawback for, ikke overstiger mengden av tilsvarende eksportvare, uansett form, og at drawback av importavgiftene ikke overstiger den avgift som først ble innkrevd for de aktuelle importerte innsatsvarer.

2. Når det hevdes at en drawback-ordning ved bruk av en alternativ vare er en subsidie, bør granskningsmyndigheten først avgjøre om eksportmedlemmets regjering har innført og anvender en kontrollordning eller en kontrollprosedyre. Når det fastslås at en slik ordning eller prosedyre anvendes, bør granskningsmyndigheten gjennomgå kontrollprosedyrene for å se om de er rimelige, om de er effektive i forhold til det tiltenkte formål og om de er basert på alminnelig forretningsskikk i eksportlandet. I den grad det fastslås at prosedyrene oppfyller disse krav og at de anvendes effektivt, bør en subsidie ikke antas å foreligge. Granskningsmyndigheten kan finne det nødvendig å foreta bestemte praktiske prøver i samsvar med artikkel 12 nr. 6 for å kontrollere opplysningene eller for å forvisse seg om at kontrollprosedyrene anvendes effektivt.

3. Når det ikke finnes slike kontrollprosedyrer, eller de som finnes ikke er rimelige, eller når de finnes og er rimelige men ikke anvendes eller ikke anvendes effektivt, kan det foreligge en subsidie. I slike tilfeller vil eksportmedlemmet måtte foreta en ny undersøkelse basert på de faktiske transaksjoner for å avgjøre om for stor utbetaling har funnet sted. Dersom granskningsmyndigheten mener det er nødvendig, skal det foretas en ny gjennomgang i samsvar med nr. 2.

4. Det at en drawback-ordning ved bruk av en alternativ vare inneholder en bestemmelse som gir eksportørene anledning til å velge ut bestemte eksportforsendelser der det kreves drawback, bør i seg selv ikke anses å utgjøre en subsidie.

5. Når en regjering har betalt renter av et beløp som er tilbakebetalt i henhold til dens drawbackordning, vil dette bli betraktet som overskytende drawback av importavgifter som

schemes, to the extent of the interest actually paid or payable.

definert i bokstav i), tilsvarende det rentebeløp som faktisk er betalt eller skal betales.

ANNEX IV

CALCULATION OF THE TOTAL AD VALOREM SUBSIDIZATION (PARAGRAPH 1(A) OF ARTICLE 6)[62]

1. Any calculation of the amount of a subsidy for the purpose of paragraph 1(a) of Article 6 shall be done in terms of the cost to the granting government.

2. Except as provided in paragraphs 3 through 5, in determining whether the overall rate of subsidization exceeds 5 per cent of the value of the product, the value of the product shall be calculated as the total value of the recipient firm's[63] sales in the most recent 12-month period, for which sales data is available, preceding the period in which the subsidy is granted.[64]

3. Where the subsidy is tied to the production or sale of a given product, the value of the product shall be calculated as the total value of the recipient firm's sales of that product in the most recent 12month period, for which sales data is available, preceding the period in which the subsidy is granted.

4. Where the recipient firm is in a start-up situation, serious prejudice shall be deemed to exist if the overall rate of subsidization exceeds 15 per cent of the total funds invested. For purposes of this paragraph, a start-up period will not extend beyond the first year of production.[65]

5. Where the recipient firm is located in an inflationary economy country, the value of the product shall be calculated as the recipient firm's total sales (or sales of the relevant product, if the subsidy is tied) in the preceding calendar year indexed by the rate of inflation experienced in the 12 months preceding the month in which the subsidy is to be given.

[62] An understanding among Members should be developed, as necessary, on matters which are not specified in this Annex or which need further clarification for the purposes of paragraph1(a) of Article6.

[63] The recipient firm is a firm in the territory of the subsidizing Member.

[64] In the case of tax-related subsidies the value of the product shall be calculated as the total value of the recipient firm's sales in the fiscal year in which the tax-related measure was earned.

[65] Start-up situations include instances where financial commitments for product development or construction of facilities to manufacture products benefiting from the subsidy have been made, even though production has not begun.

VEDLEGG IV

BEREGNING AV TOTAL SUBSIDIERING AD VALOREM (ARTIKKEL 6 NR. 1 BOKSTAV A)[62]

1. Enhver beregning av et subsidiebeløp for det formål som er angitt i artikkel 6 nr. 1, skal foretas på grunnlag av subsidiens kostnad for den regjering som gir subsidien.

2. Når det skal avgjøres om samlet subsidiebeløp utgjør mer enn 5 prosent av vareverdien skal, med unntak av tilfellene omhandlet i nr. 3 til 5, vareverdien være den totale verdien av mottakerforetakets[63] salg i den siste tolvmånedersperiode det foreligger salgsopplysninger for, før perioden da subsidien gis.[64]

3. Når subsidien er knyttet til produksjon eller salg av en bestemt vare, skal vareverdien være den totale verdien av mottakerforetakets salg av varen i den siste tolvmånedersperiode det foreligger salgsopplysninger for, før perioden da subsidien gis.

4. Når mottakerforetaket er i en oppstartingsfase, skal alvorlig skade anses å foreligge dersom samlet subsidiebeløp utgjør mer enn 15 prosent av de midler som i alt er investert. I henhold til dette nr. skal oppstartingsperioden ikke omfatte mer enn det første produksjonsåret.[65]

5. Når mottakerforetaket ligger i et land med inflasjonsøkonomi, skal vareverdien være mottakerforetakets totale salg (eller salg av den aktuelle vare dersom subsidien er knyttet til den) i det foregående kalenderår, indeksregulert i forhold til inflasjonen i de tolv siste måneder før måneden da subsidien skal gis.

[62] Det bør om nødvendig utarbeides en avtale mellom medlemmene om spørsmål som ikke er behandlet i dette vedlegg, eller der det for det formål som er angitt i artikkel 6 nr. 1 bokstav a), er behov for ytterligere avklaring.

[63] Mottakerforetaket er et foretak på territoriet til medlemmet som gir subsidien.

[64] Når det dreier seg om subsidier i tilknytning til skatt, skal vareverdien være den totale verdien av mottakerforetakets salg i budsjettåret da foretaket hadde fordel av subsidien.

[65] En oppstartingsfase foreligger også i de tilfeller der det er inngått finansielle forpliktelser i forbindelse med produktutvikling eller bygging av anlegg for framstilling av de varer som blir subsidiert, selv om produksjonen ikke har tatt til.

6. In determining the overall rate of subsidization in a given year, subsidies given under different programmes and by different authorities in the territory of a Member shall be aggregated.

7. Subsidies granted prior to the date of entry into force of the WTO Agreement, the benefits of which are allocated to future production, shall be included in the overall rate of subsidization.

8. Subsidies which are non-actionable under relevant provisions of this Agreement shall not be included in the calculation of the amount of a subsidy for the purpose of paragraph 1(a) of Article 6.

6. Når samlet subsidiebeløp for et bestemt år skal beregnes, summeres de subsidier som er gitt innenfor rammen av forskjellige programmer og av forskjellige myndigheter på et medlems territorium.

7. Subsidier som er gitt før den dag WTO-avtalen trer i kraft, men som gjelder framtidig produksjon, skal tas med i det samlede subsidiebeløpet.

8. Subsidier det ikke kan treffes mottiltak mot etter de relevante bestemmelser i denne avtale, skal for det formål som er angitt i artikkel 6 nr. 1 bokstav a) ikke regnes med i subsidiebeløpet.

ANNEX V

PROCEDURES FOR DEVELOPING INFORMATION CONCERNING SERIOUS PREJUDICE

1. Every Member shall cooperate in the development of evidence to be examined by a panel in procedures under paragraphs 4 through 6 of Article 7. The parties to the dispute and any third-country Member concerned shall notify to the DSB, as soon as the provisions of paragraph 4 of Article 7 have been invoked, the organization responsible for administration of this provision within its territory and the procedures to be used to comply with requests for information.

2. In cases where matters are referred to the DSB under paragraph 4 of Article 7, the DSB shall, upon request, initiate the procedure to obtain such information from the government of the subsidizing Member as necessary to establish the existence and amount of subsidization, the value of total sales of the subsidized firms, as well as information necessary to analyze the adverse effects caused by the subsidized product.[66] This process may include, where appropriate, presentation of questions to the government of the subsidizing Member and of the complaining Member to collect information, as well as to clarify and obtain elaboration of information available to the parties to a dispute through the notification procedures set forth in Part VII.[67]

[66] In cases where the existence of serious prejudice has to be demonstrated.

[67] The information-gathering process by the DSB shall take into account the need to protect information which is by nature confidential or which is provided on a confidential basis by any Member involved in this process.

VEDLEGG V

FRAMGANGSMÅTER VED INNHENTING AV OPPLYSNINGER OM ALVORLIG SKADE

1. Ethvert medlem skal samarbeide om å innhente det bevismateriale et panel skal gjennomgå i forbindelse med prosedyrene fastsatt i artikkel 7 nr. 4 til 6. Partene i tvisten og ethvert berørt medlem som er tredjepart, skal så snart bestemmelsene i artikkel 7 nr. 4 er påberopt, gi DSB melding om navnet på den organisasjon som har ansvar for anvendelsen av denne bestemmelse på deres territorium, samt om hvilke prosedyrer som vil bli benyttet for å etterkomme anmodninger om opplysninger.

2. I tilfeller der en sak forelegges DSB i henhold til artikkel 7 nr. 4, skal DSB på anmodning sette i gang med å hente inn fra det medlems regjering som gir subsidien, de opplysninger som er nødvendige for å kunne fastslå at en subsidie foreligger, samt subsidiebeløpet, verdien av de subsidierte foretaks totale salg og de opplysninger som er nødvendige for å kunne analysere de skadevirkninger den subsidierte varen har gitt.[66] Når det er hensiktsmessig, kan det i forbindelse med denne prosessen rettes spørsmål til det medlems regjering som gir subsidien og til det medlems regjering som klager, for å innhente opplysninger og for å få avklart og utfylt de opplysninger som er tilgjengelige for tvistens parter i henhold til framgangsmåtene for melding fastsatt i del VII.[67]

[66] I tilfeller der alvorlig skade må påvises.

[67] DSB skal under arbeidet med å innhente opplysninger ta hensyn til at opplysninger som etter sin art er fortrolige, eller som et medlem som deltar i prosessen har gitt på fortrolig grunnlag, må beskyttes.

3. In the case of effects in third-country markets, a party to a dispute may collect information, including through the use of questions to the government of the third-country Member, necessary to analyse adverse effects, which is not otherwise reasonably available from the complaining Member or the subsidizing Member. This requirement should be administered in such a way as not to impose an unreasonable burden on the third-country Member. In particular, such a Member is not expected to make a market or price analysis specially for that purpose. The information to be supplied is that which is already available or can be readily obtained by this Member (e.g. most recent statistics which have already been gathered by relevant statistical services but which have not yet been published, customs data concerning imports and declared values of the products concerned, etc.). However, if a party to a dispute undertakes a detailed market analysis at its own expense, the task of the person or firm conducting such an analysis shall be facilitated by the authorities of the third-country Member and such a person or firm shall be given access to all information which is not normally maintained confidential by the government.

4. The DSB shall designate a representative to serve the function of facilitating the information-gathering process. The sole purpose of the representative shall be to ensure the timely development of the information necessary to facilitate expeditious subsequent multilateral review of the dispute. In particular, the representative may suggest ways to most efficiently solicit necessary information as well as encourage the cooperation of the parties.

5. The information-gathering process outlined in paragraphs 2 through 4 shall be completed within 60 days of the date on which the matter has been referred to the DSB under paragraph 4 of Article 7. The information obtained during this process shall be submitted to the panel established by the DSB in accordance with the provisions of Part X. This information should include, *inter alia*, data concerning the amount of the subsidy in question (and, where appropriate, the value of total sales of the subsidized firms), prices of the subsidized product, prices of the non-subsidized product, prices of other suppliers to the market, changes in the supply of the subsidized product to the market in question and changes in market shares. It should also include rebuttal evidence, as well as such supplemental information as the panel deems relevant in the course of reaching its conclusions.

6. If the subsidizing and/or third-country Member fail to cooperate in the information-

3. Dersom det medføres virkninger i et tredjelands marked, kan en av tvistens parter innhente opplysninger, herunder ved å rette spørsmål til det medlems regjering som er tredjepart, når spørsmålene er nødvendige for å kunne analysere skadevirkningene, men ikke på annen måte med rimelighet kan oppnås fra medlemmet som klager eller medlemmet som gir subsidien. Dette kravet bør administreres på en slik måte at det ikke fører til en urimelig belastning for tredjeparten. Især skal det ikke forventes at medlemmet foretar markeds- eller prisanalyser spesielt for dette formål. Opplysningene som skal gis, skal være opplysninger medlemmet allerede har til rådighet eller uten vanskelighet kan skaffe (f.eks. ny statistikk som allerede er innhentet ved de aktuelle statistiske tjenester, men som ennå ikke er offentliggjort, data fra tollvesenet om import og deklarert verdi av de aktuelle varer, osv.). Dersom en av partene i tvisten foretar en detaljert markedsanalyse for egen regning, skal imidlertid tredjeparten lette arbeidet for personen eller foretaket som utfører analysen, og vedkommende skal gis tilgang til alle opplysninger som av regjeringen til vanlig ikke betraktes som fortrolige.

4. DSB skal utpeke en representant som skal lette innhentingen av opplysninger. Representanten skal ikke ha annen oppgave enn å sikre at de nødvendige opplysninger innhentes i tide, slik at det deretter raskt kan gjennomføres en multilateral gjennomgang av tvisten. Representanten kan særlig foreslå hvordan det mest effektivt kan anmodes om de nødvendige opplysninger, samt oppmuntre til samarbeid mellom partene.

5. Innhenting av opplysninger som angitt i nr. 2 til 4 skal fullføres innen 60 dager etter den dag spørsmålet ble forelagt DBS i henhold til artikkel 7 nr. 4. Opplysninger som er fremkommet på denne måten, skal legges fram for det panel DSB har opprettet i samsvar med bestemmelsene i del X. Opplysningene bør blant annet omfatte data i forbindelse med det aktuelle subsidiebeløp (og når det passer, verdien av de subsidierte foretakenes totale salg), prisene på den subsidierte varen, prisene på den ikke-subsidierte varen, de priser andre leverandører til markedet opererer med, endring i forsyningen av den subsidierte varen til det aktuelle markedet, og endring i markedsandeler. De bør også omfatte motbevis, samt de tilleggsopplysninger panelet mener er relevante for å kunne komme fram til en konklusjon.

6. Dersom medlemmet som gir subsidien og/eller medlemmet som er tredjepart, ikke samarbeider om å innhente opplysninger, skal medlemmet som klager legge fram sin påstand om alvorlig skade på grunnlag av det bevisma-

gathering process, the complaining Member will present its case of serious prejudice, based on evidence available to it, together with facts and circumstances of the non-cooperation of the subsidizing and/or third-country Member. Where information is unavailable due to non-cooperation by the subsidizing and/or third-country Member, the panel may complete the record as necessary relying on best information otherwise available.

7. In making its determination, the panel should draw adverse inferences from instances of noncooperation by any party involved in the information-gathering process.

8. In making a determination to use either best information available or adverse inferences, the panel shall consider the advice of the DSB representative nominated under paragraph 4 as to the reasonableness of any requests for information and the efforts made by parties to comply with these requests in a cooperative and timely manner.

9. Nothing in the information-gathering process shall limit the ability of the panel to seek such additional information it deems essential to a proper resolution to the dispute, and which was not adequately sought or developed during that process. However, ordinarily the panel should not request additional information to complete the record where the information would support a particular party's position and the absence of that information in the record is the result of unreasonable non-cooperation by that party in the information-gathering process.

teriale medlemmet har til rådighet, sammen med nærmere opplysning om mangelen på samarbeid fra medlemmet som gir subsidien og/eller medlemmet som er tredjepart. Når det ikke lar seg gjøre å skaffe opplysningene fordi medlemmet som gir subsidien og/eller medlemmet som er tredjepart ikke samarbeider, kan panelet i den grad det er nødvendig sørge for fullstendig dokumentasjon på grunnlag av de opplysninger som foreligger, skaffet til veie på annen måte.

7. Når panelet treffer sin avgjørelse bør det i et tilfelle der en part som skal delta i innhentingen av opplysninger ikke samarbeider, trekke negative slutninger.

8. Når panelet treffer en avgjørelse om hvorvidt de foreliggende opplysninger skal benyttes eller om det skal trekkes negative slutninger, skal det ta hensyn til en uttalelse fra representanten for DSB oppnevnt etter nr. 4, om rimeligheten av en anmodning om opplysninger og om de bestrebelser og den samarbeidsånd partene har lagt for dagen for å etterkomme disse anmodninger i tide.

9. I arbeidet med å innhente opplysninger skal panelet ha uinnskrenket mulighet til å fremskaffe de tilleggsopplysninger som det mener er helt avgjørende for å kunne løse tvisten, og som det ikke er bedt om eller som ikke er innhentet på tilfredsstillende måte tidligere i prosessen. Vanligvis bør imidlertid panelet ikke be om tilleggsopplysninger med sikte på en fullstendig dokumentasjon når slike opplysninger styrker en bestemt parts stilling og de ikke er med i dokumentasjonen nettopp fordi vedkommende part på urimelig måte har unnlatt å samarbeide om innhenting av opplysninger.

ANNEX VI

PROCEDURES FOR ON-THE-SPOT INVESTIGATIONS PURSUANT TO PARAGRAPH 6 OF ARTICLE 12

1. Upon initiation of an investigation, the authorities of the exporting Member and the firms known to be concerned should be informed of the intention to carry out on-the-spot investigations.

2. If in exceptional circumstances it is intended to include non-governmental experts in the investigating team, the firms and the authorities of the exporting Member should be so informed. Such non-governmental experts should be subject to effective sanctions for breach of confidentiality requirements.

3. It should be standard practice to obtain explicit agreement of the firms concerned in

VEDLEGG VI

FRAMGANGSMÅTER FOR UNDERSØKELSER PÅ STEDET ETTER ARTIKKEL 12 NR. 8

1. Når en undersøkelse igangsettes, bør eksportmedlemmets myndigheter og de foretak som vites å være berørt, underrettes om at det vil bli gjennomført undersøkelser på stedet.

2. Dersom det under særlige omstendigheter er meningen at ikkestatlige eksperter skal delta i undersøkelsesgruppen, skal eksportmedlemmets foretak og myndigheter underrettes om dette. De ikke-statlige eksperter bør være underlagt effektive sanksjoner for manglende overholdelse av påleggene om fortrolig behandling av opplysninger.

3. Det bør være fast praksis å innhente uttrykkelig samtykke fra de berørte foretak hos

the exporting Member before the visit is finally scheduled.

4. As soon as the agreement of the firms concerned has been obtained, the investigating authorities should notify the authorities of the exporting Member of the names and addresses of the firms to be visited and the dates agreed.

5. Sufficient advance notice should be given to the firms in question before the visit is made.

6. Visits to explain the questionnaire should only be made at the request of an exporting firm. In case of such a request the investigating authorities may place themselves at the disposal of the firm; such a visit may only be made if *(a)* the authorities of the importing Member notify the representatives of the government of the Member in question and *(b)* the latter do not object to the visit.

7. As the main purpose of the on-the-spot investigation is to verify information provided or to obtain further details, it should be carried out after the response to the questionnaire has been received unless the firm agrees to the contrary and the government of the exporting Member is informed by the investigating authorities of the anticipated visit and does not object to it; further, it should be standard practice prior to the visit to advise the firms concerned of the general nature of the information to be verified and of any further information which needs to be provided, though this should not preclude requests to be made on the spot for further details to be provided in the light of information obtained.

8. Enquiries or questions put by the authorities or firms of the exporting Members and essential to a successful on-the-spot investigation should, whenever possible, be answered before the visit is made.

eksportmedlemmet før den endelige besøksdatoen fastsettes.

4. Straks de berørte foretak har samtykket, bør granskningsmyndigheten underrette eksportmedlemmets myndigheter om navnene på foretakene som skal besøkes, samt deres adresse og de avtalte datoer.

5. De aktuelle foretak bør få vite om besøket i tilstrekkelig tid på forhånd.

6. Besøk for å forklare spørreskjemaet bør finne sted bare dersom et eksportforetak ber om det. Ved en slik anmodning kan granskningsmyndigheten stille seg til rådighet for foretaket; et slikt besøk kan foretas bare dersom a) importmedlemmets myndigheter underretter representantene for det aktuelle medlems regjering og b) sistnevnte ikke motsetter seg besøket.

7. Ettersom formålet med en undersøkelse på stedet først og fremst er å kontrollere de opplysninger som er gitt eller innhente mer detaljerte opplysninger, bør den foretas etter at spørreskjemaet er returnert i utfylt stand, med mindre foretaket er enig i at det motsatte gjøres, og eksportmedlemmets regjering underrettes av granskningsmyndigheten om det forestående besøket og ikke motsetter seg det; videre bør det være fast praksis å la de berørte foretak få vite hvilken type opplysninger som generelt skal kontrolleres, samt hvilke tilleggsopplysninger som må gis, men dette bør likevel ikke være til hinder for at det under besøket kan bli bedt om flere detaljer på bakgrunn av opplysningene som gis.

8. Forespørsler eller spørsmål fra eksportlandets myndigheter eller foretak som er helt vesentlige for at undersøkelsen på stedet skal gi et godt resultat, bør om mulig besvares før besøket.

ANNEX VII

DEVELOPING COUNTRY MEMBERS REFERRED TO IN PARAGRAPH 2(A) OF ARTICLE 27

The developing country Members not subject to the provisions of paragraph 1(a) of Article 3 under the terms of paragraph 2(a) of Article 27 are:

(a) Least-developed countries designated as such by the United Nations which are Members of the WTO.

(b) Each of the following developing countries which are Members of the WTO shall be subject to the provisions which are applicable to other developing country Members

VEDLEGG VII

MEDLEMMER SOM ER UTVIKLINGSLAND OMHANDLET I ARTIKKEL 27 NR. 2 BOKSTAV A)

Medlemmer som er utviklingsland og ikke er underlagt bestemmelsene i artikkel 3 nr. 1 bokstav a) i henhold til artikkel 27 nr. 2 bokstav a), er:

a) Land er medlemmer av WTO, og som De forente nasjoner betegner som minst utviklede land.

b) Hvert av følgende utviklingsland som er medlemmer av WTO, skal være underlagt de bestemmelser som etter artikkel 27 nr. 2 bokstav b) gjelder for andre medlemmer

according to paragraph 2(b) of Article 27 when GNP per capita has reached $1,000 per annum[68]: Bolivia, Cameroon, Congo, Côte d'Ivoire, Dominican Republic, Egypt, Ghana, Guatemala, Guyana, India, Indonesia, Kenya, Morocco, Nicaragua, Nigeria, Pakistan, Philippines, Senegal, Sri Lanka and Zimbabwe.

[68] The inclusion of developing country Members in the list in paragraph (b) is based on the most recent data from the World Bank on GNP per capita.

som er utviklingsland, når BNI per innbygger kommer opp i 1.000 dollar p.a.:[68] Bolivia, Côte d'Ivoire, Den dominikanske republikk, Egypt, Filippinene, Ghana, Guatemala, Guyana, India, Indonesia, Kamerun, Kenya, Kongo, Marokko, Nicaragua, Nigeria, Pakistan, Senegal, Sri Lanka og Zimbabwe.

[68] Landene i bokstav b) er oppført i listen på grunnlag av de siste data fra Verdensbanken om BNI per innbygger.